

ALTERNATIVE SPORTS

HALF PIPE

TRIESTE

TRST - Ul. Diaz, 1 (100 m od trga Unità) Tel. 040/362459

NIKE

CELE

Burton

BF

Vlada mora v parlament

Occhetto in Segni zahtevata od Ciampija takojšnjo volilno reformo v duhu referendumu, takoj nato pa razpust parlamenta in predčasne volitve - Spontane manifestacije po vsej Italiji

RIM - »Ob pretresu v javnem mnenju moramo nujno prevladati strogo spoštovanje ustavnih določil, vključno s postopkom za zaupnico vladi v parlamentu.« Tako je poudaril včeraj zjutraj predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro po daljšem srečanju s predsednikom senata Giovannijem Spadoliniem in predsednikom poslanske zbornice Giorgiom Napolitanom in v popolnem sozvočju s premierom Carlom Azegliom Ciampijem.

Sporočilo Kviralina je torej jasno. Nova vlada, ki ni odgovorna za sklep, s katerim je zbornica dejansko oprostila bivega tajnika PSI Bettina Craxija, mora v parlament, kjer naj se politične sile izjasnijo o njeni usodi. Stranke, pravi Scalfaro, naj si prevzamejo svojo odgovornost.

Glasovanje v poslanski zbornici je eksplodiralo z rusilno močjo peklenškega stroja in načelo se tiste rahle vezi, ki so povezovale parlament in civilno družbo. Ljudje so s spontanimi ali organiziranimi manifestacijami včeraj izrazili svojo ostro obsodbo. In vprašanje je, ali bo strankam uspelo spet skatati tako brutalno pretrgane nitke.

O razkoraku med parlamentom in državo, ki ga je povzročilo glasovanje zbornice, piše v današnji številki Il Popolo tajnik KD Mino Martinazzoli, ki pa skuša lociti odgovornosti poslancev od odgovornosti vlade in poudarja, da država potrebuje vlado, ki naj »omogoči sprejem

in se sestaj s predstavniki parlamentarnih skupin, da bi jim orisal vladni program.

Formalno Ciampi tudi ni sprejel odstopa treh ministrov DSL Visca, Berlinguerja in Barbere ter zelenega Rutellija, ceprav ni nobene možnosti, da bi jih preprical, naj ostanejo.

Ciampi, ki je v rekordnem času oblikoval svojo vlado in se v prav tako rekordnem času znesel s krepko okrnjenim sestavom, se bo se ta teden, najbrž v četrtek, predstavil parlamentu. Ali lahko dobi zaupnico?

Pogoji, ki so mu jih postavili tajnik DSL Achille Occhetto, referendumski voditelj Mario Segni, Zeleni, Demokratsko zavezništvo in republikanci, so sledeči: takojšnja volilna reforma v duhu referenduma, takoj nato pa razpust parlamenta in predčasne volitve po možnosti julija. V tej zahtevi so soglasni. Vprašanje pa je, ali bodo znali najti skupen jezik tudi o pravilih, ki naj bi zamenjala dosedanja. Segni je včeraj namreč predložil zakonski predlog, ki predvideva tudi za zbornico isti sistem, kot ga je referendum nakazal za senat. In vprašanje je tudi, ali bo v tem pogledu mogoče najti soglasje s KD in PSI.

Četrtekovo glasovanje povzroča medtem pretese tudi v socialistični stranki. Včeraj sta v znak protesta izstopila bivši minister Giorgio Ruffolo in senator Roberto Casola.

Prvi maj ne more biti samo praznik

Sloščen položaj, ki ga gospodarska kriza še bolj bremeni, daje letošnjemu prvemu maju - mednarodnemu dnevu dela bolj malo prazničnega prizvoka (Foto Krizmančič)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

V Trstu Observatorij dela Skupnosti Alpe-Jadran

TRST - Delovna skupnost Alpe-Jadran je 25. marca ustanovila Observatorij tržišča dela, migracijskih procesov, socialne zakonodaje in industrijskih odnosov. Observatorij bo v letih 1993 in 1994 imel svoj sedež v Trstu, vodil pa ga bo izvedenec CNEL Renzo Turato. Observatorij so predstavili včeraj na tiskovni konferenci, ki jo je priredil deželni odbornik za zunanje slike Dario Tersar.

..... stran 3

V Gorici je umrla pesnica Ljubka Šorli

V Gorici je včeraj popoldne v starosti 83 let za vedno prenehala biti srce slovenske pesnice, učiteljice in kulturne delavke Ljubke Šorli. Pesnica je v svojem burnem življenju napisala na stotine pesmi domoljubnih, refleksivnih, otroških in religioznih pesmi, od katerih jih je nekaj sto uglasbenih. Izdala je pet pesniških zbirk, zadnjo, Pod obokom čarobnim, pred šestimi leti pri Založništvu tržaškega tiska.

..... stran 3

Zavezništvo za Trst predstavilo program

Predstavniki novonastalega Zavezništva za Trst, v katerega so vstopili republikanci, zeleni in del socialistov, je včeraj predstavilo program za pokrajinske volitve, na katerih bo za predsednika Pokrajine kandidiralo Franca Codego. Zavezništvo se opredeljuje kot napredno in laično, za Trst pa si zamisli model odprtega mesta s stalnim dialogom med njegovimi etničnimi in družbenimi sestavnimi deli.

..... stran 4

Prof. Jevnikar osemdesetletnik

Na današnji dan slavi Martin Jevnikar svojih osem »krizev«: njemu in njegovemu delu je namenjen daljši zapis. Med kulturne dogodke so se tokrat uvrstili tudi priznanja gojencev centra E. Komel iz Gorice, nastop neapeljskega kantavtorja Edoarda Bennata v Trzinu, predstavitev knjige Marine Vessel in »didaktični« stripi.

..... stran 6

Gorica: sodni obvestili za Scarana in Del Bena

Bivši gorški zupan Antonio Scarano in podzupan Mario Del Ben sta dva med šestimi prejemniki novih sodnih obvestil v okviru podkupniške preiskave glede gorškega avtoporta. Sodno obvestilo je prejel tudi gorški podjetnik Livio Tacchino. Z denarjem za avtoporto naj bi podjetniki na zahtevo gorških upraviteljev izvedli druga dela za občino.

..... stran 7

TENIS / IZGRED V HAMBURGU

Moniki Seles nož v hrbet

Ranil jo je 38-letni Nemec

Monika Seles

HAMBURG - Včeraj popoldne se je na ženskem teniskem turnirju v Hamburgu pripetil težak incident. V prvo tenisko igralno sveto, 19-letno Moniko Seles, je med igro iz občinstva priletel nož in jo zadell v hrbet. Do izgeda je prišlo v odmoru med dvema igrama, ko je Novo-

sadanka v četrtfinalnem dvoboju turnirja z nagradnim skladom 375 tisoč dolarjev proti Bolgarski Magdalen Maleevi vodila z rezultatom 6:4 in 4:3. Krvavela je iz desne rame, prvo pomoč pa so ji nudili že na igrišču.

Po prvih podatkih policije Seleseva, ki zaradi bolezni ni igrala devet tednov in je bil to njen prvi nastop po daljši odsotnosti, ni hudo ranjena, vendar so jo nemudoma odpeljali v bolnišnico. Storičica, 38-letnega Nemca, so po dejanju prijeli, vendar drugih podatkov o njem niso sporočili. Gledalci so pred incidentom opazili kokatega mozaka, ki se je z nožem v roki približal v sprednje vrste, vendar niso slutili, kaj ima za bregom. Selesevi, ki na vseh turnirjih se zmeraj nastopa pod oznako Jugoslavija, so z napadi grozili že med lanskim turnirjem v Wimbledonu, a je tedaj ostalo le pri groznjah.

DIPLOMACIJA / ZADNJI POSKUS POMIRITVE?

Že danes nepričakovan balkanski vrh v Atenah

Vance in Owen sta ga skicala čez noč

NEW YORK, ATENE - V grškem glavnem mestu se bodo danes in jutri zbrali najvišji predstavniki bosanskih Muslimanov, Hrvatov in Srbov, ob njih pa se predsedniki Srbije, Hrvaske in Crne Gore. Povabila sta jih mednarodna pogajalca Cyrus Vance in lord Owen, opazovalci pa ocenjujejo, da utegne biti to njun zadnji poskus, da bi prepričala oborožen poseg v Bosni.

Atenski vrh o BiH naj bi dosegel, da bi vse strani v spopadu »dobile povsem jasno predstavo o tem, da Vance-Ownov načrt upošteva varnostne zahteve vseh, zlasti Srbov«, je izjavil tiskovni predstavnik mirovne konference Fred Eckhard. Na atenskem sestanku, na katerem naj bi se zbrali vsi protagonisti spopada, bodo obravnavali predvsem dve poglavitni temi:

- O zamisli prostih poti pod mednarodnim nadzorom (predvideva jih Vance-Ownov načrt, ki se zavzema za »zagotavljanje prostega pretoka skozi Bo-

sno in Hercegovino«). Lord Owen je že konec minulega tedna predlagal Srbom deset kilometrov širok demilitariziran koridor, ki naj bi končno »zadovoljil« tudi Srbe v Bosni.

- Druga tema bodo »mednarodne poti«, nadzor nad njimi in zagotavljanje prostega prometa skozi Bosno, kar prav tako predvideva Vance-Ownov načrt.

Zamisel o prostih poteh pod mednarodnim nadzorom je že konec minulega tedna predlagal Srbom deset kilometrov širok demilitariziran koridor, ki naj bi končno »zadovoljil« tudi Srbe v Bosni.

teh pod mednarodnim nadzorom je že konec minulega tedna predlagal Srbom deset kilometrov širok demilitariziran koridor, ki naj bi končno »zadovoljil« tudi Srbe v Bosni.

Mednarodna pogajalca poskušata se enkrat (Telefoto: AP)

SLOVENIJA / HRVAŠKA

Vpoklicev sicer ni napetost na meji pa še ostaja

LJUBLJANA - Slovensko ministrstvo za obrambo se je včeraj s kratkim sporočilom odzvalo na trditve Zmaga Jelincice, predsednika odbora državnega zbora za obrambo, ki smo jih objavili v našem časopisu: »V včerajšnji Republiki je v članku "Bo Hrvaska z orožjem zavzela Trdinov vrh?" zapisanih več neresničnih trditev in na njihovi osnovi napetostnih sklepov. V članku je med drugim tudi zapisana neresnica o trditvah o »številnih vpo-

klicih rezervistov v TO in o povečani budnosti v TO«. V zdajnjem času na področju Novega mesta ni bilo nobenih posebnih vpo-klicnih rezervistov. Zato so vse domneve v omenjenem članku brez osnove«, je v svojem sporočilu zapisalo ministrstvo za obrambo.

Informacije, ki nam jih je medtem uspelo zbrati, vendarle kažejo, da Jelinciceve trditve ni-

so čisto brez osnove. Ko je Jansa včeraj v Murski soboti govoril o težavah pri določanju meje z Italijo in Hrvasko, je ponovil slovensko stališče, da je potrebno sporne točke odpraviti s pogajanjmi, če pa ta ne bodo uspešna, pa z mednarodno arbitrazo. »Če pa bi kdo drug izbral drugačen pristop do reševanja tega vprašanja,« je dejal Janžek Jansa, »se bo seveda moral soočiti z vso odgovornostjo za svoja dejanja in morebitnimi posledicami. Slovenska vojska bo namreč branila slovensko ozemlje in državo pred vsakim, ki bi jo ogrožal.«

Kot smo izvedeli iz dobro obveščenih virov, naj bi se o spornem Trdinovem vrhu pogovarjali med obiskom hrvaske vojaške delegacije v Sloveniji konec marca, ko naj bi hrvaska stran zahtevala, da slovenski vojniki v 30 dneh zapustijo sporno mejno točko.

Primorski dnevnik

bo spet izšel

v ponedeljek,

3. maja

PEUGEOT 306

TEKMEC

AUTOLISERT

TRZIC - Ul. Timavo, 24 - Tel. (0481) 790504

GORICA - Majnica, 12 - Tel. (0481) 391808

RIM / MEDSEBOJNE OBTOŽBE MED STRANKAMI O TEM, KDO JE V RESNICI »REŠIL« BETTINA CRAXIJA PRED SODNIM PREGONOM

Parlament na zatožni klopi

PSI bo odslej vedno glasovala za odvzem imunitete - Razdor med DSL in Severno ligo

RIM - »Poslanci ste tatovi. Mars, vsi domov.« Gospa srednjih let, elegantna in lepo oblečena se je, kdo ve kako, prebila skozi zid policajev, ki so strazili vhod na Trg Colonna pred palačo Chigi in je navalila na predstavnika zelenih Francesca Rutellija, ki je pravkar zapuscal predsedstvo vlade, kjer je premieru Carlu Azegliu Ciampiiju izročil odstopno pismo. V svojem srdcu zaradi glasovanja, s katerim je v četrtek zvečer poslanska zbornica v bistvu oprostila tajnika PSI Bettina Craxija in prepčila milanskim sodnikom nadaljevanje preiskave o primerih korupcije v Milanu, katerih je osumljen, je gospa obsula s psovki prvega parlamentarca, na katerega je naletela. Najmanj krivega za to, kar se je zgodilo.

Toda dogodek pred palačo Chigi je emblematicen, ker odraza srd državljanov. S svojim glasovanjem so poslanci pokopali se zadnjo trohico zaupanja, ki so ga ljudje imeli v parlament. Sicer pa je bil Rim, kot skoraj vsa italijanska mesta, včeraj dopoldne in popoldne prizorišče spontanih protestnih manifestacij. Studentje neke srednje sole iz cetrli Primavalle so se odločili in v sprevedu

odkorakali proti srediscu ter najprej izrazili svoj gnev pred sedežem PSI na Ul. del Corso, nato pa v blizini palače Chigi. »Kdo ste, ste levicari? ste desnicari?« so silili vanje novinarji. Bili so vsi: desnica, sredinsko usmerjeni, levica, vsi združeni v želji po protestu. Studentje licejev Mamiani in Mamei, ki so se zbrali na skupščini skupno s profesorji, pa so raje naslovili predsedstvu vlade sporočilo: »Izdali ste izide referendum, parlamentarno imuniteto je treba odpraviti takoj,« so zapisali v dokumentu.

Dan po spornem glasovanju je bila poslanska zbornica skoraj prazna. Večina poslancev je odbrala ze v četrtek zvečer, ostali včeraj zjutraj. Ostali so le redki, vendar tem je bilo mogoče na obrazu razbrati, da vojo je zbornica tokrat nakuhala res debelo. Nikjer ni več evforije, ki je nekatere zajela takoj po izidu glasovanja o zadevi Craxi, pač pa jasna zavest, da se je pretrgala se zadnja vez, se zadnja nitka dialoga z državo. In v tej zavesti je tudi iskanje krivca, tistih, ki so skriti za tajnostjo elektronskega sistema glasovanja omogočili, da je zbornica rekla Ne milanskim sodnikom.

Achille Occhetto je v

VOJIMIR TAVCAR

»Sramotali«, piše na transparentu mladih demonstrantov pred vladno palačo v Rimu

četrtek zvečer takoj po glasovanju obtožil večino in »tiste, ki želijo propad države in kaos«, da so podtalno podprli Craxija. Liberalci so bili se jasnejši in so osumili »stranko predcasnih volitev«. Včeraj so bili v besedah in razmotirvanjih tako novinarjev kot nekaterih politikov na klopi osumljenec predvsem MSI in Severna liga, ob njih pa tudi Mreza in delno SKP. Mauro Del Bue, mladi

socialistični poslanec in desna roka Claudia Martellija, dokler je bil bivši pravosodni minister se v PSI, je prepričeval novinarje z »racunalom«. »Vzemimo prvo glasovanje, ki je zadevalo korupcijo v Milanu in pri katerem je zbornica rekla Ne z 291 glasovi proti 273. Stistranska koalicija je imela tedaj v dvorani 287 poslancev, toda del teh (45, 50 morda celo 60) je gotovo volil za sodni postopek. Rekel

bi, da je v podporo Craxiju volilo od 60 do 80 poslancev opozicije.« Tudi socialistično tajništvo je včeraj popoldne z uradno noto poudarilo, da so »nekateri zlobili glasovanje o primeru Craxi zato, da bi ob njegovem nastanku spodnesli vlado, ki je nastala v znamenju preno ve in sirjenja parlamentarne osnove«. Tajništvo je zaradi tega sklenilo, da bo predlagalo strankinemu vodstvu,

naj odslej socialistični poslanci podprejo vsako zahtevo sodnikov za preiskave o delu parlamentarcev.

Demokristjanski poslanec Francesco D'Onofrio je prav tako govoril o organizirani provokaciji, obenem pa dodal tudi strah poslancev pred morebitnim večinskim zakonom, ki bi bil po njegovem usoden za sedanje »stanovanje« palače Montecitorio. In dokazoval, da je za Craxija iz vrst opozicije opredelilo veliko glasov, »čes da je KD nameravala podpreti predloga svojega poročevalca Pinze, ki je predlagal pozitiven odgovor tako za korupcijo v Milanu kot za krsitev zakona o javnem finansiranju strank.

Stistrankarska koalicija, ki je podpirala Amatovo vlado se ocitno cuti kriva, saj je s svojimi glasovi vsaj prispevala h Craxijevi oprostitvi. In morda se se najbolj krivi cutijo tisti, ki so v četrtek zvečer takoj po glasovanju v hotelu Raphael z Bettinom Craxijem ob casi sampanja nazdravljali zmagi.

Toda izid cetrtkovega glasovanja ni zaostril samo odnosov med stistrankarsko koalicijo, republikanci, DSL in Zeleznimi, ki so nameravali podpreti Carla Azeglia

Ciampiija. Mocno je zaostril tudi odnose med DSL in Severno ligo. Clan tajništva Fabio Mussi je napovedal, da bo DSL umaknila svojo tehnično podporo v vseh občinah, kjer je v zadnjih casih omogocila Ligi, kot stranki relativne vecine, da je izvolila zupana. Umberto Bossi pa skusa zvrniti vso krivdo za cetrtkov rezultat predvsem na DSL, ces da je nameravala s podporo Ciampijevi vladi sodelovati pri »poskusu blindiranja tega parlamenta proti Ligi«. Napadel je predsednika Scalfara, framazonstvo, ekonomske oblastnike... Vtis je, kot da bi izbral napad, da bi prikrl lastne grehe.

Sedaj politične sile razmislijo, da bi »oprle« cetrtkov greh in spet vzpostavile stik z javnostjo s tem, da bi cimprej spremenile volilna pravila, predvsem pa povsem spremenile dolocila o parlamentarni imuniteti. Takoj nato pa predcasne volitve. Za tako resitev se zavzemajo tudi »precne grupacije« kot je Demokratitno zavezništvo.

Ali bo to dovolj? Morda. Seveda ce medtem ne bo parlament padel na popravnem izpitu, ko se bo v kratkem moral izreci o usodi Giulia Andreottija.

»Politična« ošibitev lire

MILAN - Cetrtkov vihar, ki se je dvignil po glasovanju poslancev o odvzemu imunitete bivšemu tajniku PSI Bettinu Craxiju in po odstopu starih ministrov iz komaj sestavljene Ciampijeve vlade, se je po pričakovanjih včeraj odrazil tudi na borzni in menjalnem trgu. Nervoza, ki ju je zajela, se je popoldne sicer nekoliko umirila, toda liri se kljub temu ni godilo najbolje ne doma ne na tujih trgih.

Po indikativnih kotacijah, ki jih Banca d'Italia sporoči ob 14.30, je marka včeraj veljala 936,69 lire, kar je za 5 lir več kot v četrtek, medtem ko se je dolar podrazil za 8 lir in veljal 1.478,56 lire.

Vendar te kotacije ne razkrivajo vse zmede in spekulacije, ki sta včeraj vladali na italijanskih valutnih trgih vse od njihovega odprtja. Po odprtju je namreč marka takoj zaslužila kar 20 lir in obstala pri 953, dolar pa pri 1.510 lirah. Okrog 10. ure si je italijanska deviza neko-

liko opomogla, zlasti na račun poziva Bance d'Italia in drugih pomembnih kreditnih zavodov, ki so vabili k ohranitvi živcev z utemeljitvijo, da je pritisk na liro pripisati izključno političnim in ne ekonomskim razlogom. Komaj uro potem je lira znova osibela, nekaj kisa pa si je spet priborila po 13. uri, ceprav je bilo za okrepitev treba počakati se nekaj ur, in sicer vse do takrat, ko je sekretar DSL Occhetto prisel k Ciampiiju v palačo Chiggi. To je bil namrec znak, da bo Ciampijeva vlada kljubovala.

Podobno je bilo tudi na borzi, kjer so se poslanci zaceli v pravi paniki in kljub popoldanskemu izboljšanju položaja kazalec MIB potisnili za obilno točko navzdol. Banca d'Italia in zakladno ministrstvo sta včerajšnji potek na trziščih kljub vsemu ocenila za pozitivnega, saj so se v bistvu »opekli« samo tisti, ki so se prepustili emotivnim vzgibom.

NOVICE

Spomenica SSK Ciampiiju

Deželni tajnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar je poslal predsedniku vlade Carlu Azegliu Ciampiiju daljšo spomenico, v kateri mu izreka voscila za uspešno delo v korist državne skupnosti, hkrati pa opozarja na neresena vprašanja zaščite slovenske manjšine. Glede volilnih reform ponavlja zahtevo po zajamcenem zastopstvu za narodne manjšine na vseh predstavniških ravneh. Volilne reforme niso demokratične, je poudaril, ce izključujejo zastopstvo narodnih manjšin, ki so pomemben dejavnik za rast sožitja in potrebujejo posebno pozornost, kot to narekuje ustava.

Enrico Ferri novi tajnik PSDI

RIM - Enrico Ferri je bil izvoljen za novega tajnika PSDI. Z aklamacijo ga je izvolili strankin vse državni svet. Prevzema mesto Carla Vizzinija, ki je približno pred mesecem dni odstopil. Novi tajnik se je rodil leta 1942 v La Spezzii; po poklicu je sodnik in v tem svojstvu je bil član Visjega sodnega sveta. V parlament je bil prvič izvoljen leta 1987; bil je tudi minister za javna dela v De Mittovi vladi.

V Pordenonu odpri sejem za radioamaterje

PORDENON - Včeraj so v Pordenonu odpri 28. sejem radioamaterstva, elektronike in hi-fi tehnike, ki bo na ogled tudi danes in jutri ves dan. Lani ga je obiskalo več kot 40 tisoč oseb, med njimi tudi veliko tradicionalnih obiskovalcev iz Avstrije in Slovenije. Na 25 tisoč kvadratnih metrih površine se letos predstavlja 150 razstavljalcev, ki so tokrat posebno pozornost namenili avtomobilskim stereo hi-fi napravam in elektronski tehnologiji.

DSL zanika podkupnine za gradnjo centrale v Brindisiju

Nacelnik skupine DSL v poslanski zbornici Massimo D'Alema je včeraj demantiral govorice, po katerih naj bi bil vpleten v podkupninsko afero okrog gradnje elektrocentrale ENEL v Brindisiju na začetku osemdesetih let. Govorice so se razširile na osnovi pričevanja, ki ga je sodnikom podal funkcionar ENEL Valerio Bitetto in ki ga bo objavil tednik L'Espresso. D'Alema, ki je bil na začetku osemdesetih let deželni tajnik KPI v Apuliji, je sicer priznal, da je prišlo do raznih sestankov za gradnjo centrale, a na njih ni bilo nikoli govor o zakupih kakim posebnim podjetjem ali cem hujšem.

PESEL elektrogospodinjaki stroji
nore cene !!!

REX - ZERO WATT - ARISTON - SITAL

npr. pralni stroji od 299.000 lir dalje
brezplačno parkirišče PESEL

TRST - Ul. Pecenco 4 (III. stranska ulice Cologna)

MILAN / PO GLASOVANJU V PARLAMENTU O CRAXIJU

Sodniki potrdili odločitev o prizivu na Ustavno sodišče

Prof. Paladin ne daje prizivu veliko možnosti za uspeh

MILAN - Kot je bilo pričakovati, je odločitev poslancev, da »prepuštijo« Bettina Craxija sodnikom samo glede dveh vprašanj na šest, kolikor so jih postavili preiskovalci, izvala veliko nezadovoljstvo v milanski sodni palači (med drugim so uslužbenci napovedali protestne pobude). Ob zaprepačenosti, ki jo je takoj po glasovanju v poslanski zbornici izrazil generalni pravdnik v Milanu Saverio Borrelli, pa so se sodniki odločili, da vložijo priziv na Ustavno sodišče. Po prvih polemih pripombah pa je v milanski sodni palači prevladala odločenost, da po poldrugi letu preiskav in 13 jamstvenih obvestil, kolikor so

jih naslovili na bivšega tajnika PSI in predsednika vlade, ne mislijo popustiti. Včeraj so tako preučevali možnost, ce naj besedilo vloge glede Craxija povzamejo po sličnem dokumentu, ki se nanaša na bivšega upravnega tajnika KD Citaristija.

V zvezi s pristojnostmi Ustavnega sodišča, da bi razsojalo o sporu med sodstvom in poslansko zbornico glede parlamentarne imunitete, pa je svoje pomisleke izrazil nekdanji predsednik tega najvišjega sodišča Livio Paladin. Po njegovi oceni je drugi paragraf člena st. 68 italijanske Ustave, ki ureja vprašanje imunitete, zelo vprsaljiv, vendar ga ne more spremeniti Ustavno sodišče,

temveč samo parlament (z ustreznim zakonom). Po Paladinovem mnenju ni veliko možnosti, da bi Ustavno sodišče ugodno razresilo priziv, razen, ce ne bi dokazali, da se je parlament na neprimeren način poslužil omejenega člena in oblastno prešel v sfero, ki pripada sodstvu.

Zadržanje milanskih sodnikov sta podprli tudi dve stanovski združenji, in sicer Magistratura indipendente in Associazione nazionale magistrati. V tiskovnih notah poudarjajo, da javno mnenje odločno zavraca privilegije, ki so jih doslej uživali politiki in jasno zahteva, da bi se odpovedali imuniteti. O odločitvi generalnega pravdnika Borrellija, da

zadevo preda ustavnemu sodišču, se je pozitivno izrazil Giovanni Pellegrino (DSL), ki predseduje senatnemu odboru o imunitetah. Solidarnost milanskim sodnikom je izrekel tudi senator Carlo Smuraglia (DSL). Med številnimi pozitivnimi pa je Borrellijeva odločitev naletela tudi na negativne ocene: Ferdinando Imposimato, bivši sodnik in trenutni poslanec DSL, je namreč dejal, da se milanski pravdnik ne bi smel spuščati v ocenjevanje odločitev parlamenta, temveč bi moral opravljati svoj poklic. Istocasno pa bi kljub upravičeni grenkobi, je dodal Imposimato, Borrelli moral upoštevati, da je 280 poslancev osvojilo teze sodnikov.

OBRAČUNI / LADJEDELNIŠTVO

Družba Fincantieri kljub krizi zmanjšuje primanjkljaj

TRST - Družba Fincantieri iz okrilja državnega koncerna IRI je lansko poslovno leto sklenila z izgubo v znesku 119 milijard lir, kar je kljub zastrasujoci številki pozitivno, ce upoštevamo, da je leto prej izguba znašala 55 milijard lir več. Poslovni obračun, ki so ga včeraj v Trstu odobrili delničarji, je vsekakor pokazal na obcuten porast proizvodnje, ki je dosegla vrednost 2.700 milijard lir, medtem ko je izguba po besedah upraviteljev enaka deležu, za katerega je bila družbo oskodovala zalivska vojna. Kot znano,

je vojna prepčila, da bi Fincantieri Iraku predal osem naročenih in izdelanih vojnih ladij, ki jih tako naročnik seveda ni nikoli placal. Dve izmed njih je pred kratkim odkupil Maroko, stiri bo odkupila italijanska vojna mornarica, preostali dve pa bosta sli na mednarodni trg.

Med uspehi lanskega poslovanja so upravitelji družbe izpostavili predajo prvih dveh ekoloških tankerjev z dvojnimi dnom in dokončanje prve od treh razkosnih potniških ladij za krizarjenje, ki jih je naročila grupa Carnival.

TRST / NA PREDAVANJU KROŽKA, KI NOSI IME PO REVOLUCIONARJU

Radovednost za hčerko Che Guevare v Mieli

Hilda Guevara je pred številnim občinstvom govorila o naravnost dramatičnem položaju na Kubi

TRST - Hilda Guevara (na sliki - foto KROMA) je bila sinoci osrednja gostja na srečanju, ki sta ga v gledališču Miela priredila krožek Che Guevara, ki nosi ime po njenem očetu, in kulturno združenje La Talpa. Drugi kubanski gost je bil Carlos Padron, predstavniki kubanskega združenja pisateljev in vsestranski kulturni delavec. Srečanje, ki je privabilo izredno veliko ljudi, je bilo najavljeno kot razprava o aktualnosti Chejeve misli v sedanjih razmerah na Kubi, vendar se je zlasti ostredotocilo na opis izredno hudih razmer na Karib-

skem otoku, ki se za dolgo let mora zoperstavljati embargu ZDA. Embargo na blago spremlja tudi blokada v informacijah, kot je v svojem predstavitvenem posegu poudaril profesor Antonio Moscato, docent na univerzi v Lecceju, ki spremlja oba gosta na nizu srečanj po Italiji. Hudi orkan, ki je nedavno prizadel Miami, je opustošil tudi Havano, vendar tega casopisi niso primerno poudarili. Poleg raznih gospodarskih objektov je veliko skodo utrpela tudi najpomembnejša založniška hiša Casa de las Americas, pri kateri dela Hilda Gue-

vara. Nabavljanje materiala za popravila pa je izredno težavno in drago, so povedali gostje. Po globokih pretresih in hudi krizi v državah realnega socializma, s katerimi je Kuba trgovala, so razmere postale izredno težke. Hrana je racionalizirana, vsak Kubanec ima na dan le 100 gramov kruha, mleko dobivajo le manj kot sedem let stari otroci in nosečnice, industrija je v veliki krizi zaradi pomanjkanja surovin in rezervnih delov. Obi gosta sta prišla v Italijo, da bi na vrsti srečanj prebila blokado informacij o svoji deželi. (bov)

Demonstranti pred palačo Chigi so imeli tudi napihnjeno gumijasto lutko, ki je upodabljala Bettina Craxija v zaporniški obleki. Bolj ali manj spontane manifestacije proti sklepu parlamenta, da prepriči sodni postopek proti bivšemu socialističnemu tajniku, so bile posebno glasne v Rimu, zabeležili pa so jih tudi v številnih drugih italijanskih mestih (telefoto AP)

DEŽELNI SVET / ZADNJA SEJA

Konec mandata

Predsednik Gonano podal obračun 5-letnega dela

TRST - Dezelna skupščina Furlanije - Julijske krajine je imela včeraj zadnjo sejo iztekajoče se mandatne dobe pred deželni volitvami 6. junija. Potem ko je večer prej odobrila nekatere proračunske spremembe, je skupščina včeraj izglasovala se dva zakona v korist goratih predele in v podporo družinam.

Predsednik skupščine Nemo Gonano se je ob tej priložnosti poslovlil od deželnih svetovalec ter napravil nekaksen obračun petletnega dela, pri čemer se je skliceval tudi na potrebo po velikih spremembah, ki jih javno mnenje nestrno pričakuje, po novih pravilih in po novih odnosih med institucijami in državljanji. Ob tem je ugotovil, bo novi dezelni svet izvoljen po pravilih, ki se pripadajo preteklosti, pa čeprav nekoliko spremenjenih v mejah deželnega statuta. Po zahvali sredstvom javnega obvesčanja je Gonano tudi izrazil željo, da bi nov dezelni svet znal dobro delovati v korist dezele, ki naj se razvija v znamenju civilnega in gospodarskega na-

predka kot svobodna skupnost mozaik iz različnih etničnih in kulturnih izvora.

Glede samega obračuna dela dezelne skupščine pa je Gonano dejal, da se je dezelni svet sestal kar 258 krat, sej svetovalskih komisij pa je bilo 1200. Odobrenih je bilo nad 360 zakonov, od teh je vlada vrnila v obravnavo skupščini 32, od katerih je bilo 23 potrjenih, kar dokazuje, je dejal, da je znala skupščina v celoti tolmčiti in izvajati svojo zakonodajno funkcijo. Predsednik dezelne skupščine Gonano je nato nastel nekatere med najpomembnejšimi zakonskimi ukrepi, ki so bili odobreni v iztekajoči se mandatni dobi, denimo na urbanističnem področju in na področju zdravstva in skrbstva. Omenil je tudi dva zakona, ki jih je dezelni svet odobril za uresničevanje državnega zakona o obmejnih območjih: zakon 34 za razvoj gospodarskih dejavnosti in mednarodnega sodelovanja ter zakon 46 v podporo kulturnim in umetniškim dejavnostim slovenske manjšine.

TRST / PREDSTAVIL GA JE DEŽELNI ODBORNIK DARIO TERSAR

V Trstu bo prvi sedež Observatorija dela AJ

Preučeval bo gospodarska in demografska gibanja

TRST - V Trstu bo vsak čas začel delovati Observatorij trzišča dela, migracijskih procesov, socialnih politik ter industrijskih odnosov Delovne skupnosti Alpe-Jadran. Vodstvo Skupnosti ga je ustanovilo 25. marca na predlog svoje 7. komisije, ki je zadolžena za probleme sociale in skrbstva, sklenilo pa je tudi, da bo njegov prvi sedež v Trstu, in sicer za obdobje 1993-94.

Cilje in strukturo tega novega organizma so predstavili včeraj na tiskovni konferenci, ki jo je priredil dezelni odbornik za mednarodne stike FJK Dario Tersar, na njej pa so sodelovali predsednik komisije za mednarodne odnose pri Vsedržavnem svetu za gospodarstvo in delo (CNEL) Raffaele Vanni ter izvedenec tega istega sveta Renzo Turato, ki bo Observatorij koordiniral. Povedali so, da bodo Observatorij sestavljali izvedenci ter predstavniki podjetniških in sindikalnih organizacij, ki jih bodo imenovala posamezne države, dezele in zupanije Delovne skupnosti Alpe-Jadran, njegova naloga pa bo v tem, da bo preučeval gospodarska in demografska gibanja na področju Skupnosti, pa tudi da bo nudil informacije in nasvete vladam in krajevnim

Predstavitve Observatorija za delo. Na sredi dezelni odbornik Tersar (foto KROMA)

oblastem v njenem sklopu.

Kot receno, bo Observatorij vsaj v prvi fazi koordiniral sodelavce CNEL Renzo Turato, ki je doma iz Padove, sicer pa že več let funkcionar na proračunskem ministrstvu v Rimu. Na včerajšnji tiskovni konferenci je dejal, da ga na celu novoustanovljenega Observatorija čaka nelahko delo. Najprej bo treba pregledati, kako je sploh z zbiranjem podatkov o gospodarskih in demografskih gibanjih po posameznih državah in dezelah Alpe-Jadrana ter

z njihovim preučevanjem sprico dejstva, da gre za države in dezele, ki so do nedavnega imele zelo različne družbeno-politične ureditve. Turato je tudi dejal, da bo Observatorij posvetil posebno pozornost migracijskim procesom, ki so, kot znano, precej živahni tudi na področju Alpe-Jadrana, bodisi na relaciji Vzhod-Zahod kot na relaciji Sever-Jug. Turato je naposled povedal, da bodo v okviru Observatorija morali pomisliti tudi na izobraževanje kadrov, ki bodo delali v tej ustanovi.

Na srečanju s časnikarji je govoril nadalje predsednik komisije za zunanje zadeve pri CNEL Raffaele Vanni, ki je predlagal Turato za koordinatorja Observatorija. Podčrtal je predvsem, da se Observatorij usklajuje z drugimi pobudami CNEL, zlasti s stiki, ki jih CNEL vzdržuje z Mednarodnim uradom za delo v Budimpešti. Odbornik Tersar pa je na tiskovni konferenci izrazil predvsem zadovoljstvo, da lahko takšno pobudo predstavi na predvečer praznika dela.

SLOVENC V PSI

PSI naj stopi na pot preнове

TRST - Predsednik Dezelne slovenske komisije PSI Rudi Pavšič je napovedal, da bo izstopil iz stranke, če ne bo resnično stopila na pot prenov in se vrnila k svojim koreninam. V daljši tiskovni noti Pavšič med drugim piše, da ga »ne zanima, v kolikšni meri so poslanci nase stranke podprli ali ne odločitev milanskih sodnikov, ki so zaprosili za nadaljno preiskavo o delu bivšega vsedravnega tajnika Craxija. Dejstvo je, da je tudi PSI odločilno prispevala, da se ohrani vse po starem, da se podpre klientelistični pristop in da se ne zeli stopiti na pot novega, kot so sami izrekli ljudje tudi na zadnjem referendumu, za katerega sem se tudi sam opredelil.

Sprico povedanega je jasno, da postaja mera polna in da niti, ki me vežejo na to stranko, so zelo tenke. Tako zame kot verjetno za veliko večino slovenskih socialistov predstavlja resilno bitko le dejstvo, da se iz tega »starega« zna, kljub hudim porodnim krčem, roditi »novo«. To je moje edino upanje in zato bom kot predsednik organizirane slovenske socialistične komponente ostal na svojem mestu in delal predvsem v dobrobit slovenske stvari in se oddaljal od uradnega dela stranke.«

NOVICE

Zadovoljstvo SSK ob dveh spremembah deželnega proračuna

TRST - Dezelni svetovalec Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar je izrazil zadovoljstvo, ker je dezelni svet odobril dve spremembi deželnega proračuna, ki zadevata prispevek za kulturne dejavnosti slovenske manjšine. Svetovalec SSK je predlagal, naj bi iz sklada 2.600 milijonov lir za kulturne domove in sedeže prenesli 150 milijonov lir v sklad za slovenski tisk, 150 milijonov pa v postavko za Narodno in študijsko knjižnico in druge knjižnice. Obe postavki bi se tako vrnili k znesku, ki je veljal tako lani kot leta 1991, torej po 500 milijonov lir. Ta popravek je bil med razpravo združen s popravkom, ki sta ga predlagala Budin in Poli (DSL) in je zadeval okrepitev postavke za tisk, ter z večino odobren. Sredstva za gradnjo in popravila kulturnih struktur so se torej sicer zmanjšala, vendar gre to v korist ohranjanja delovnih mest in razvijane dejavnosti zamejskega časopisa in knjižničarstva. Podobno zahtevo je Jevnikar postavil že med decembrsko proračunsko razpravo in pred kratkim v komisiji, vendar je bil obakrat zavrnjen. V svojem posegu pa je svetovalec Slovenske skupnosti tudi jasno opozoril na nujnost, da dezelna uprava poseže pri vladi in parlamentu, da se podaljša veljavnost tistega člena »zakona za obmejna območja«, ki dodeljuje po osem milijard lir letno za kulturne in umetniške dejavnosti slovenske manjšine, posebna sredstva pa tudi za Italijane v Sloveniji in Hrvaski, saj so bile postavke določene le za trilete 1991-93.

Tradicionalni prvomajski shod v občini Dreka

KRAS (Dreka) - Zaskrblijujoci politični položaj v državi in blizajoca se junijska volilna preizkušnja bosta prav gotovo glavna argumenta posegov na prvomajskem shodu, ki ga danes, ob 15. uri, na Krasu v občini Dreka prireja območni odbor PSI za Benecijo. Gre za tradicionalno prvomajsko slovesnost, ki jo v tem kraju prireajo dobrih petindvajset let. Na današnji slovesnosti bodo spregovorili dezelna tajnika PSI Roberta Breda, senator Franco Castiglione in dezelna svetovalka Paolina Lamberti Mattioli. (R.P.)

V Červignanu osrednji prvomajski shod na Videmskem

VIDEM - Osrednja prvomajska manifestacija CGIL, CISL in UIL za videmsko pokrajino bo tokrat v Červignanu. Delavci se bodo zbrali danes ob 10. uri na Trgu Indipendenza, kjer bo pol ure kasneje shod. Spregovorili bodo zupan Červignana Mauro Travanut, predstavnik Confagricoltori in članica vsedravnega tajništva CGIL Carla Bentivogli. Manifestacije bodo tudi v Rive d'Arcano in v Osooppu, sindikalni shod pa bo tudi v Pordenonu na trgu pred občinsko palaco z začetkom ob 10.30.

NAGLUŠNOST

Ko si zaželim IZREDEN SLUH imam MAICO!

BREZPLAČNI PRIKAZI
NAJNOVEJSIH

ELEKTRONSKIH BOBENČKOV

(v praksi nevidni)

MAICO

TRST - Ul. Maiolica 1
(ob pokriti tržnici)
I. nadst. - Tel. 772807
Na Opcinah:
Optika MALALAN
Proseška 6,
v sredo 5. maja
od 16. do 18. ure

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779669 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Riston 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročniška služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723, fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-779661, fax 040-768697
Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (siriina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legali 120.000 LIT, ob prazniških povikih 20%: mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zabavne in sozajalje po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letno 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

TRST / SKUPNA IZJAVA VZPI-ANPI, ANED IN ANPPA

Kolaboracionisti so se borili za naciste, ne za »italijanstvo«

»Zgodovine ni mogoče potvarjati«

TRST - Zgodovine ni mogoče pretvarjati, pravijo antifasistične in borbevske organizacije v ogorčenem protestu ob pokusu, da bi borce za svobodo enacili s služabniki nacistov in ob napovedi trzaskega zupana Staffierija, da misli poimenovati eno iz trzaskih ulic po Cesareju Pagniniju.

Pokrajinski odbori VZPI-ANPI, ANED in ANPPA so na skupni seji zavzeli jasno stališče ob znanih dogodkih v pristojni dezelni komisiji, ko je slo za odobritev prispevka za proslavljanje 50. obletnice odporniškega gibanja in zavrnili pokus, da bi borce, ki so padli za svobodo, izenacili s kolaboracionističnimi formacijami v služ-

bi fasistov. In če je razumljivo, je receno v skupni izjavi, da skušajo dedici nacifasizma rehabilitirati svoje vzornike, pa nikakor ni mogoče pripadnike X. MAS, ki so padli v bojih proti partizanov v Trnovskem gozdu, proglašati za »padle za italijanstvo Trsta in Gorice«, kot je trdil listarski prvak Gambassini.

Zgodovina je pač zgodovina in je ni mogoče pretvarjati. Tako imenovani »padli za italijanstvo«, pravijo predstavniki borbevskega organizacij, so bili pripadniki vojaških formacij, ki so prisegle zvestobo nacistom in se borile pod njihovim poveljstvom. Čeprav so bili Italijani po narodnosti, so delovali pod okriljem nemškega

poveljstva in za cilje, ki so jih določali nacisti. Ne smemo namreč pozabiti, da bi v primeru nacifasistične zmage Trst oziroma Adriatičsches Küstland moral pripasti Tretjemu Reichu in da torej kolaboracionisti nacistov se niso borili za »italijanstvo« tega ozemlja.

Prav tako sramotno pa je, menijo borbevske organizacije, da bi borce za svobodo ločevali na osnovi narodne pripadnosti, saj je bilo odporništvo uporno gibanje evropske in mednarodne razsežnosti, ki je vključevalo antifasiste iz vseh držav brez razločkov glede na jezik, vero ali politično prepričanje.

Kot receno, VZPI-ANPI, ANED in ANPPA obsojajo tudi namero, da bi

neko trzasko ulico poimenovali po Cesareju Pagniniju, ustanovitelju in komandantu kolaboracionistične »Guardie civice«, ki je skupaj s takratnim nacističnim prefektom Trsta Brunom Coceanijem skušal ustanoviti »blok« Italijanov v protislovenski funkciji, se pravi ne za to, da bi se boril proti Nemcem, pač pa proti antifasistom, italijanskim in slovenskim.

Na koncu skupnega dokumenta pokrajinski odbori VZPI-ANPI, ANED in ANPPA ogorčeno zavračajo manevre za blatenje odporiškega gibanja ter pozivajo vse resnično antifasistične sile, naj reagirajo, da bi preprečili nov razdor med tukaj živečim prebivalstvom.

GORICA / UMRLA JE GORIŠKA PESNICA

Utihišlo je srce Ljubke Šorli

V Gorici je včeraj v 83. letu starosti prenehalo biti plemenito srce pesnice, narodne in kulturne delavke in učiteljice Ljubke Šorli. Namig na srce ni naključen: srce je ustvarjalni vzvod, iz katerega kipijo njeni rimani verzji in pesmi (v uvodni Pesmi njene zbirke Pod obokom carobnim izpoveduje: Ko poraja se v srca globini / in ji glas skrivnostno reče: Bodi!). Njene pesmi so namenjene srcu bralca (kot poje v nekoliko starejši Moji pesmi: Pesem moja eno išče / pot v človekovo Svetisce, / ki mu pravimo / srce...).

Srce Ljubke Šorli je začelo biti nekega zimskega dne, 19. februarja 1910, v Tolminu. Tu ji je tekla zibelka, tu in v Jesenicah, kamor se je družina zatekla med prvo svetovno viхро, se je prvič seznanila z »institucij«, ki ji bo ostala zvesta vse življenje: solo. Po vojni je hotela na učiteljske, da bi postala učiteljica, a usoda (zaradi očetove boleznij je morala pomagati doma) ji je to omogočila sele dobri dve desetletji kasneje.

Stara je bila 23 let, ko se je poročila z učiteljem, pevovodjo in skladateljem Lojzutom Brutazem. Mlada družina je živela v Gorici, zakon je osrečil prihod Lojzke in Andreja, a sreča je bila kratkotrajna: decembra 1936 so fasisti zastrupili Lojzeta Brutaza; po hudih mukah je umrl februarja naslednjega leta.

Za Ljubko se je takrat začelo strahotno življenje zatiranja, aretacij, mučenja. Pesnica - njena prva pesem V tujini je izšla že 1927. leta v dijakem ilegalnem ciklostilnem listu Soca - je vse to opisala v pretresljivem pismu, ki je bilo spomlad 1976 prebrano na sojenju zločincem iz trzasko Rizearne.

Ze med vojno je začela poučevati, zatem je opravila učiteljsko solo in postala leta 1948 učiteljica. Njena učiteljska pot jo je popeljala po domala vseh vaseh goriške okolice. A ni bila le učiteljica: spodbujevala je mladino, vodila petje, dramsko in druge dejavnosti. Tudi po upokojitvi (1975) ni pretrgala stikov s solo: udeleževala se je raznih obiskov na solah, srečanj, učenjem je podeljevala bralne značke.

V vsem tem burnem in življenja polnem času so iz globine njenega srca vrele pesmi. Domoljubne, refleksivne, otroške, pokrajinske, religiozne. Koliko

jih je bilo, je skoraj nemogoče prešteti. Marjan Breclj, ki je leta 1973 uredil njeno drugo pesniško zbirko Izbrane pesmi, je iz opusa kakih 500 pesmi izbral 89 poezij, ki so nastajale od leta 1927 do leta pred izdajo. Zbirka Veseli ringaraja s podnaslovom Pesmi za otroke obsega 128 pesmi, od katerih jih je bilo kar 48 uglasbenih (vseh uglasbenih pesmi Sorlijeve je blizu 150).

Se pred tema zbirkama je izšel v samozaložbi Venec spominec mozu na grob (1957). V sonetni venec z akrostihom je prelila vsa velika ljubezen do moza. »Venec spominec ni in noče biti obtožba oseb, naroda ali države, pač pa obtožuje zlo, ki nujno izvirja iz vsakega totalitarizma.« je v spremni besedi zapisal Anton Kacin.

Ob 75-letnici je izšla njena četrtja knjižna zbirka Rumeni ko zlato so zdaj kostanji, ki obsega cikel tolminskih pesniških izpovedi, zatem pa se zbirka Pod obokom carobnim. France Bernik je v spremni besedi takole zapisal o njeni poeziji. »Lirika goriške pesnice je homogen pojav, uravnotežen po izpovedni vsebini in verzni zgradbi. Kot tak se sicer ne vključuje v sodobna iskanja verzne umetnosti, vendar ima v polifoniji pesniškega snovanja v nasi književnosti, zlasti v zamejskem delu skupnega slovenskega kulturnega prostora, svoje posebno in nezamenljivo mesto.«

TRST / SREČANJE MED DELEGACIJAMA SKGZ IN SEVERNE LIGE

Soglasje o nujnosti ustvarjanja ozračja sožitja in strpnosti za premik iz desničarske in nacionalistične hipoteke

TRST - »Popolnoma logično je in značilno za miselnost trzasko desnice, da pride do predloga o poimenovanju ulice po zupanu Pagniniju, ki je bil prvi človek mesta za casa nacistične okupacije. Gre za isto desnico, ki ji bodo ob sovrastvu do Slovencev in Furlanov ostale za dialog le se sardele v trzaskem zalivu.«

Tako je socno komentiral trzasko razmere vodja trzasko Severne lige Fabrizio Belloni na srečanju z delegacijo pokrajinskega odbora SKGZ, ki je obiskala pok-

rajinski sedež Bossijevega gibanja. Pokrajinski predsednik SKGZ Suard Kapic je vodstvu trzasko Severne lige orisal stališča Zveze o položaju Slovencev na Trzaskem in podčrtal dejstvo, da se Slovenci dejavno vključujejo v prizadevanja za politični in gospodarski preokret v problematini trzaski stvarnosti, katere velik del se vedno gleda na manjšino kot na kamen spotike. Institucionalne spremembe, do katerih prihaja v Italiji pa bi morale prisotnost in vlogo manjšin v družbi utrditi

kot vrednoto, mimo katere demokratično zrela država ne more.

Belloni in sodelavci so izrazili mnenje, da mora biti gibanje, ki se zavzema za federalno ureditev v državi in Evropi nujno občutljivo do vprašanja narodnih skupnosti, za Trst pa se posebej velja,

da bi moral v skladu z objektivno oceno lastne zgodovine in sedanje stvarnosti celo zahtevati večjezičnost, saj je prisotnost Slovencev treba gledati kot bogatitev, ne pa kot problem. Le z doslednim sprejemanjem svoje veckulturne di-

menzije se lahko Trst učinkovito opremi z instrumenti, ki so potrebni za povezovanje s sosedno Slovenijo in se tako ustvarijo pogoji tudi za gospodarski preokret.

Tako predstavniki SKGZ kot Severne lige so naglasili potrebo po ustvarjanju ozračja sožitja in odprtosti, ki je osnovni predpogoj za premik iz skrajno desničarske in nacionalistične hipoteke, s katero se na Trzaskem že ves povojni čas zapravljajo priložnosti za drugacno prihodnost v duhu sočasnega premoščanja meja v Evropi.

Kvestor svari, prof. Pahor pa ga poziva, da svarilo prekliče

Nadaljuje se dopisni dvoboj med Samom Pahorjem in trzasko kvesturo. Na obvestilo članov Edinosti od 10. marca, da nameravajo prirediti jutri in prvo nedeljo v juniju zborovanje na Trgu Zedinjenja Italije, je kvestor odgovoril 29. aprila z dopisom, ki ga je Edinost prejela včeraj in v katerem poziva Pahorja in druge, naj ne prirediti zborovanja, če ni so predstaviteli dovoljenja začasno zasedbo javne površine, kot predvideva zakon o javni varnosti (iz leta 1940). Prof. Pahor je kvestorju takoj odgovoril s prošnjo, da svarilo prekliče. »Ker vam je Pokrajinski nadzorni odbor že dokazal«, piše prof. Pahor, »da sem imel jaz prav, ko sem vas prepričeval, da sklep trzaskega občinskega odbora št. 517 z dne 4. marca 1993 ni v skladu z zakoni naše republike, upam, da tokrat ne boste zanemarili mojega nasveta, ki ima prvenstveno namen prepričati, da bi se organ državne oblasti ne blamiral ponovno«. Kaj se bo jutri zgodilo na Trgu Zedinjenja Italije, je se vprašanje.

Jutri »Vivicittà« tudi v Trstu

Med 33 italijanskimi mesti, ki bodo prizorice množične tekaske manifestacije »Vivicittà 93«, bo tudi Trst. Kot na lansk pričačujejo tudi na letošnji prireditvi precejšnje število udeležencev (lani jih je bilo 750). Tek je namreč za tekmovalce in rekreative, letošnje geslo prireditve pa je »Tek brez meja«. Start teka bo jutri ob 10.30 na Trgu Duca degli Abruzzi.

Umik za razdeljevanje bencinskih bonov

Od 4. do 15. maja bodo v mestu in okolici, in sicer v vseh 12 občinskih izpostah, razdeljevali bencinske bone. Razdeljevali jih bodo od ponedeljka do petka, od 16. do 20. ure. V izpostah na Vzhodnem in Zahodnem Krasu jih bodo razdeljevali ob torkih, četrtkih in petkih od 16. do 20. ure. V devinsko-nabrežinski in dolinski občini bo razdeljevanje bonov od ponedeljka do sobote, od 9. do 13. ure; v republiški občini od torka do sobote, od 10. do 13. ure, v zgonski ob torkih, sredo in sobotah od 9. do 13. ure, v Miljah (v tehničnem uradu) pa od ponedeljka do petka, od 15. do 19. ure.

Mira Stegú vodi tiskovni urad prefekture

Dolgoletni nacebnik tiskovnega urada trzasko prefekture Renato Orlando odhaja z današnjim dnem v pokoj, njegovo mesto pa prevzema prevajalka slovenscine Mira Stegú. Orlando, ki je vstopil v tiskovni urad prefekture že leta 1947 in ga je vodil petnajst let, izrazimo najboljše voščila. Cestitke in voščila tudi njegovi naslednici.

Zavezništvo za drugačen Trst

Codega za mesto etničnega dialoga

Na trzaskih pokrajinskih volitvah 6. junija bodo volilci verjetno nasli nov simbol sinje in modre barve z napisom »Alleanza per Trieste«, v prevodu »Zavezništvo za Trst«. Inicijativni odbor sicer se zbira podpise, ki so potrebni za predstavitev simbola, medtem ko je njegov kandidat za predsednika Pokrajine, kot smo že poročali, deželni predsednik združenj ACLI Franco Codega. Značilnosti in cilje Zavezništva za Trst so njegovi pobudniki - med njimi republikanec Paolo Castiglione, zeleni Paolo Ghersina in sam Codega - včeraj predstavili na tiskovni konferenci.

Predvsem je bilo poudarjeno, da se zavezništvo ne predstavlja kot stranka, ampak kot gibanje državljanov v referendumskem in reformističnem duhu, ki se je bil uveljavil 18. aprila. Opredeljuje se kot zmerno, napredno in laično gibanje, vendar odklanja etiketo »levičarsko«, ker sodi, da je treba preseči staro logiko blokov. Doslej so vanj vstopili republikanci in zeleni, ki se bodo za pokrajinske volitve odpovali lastnim simbolom, zraven pa je tudi del socialistov, ki se razporevajo kot skupina »prenove«, medtem ko se uradna PSI se ni odločila, ali naj se odpove svojemu simbolu. (V zvezi s tem je bilo včeraj slišati, da naj bi se

Kandidat Zavezništva za Trst Franco Codega

del stranke, ki se zbira okrog bivšega pokrajinskega tajnika Perellija, nagibal k zavezništvu s KD.)

Pobudniki Zavezništva za Trst so na tiskovni konferenci dejali, da si želijo odprto pokrajinsko ustanovo, pozorno na dialog z državljanin in z vsemi družbenimi in političnimi komponentami, brez razlikovanja po etnični pripadnosti, in zavzeto za tak razvoj, ki ne bo v nasprotju s potrebami okolja. To pa je hkrati skajno sintetiziran program zavezništva.

Kandidaturo Franca Codega, solnika in cloveka, angažiranega v asociacionizmu, ki nima nič skupnega s kompromitiranimi krogi stare politike, zeli za-

vezništvo zoperstaviti kandidaturi Sardos Albertinija, ki jo predlaga trzaska desnica, tista, ki je po besedah Castiglione in Ghersine obrnjena v preteklost in povsem skregana s kulturo dialoga. Trst pa se po Castiglionevih besedah zeli vrniti k svojim zgodovinskim koreninam kozmopolitskega mesta brez barikad, usmerjenega v stalen dialog med svojimi različnimi komponentami. Codega pa je k temu dodal, da je različnost vir kulture in družbenega bogastva, ne pa nasprotovanj; v znamenju dialoga - je zaključil - bi Trst lahko postal pravi laboratorij za mirno sožitje in »mesto model« za vso Evropo.

Na Kolonkovcu kmalu nove ljudske gradnje

Vprašanje parkirišč že drugič splavalo po vodi

Zelena luc za ljudske gradnje na Kolonkovcu in v Ul. Timignano, rumena za skedenjske prebivalce (ki jim je neposredna bližina hitre ceste tako zagrenila življenje, da jim ne preostaja drugega, kot odselitve), rdeča pa za parkirišča. Tako je v četrti zvečer pomežiknil semafor trzaskega občinskega sveta. Navidezno umirjena seja se je v večernih urah razvnela ob »večnem« trzaskem vprašanju parkirišč, ki je že spet - drugič zapored - splavalo z dnevnega reda, predno je potonilo pa mu je uspelo zagreniti že itak ne prevec idiličen odnos med melonarskim zupanom Staffierjem in »zunanjo« odbornico za urbanistiko de Comellijeva.

Občinski svet je z glasovi večine nakazal pristo pot ljudskim gradnjam na Kolonkovcu in v Ul. Timignano nad Sv. Ivanom. Obe območji sta bili z znano varianto št. 25 urbanističnega načrta vključeni v sirse območje, ki naj bi ga namenili za ljudske gradnje. Varianta je zatem propadla, skokovit demografski padec je postavil pod vprašaj uместnost »pogozdovana« hriba nad in pod hitro cesto s cementom ljudskih his, ni pa mu uspelo prepričati, da bi dva predela le odtrgali dosedanjim tradicionalnim aktivnostim (kmetijstvu) in ju predali v roke gradbincem.

Se pred tem je občinski svet razpravljal o težkem položaju, v katerem so se z gradnjo hitre ceste znasli stanovalci poslopja v Ul. S. Lorenzo in Selva v Skednju. Nova prometnica teče le picli 90 centimetrov (!) od njihovih sob. Za 29 družin je postalo življenje ob hitri cesti neznošno. Niti postavitev pregrad proti hrupu bi jim bila v pomoč. Edino rešitev predstavljajo sedaj njihova preselitve v

drug, mirnejši kraj. Občinski odbor je sprejel resolucijo svetovalca zelenih Ghersine, ki obvezuje Občino, da poišče alternativno bivalno rešitev za prizadete. Po odobritvi resolucije je Staffieri takoj pristavil, da to se ne pomeni takojšnje selitve, saj mora Občina sele dobiti druga stanovanja. Iskanje pa - po predvidevanjih - ne bo kratko.

In ze smo pri »neskoncnem« vprašanju parkirišč. Pred dvema letoma je Občina sprejela splosni nacrt o parkiriščih, ki pa bi ga morali vsako leto »preveriti« in »izpopolniti«. Vprašanje je bilo ze na dnevnem redu prejšnje seja, a ga je pomanjkanje legalnega števila svetovalcev v občinskih dvorani »zamrznilo«.

V četrtek ni bilo nič boljše. Svetovalka DSL Anamarija Kalc se je zaman pripravila, da bi vložila amandma, ki naj bi obvezoval Občino naj uredi parkirišča na Opici-

nah in na Proseku. »Prehitel« jo je svetovalec Se-verne lige Giorgio Marchesich, ki je predložil prejudicialno resolucijo. Zahteval je, naj razpravo predložijo, ker sklep ne bi bil legitimen brez obveznega (a ne obvezujočega) mnenja posameznih rajoskih svetov. V dvorani je završelo: občinski tajnik Caputo je moral sele preveriti, ali je za odobritev sklepa res obvezno mnenje rajonskih svetov; odbornica de Comellijeva, ki se je ze drugič zapored znasla na muhi opozicije, je vstala in jezo zapustila dvorano. Ko je občinski tajnik sprevidel, da je resolucija povsem umerjena in da obveznih mnenj vseh rajonskih svetov se ni na spregled, ni preostalo zupanu drugega, kot da je ze drugič spravlil vprašanje parkirišč z dnevnega reda.

V tretji gre rado, pravi pregovor. Upajmo, da bo naslednjic obveljal tudi za trzaska parkirišča...

Pritožba Treua

Po tolikih zahtevah je včeraj prišlo do sestanka med zupanom Staffierjem in nacebniki svetovalskih skupin ter sindikalnimi predstavniki glede krize, ki pesti velika trzaska industrijska podjetja. Toda sestanka se je od vseh nacebnikov svetovalskih skupin udeležil le predstavnik DSL Roberto Treu, ki je seveda ostro kritiziral odsotnost svojih kolegov in jo označil kot dokaz nedopustne neobčutljivosti in podcenjevanja težkega položaja.

Številne pobude ob dnevu dela

Prvi maj bo letos pri nas prej dan boja za delo kot praznik: težak gospodarski položaj namreč sili vse k treznosti glede pobud, ki jih je treba povzeti v sedanjem trenutku, istocasno pa obstaja zaskrbljenost nad bodočnostjo mesta in njegovih prebivalcev. Zato tudi prvomajsko slovesnost, ki se bodo po tradiciji vrstile po vsem Trzaskem, ne bodo izvenele tako praznično kot sicer.

Drugace kot v prejšnjih letih je zastavljena tudi **osrednja prvomajska slovesnost**, ki jo organizirajo sindikati CGIL, CISL in UIL. Zbirališče vseh, ki se bodo udeležili spreveda, bo namreč pred vhodom v pristanisce, pravim simbolom trzasko gospodarstva, ki je zaslo v krizo. Tocen kraj zbiranja je prostor pred gledališčem Tripovich, od koder naj bi spreved okrog 9. ure krenil proti Trgu Unità, kjer bo ob 10.30 osrednje zborovanje. Glavni govornik bo eden od vseh državnih tajnikov CGIL Guglielmo Epifani, medtem ko bo v slovenscini spregovorila Daria Gherlani, članica sindikata CISL. Predviden je tudi koncert mestne godbe Giuseppe Verdi, ki jo vodi Lidiano Azzopardo.

Prvomajski sprevedi z zborovanji pa bodo, kot narekuje dolgoletna tradicija, tudi v okoliskih občinah. V Miljah se bodo udeleženci spreveda zbirali okrog 10.30 v Drevedoru XXV. aprila, od koder bodo krenili proti parku Evropa, kjer bo osrednja slovesnost, na kateri bo govoril predstavnik sindikata CISL Fulvio Gregorretti. V nabrežinski občini se bodo začeli zbirati prej, in sicer ob 9.30 na nabrežinskem trgu, shod pa se bo zaključil v Krizu, kjer bodo govorili. Letos bosta govorila član sindikata UIL Daniele Marchesan in v slovenscini Igor Castellani za CGIL.

Po vaseh so se proslave, vezane na prvi maj, že začele, danes zjutraj pa se bodo po številnih krajih vrstile kraje komemoracije padlih v NOB. Na pobudo krajevne sekcije VZPI-ANPI za Prosek-Kontovel je bila včeraj proslava ob mednarodnem dnevu dela, danes zjutraj pa bodo položili vence na spomenik padlim - zbirališče ob 8.30 pred Soscevo hišo na

Proseku. Danes, vendar s pričetkom ob 19. uri bo vence na spomenike padlim polagala tudi **zgoniška občinska uprava**; prvi maj pa bo kot navadno oznanjala budnica. Prososka godba bo obsla vasi po sledečem urniku: ob 9.30 pri Briscikih, ob 10.30 v Repricu, ob 11. uri v Zgoniku, ob 11.15 v Salezu, ob 11.30 v samatorci in ob 11.45 v Gabrovcu.

Kraje spominke slovesnosti bodo tudi v vaseh **dolinske občine**: delegacije občinske uprave se bo zbrala pred zupanstvom ob 17.45, kot zadnjega pa bo obiskala spomenik v Boljuncu.

Komemoracije padlih v narodnoosvobodilnem boju bodo danes v **Bazovici, Gropadi in Padricah**. V Bazovici bodo položili venca na oba spomenika v imenu tradicije, ki se ne pretrgoma ponavlja že 22 let. Tudi te kraske vasi pa bo na prvi maj prebudila budnica, tokrat jo bo izvajala godba iz Trebeč, ki bo iz Padric in Gropada v Bazovico prikorakala že ob 7.15.

Ob prvem maju Stranka komunistične prenove, ki med drugim poziva svoje clane, naj se danes zberejo malo po 8. uri pred Ljudskim domom na Poncani, od koder bodo krenili na osrednjo prireditev, organizirano pri praznike. Vsi se bodo pričeli ob 16. uri, in sicer na **Opčinah** - na dvoriscu Prosvetnega doma, v **naselju Sv. Sergija** - v Ljudskem domu, in v **Podlonjerju** - v Ljudskem domu. Predvideni so tudi govori v vidu ljudskih volitev, na Opčinah bosta govorila Stojan Spetic in Dennis Visiolli, v naselju Sv. Sergija bo nastopil Fausto Maonfalco, v Podlonjerju pa Giorgio Canciani in Stelio Ziviz.

Ljudski praznik bo danes in jutri tudi v **Ljudskem domu Krizu**, in sicer na pobudo krajevnih sekcij Demokratične stranke levice za Devin-nabrežino, Kriz, Prosek-Kontovel, Opcone in zgoniško obcino. Danes popoldne s pričetkom ob 16.30 je predvidena razprava, ki se je bo udeležil tudi direktor informativnega programa tretje televizijske mreže RAI Alessandro Curzi, jutri zvečer pa bo na zaključnem shodu govoril Milos Budin.

Prometna vzgoja že od otroških let

Lepa pobuda miljskih in dolinskih vrtcev

Na parkiriscu pred vhodom v Milje, kjer ima svoj sedez občinski oddelek smetarske službe, je miljska občinska uprava uredila prostor, kjer se otroci seznanjajo z vsemi nevarnostmi mestnega prometa. Uciyo se, kako se je treba premikati po cesti, kdaj in kako lahko prečkajo cesto, seznanjajo se s prometnimi znaki, poleg tega pa tudi z najosnovnejšimi pravili prometnega zakonika. Ne gre posebej poudarjati, da gre za pomembno pobudo slovenskih državnih otroških vrtcev iz Milj, Borsta, Ricmanj in od Domja, ki svojim malčkom poleg otroškega razvedrila nudijo tudi prve osnove državljanke vzgoje.

»Tecaj«, ce ga lahko tako imenujemo, obiskuje okrog 35 otrok, seveda v spremstvu ucnega osebja in tudi staršev. Veselo in razposajeno se peš ali pa s kolesi premikajo po progi ob stalnem nadzorstvu ucnega osebja, ki jih opominja na morebitne napake. Vse to delo spremlja tudi miljski upokojenj mestni redar, ki ga otroci se najbolj poslušajo. Ob vsem tem, kot smo včeraj videli, pa se tudi zabavajo. Na progi skušajo tekmovali, preizkušajo svoje moči in se v veseljem razpolozenju uciyo osnovnih pravil za ko-rektno vedenje na ulici.

»Tecaj« bodo približno cez mesec dni koncali s prireditvijo, na katero so seveda vabljeni vsi in na kateri bodo pokazali, kaj vse so se naučili v teh mesecih.

Miljski občinski redar z malimi »učenci« (foto KROMA)

Tudi Tržačani ogorčeni nad izidom glasovanja

Karabinjerji zaplenili protestne napise na tovornjaku Ostre reakcije sindikatov, Mreže in združenj ACLI

Izid četrtkovskega glasovanja, s katerim je poslanska zbornica zavmila zahtevo milanskih sodnikov po pooblastilu, da sprožijo sodni postopek proti bivšemu sekretarju PSI Bettinu Craxiju, je tudi v Trstu zbudila presenečenje in val ogorčenja. Najbolj zgovorno priča o tem dogodek, do katerega je prišlo včeraj dopoldne na Trgu De Gasperi v bližini hipodroma, kjer so karabinjerji s postaje v Ul. Tominz zaplenili štiri kartonske transparente z naslednjo vsebino: »Zbudi se ljudstvo, mera je polna«, »Tatovi so zmagali«, »Ljudstvo je bilo izdano« in »Parlamentarna mafija je oprostila državnega tatua«.

Avtor napisov, prilepljenih na tovornjak, je 39-letni Tržčan Vito Desiante, očitno skrajno ogorčen nad tem, kar se dogaja v Rimu. Karabinjerji so ga zasacili v trenutku, ko je hotel napise dopolniti, a so mu name-ro prepričali, kartone pa zaplenili, ker je bila njegova »akcija« nelegalna. Upravičeno ogorčeni državljani se bo sedaj moral zagovarjati pred sodniki...

Nekoliko manj slikovite, a prav tako ogorčene so tudi ostale trzasko reakcije na »afero Craxi«. Dezelno gibanje Rete (Mreža) je za deveto označilo za enega najhujših atentatov na italijansko republiko in pozvalo prebivalstvo, naj na prvomajskih manifestacijah zahteva razpust parlamenta.

Kljub odporu proti »približni« pravici - prava tajnstvi sindikatov CGIL in CISL - smo pričani, da morajo sodniki imeti prosto pot za ugotavljanje resnice. Sindikata izrazata tudi moco sum, da je bil izid glasovanja o Craxiju pod vplivom političnih spekulacij z destabilizacijskimi nameni in z željo po potopitvi vlade se preden se bi predstavila v parlamentu. Svet dela - zaključuje nota CGIL in CISL - zato zahteva razjasnitev položaja. K mobilizaciji poziva tudi pokrajinsko združenje ACLI, ki od predsednika republike pričakuje poziv narodu, od vseh državljanov pa, da vsak na svojem področju storijo, kar je v njihovih moči, saj v teh dramatičnih urah prav nihče ne more ostati ob strani.

Kratka, a občutena proslava 48-letnice osvoboditve

Nastop mladih recitatorjev, osnovnošolskih otrok ter mešanega pevskega zbora Milan Pertot

Na barkovljanskem pokopališču je bila včeraj popoldne kratka a izredno prirsna spomin-ska svečanost, ki jo je barkovljanska skupnost priredila v počastitev 48-letnice konca vojne in v počastitev vseh svojih padlih. Spomin-ska svečanost je bila pred spomenikom, ki so ga Barkovljani postavili svojim padlim borcem. Svečanost je bila v organizaciji mladih. Svečanost sta napovedovala mlada Robert in Aleksandra, mladi pa so bili tudi recitatorji, ki so lepo povedali vrsto pesmi

partizanske vsebine, nakar je sledil recital otrok domače osnovne šole Fran Saleski Finzgar. Na koncu je nastopil se mešani pevski zbor Milan Pertot iz Barkovelj, ki ga vodi Aleksandra Pertot in ki je zapel tri partizanske pesmi. Vsi udeleženci spomin-ske svečanosti, ki so z enominutnim molkom in polaganjem vencev počastili spomin padlih, so se nato podali v sprevedu se pred spominsko obeležje, ki so ga domacini v Barkovljah postavili svojemu padlemu Mariju Matjašicu. (N. L.)

Andersen-Jesih

Cesarjeva nova oblacila

Režija Vladimir Jurc
V sredo, 5. maja, ob 20.30
v Prosvetnem domu na
OPCINAH.

SLAVISTICNO
DRUŠTVO

vabi na predstavitev
antologije
prof. SILVA FATURJA
**SLOVENSKA
LEPOSLOVNA
KNJIŽEVNOST**

Avtorja in delo
bo predstavila
prof. MARIJA CENDA
v sredo, 5. maja, ob
17. uri v Gregorčevi
dvorani, Ul. sv.
Franciška 20, Trst
Vabljeni!

DRUŠTVO SLOVENSkih
IZOBRAZENCEV

Trst

vabi v ponedeljek,
3. maja, ob 20.30 v
Peterlinovo dvorano
na razgovor

ITALIJANSKA
POLITIKA
IN SLOVENC

V prvem delu večera
se bomo prisotni
s kratko slovesnostjo
spomnili 80-letnice
dolgoletnega člana
in sodelavca

prof. Martina Jevnikarja
ter mu čestitali.

Vabljeni!

TEEN-AGERS

by Bimbi Eleganti S.n.c.

obleke
za prvo obhajilo
in birmo

TRST - Ul. Carducci 45
Tel. 040/636924

Obutve in
usnjeni izdelki

Alenka
Prosek 111

Predstavlja:
pomladno-poletne
modne novosti

BEST
ICEE

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BEST s. r. l.

import - export
predstavništva

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

BOLJUNEC 43

Tel. (040) 228878 - Fax: (040) 228009

Slovenski dijaški
dom Srečko Kosovel

sporoča, da je še v teku
vpisovanja za

POLETNO SREDISCE

v Trstu, za

LETOVANJE NA

PTUJU (do 31. maja)

in v ZELENEM

CENTRU

V VRHPOLJAH

Poletno središče bodo

lahko obiskovali otroci

od 3. do 14. leta starosti,

letovanje na Ptuj

od 6. do 17. leta starosti

in letovanje v

ZELENEM CENTRU

od 6. do 14. leta starosti

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

(naš telefon 573141)

GLASBA / TEKMOVANJE MLADIH GLASBENIKOV SLOVENIJE

Lep uspeh gojencev centra Emil Komel

Nagradili so klavirski trio (v 1. kategoriji) in sopranistko

TATJANA GREGORIC

Večletna prizadevanja aktiva Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici so v letosnjem solskem letu požela vrsto priznanj in s tem utrdila soli pomembno mesto v goriskem glasbenem in kulturnem ambientu. V sodelovanju z gorisko Glasbeno matico je Center za drugo sezono uspešno organiziral šest abonmajskih koncertov tujih in domačih umetnikov na različnih prizoriščih v mestu, pripravil revije glasbenih sol in seminarje (januarja je na povabilo Centra v Gorici gostoval ruski pianist Sijavus Gadzijev), prav v teh mesecih pa sola, ki nosi ime po goriskem pedagogu, zborovodji, skladatelju in organistu Emilu Komelu, caka na nove, uglednejše prostore v prizidku Kato-
liškega doma. Skromne učilnice na Placuti, kjer že 40 let domuje Center, danes obiskuje 140 mladih iz Gorice in okolice, redno sta zaposlena le en učitelj in administrativna delavka, priložnostno, honorarno pa poučuje kar 25 sodelavcev. Prijazno, družinsko vzdušje in odprtost daje

ta soli privlačen pecat, ki je morebiti (seveda ob strokovnem vodenju) tudi vzrok, da se ustanova v zadnjih letih lahko ponasa z nekaterimi pomembnimi nagradami. Dosedanjim visokim priznanjem (pianist Miran Dvetak - 2. in 3. nagrada, basist Rudi Gorjan - 3. nagrada) sta se na letosnjem 22. tekmovanju mladih glasbenikov Slovenije, ki je potekalo v drugi polovici aprila v Ljubljani in Velenju pridružili se dve. Klavirski trio v zasedbi Peter Gus iz Gorice (13-letni violinist iz razreda Jurija Kriznica), Verena Cavdek s Peci (14-letna violoncelistka iz razreda Vinka Popita) in David Bandelli iz Gorice (14-letni pianist iz razreda Alojzije Persic) je pod mentorstvom Jurija Kriznice zbral največ točk med udeleženci v 1. kategoriji in prejel edino nagrado - 3. mesto (prvo in drugo nagrado strokovna žirija ni podelila). Na letosnjem državnem preizkusu se je preverila tudi Mirjam Pahor iz Rupe (19-letna sopranistka iz razreda Franke Zgavec) in za svoj nastop prejela 4. nagrado. »Uspehov na le-

Gojenci centra E. Komel na tekmovanju v Sloveniji

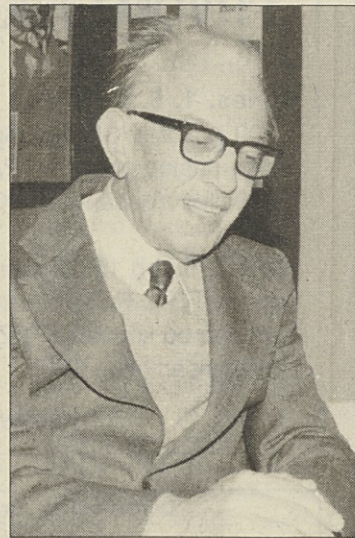
tošnjem tekmovanju smo seveda izjemno vesel, saj so visoke nagrade priznanje našemu delu in obenem z njimi vstopamo v širši slovenski glasbeni prostor, primerjamo lahko naše delo z ostalimi centralnimi glasbenimi ustanovami. Vendar kolekcija diplom ni naš cilj. S svojimi delom poskusamo dajati novi generaciji zagon, da bo znala sprejemati glasbo na pristen način. Prav zato poskusamo že v nizjih razredih vzbujati pri gojencih ljubezen do skupinskih igre in prvi rezultati

se zagotovo kažejo tudi v letošnjem visokem priznanju našega klavirskega tria. Veliko pozornosti pa dajemo tudi izobraževanju vokala, saj imamo na Pirmorskem veliko nadarjenih pevcev, a jih zaenkrat se premalo motiviramo in jih ne dovolj vključujemo v procese glasbeno-solskega sistema...» je ob najnovejših podvigih gojencev povedal Silvan Kersevan, »očka« Slovenskega glasbenega centra Emil Komel v Gorici, sole, ki bo v letošnji jeseni praznovala 40-letnico svojega dela.

O B L E T N I C E

Martin Jevnikar osemdesetletnik

JOZE KOREN

Ko je beseda o slovenski kulturi v našem zamejstvu, predvsem pa o slovenski literarni kritiki in zgodovini, pa o slovenskem jeziku kot izrazni in pedagoški kategoriji, potem pritiče prof. Martinu Jevnikarju za čas vseh povojnih let eno vodilnih mest ne le zaradi obseznosti in pomembnosti njegovega dela, marveč tudi zaradi zavzetosti, marljivosti in temeljitosti, ki ga odlikujejo. Emblematično naključje je, da se je rodil prav na dan Prvega maja pred osemdesetimi leti, to je na dan praznika, ki je posvečen delu kot najcistejšemu merilu človekove vrednosti.

Osemdesetlet je kar dolga doba je pa tudi razdobje, ki je tako ali drugače usodno zaznamovalo slovenske ljudi in odmerilo njihovo življenjsko pot. Profesorja Jevnikarja je ta pot v jesenskih mesecih 1945 pripeljala dokončno v Trst, tu si je ustvaril družino in tu je našel torišče za vsestransko plodno dejavnost, najprej kot profesor slovenske in zgodovine na srednješolski in potem univerzitetni ravni, sicer pa ves čas kot kulturni delavec pri trzaskem slovenskem radiu in zamejskih katoliških društvih in organizacijah.

Rojen 1. maja 1913 v Spodnjem Brezovem pri Vsinji gori v kmečki družini, je gimnazijske in univerzitetne studije klasične smeri opravil v Ljubljani in diplomiral iz slavistike, po vojni pa je leta 1961 diplomlo ljubljanske univerze nostrificiral v Rimu in doktoriral z dize-

tacijo »Influsi di Cristoforo Schmid sulla narrativa slovena«. Na slovenskem trgovskem zavodu »Ziga Zois« je začel poučevati že leta 1945 slovenscino in zgodovino in ju poučeval vse do spetembra 1980, bil vmes tudi poverjeni ravnatelj na nižji srednji soli, po izpitu v Rimu za poučevanje slovenscine na univerzah pa je od 1963 do 1975 poučeval slovenski jezik in literaturo na univ. v Padovi in od leta 1972 tudi na fakulteti za tuje jezike in literature v Vidmu, kjer je od leta 1975 dalje imel stolicu za srbski, najprej kot profesor slovenske in zgodovine na srednješolski in potem univerzitetni ravni, sicer pa ves čas kot kulturni delavec pri trzaskem slovenskem radiu in zamejskih katoliških društvih in organizacijah.

Vse to poklicno profesorsko obdobje je prof. Martin Jevnikar dopolnjeval in bogatil z aktivnim delovanjem na širokem področju od časnikarstva in publicistike do predavatelstva, od literarne kritike, recenzije in esejistike do pisanja samostoj-

nih knjig, vedno ali vsaj pretežno s področja slovenistike in zgodovine slovenskega slovstva, sestavljanja slovenskih solskih knjig samostojno ali v soavtorstvu. Pri obravnavanju slovenske literarne zgodovine je posebno pozornost namenjal odnosom in medsebojnim vplivom med italijansko in slovensko literaturo, s posebno zavzetostjo je in se vedno spremlja sodobno slovensko zamejsko in maticno literaturo. Zdamsko je med prvimi začel posredovati slovenski maticni javnosti in ji tudi kot literarni kritik odmerjal prostor in vrednost. O vsem tem je ogromno pisal in se pise ali poroča v najrazličnejših zamejskih, predvsem katoliških, revijah in časopisih in na trzaskem radiu, kjer že od leta 1947 vodi niz oddaj in recenzij iz slovenske in svetovne književnosti, kakor tudi pedagoške. Za radio je pripravil tudi dramatizacije najznanejših slovenskih romanov. Naslovi del, ki jih je napisal in publiciral, gredo v desetine in čez, da o člankih, razpravah, recenzijah in podobnem niti ne govorimo, saj bi jih mogli naste-

ni na stotine. K vsemu je treba dodati se njegovo uredniško dejavnost kot urednika dijaskih Literarnih vaj, Izvestij za slovenske srednje sole na Trzaskem, sourednikovanje pri goriskih Mohorjevi družbi, sodelovanje pri raznih enciklopedijah in leksikonih, predsedovanje raznim literarnim natečajem, med katerimi je treba omeniti vsaj literarno nagrado Vstajenje.

Ob vsem tem ogromnem delu pa posebej izstopa po pomenu, vrednosti in projektnem obsegu Primorski slovenski biografski leksikon, ki izhaja pri goriskih Mohorjevi družbi. Zanj je dal pobudo in ga od vsega začetka leta 1974 do zdaj, ki je praktično pri koncu, ureja kot glavni urednik s potrpežljivostjo, vztrajnostjo in konceptualno siri-

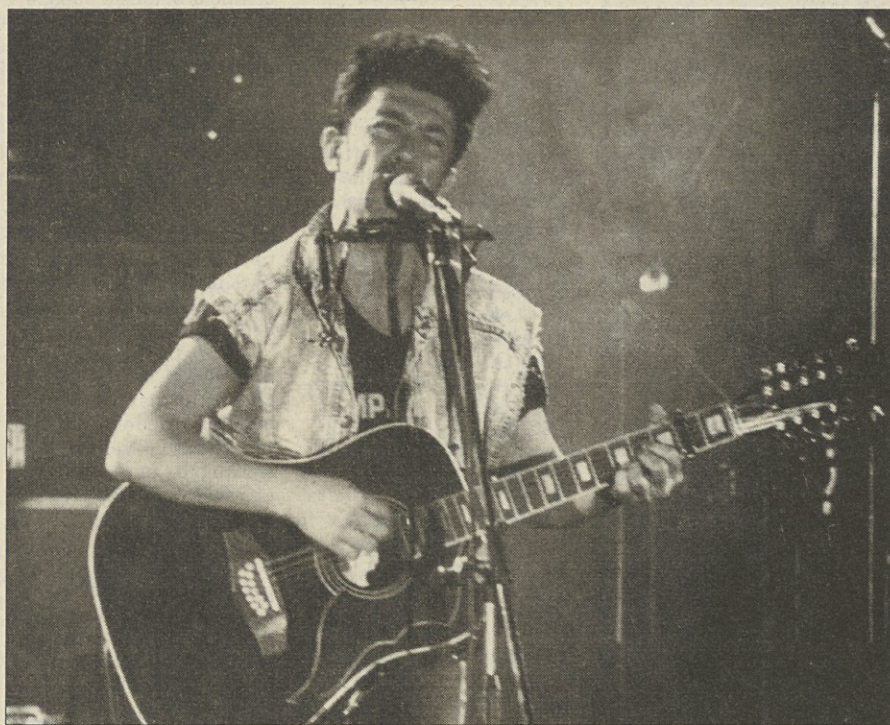
no. Okrog njega je znal zbrati sodelavce, katerih število se je večalo od snopica do snopica mimo takih ali drugačnih gledanj in nazorov. Če nicesar drugega ne bi naredil v trzaskih letih svojega življenja je že samo s tem leksikonom, ki predstavlja dragoceno zbirko imen, ki so v preteklosti in ki danes dajejo vsebino našemu življenju, naredil za vso slovensko narodno skupnost veliko in dragoceno delo.

Pri osemdesetih letih je prof. Martin Jevnikar se ves v ustvarjalnem zagonu in ob priznanju, ki mu ga dolgujemo, mu želimo, da bi ga tak zagon se naprej ohranjal svežega, ustvarjalnega in pri dobrem počutju.

LAHKA GLASBA / NASTOP KANTAVTORJA EDOARDA BENNATA

Današnje »pravljice«

V Trziču je neapeljski kantavtor predstavil izbor svojih starejših in novejših pesmi

Dve beli luci, kitara, ustna harmonika, boben in mikrofoni. Tako se je v turek zvečer, sicer nestabilni publiki v trziški diskoteki Hippodrome predstavil Edoardo Bennato.

Neapeljski kantavtor je svoj edini deželni nastop začel v stilu trubadurjev, kakor se je pred petindvajsetimi leti pojavljal po ulicah in lokalih svojega rojstnega mesta. Ritmična skladba Il paese dei balocchi je bila uvod prvega dela, v katerem je Bennato predstavil balade in glasbene »pravljice«. Na odru sta se mu pridružila violoncelistka Giovanna Folegara in kitarist Tullio Tassi, ki sta odlično spremljala hite L'iso-

ALES WALTRITSCH

la che non c'è, Quando sarai grande in Non farti cadere le braccia. Akustični medley skladb Sono solo canzonette in Il gatto e la volpe je zaključil klasični del večera.

V sodobnejši in precej bolj prepriljivi obliki se nam je Edoardo Bennato predstavil v drugem delu, ko se je »preoblekel« v bluesmana Joeja Sarnataro. Sarnataro crpa zvoke iz glasbenih korenin temnopoltih Američanov (blues), kar je sicer precej značilno za glasbenike neapeljske scene. Dovolj je, če pomislimo na nekatere skladbe Pina Danieleja,

Enza Avitabileja in Jamesa Seneseja. Ritmični blues in rock glasbe so tudi veliko primernejša spremljava za skladbe, v katerih Bennato - Sarnataro spoji neapeljski jezik, neapeljski pathos, kulturne korenine kampanjskega velelesta in moderno glasbo. Tema vseh teh skladb so številni nereseni problemi, slabosti in nasprotja Neaplja, ki jih Bennato poda z dobršno mero ironije.

V tem delu nastopa je Joeja Sarnataro spremljala skupina Blue Staff, katerim so se kasneje, v tretjem in zaključnem delu torkovega večera

pridružili se ostali člani Bennatove skupine, tako da smo na odru nasteli kar deset ljudi. Z dobro vokalno spremljavo pevk Daniele Carellijeve in Maggie Dionisijske je številčna band zaigrala vrsto uspešnic, med katerimi so bile najboljše in tudi najbolj aktualne In prigione in prigione, Martiti del rock'n'roll in La torre di Babele.

Dober izbor skladb, ki jih je občinstvo zahtevalo v dodatke, krasna Un giorno credi, blues I go to Babilonia ter rock skladbi Omertà in Povera gente, je zaključil se kar dober večer avtorske pop-evke.

Na sliki (foto AWS) neapeljski kantavtor med nastopom v Trziču.

TRST / ŠTIRI RAZSTAVE

Stripi v didaktične namene

Pobuda študijskega centra A. Alberti za dijake in šolnike

Pospešen življenjski ritem se vse raje zaustavlja ob sporočilnosti stripov, ki pritegujejo tako starejše kot čisto mlade. Pobuda z naslovom »Ochio al fumetto« si prizadeva, da bi vsebinsko in oblikovno razčlenila različna sporočila, ki nam jih posreduje ta aktualni vir informacij in zabave obenem. Študijski center »A. Alberti« nastopa kot pobudnik, 18. Solski okraj in srednja sola »Caprin« pa sodelujeta pri praktični uporabi stripovskega medija v didaktične namene.

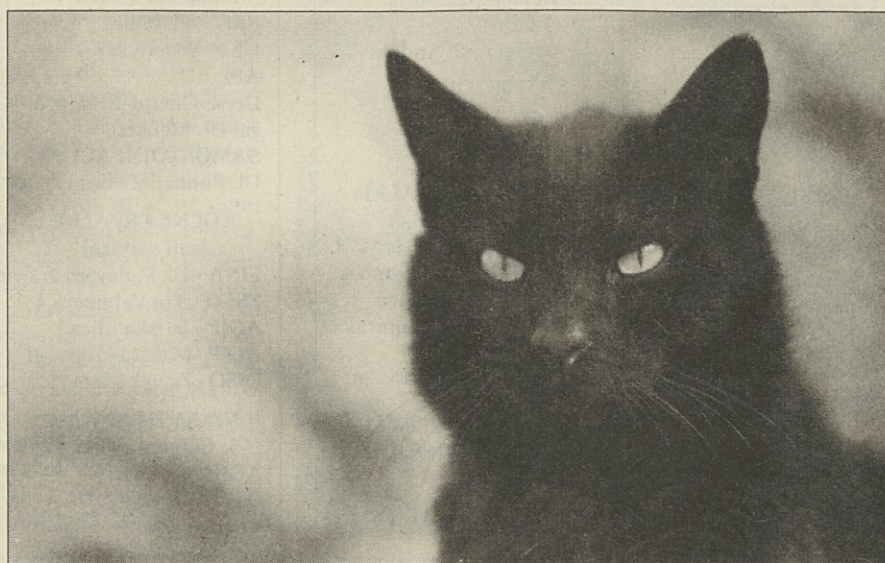
V prostorih Državne ljudske knjižnice, Turistične ustanove in občinskega rekreacijskega središča »Cobolli« se bodo namreč maja zvrstile kar štiri razstave stripov: prvi bo na vrsti Alfredo Castelli, kot predstavnik pustolovskega stripa z znanim »Martinom

Mystereom« in to med 4. in 15. majem. Sledil mu bo (od 11. do 22. maja) Roberto Totaro iz Belluna s svojimi satiričnimi »I tecnocratici«, ki jih riše za Comix.V prostorih rekreacijskega centra se bosta skupaj predstavila trzaski umetnik Franco Vallusi in furlanski oblikovalec Alessandro D'Ossualdo (od 19. do 29. maja).

Ob razstavah bo stekel tudi izpolnjevalni tečaj za šolnike (4., 11., 19. in 25. maja) ob 18. uri na srednji soli Caprin, vodili pa ga bodo priznani strokovnjaki na področju stripa. Istocasno pa se bodo lahko srednješolski dijaki srečali z avtorji stripov in tudi sami aktivno sodelovali pri delavnicah. Celotna pobuda se bo predvidoma zaključila 30. maja z razstavo na soli Caprin. (J.M.)

KNJIŽEVNOST / NOVOST NA TRGU

Miralegra oziroma prikazovanje Trsta preko utrinkov številnih osebnih zgodb v interpretaciji Marine Vessel

»Poskus, da bi predstavila Trst s humane plati«. Tako je novinarka Marina Silvestri, tokrat v vlogi Marine Vessel, avtorice knjige Miralegra, povedala, kako so nastali kratki spisi, ki sestavljajo zanimivo knjigo. Publikacijo, ki je izšla pri videmskem založniku Campanotto, so predstavili v cetrtek zvečer v knjigarni Nuova Universitas. Avtorico in knjigo je predstavil Giuseppe Petronio, odlomke iz knjige pa je brala Ariella Reggio. Na sliki (foto Ferrari) črni maček Falsca, ki je med glavnimi »osebami« knjige.

Meri Kosič

TORBICE, DEZNIKI,
KOVČKI IN USNJNI
IZDELKIGORICA - Raštel 27
Tel. (0481) 33790TRGOVINA
JESTVIN

Brisko

GORICA
Trg Medaglie d'Oro 12
Tel. 531550LEKARNA
PRI JEZERU

DOBERDOB - Tel. (0481) 78300

TVRDKA

Nardin Vojko

Zastopnik za Gorisko:
RADENSKA - ROGASKA - PIVO UNION IN FORST
GORICA - STANDREZ - Ul. del Carso 67 - Tel. 21065

TRGOVINA OBUITVE

ČOTAR

GORICA - RASTEL 72 - TEL. (0481) 533667

PROIZVODNJA INSTALACIJA KLEPARSTVO

Mučič Mario

GORICA - STANDREZ - Ul. A. Gregorčič 20/2 -
Tel. (0481) 21828ZLEBOVI - CEVI - STRESNA OKNA
STREŠNI ZRACNIKI IZ POCINKANE PLOČEVINE

FOTOGRAFSKI LABORATORIJ

Studio d'Arte fotografica

Giuseppe Assirelli

GORICA
Ul. Ascoli 2
TEL. 531929

VOLITVE / TEKMA S ČASOM

Deset list lvi podpise

Slovinci na petih listah -
Prve polemike med ligaši

MARKO MARINČIC

Deset list se bo, seveda ce bo vsaka zbrala vsaj tisoč overovljenih podpisov, potegovalo za mesto v pokrajinskem svetu. Poleg MSI, SKP, SSK, Lige, DSL, PSI, Zelenih so včeraj seznam dopolnili se KD, PSDI in grupacija "Cittadini per l'Isontino", ki združuje predstavnike Mreže, PRI in Fornasirjevih demokratičnih katolčanov. Za predsednika kandidirajo zavarovalnega agenta Maria Michelinija. KD in PSDI (slednji morda v zame-no za pomoč pri zbiranju podpisov) podpirata kandidaturu Alberta Bergamina za predsednika pokrajine.

Vprašanje je, ali bo vseh deset list zbralo dovolj podpisov. Nekatere manjše stranke precej tvegajo, a tudi za večje ne bo lahko, saj je casa malo (do prihodnjega petka), skupno pa bi morali vsi zbrati kar deset tisoč overovljenih podpisov. Bitka s časom in tekma za vsakega podpisnika se prej kot za vsakega volilca bo najbrez v prihodnjih dneh zelo ostra. V obinskih volilnih uradih bodo (razen izjem) podpise spet zbirali v pone-

deljek dopoldne (v Gorici tudi popoldne), mnogi pa bodo danes in jutri zbirali podpise tudi na odprtem ali ob raznih prireditvah.

Slovenski kandidati so prisotni na petih listah. SSK kandidira za predsednika Damjana Terpina in ima seveda v celoti slovensko listo. Na listi DSL kandidira Aleksandra Devetak (v okrožjih Zagaj, ki zajema tudi Doberdob in Sovodnje, in Gorica VI); na listi SKP so stiri Slovenci: Edi Maligoj (Gorica I), Stanko Maligoj (Gorica II), Vilma Braini (Gorica VI) in Viljem Gergolet (Zagaj); na listi PSI kandidira Alenka Florenin, na listi Zelenih pa Milan Devetak (oba v okrožju Zagaj).

Sestava kandidatnih list je že pustila nekaj polemčnih sledi v nekatereh strankah (KD in PSI), a tudi v Severni ligi, ki se skuša predstaviti kot novo gibanje. Včeraj smo prejeli odprto pismo skupine ligasev, ki ostro polemizirajo z voditelji zaradi izbire bivše liberalke za glavno kandidatko. Oporočniki obtožujejo vodstvo, da ravna diktatorsko in diskriminira del goriske baze gibanja.

AVTOPORTO / KROG OSUMLJENIH SE ŠIRI

Na vrsti Scarano in zopet Del Ben

Skupno šest novih sodnih obvestil

Vest ni nepricakovana, po mnenju mnogih pa je celo zakasnela, saj so jo pričakovali že dosti prej. Je pa vseeno pomembna: bivši goriski zupan Antonio Scarano, pripadnik andreotijevske struje v KD in pozu-pan ter po aferi Coop "zamrznjeni" odbornik za javna dela Mario Del Ben (PSI) sta te dni prešla sodni obvestili zaradi prekrškov v zvezi z gradnjo avtoporta oz. preusmerjanjem sredstev, ki so bila dodeljena za to gradnjo. Skupno naj bi goriski namestnik državnega pravdnika dr. Matteo Trotta te dni podpisal šest sodnih obvestil. Poleg Scarana in Del Bena je obvestilo prejel tudi Livio Tacchino, lastnik istoimenskega podjetja, ki je eno od starih v konzorciju ATIG, ki je gradil avtoport. Prejemniki drugih treh obvestil niso znani, možno pa je, da so to legalni predstavniki ostalih treh, negoriskih podjetij konzorcija.

V sodnem obvestilu je govor o goljufiji, ponarejanju uradnih dokumentov, konkretno izdajanju lažnih faktur, ter o zlorabi javnega položaja. V bistvu gre za to, da naj bi Scarano in Del Ben preko inž. Graziata dosegla, da so podjetja konzorcija ATIG z denarjem, ki je bil na-

menjen za avtoporto, opravila druga dela za občino. Slo naj bi za okrog 200 milijonov vredna dela od prepleškanja otroških jasl v Drev. Virgilio, do asfaltiranja trga Seghizzi in ureditve prireditvenega sotorja na gradu, do električne napeljave na nogometnem stadionu na Rojcah. Sodna obvestila, v katerih sicer ni govora o korupciji ali drugih hujših prekrških, sledijo zaslisevanju inž. Graziata in drugih prič, ki jih je dr. Trotta zaslisal v tem tednu. (Na sliki: Antonio Scarano)

PROSTA CONA / NOVOSTI

Nekaj več bencina

Za vsak avto dodatnih 60 (ali 30) litrov

Z drugim letošnjim kontingentom bencina proste cone bo vsak avtomobilist na Goriskem dobil poleg predvidenih se dodatnih 60 litrov bencina več (oz. 30 litrov za lastnike avtomobilov do 11 konjskih moči). Ti dodatni boni, ki jih bodo lahko dodali rednemu kontingentu zahvaljujoč se uvedbi mobilnosti kontingentov, se bodo delno razlikovali od rednih in bodo uporabljivi sele po 1. juliju letos (na bonimih bo natisnjeno zadevno opozorilo). Delili pa jih bodo skupaj z ostalimi od 24. maja do 24. julija. Skupno bodo razdelili bone za približno 24 milijonov litrov bencina in 6 milijonov litrov dizel goriva. Navedeni količini vključujeta dodatne 4 milijone litrov, ki so jih dodelili z mobilnostjo kontingentov. Trgovinska zbornica tudi obvešča, da zapade termin za predložitev novih prošelj 30 junija.

PRVI MAJ / PRIREDITVE

Shod v Gradišču praznika v Rup in Števerjanu

Srečanje tudi v Opatjem selu

Prvi maj bomo danes na Goriskem obeležili s številnimi ze tradicionalnimi manifestacijami in praznovanji. V Doberdobu bo navsezgodaj pihalni orkester Kras dal budnico občanom. Osrednji prvomajski delavski shod, ki ga prirejaše sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL bo tudi letos v Gradišču. Zbiralske za udeležence je ob 9. uri v drev. Trieste (pred gostilno "Ai Passeggeri"), od koder bo ob 9.30 krenil sprevod do Trga Unità, kjer bo ob 10.30 zborovanje. Pozdravili bodo predstavniki krajevnih sindikalnih zvez, v imenu vseh pa bo osrednji govor imela vsedrjavna sindikalna voditeljica Carla Cantone. Prica-kujejo, da se bodo manifestacije udeležili tudi predstavniki sindikatov iz Nove Gorice.

Novogoriški oz. pososki odbor Zveze svobodnih sindikatov Slovenije prireja danes popoldne tradicionalno delavsko srečanje v Opatjem selu v sodelovanju s tamkajšnjim društvom Kras. Zacelo se bo ob 15. uri na prireditvenem prostoru, kjer organizatorji pričakujejo množičen obisk z obeh strani meje. V krajšem sporedu bo sodeloval tudi predsednik SSS Dušan Semolič, pozdravil pa bo tudi tajnik goriske zveze CGIL Giu-

liano Bon. Cez mejo prireajo idrijski prenovitelji tudi tradicionalno prvomajsko srečanje na Hlevish (ob 15. uri), kjer bodo postregli z lovskim go-lazem, v Kneskih Ravnah pa vabijo borci in KS Kneza v Baski grapi jutri ob 11. uri na tovarisko srečanje, s katerim bodo obeležili 50-letnico SNOUB Simon Gregorčič.

V znamenju pomembne 50-letnice Goriske fronte je potekala sinoci osrednja slovesnost v okviru prvomajskega slavlja v Števerjanu, kjer se danes nadaljuje praznovanje v Dvoru. Organizatorji so pripravili tudi razstavo in pokušno domačih vin. Danes popoldne bo ob 17. uri nastopila fokalna skupina iz Koprivnega, zatem pa bo ples z ansamblom Taimsa. Praznovanje se bo nadaljevalo se jutri s plesom in zabavo na prostem, v nedeljo 9. maja bo spominski pohod Števerjan - Gonjace - Števerjan.

Danes in jutri se nadaljuje tudi Praznik frtalje v Rup. Od 16.30 dalje se bodo zvrstili nastop pevske skupine Akord iz Podgore, dramske skupine iz Standreza z igro Obravnava in govor dr. Petra Mocnika (SSK). Sledil bo ples. Jutri popoldne bo kulturni spored prav tako od 16.30 dalje.

NOVICE

Goriške reakcije za Craxijevo "oprostitev"

Predsinocnja "oprostitev" Craxija v parlamentu je tudi na Goriskem izzvala val ogorčenja in gneva med ljudmi. Reagirale so tudi stranke. SKP meni, da to pomeni propad politike DSL in poziva "zdrave sile" v tej stranki naj opustijo zavezništvo za večinski volivni sistem ter se zavzamejo za enotno in močno levico. Kdor je glasoval proti postopanju zoper Craxija, si je prevzel težko odgovornost, meni pokrajinski tajnik PSI Stacul, ki se sklicuje na zahtevo volilcev po moralnosti in čistosti. Sodstvo mora imeti proste roke, pravi, potrebna pa je tudi reforma poslanske imunitete, da bi politiki ne bili več privilegirana kasta. Za odpravo imunitete je gibanje Mreža, ki ocenjuje glasovanje v parlamentu kot izdajstvo iz izraz mafijske solidarnosti med lopovi. Občane poziva naj podpišejo petico za odpravo poslanske imunitete, kar je doslej v Gorici in Trzicu že naredilo 500 ljudi.

Zadnja dneva Expomega

Na goriskem razstavišču se se danes in jutri nadaljuje sejem Expomega, ki je doslej beležil obcuten porast obiska. V okviru sejma se je predsinoci odvijal posvet na temo Zenska in podjetje, ki ga je priredilo pokrajinsko odborništvo za enakopravnost med spoloma, sinoci pa je obrtniška zveza ESA priredila posvet o obrtništvo. Danes in jutri je razstavišče odprto med 10. in 22. uro. Jutri popoldne bo od 14. ure dalje tekmovanje s kolesi mountain bike.

Domače salame v Štandrežu

V Standrežu bo jutri tekmovanje za najboljšo domačo salamo. Organizatorji tekmovanja so Milan Mucic, Davorin Marvin, Milan Tomsic, Franjo Mohorič in Lojzko Paskulin. Ocenjevalno komisijo bodo sestavljali strokovnjaki iz raznih krajev, tudi iz Slovenije. Kdor želi sodelovati, naj prinese salame jutri (do 9. ure) v dom Andreja Budala v Standrežu, kjer se bo ocenjevanje zacelo ob 10. uri, pozno dopoldne pa bo nagrajevanje.

V Ronkah umrl David Devetak

Pred kratkim je v Laskem preminil David Devetak. Rodil se je l. 1927 na Vrhu in se je kot sedemnajstletni fant vključil v Kosovelovo brigado. V petdesetih letih se je oženil z Jocijo iz Sovodenj in se je nato preselil v Ronke. Kot zaveden Slovenec se je vključil v slovenske organizacije v Laskem in sodeloval pri pevskem zboru Kosovel. Kot večina Krasevcev je delal v ladjedelnici in je vzgajal svoje otroke v slovenskem duhu. Zelo si je prizadeval za odprtje slovenske sole. Njegovi vnukinji obiskujeta slovensko solo v Romljanu, hči Claudia pa je predstavnica staršev in odbornica pri društvu Jadro. (mj)

KONCERTI

POKRAJINSKI MUZEJ NA GRADU: danes ob 17.30 koncert goriskih skladb 19. stoletja.

OBCINSKO GLEDALIŠČE V TRZICU: jutri ob 10.30 koncert Trziškega simfoničnega orkestra.

KINO

GORICA VITTORIA 16.30-18.20-20.10-22.00 »Il grande cocomero«. Rez. Francesca Archibugi.

CORSO 15.30-17.30-19.45-22.00 »Alive, I so pravissuti«

VERDI 16.00-18.00-20.00-22.00 »Nome in codice Nina«. I. B. Fonda.

TRZIC COMUNALE 17.00-19.30-22.00 »Scent of a woman«.

EXCELSIOR 16.00-17.25-18.50-20.15-22.00 »Gli aristogatti«.

PRIREDITVE

SZSO - SLOVENSKI GORISKI SKAVTI vabijo na jurjevanje danes na pri Crmih na Vrhu. Ob 11. uri bo masa z obredom obljub, sledi skavska pastasuta za vse in družabnost do 16. ure. V primeru slabega vremena bo masa v cerkvi na Vrhu ob 11. uri.

ZSSDI vabi na predavanje Trzic - Himalaja 1992, ki bo v centru Danica na Vrhu v četrtek, 6. maja, ob 20.30. Spregovorila pobudnika vzpona na himalajsko pogorje dr. Borut Spacal in dr. Rafko Dolhar. Večer bodo obogatili dia posnetki.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI

OBCINSKA 2, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

RISMONDO, Ul. Toti 52, tel. 410701

OBVESTILA

OBCINA DOBERDOB obvešča, da bo zbiranje podpisov za predstavitev list za pokrajinske volitve danes od 8. do 10. ure.

VČERAJ-DANES

Iz matičnega urada goriske občine v tednu od 25. do 30. aprila:

RODILI SO SE: Sofia Tomasi, Piero Silvestri, Raffaele Staieri.

UMRLI SO: 87-letni Pietro Paolini, 66-letni Silvano Fabris, 69-letna Elide Tozzato por. Auteri, 69-letna Italica Caenazzo vd. Quali, 69-letna Imegarda Zoppoth, 90-letni Longino Sambo, 82-letni Amedeo Granzotto, 89-letna Maria Padovan, 92-letna Angiolina Imbimbo, 70-letna Marcela Franzin, 51-letni Angelo Andidero, 80-letni Karlo Jakin, 92-letna Margherita Lavaroni, 82-letna Martina Pevec.

OKLICI: paznik Maurizio Morgante in gospodinja Giuseppina Gramaglia, delavec Giuliano Glessi in natakarka Emanuela Tomsic, pilot Piero Concetti in uslužbenka Caterina Rignat.

POROCILI SO SE: uslužbenec Francesco Picillo in brezposelna Maria Esposito, delavec Sandro Bobbo in baristka Monica Menon.

POGREBI

Jutri, 2. maja, v Gorici: ob 9. uri Pietro Paolini iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 10.30 Natale Bernardis iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče.

Clani pevskega zbora Oton Zupancic iz Standreza sočustvujejo s Pavlom Durcikom ob izgubi dragega Danila.

AKCIJA ŽENSK

Podpisi za mir v Bosni

Akcijo žensk ob 8. marcu proti nasilju zlasti nad ženskami ter za mir v Bosni je podprlo 2600 podpisnikov peticije mednarodnim forumom. Obracun akcije, ki jih bodo sledile se druge konkretne dejavnosti, so predstavile pokrajinski odbornici Aleksandra Devetak in Rosaria Di Dato, podpredsednica dez. sveta Augusta De Piero Barbina in predstavnice ženskih in mirovniskih združenj.

Del sodelujočih v solidarnostni akciji (foto S. Reportage)

Mirno je zaspala v Gospodu najina predraga mama

**Ljubka Šorli
Bratuž**

Lojzka in Andrej
s sorodniki

Gorica, 1. maja 1992

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sočutja ob težki izgubi dragega očeta

Karla Jakina

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so na katerikoli način pocastili njegov spomin.

Posebna zahvala naj gre družinskemu zdravniku Marjanu Cijanju.

SVOJCI

Gorica, 1. 5. 1993
(Pogrebno podjetje Preschern)

SLOVENSKA SKUPNOST V DEZELI FURLANJ - JULJSKI KRAJINI

»100 dni

sedanje slovenske vlade«

Srečanje s predsednikom SKD in zunanjim ministrom Slovenije

LOJZETOM PETERLETOM

Katoliški dom v Gorici, v ponedeljek, 3. maja, ob 20.30

Imeli bomo tudi možnost sodelovati pri akciji **1.000 podpisov** za predstavitev slovenske liste na goriski pokrajini!

SLOVENSKA SKUPNOST GORICA

vabi na zbiranje podpisov

- Vsak dan na občinah: Gorica (tudi popoldne od 16. do 18. ure), Števerjan, Doberdob, Sovodnje, Krmin.
- Na sedežu rajonskega sveta v Pevni (osnovna šola) in v Standrežu (na sedežu konzulte) ob delavnikih od 20. do 22. ure.
- V Rup. 1. in 2. maja na Prazniku frtalje.
- V Števerjanu 1. in 2. maja ob 11. uri v Sedejevem domu.
- V Katoliškem domu v Gorici v ponedeljek, 3. maja, ob 20.30 na javnem srečanju s predsednikom SKD Lojzeto Peterletom.

S seboj je treba prinesiti osebni dokument.

Zadnji dan zbiranja podpisov je 5. maj.

Informacije na tel. 531206.

PROSVETNO DRUŠTVO »RUPA/PEČ«

prireja danes, 1., in jutri, 2. maja, tradicionalni

PRAZNIK FRTALJE

s sledecim programom:

danes, 1. maja, ob 16.30. nastop moške pevske skupine Akord iz Podgore, nastop dramske skupine iz Standreza z veseloigro »Obravnava«, slavnostni govor dr. P. Mocnika; sledi ples z **ANSAMBLOM VRTNICA**

jutri, 2. maja, ob 16.30 nastop dekliskega zbora Devin, mešanega pevkega zbora O. Zupancic iz Standreza, moškega zbora Fantje izpod Grmade, moškega zbora Lijak - Vogrsko; sledi ples z **ANSAMBLOM HAPPY DAY**

KMEČKO-OBRTNA HRANILNICA DOBERDOB
CASSA RURALE ED ARTIGIANA DOBERDO DEL LAGO

BILANCA 31. DECEMBRA 1992

AKTIVA

Blagajna	555.331.769
Vrednostni papirji	8.967.904.000
Operacije z bančnimi ustanovami	6.206.061.538
Operacije s strankami	18.570.484.341
Razne postavke	1.054.427.821
Razni dolžniki	2.146.235.465
Aktivni pripisi	670.177.787
Imobilizacije	2.429.562.694
SKUPNA AKTIVA	40.600.185.415

Račun rizikov in obvez	51.571.202
Razvidnostni računi	28.410.131.264

SKUPAJ 69.061.887.881

PASIVA

Operacije s strankami	34.171.224.158
Cedenti menic na inkaso	463.710.630
Razni upniki	160.903.977
Vezani skladi	197.778.609
Razni skladi	769.157.591
Skladi knjigovodskih odpisov	287.805.453
Pasivne izločitve	9.299.740
Pasivni pripisi	94.814.927
Cisto premoženje	3.800.822.689
Poslovni dobiček	644.667.641
SKUPNA PASIVA	40.600.185.415
Račun rizikov in obvez	51.571.202
Razvidnostni računi	28.410.131.264
SKUPAJ	69.061.887.881

RAČUN ZGUBE IN DOBIČKA

DOHODKI

Aktivne obresti	3.128.721.164
Obresti pri bančnih ustanovah	329.399.572
Obresti in dividende	1.185.562.827
Dobiček pri vrednostnih papirjih	19.975.249
Dobiček pri menjalnici	6.271.874
Aktivne provizije	290.173.390
Razni dohodki	93.411.000
Uporaba skladov	80.226.012
Nepredvideni dohodki	44.967.189
SKUPNI DOHODKI	5.178.708.277
SKUPAJ	5.178.708.277

STROŠKI

Pasivne obresti	2.661.400.873
Stroški za osebe	690.726.497
Davki in takse	135.277.909
Pasivne komisije	8.722.462
Splošni upravni stroški	664.072.542
Knjigovodski odpisi	167.471.047
Akantonacije	156.507.418
Nepredvideni izdatki	4.117.776
SKUPNI STROŠKI	2.786.759.958
POSLOVNI DOBIČEK	644.667.641
SKUPAJ	5.178.708.277

Na razpolago cenjenim strankam z vsemi bančnimi uslugami

NOVICE

Dr. Dmovšek na Portugalskem

LJUBLJANA - Slovenski premier dr. Janez Dmovšek je danes začel uradni tridnevni obisk v Lizboni, kamor je odpotoval na povabilo portugalskega premiera Aníbala Cavaca Silve. Pogovarjala naj bi se predvsem o možnostih za sirjenje dvostranskega sodelovanja. Premier Janez Dmovšek se bo v Lizboni udeležil tudi mednarodnega srečanja Bogastvo sveta, ki se ga bodo udeležili številni ugledni državniki, gospodarstveniki in akademiki iz vsega sveta. Namen srečanja je obnovev dialoga med severom in jugom na podlagi človekovih pravic, civilne družbe, svobodne trgovine in trznega gospodarstva. (STA)

Meje še niso odprte

LJUBLJANA - Meje med Evropsko skupnostjo in Slovenijo so se vedno zaprte. Meja se lahko pod stariimi pogoji odpre takoj, pod novimi pogoji ES pa po 1. juniju, je na novinarski konferenci včeraj povedal dr. Mihael Vengust, direktor republiške veterinarske uprave. Novi pogoji ES, pod katerimi naj bi Slovenija ponovno smela izvažati živo živino in meso parkljarjev, so evidentiranje fonda živali, centralni informacijski sistem ter usposobljen laboratorij za serološko pregledovanje krvi živali. Dr. Vengust se je v Rimu sestal tudi s predstavnikmi FAO, kjer se je dogovoril, da naj bi prvih deset odstotkov krvnih vzorcev Slovenija poslala v Anglijo na serološki pregled, dokler se za take preglede ne usposobijo naši laboratoriji.

Zasedanje mešane gospodarske komisije Slovenija - Avstrija

DUNAJ - V četrtek se je sestala gospodarska mesana komisija iz Slovenije in Avstrije. Slovensko delegacijo je vodila mag. Vojka Ravbar iz ministrstva za ekonomske odnose in razvoj, avstrijsko delegacijo pa je vodil dr. Josef Tschach iz zveznega ministrstva za gospodarske zadeve. Večino časa je komisija namenila obravnavi konkretnih vprašanj gospodarskega sodelovanja. Glede vključevanja Slovenije v mednarodne integracije je avstrijska stran poudarila, da podpira prizadevanja za sklenitev Sporazuma o coni svobodne trgovine med Slovenijo in in državam članicami EFTE. (A.F.)

Priprava terena za odločanje

LJUBLJANA - Član slovenske delegacije, ki se je pred dvema dnevnoma udeležila sestanka mešane slovensko-avstrijske komisije, pomočnik direktorja republiške veterinarske uprave Jernej Lenič, je na včerajšnji novinarski konferenci dejal, da so na komisiji razpravljali o prometu, železnicih, savskih elektrarnah, živinskih farmah, meddržavni meji ter o uvozu oziroma izvozu živine, mesa in mleka ter mlečnih in mesnih izdelkov v (in iz) Avstrijo. Lenič je ob tem dejal, da je Avstrija 26. aprila sprostila uvoz mesnih in mlečnih izdelkov, ki so termično obdelani. Gre za izdelke, ki so sli skozi termično obdelavo na temperaturi višji od 70 stopinj Celzija. (STA)

Janez Janša odhaja v ZDA

LJUBLJANA - V nedeljo bo minister za obrambo Janez Janša na povabilo televizijske družbe CNN odpotoval v ZDA, kjer bo sodeloval na kongresu CNN v Atlanti. Kongresa se bodo udeležili izbrani svetovni politiki in direktorji televizijskih družb iz vsega sveta. Minister Janša bo na kongresu predstavil slovensko pobudo za reševanje krize v BiH. Po obisku v Atlanti bo Janez Janša odpotoval v Washington, kjer se bo srečal z najvišjimi predstavniki ameriške administracije, Pentagona in Kongresa. (A.F.)

Na obisku član predsedstva BIH

LJUBLJANA - Predsednik vlade dr. Janez Dmovšek je v četrtek sprejel člana predsedstva BIH Mirka Pejanovića. Sogovornika sta se pogovarjala o bilateralnem sodelovanju in o možnostih za rešitev krize v BiH. Pejanović se je dr. Dmovšku zahvalil za podporo in pobudo Slovenije v mednarodni skupnosti glede načrta za rešitev krize ter za pomoč, ki jo je Slovenija izkazala pri sprejemanju velikega števila beguncev. (A.F.)

Vlada je imenovala ekonomskega predsednika vlade

LJUBLJANA - V ekonomski svet, delovno posvetovalni organ predsednika vlade, je dr. Janez Dmovšek povabil mag. Veljka Boleta, dr. Bogomira Kovaca, dr. Toneta Hrastelja, dr. Marka Kranjca, dr. Franca Arharja, Andreja Hazabenta, Ano Volk - Brglez, Uroša Slavinca, dr. Petra Kraljica, dr. Marka Simonetija, Uroša Korzeta, dr. Davorina Kracuna, dr. Maksa Tajnikarja, mag. Mitjo Gasparija, Igorja Umeka, dr. Andreja Kumarja in dr. Mojmirja Mračka. Ekonomski svet se bo sestajal enkrat mesečno in bo obravnaval ukrepe tekoče ekonomske politike vlade. (A. F.)

SKD za raziskavo o povojnih množičnih pobojih

LJUBLJANA - Slovenski krščanski demokrati bodo državnemu zboru predlagali ustanovitev parlamentarne komisije za raziskovanje povojnih množičnih pobojev, ki naj bi predvsem skusala ugotoviti, kdo je za poboje odgovoren, je na včerajšnjem »klepetu ob kavi« povedal vodja poslanske skupine SKD Ignac Polajnar. Komisija bo ustanovljena z zbiranjem 30 podpisov poslancev, je povedal Ignac Polajnar in izrazil upanje, da se bo to zgodilo že na naslednjem zasedanju državnega zbora. (STA)

Obalne občine ne bodo demilitarizirano območje

LJUBLJANA - Slovenska vlada in obrambno ministrstvo menita, da vojska organizacija na Obali ne vpliva omejevalno na razvoj turizma, najmanj se tako majhna, kot je slovenska. Tudi praksa in izkušnje drugih držav so take, da vojskarske enote ne selijo na lokacije, ki bi bile zunaj urbanih in drugih območij, je med drugim zapisano v odgovoru obrambnega ministrstva na poslansko vprašanje Toneta Anderlica, ki je hotel od vlade izvedeti, kako ocenjuje pobudo treh obalnih občin Piran, Izola in Koper za demilitarizacijo. Ministrstvo dodaja, da je v minulem obdobju bistveno zmanjšalo število in obseg vojske organizacije na Obali. (MOREL)

STRANKE / ZELENi SLOVENIJE

Bosta Peter Tancig in Leo Šešerko še poslanca?

Stranka meni, da je njun poslanski mandat ugasnil

LJUBLJANA - Zeleni Slovenije so ta trenutek zagotovo ena najbolj specifičnih parlamentarnih strank. Na volitvah so dobili skupaj 44.019 glasov in s tem pet mandatov. Na listi te stranke je bilo tako izvoljenih pet poslancev - Bojan Korosec, Janjo Predan, Vladimir Topler, Leo Šešerko in Peter Tancig. Marca je dotedanje vodstvo stranke ustanovilo novo Zeleno - ekološko socialno stranko. Vanjo se je včlanilo vseh pet poslancev Zelenih Slovenije. Konec marca se je sestal svet ZS in izključil ti-

ste člane, ki so ustanovili novo stranko, tudi Petra Tanciga in Lea Šešerka. Čeprav preostale trojice (ki je tudi vstopila v ZESS) formalno niso izključili, so Zeleni Slovenije ostali edina parlamentarna stranka, ki nima niti enega poslanca, Zeleni - ekološko socialna stranka pa edina zunajparlamentarna stranka s kar petimi predstavniki v državnem zboru.

Zato so Zeleni, ki jih zdaj vodi Vane Gosnik, predsedniku države, vladi, državnemu zboru, republiški volilni komisiji in vsem pristoj-

TANJA STARIC

nim parlamentarnim komisijam poslali pismo, v katerem podrobno pojasnjujejo svoj pravni položaj in krsitve, ki si jih je po njihovem mnenju »privoščila« nova Zelena - ekološko socialna stranka. Med drugim pojasnjujejo, da sta bila poslanka Peter Tancig in Leo Šešerko izvoljena z volilnimi glasovi, ki jih je stranka dobila v celi Sloveniji. To, da bi oba poslanka držala pooblastilo, ki so jima ga podelili Zeleni Slovenije

z vsemi svojimi glasovi, bi bilo »nenaravno in protipravno«, zato ZS predlaga državnemu zboru, naj ugotovi, da je Tancigu in Šešerku ugasnil mandat. Republiška volilna komisija pa naj posreduje imeni tistih dveh kandidatov z liste, ki jima pripada mandat poslancev državnega zbora.

V tem trenutku se nobena pozvana državna ustanova ni odgovorila na predlog Zelenih, da bi »zamenjala« svoja nekdanja poslanka. Pravno so - kot je v Sloveniji tudi sicer običaj - pravila igre

precej ohlapna, Zeleni pa se pri svojem predlogu o »ugasnitvi« mandata sklicujejo na »analogijo z normami mandatne pogodbe«. Politicno pa so zadeve še bolj zapletene, saj se druge stranke očitno zaradi različnih interesov nočejo vmešavati v »notranje« težave obeh ekološko usmerjenih strank. Prikajujemo torej lahko precej dolgotrajno razpletanje nenavadne zgodbe o političnem ločevanju, ki bo verjetno pravi politični epilog doživela sele na prihodnjih volitvah.

Ali mandat sploh lahko ugasne?

Ceprav Zeleni predlagajo, naj državni zbor ugotovi, da je poslancema Petru Tancigu in Leu Šešerku mandat ugasnil, z zakonodajnega stališča zadeva ni »cista«. Niti ustava niti zakon o volitvah v državni zbor niti zakon o poslancih namreč ne poznajo ugasnitve mandata. Zakon o poslancih govori le o predčasnem prenehanju mandata in nasteva, kdaj se lahko poslancu to zgodi: če izgubi volilno pravico; če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije; če je s pravno močno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapor, daljšo od šest mesecev; če v treh mesecih po potrditvi poslanskega mandata ne preneha opravljati dejavnosti, ki ni združljiva s funkcijo poslanka; če nastopi funkcijo in začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo poslanka; če odstopi. V teh primerih bi bilo treba opraviti nadomestne volitve, kot jih določa zakon o volitvah v državni zbor. Toda kot je razvidno iz predloga Zelenih, ne gre za prej nastete primere.

Zakon o volitvah v državni zbor govori se o ponovnih volitvah (če je prišlo pri volitvah do nepravilnosti) in o naknadnih volitvah (če glasovanje ni bilo izvedeno na predvideni dan). Odpoklica, ki smo ga poznali prej, če je delegat izgubil zaupanje volilcev, pa nova ureditev ne pozna več.(M.V.)

Leo Šešerko in Peter Tancig (Foto: Tomi Lombar in Aleš Pavlečič / TRIO)

PRAVNE OSEBE / STEČAJI

Vedno več podjetij z blokiranimi žiro računi

Marca je izpolnjevalo pogoje za uvedbo stečajnega postopka kar 79 slovenskih podjetij

ALENKA L. JAKOMIN

LJUBLJANA - Marca je imelo v Sloveniji več kot 5 dni blokirani ziro račun 2.293 podjetij iz gospodarstva, ki zaposlujejo 176.024 delavcev, in 128 podjetij iz gospodarstva, ki zaposlujejo 5.777 delavcev. Pogoje za stečaj je v marcu izpolnjevalo 79 podjetij, od tega kar 25 pravnih oseb na območju ljubljanske regije. Od junija 1991 do marca 1993 je izpolnilo pogoje za uvedbo stečajnega postopka 1.522 podjetij, med katerimi je bilo 1.002 zasebnih, ki zaposlujejo 2.306 delavcev. Vseh podjetij v Sloveniji pa je bilo ob koncu leta 1992 med 13 in 14 tisoč. Slu-

žba družbenega knjigovodstva je kljub moratoriju nad stečaj do marca predlagala uvedbo stečaja za 620 zasebnih podjetij, ki nimajo nobenega zaposlenega.

V mesecu marcu je imelo v ljubljanski regiji blokirane ziro račune več kot 5 dni kar 797 pravnih oseb, to je 55 pravnih oseb več kot februarja. Večji del pravnih oseb z območja ljubljanske regije, ki so imele ziro račun blokirani več kot 5 dni, je s področja gospodarstva. Marca je imelo blokirani ziro račun 756 gospodarskih pravnih oseb, ki so zaposlovale 40.954 delavcev. Ljubljanska po-

družnica SDK ugotavlja, da je največje število pravnih oseb z blokiranim ziro računom z zasebno lastnino, največji znesek blokiranih sredstev in pretežni del zaposlenih pa odpade na pravne osebe z družbeno lastnino. Marca je tako imelo na območju ljubljanske regije blokirani ziro račun 153 pravnih oseb z družbeno lastnino in 534 (7 več kot februarja) z zasebno lastnino (44 več kot februarja). SDK je v ljubljanski regiji za 17 podjetij predlagala uvedbo stečajnega postopka: gre za pravne osebe z zasebno lastnino, ki nimajo nobenega zaposlenega delavca.

VOJSKA / ZAOBLJUBE

Slovesne zaprisege novih vojakov po Sloveniji

V Murski Soboti je mlade vojake pozdravil Janez Janša

Danes je v vojašnici Kranj svečano zaprisegla peta generacija novopečenih vojakov 310 - ega učnega centra. Mladim vojakom je spregovoril polkovnik Vladimir Milošević.

Kljub dežju so mlade vojake v velikem številu prisli obiskat stari in prijatelji, ki so bili deležni kratkega kulturnega programa, ki sta ga popestrela pevski zbor in pihalna godba iz Gorij pri Bledu.

Tudi v Murski Soboti je bila svečana zaprisega, kjer pa je mladim vojakom spregovoril minister za obrambo Janez Janša, ki je opozoril na pomen oboroženih sil v času, ko v neposredni bližini divja vojna.

(N. S., A. F.)

Obisk pri fantu na zaprisegi (Foto: Žiga Živulović/TRIO)

SODNI SVET / ODGOVOR JOŽETA PETRIČA

»Ni šlo za podcenjevanje!«

LJUBLJANA - Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Državnega zbora je na seji, ki je bila 29. aprila med drugim obravnavala tudi stališče Sodnega sveta RS glede predloga za dovolitev kazenskega postopka proti sodnici Temeljne sodišča v Mariboru, enote v Slovenski Bistrici.

Na seji kot predstavnik Sodnega sveta nisem bil navzoč, zaradi česar je po načelni razpravi in brez ustrezne obrazložitve prišlo do povsem napačne interpretacije stališča Sodnega sveta. Z vsebino

članka z naslovom »Sodni svet naj svojo odločitev se premisli«, ki je bil objavljen v Republiki dne 30. 4. 1993, je javnost napačno in nekorektno obveščena.

Proti sodnici je vložena zasebna tožba zaradi kaznivega dejanja razzallitve po členu 106/1 KZ RS. Stranko, ki je v njeni pisarni postavila zahtevo za fotokopiranje neke listine, naj bi besedno razzallila. Sodisce, ki vodi postopek proti sodnici, je zahtevalo od Državnega zbora odločitev o odvzemu imunitete po določbi 134. člena Ustave RS.

Določba 134. člena Ustave RS sciti sodnika z imuniteto, če je osumljen kaznivega dejanja, ki naj bi ga storil izven opravljanja sodniške funkcije. V taknem primeru dovoljenje Državnega zbora za uvedbo kazenskega postopka proti sodniku ni potrebno. Na imuniteto sodnika se v tem primeru nihče ne more sklicevati. Sodni svet je ocenil, da v konkretnem primeru ni šlo za opravljanje sodniške funkcije po določbi

134. člena Ustve RS, temveč za administrativni kontakt med sodnico in stranko. Uporaba navedene ustavne določbe torej ne prihaja v poštev. To pa z drugimi besedami pomeni, da za kazenski postopek proti sodnici ni ovir in se bo lahko nadaljeval, ne da bi bilo treba državnemu zboru odločati o očitnega nesporazuma, ki je brez potrebe interpretiran kot »podcenjevalni odnos Sodnega sveta do Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.«

Vir: Oddelek za informacije SDK Ljubljana

AVSTRIJA / ZDRUŽITEV

Bančni velikan?

Creditanstalt/Raiffeisen

DUNAJ - V Avstriji se napoveduje bančni "Me-ga-deal". Med drugo največjo avstrijsko banko Creditanstalt-Bankverein (CA) in Raiffeisen-Zentralbank bo morda se letos prislo do združitve. To bi pomenilo, da bi nastala nova, največja banka v Avstriji. Bank-Austria, ki ima tudi podružnico v Sloveniji, bi s tem bila porinjena na drugo mesto.

Generalni direktor CA Schmidt-Chiari se je k načrtom Raiffeisen-Zentralbank izrazil zadržano in menil, da gre sele za zacetek razprave, saj je Raiffeisen-Zentralbank sele pred kratkim oddala ponudbo, tako da je trenutno vse se v fazi preverjanja.

Poudaril je, da bi do združitve prislo tedaj, ce bi CA prevzela Raiffeisenovo banko, hkrati pa bi Raiffeisenova organizacija dobila večino glasovnih pravic. Po do zdaj znanih detajlih bi zveza tudi v novi banki ohranila 25 odstotkov glavnice, s tem pa bi bila zagotovljena tudi pravica, da manjšina družabnikov lahko poseže v pomembne odločitve.

Generalni direktor Raiffeisen-Zentralbank Lieberscher je v intervjuju za avstrijski radio poudaril, da zeli banka se pred poletjem doseči načelni sporazum s fi-

nancnim ministrstvom, kar bi bilo hkrati zagotovilo za sklenitev velike transakcije se v tem letu. Liebscher je temu dodal, da vidi v združitvi bank "idealno rešitev" v vse ostrejšem mednarodnem konkurenčnem boju.

Zavrnil pa je verzijo, da je načrt združitve povezan s tem, da se ustvari "crna protiutez" napram "rdece" Bank-Austria. Podrobnosti glede financiranja velikega deala generalni direktor Raiffeisen-Zentralbank ni hotel dati, menil pa je, da je "banka tega zmožna".

K razpravi o možni združitvi obeh bank se je že oglašili tudi avstrijski politiki.

Finančni minister Ferdinand Lacina in dejal, da združitve se dolgo ni sklenjena. Kritično so načrt ocenili tudi opozicijske stranke v avstrijskem parlamentu ter socialdemokrati. Njihov centralni sekretar Josef Cap je menil, da združitve ne bi pomagala ne kmetom, ne davkoplacevalcem in tudi ne kmetijstvu, govornik Zelenih Peter Pilz je nacrte o združitvi označil kot "razprodajo" in kratkoročno obliko financiranja zveznega proračuna. Heide Schmidt (Liberalni forum) pa dejala, da ima vtis, da gre za ustvarjanje močnega ÖVP-bloka.

Haider obsojen zaradi žalitve časti

CELOVEC - Koroško deželno sodišče je obsodilo vodjo svobodnjanske stranke Jörga Haiderja zaradi žalitve časti. Haider je v februarju leta 1991 - takrat se kot koroški deželni glavar - na tiskovni konferenci očitaval finančnemu oddelku koroške deželne vlade manipulacije pri aktih v zvezi s polomijo tovarne celuloze v Magdalenu pri Beljaku.

Takratni vodja oddelka Jörg Schuster je nato tožil takratnega deželnega glavarja, saj je Haiderjevo sumničenje razumel kot osebni očitke.

Deželno sodišče v Celovcu je zdaj odločilo, da je Schusterjeva tožba upravičena in da mora Haider demantirati svoje izjave, in sicer tudi s preklicom v tiskovni agenciji APA, dnevniku "Kronen Zeitung", tedniku "Kärntner Landeszeitung" in opoldanskih poročilih avstrijske radiotelevizije.

Haiderjev pravni zastopnik je napovedal priziv proti odločitvi sodišča.

CELOVEC / TISKOVNA KONFERENCA ALOISA MOCKA

»Nevtralnost ne ovira pogajanja v Bruslju«

Zunanji minister masivno zagovarja pristop k ES

IVAN LUKAN

podjetja" in s tem v zvezi poudaril da mora le-to ne samo preživeti, marvec postati konkurenčno. "Avstrijski kmet mora v Evropski skupnosti dobiti možnost, da si bo lahko ohranil svoj življenjski standard in ga celo izboljšal", je dejal Mock.

Glede zascite narave pa Avstrija spada med tiske države bodoce Evropske skupnosti, ki so na tem področju dosegli norme, ki deloma presežejo zdaj veljavna. Teh visokih standardov si Avstrija zeli ohraniti, je poudaril avstrijski zunanji minister.

Glede avstrijske nevtralnosti pa je Mock na tiskovni konferenci dejal, da je Avstrija v preteklosti v številnih memorandumih že zavzela jasno stališče do tega vprašanja.

"Za nas je ohranitev nevtralnosti popolnoma združljiva s polnopravnim članstvom v Evropski skupnosti", je nedvoumno poudaril Mock in dodal, da se v pogajanjih v Bruslju doslej tudi se ne ni govorilo o tej temi. Po njegovem mnenju ta tema tudi ne bo na tapetu pred ratifikacijo maastrichtskega sporazuma.

Na v zadnjem času vse bolj glasnih očitkov, da Avstrija sama zavlačuje pogajanja z Evropsko

Zunanji minister Alois Mock (desno) in koroški deželni glavar Zernatto (slika: W. Fritz)

AVSTRIJA / DVE PRIČI O JUDOVSKEM ŽIVLJENJU

Le malo se jih je vrnilo...

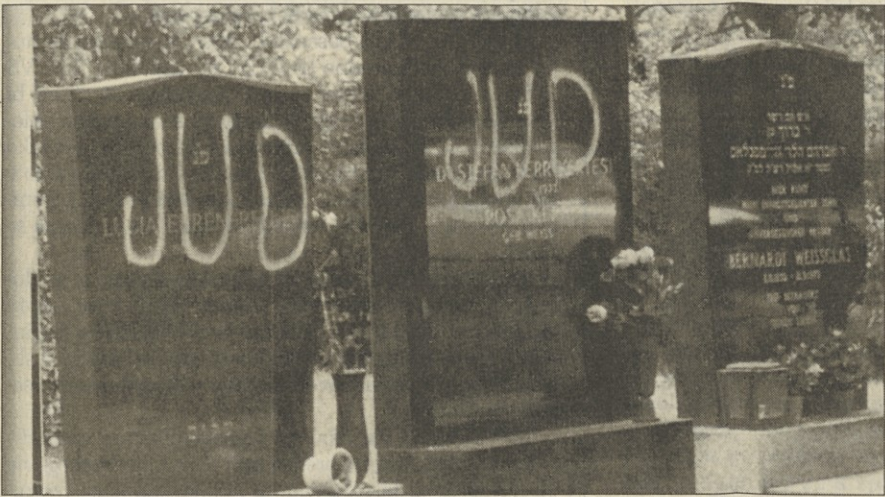
Knjiga o usodi Judov v eksilu in muzej o bivanju Judov na Dunaju

IGOR SCHELLANDER

odnosih do te države, o življenjski poti civilje v New Yorku do člana an-

gleske Visoke hise. Vsega skupaj svojo pot opisuje 39 osebnosti, uvod pa je napisal znani avstrijski psihater Erwin Ringel. Knjigo

sti, uvod pa je napisal znani avstrijski psihater Erwin Ringel. Knjigo

Pokopališče na Dunaju - še desetletja po holokavstu se pojavlja antisemitizem.

DUNAJ - Nad 180.000 članov je stela izraelska občina na Dunaju pred "anslusom" Avstrije k Hitlerjevi Nemčiji in izbruhom 2.svetovne vojne. Danes jih je morda se komaj 6.000. Okoli 130.000 avstrijskih Judov se je lahko resilo pred nacional-socialistično uničevalno politiko s pravčasnim pobegom v tujino, več kot 65.000 avstrijskih judovskih žrtvev je terjal holokavst.

Le malo Judov se je po 1945.letu vrnilo iz eksila. Eden izmed poglavitnih vzrokov za to je bila okoliščina, da so se povojni avstrijski organi (od zvezne do deželnih vlad) branile izrecno vabilo k vrnitvi, kaj sele ustvariti

za to potrebne materialne pogoje. Dostikrat pa je bil glavni povod za vztrajanje v eksilu čisto enostavno nesekšana in samopomiljujoca drža velikega dela Avstrijcev, od katerih nekateri se danes prispevujejo Judom samim krivdo za to, kar se jim je za časa 1000-letnega rajha zgodilo

Po sledeh Judov, ki se nikdar niso več vrnili iz eksila, se je odpravil na pot v Veliko Britanijo, Zvezne države Amerike in Izrael Adi Wimmer (Univerza Celovec), da bi spoznal in zabeležil življenjske zgodbe in usode avstrijsko-specifične zvrsti zdomcev. Zgodbe pričajo o življenju pred in po izgonu iz Avstrije, o (današnjih)

DUNAJ / PREDSTAVITEV

Novi knjigi Žarka Petana v nemščini

DUNAJ - Slovenski pisatelj in režiser Zarko Petan je nemško govoreči publiki poznan že iz številnih knjižnih prevodov in publikacij. Zalozba Styria na primer je njegove aforizme zalozila že v zgodnjih 80-ih letih.

V cetrtek sta na Dunaju bili ob prisotnosti avtorja predstavljeni dva nova prevoda njegovih del v nemškem jeziku. Styria je predstavila (Das herrliche Leben des Josp B.Tito, prevedla Birgit Volcansk-Babic), ki je v Avstriji že nekaj me-

secev v prodaji, celovska Mohorjeva zalozba pa je prezentirala "Vorgangenhait" (prevedli Rosi Susteršic in Käthe Grah) - se svezi prevod Petanovega subjektivnega, avtobiografskega in analitičnega obravnava s komunistično preteklostjo ter režimovimi mehanizmi zasledovanja in uničevanja svojih nasprotnikov.

Johannes Pump je bral nekaj odlomkov iz obeh knjig ter izvrstno znal izzvati zanimanje publike, Zarko Petan pa predstavil izbor svojih aforizmov. (I.S.)

PRIREDITVE

Sobota, 1. 5. 1993

PLIBERK
Pri Schwarzlenu, 20.00 - "Vigredni koncert", nastopajo: MePZ "Podjuna", "Mlada Podjuna", kvintet, "Kralj Matjaz" iz Libuc; SELE
Farni dom, 19.30 - "Trije vaski svetniki"; nastopa gledališka skupina iz Podlipa, Slovenija;

Nedelja, 2. 5. 1993

CELOVEC
Mladinski dom SSD, Mikschallee, 20.30 - Koroško-slovensko srečanje muzikantov "Pozdrav prijateljem"; nastopila bo sta tudi: Alpski kvintet in Magic Music ("Die 3 Oldies"; ST. PRIMOZ
Gostilna pri Voglu, 14.00 - Društvo upoko-

jencev Podjuna: redni občni zbor in srečanje ob materinskem dnevu", kulturni spored (Plazniška dekleta); SELE
Gostilna Trkl, 14.00 - Srečanje ansamblov treh dežel; nastopajo: ansambel "Fantje izpod Rogle", družina Višic, Junge Lavantaler, "Rumpel Duo"; Farni dom, 15.00 - Komedija "Trije vaski svetniki"; nastopa gledališka skupina iz Podlipa (Slovenije);

Ponedeljek, 3. 5. 1993

CELOVEC
Pastoralni center sv. Cirila in Metoda, 10.-Oktober Straße 25/I, 19.00 - "Clovek v zlatem rezu" z dr. Andrejem Capudrom; pogovor vodi Vinko Oslak.

DUNAJ / FILMSKA RETROSPEKTIVA OD DANES DO 13. MAJA

»Slovo od Jugoslavije«

DUNAJ - Včeraj se je v avstrijski prestolnici pridel filmski teden s posebnim teziščem - retrospektivnim prikazom jugoslovanskih filmov. Prireditve teče do 13.maja, filmi bodo predvajani v dunajski programski kinodvorani "Filmcasino", so-organizator je tradicionalni dunajski filmski festivalni prireditelj "Viennale".

Prikazani bodo filmi iz obdobja med leti 1946 do 1992, v izboru pa so upoštevani bosanski, hrvaški, make-

donski, slovenski in filmi, katerih skupni imenovalec je umetniško prefinjena in družbenokritična obravnava politične, narodnostne in kulturne stvarnosti v nekdanji Jugoslaviji.

Zato tudi naslov retrospektivnega festivala "Slovo od Jugoslavije", ki očito sledi poznemu srednjeevropskemu trendu po odkrivanju in razumevanju medtem razpadle države - organizatorji sami poudarjajo, da je izbor filmskih del na prireditvi danes mogoče razumeti

nimi) razstavami prikazoval dokumente posvetnega in religioznega življenja Judov na Dunaju ter njihove zgodovine v avstrijski prestolnici.

Na drugi strani pa naj bi ta muzej bil živo mesto za srečanja, prireditve, slavnosti in prezentacije mladih judovskih umetnikov ter njihovega razumevanja svojega judovstva. Baročno poslopje s klasičistično fasado bo za vse to - s skupno prostorno površino 2.300 kvadratnih metrov - vsekakor nudilo dovolj prostora.

Prvi muzejski projekt bi lahko bila razstava o privilegiranih - Judih na dvoru avstrijskih cesarjev, je bilo sporočeno.

Afera Noricum: zdaj naj priča tudi predsednik Klestil

DUNAJ - Sodnika Herbert Fuchslehner je na sodniški obravnavi proti bivsim avstrijskim politikom, katerim očitavajo zapletenost v posle z orožjem z Iranom v letu 1985, sporočil, da je sodisce sprejelo sklep o zaslišanju zveznega predsednika Tomasa Klestila. Le-ta je bil v omenjenem času avstrijski ambasador v ZDA, sodišču pa naj bi kot priča poročal, kaksne informacije je takrat prejel od ameriških politikov in organov v zvezi z iranskimi posli avstrijske državne industrije. Na obravnavi sami sta v cetrtek kot priči bila zaslišana najozja sodelavca bivšega ambasadorja v Atenah Herberta Amryja - tiskovni ataše Ferdinand Hennerbichler in konzul Heinz Hackenberg, ki sta potrdila ambasadorjeva prizadevanja za raziscovanje tajne pošiljke z Noricumovimi topovi, vendar nista posredovala sodišču nobenih novih spoznanj. Včeraj pa je bivša politična svetovalka nekdanjega in sedaj obtoženege kanclerja Sinowatza, Eva Nowotny, močno razbremenila svojega bivšega sefa, ko je pred sodiscem izjavila, da na uradu zveznega kanclerja ni bilo nikakršnih dokazov za ilegalne posle z orožjem.

Brezposelnost akademikov

DUNAJ - 4338 akademikov je v marcu tega leta v Avstriji bilo nezaposlenih. To je za 17,3 odstotkov več kot v istem mesecu lanskega leta. Največji delež brezposelnih akademikov prihaja iz vrst storitvenih poklicev, posebej pa iz učiteljskih in kulturnih poklicev.

Dvojezičnih krajevnih napisov v Pliberku ne bo...

CELOVEC - Z glasovi občinskih odborikov ljudske stranke, socialdemokratov in svobodnjakov je občinski svet mestne občine Pliberk na svoji zadnji seji odklonil postavitev dvojezičnih topografskih napisov na območju občine. Predlog za postavitev napisov so stavili odboriki slovenske Enotne liste. Zupan občine Raimund Grlic, ki je član Ljudske stranke v narodnostnem svetstvu za koroške Slovence pri Uradu zveznega kanclerja na Dunaju, je odklonilno stališče svoje frakcije - po pisanju slovenskega tehnika "nt" - utemeljil s tem, "da dvojezičnih napisov v Pliberku iz političnih razlogov ni mogoče postaviti". Socialdemokratski odboriki so prav tako glasovali proti postavitvi napisov, ceprav so se pred sejo odborikom EL zadržili, da bodo predlog podprli, vsaj kar se tiče območja bise občine Blato. Mestni svetnik EL Fric Kumer je postopanje večinskih strank komentiral z razočaranjem in dejal, da "tako odborikom ljudske stranke kot tudi socialdemokratom ni mogoče več verjeti".

Novi podžupan v Selah

CELOVEC - V najozjem vodstvu občine Sele v okraju Celovec-dezela je pred nekaj dnevi prislo do spremembe. Dosedanjega podžupana Francija Uznika, ki je oddal funkcijo iz zdravstvenih razlogov, je nadomestil slovensko govoreči socialdemokrat Franci Kropivnik. Na isti seji je občinski svet soglasno odobril finančni obračun za leto 1992 in zupana Wassnerja izrekel razrešnico.

Razstava o Switbertu Lobisserju

SENTPAVEL - V benediktinskem samostanu v Sentpavlu v Labotski dolini so ob navzočnosti najvišjih deželnih politikov in kulturnih ustvarjalcev odprli razstavo o umetniku Switbertu Lobisserju. Oljnathe slike, akvareli, freske, risbe in lesorezi prikazujejo popolnoma drugačnega Lobisserja, kakor ga večina Korošcev pozna: umetnika, tesno povezanega z naravo; cloveka z velikimi dvomi. Slike, ki so razstavljene, so delno v posesti samostana, mnogo pa jih je v osebni lasti. Razstava v benediktinskem samostanu, v katerem je bila leta 1991 prva deželna razstava z več kot 200.000 obiskovalcev, je odprta do 27. oktobra.

Osternmann novi predsednik socialdemokratske mladine

CELOVEC - 26-letni nastavljenec v privatnem gospodarstvu Alfred Osternmann je bil na rednem občnem zboru Socialdemokratske mladine Koroške bil izvoljen za novega predsednika. Osternmann, ki je bil edini kandidat za novega predsednika, je nasledil dolgoletnega predsednika in sedanjega deželne poslanca Petra Kaiserja, ki je odstopil, ker se dosegel starostno mejo za mladinskega funkcionarja. Novi predsednik je kot svoj glavni cilj izpostavil prizadevanje, da bo SJG ostala najpomembnejša mladinska organizacija na Koroškem.

Godina, Zrinko Ogresta in Filip Robar-Dorin. Del režiserjev bo tudi sam navzoč pri - v večini primerov premijerni - predstavitvi filmov v Avstriji.

Otvoritev se je včeraj pričela s filmom "Sjecas le se Dolly Bell?" Emira Kusturice. Tudi Kusturica je bil prisoten na otvoritvi. Zaradi groženj ga na Dunaju menda spremlja osebni stražar.

Eden izmed viskov festivala bo prav gotovo predstavitev njegovega novega in hkrati prvega v Hollywoodu proizve-

denega filma "Arizo-na Dream", ki bo danes zvečer, prav tako v kinodvorani Filmcasino. Tudi slovenski film bo zastopan s koma-doma "Ljubezen" (R.Ranfl, 1984) in "Moj ata, socialistični kulak" (M.Klopčic, 1987). Močno zastopani so tudi filmi tako imenovane "crne serije".

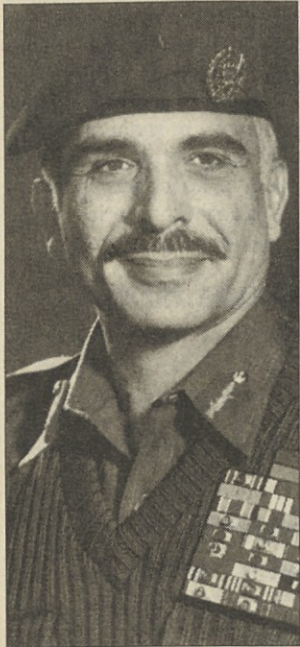
V Celovcu se je danes medtem koncal teden slovenskega filma, od 6.maja dalje pa bo teden sloven-skega filma potekal tudi v Linzu v Gornji Avstriji. (I.S.)

NOVICE

Protesti v Bangladešu

DAKA - Vec kot 25.000 prebivalcev na območju reke Padma v osrednjem Bangladešu je včeraj protestiralo proti indijski zavezitvi te reke. Indijci so namreč zgradili ob meji z Bangladešem obsežen zavezitveni kompleks Faraka, ki zadrži večino vode. Protest je organizirala Islamska fronta rešitve, tretja najmočnejša politična stranka v državi. Udeleženci protesta so pozvali bangladesko vladu, naj spor predloži Mednarodnemu sodišču v Haagu ter tako zavaruje dostojanstvo in suverenost države Banglades. (Reuter)

Jordanski kralj poziva iraškega diktatorja k odstopu

AMAN - Jordanski kralj Husein je izjavil, da je položaj v Iraku strateškega pomena za mir na širšem področju Bliznjega vzhoda. Kralj Husein meni, da bi moral Saddam Husein sestopiti z oblasti in tako omogočiti Iraku razvoj v smeri demokracije, nacionalne sprave in spoštovanja človekovih pravic. Zavrnil pa je odgovor na vprašanje, ali bo od ameriškega predsednika Clintona, s katerim se bo v kratkem sešel, zahteval, naj omili sankcije proti Iraku. Povedal je tudi, da se je Jordanija odločila, da bo vztrajala na poti demokracije, in to kljub nasprotovanju avtokratskih režimov na Bliznjem vzhodu. (Reuter)

Modre čelade se umikajo s poveljstva Rdečih Kmerov

PHNOM PENH - Zadnjih pet vojakov mirovnih sil OZN, nameščenih na območju, ki ga nadzoruje komunistična gverilska organizacija Rdeči Kmeri, je zapustilo mesto Pailin v zahodni Kambodži, kjer je glavno poveljstvo Rdečih Kmerov. Predstavnik OZN je odločitev o umiku utemeljil z dejstvom, da so gverilci umaknili svoje oficerje, pooblašene za zvezo z mirovnimi silami. Tajška pa je v petek zaradi hudih spopadov med Rdečimi Kmeri in vladnimi četami sprejela sklep, da zapre tajsko-kambosko mejo. (Reuter, STA)

FINANČNI MINISTRI NAJMOČNEJŠIH DRŽAV SVETA V WASHINGTONU

Pravila igre, ki naj bi rešila svetovno gospodarstvo

Evropa mora zmanjšati obresti, ZDA primanjkljaj, Japonska pa povečati porabo

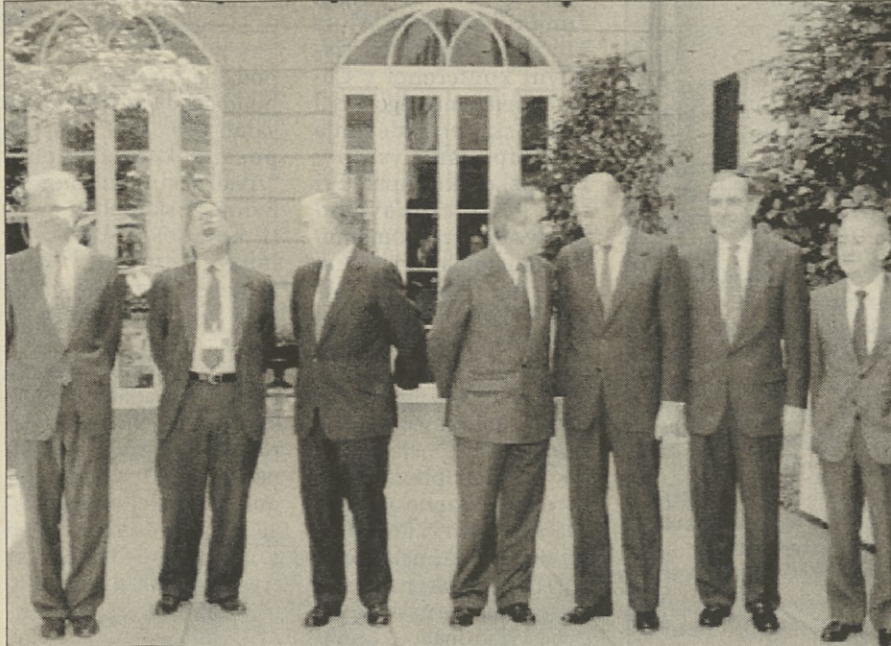
RICH MILLER / REUTER

WASHINGTON - Najbogatejše države sveta so v četrtek predstavile načrt v treh točkah, s katerim naj bi svetu, ki je globoko pogreznjen v recesijo, vrnil gospodarstvo rast. Evropi so zadali nalogo, naj zniža obrestne mere, Japonska mora povečati državno porabo, v Združenih državah Amerike pa naj bi zmanjšali proračunski primanjkljaj. »Najpomembnejše je, da spodbudimo gospodarsko rast,« so ministri skupine G-7 zapisali v zaključnem sporočilu po peturnem zasedanju v ameriški prestolnici, saj naj bi le tako zmanjšali nezaposlenost.

Da bi v razvitih državah zmanjšali množico ljudi brez dela, ki grozi z volilnimi presenečenji tako rekoč vsem zahodnim vladam, so Združene države Amerike, Japonska, Nemčija, Francija, Velika Britanija in Kanada soglasale, da morajo preprečiti prevleke spremembe v razmerjih med valutami. S tem so posredno priznali upravičenost japonskih pritožb, da Amerika nalašč spodbuja rast vrednosti jena. Tako Američani povečujejo konkurenčnost svojih izdelkov na japonskem tržišču, zmanjšujejo svoj velikanski proračunski primanjkljaj in spodbujajo gospodar-

ske okrevanje v deželi vzhajajočega sonca.

Odkrito so ministri najbolj razvitih držav sveta govorili o predvidenem zmanjšanju evropskih obrestnih mer, saj zdaj obresti iz nekaterih držav ne spodbujajo le evropskega valutnega sistema, ampak tudi svetovno denarno ravnotežje. Francija in Nemčija sta povedali, da obstajajo možnosti za nadaljnje zmanjševanje najpomembnejših obrestnih mer, potem ko je predvsem Nemčija cenovno kreditov že zniževala v minulih mesecih. Najbrž pa okrepi tudi v prihodnosti ne bodo radikalni. »Nihče ni zahteval od nas, naj prenehamo s prevladno finančno politiko,« je namreč povedal predsednik nemške Bundesbank Helmut Schlesinger. Četudi tega morda niso izrekli, pa si Američani zanesljivo želijo korenitega zmanjšanja evropskih obrestnih mer. Samo gospodarsko okrepljeni Evropejci bi bolj na široko odprli svoje trge za ameriške izdelke - in samo z nadaljevanjem ameriške gospodarske rasti, ki je v prvem četrtletju letošnjega leta spet padla, bo lahko predsednik Clinton izpolnil svojo obljubo o zmanjšanju proračunskega primanjkljaja.

Ministri, ki odločajo o svetovnem gospodarstvu (Telefoto: AP)

Najrazvitejši so tudi tokrat priznali, kako močno so med seboj povezana gospodarstva posameznih držav. Res pa je, da so podobne ugotovitve zapisali že na številnih srečanjih. Podobno je z odpiranjem

svetovnega gospodarstva. Ministri G-7 so se tudi tokrat v Washingtonu zavzeli za svoboden pretok blaga in storitev ter za ključke urugvajskega kroga pogajanj o liberalizaciji svetovne trgovine. Oblju-

bili so »izjemne ukrepe« za oživitve svetovnega gospodarstva. Revni »ostali«, ki jih sedanja recesija se bolj prizadeva od bogatih, jim bodo najbrž verjeli le sele potem, ko bodo obljube uresnili.

IMF o pomoči novim državam

WASHINGTON - V Washingtonu zasedačasni odbor direktorjev Mednarodnega denarnega sklada. Udeleženci zasedanja bodo razpravljali predvsem o načinih zdravljenja svetovnega gospodarstva. Del zasedanja pa bo namenjen tudi premoščanju prepada med razvitimi in nerazvitimi državami. Močni in vplivni zasnovni odbor bo po napovedih razpravljal tudi o vprašanju finančne pomoči novim državam na ozemlju nekdanje Sovjetske zveze ter o vprašanju takojšnje pomoči skupini najrevnejših držav na svetu. (Reuter)

ŠPANIJA / PREDVOLILNA TEKMA

Španski socialisti privabili v svoje vrste več uglednih osebnosti

Ankete ugotavljajo, da nobena stranka ne bo dobila večine na volitvah

MADRID - Sef španske vlade Felipe Gonzalez je že nekaj dni v ospredju na volilnem prizorišču. Znal je namreč osebno prepricati več neodvisnih osebnosti, naj se pridružio listi Španske socialisticne delavske stranke (PSOE) na oblasti.

Ob svojem prvem televizijskem nastopu v predvolilni kampanji v sredo zvečer, pet tednov pred predčasnimi volitvami, ki bodo sestega junija, se je Felipe Gonzalez ozrl tudi na korupcijo v svoji stranki, se opravičil »za vse, kar smo slabega storili«, in izjavil, »da želijo narediti konec vsem tem aferam«, ki so vrgle senco na socialiste.

Ze prej je tudi prvič izjavil, da obstaja možnost za zmago desnice na par-

lamentarnih volitvah. Po raziskavah javnega mnenja so si socialisti in konservativci zelo blizu.

V okviru odpiranja PSOE k civilni družbi je objava, da se bo socialistom pridružil ugledni sodnik Baltazar Garzon, v političnih krogih presenetila. Ob njej so ostali brez besed celo nekateri ortodoksni člani partije. Garzon je v Španiji zelo znan in bo drugi na seznamu socialistov v Madridu, na kateri bo prvi Felipe Gonzalez osebno.

Baltazar Garzon je vodil nekatere izmed najbolj občutljivih afer v zadnjih letih, povezanih s terorizmom in z drogo. Kot menijo v krogih blizu sefu vlade, bi lahko stranki vrnil polet, ki ga je izgubila ob notranjih trenjih.

Listi PSOE so se pridružili tudi drugi pomembni neodvisni kandidati, na primer sodnik Perez Marino a Lugo (Galicija), ugledni profesor filozofije Victorio Camps, ki bo nastopil v senatu v Barceloni.

Jose Maria Aznar, vodja Ljudske stranke (PP - konservativna) je ocenil, da so te »coprniče« s kandidati namenjene zakrivanju dojenja Filesa. Za tem imenom se skriva afera ilegalnega financiranja, v kateri sta bila vmesna dva člana parlamenta iz vrst socialistov.

PSOE pa je s svoje strani predstavila volilni manifest, v katerem si je kot prvi cilj zastavila ustvarjanje možnosti za zaposlovanje. Socialisti se zavedajo, da je še stveilo brezposelnih (tri milijone na 38 mi-

lijonov prebivalcev) njihov poglavitni neuspeh v enajstih letih vladanja.

Druga prednostna naloga zadeva korupcijo. Felipe Gonzalez je v sredo dejal, da je dolg stranke »zelo velik«, znasa približno devet milijard pezet (77 milijonov dolarjev). Če bodo zmagali, imajo socialisti namen omejiti dolgove stranke.

»Ustvarjanje možnosti za zaposlovanje, modernizacija skupaj s solidarnostjo, nov demokratični impulz in pa dokončno evropska Španija so poglavitni izzivi naslednjih stih let,« je zapisano v manifestu.

Medtem pa Aznar potuje križem po deželi (v sredo je bil v Kataloniji, v četrtek pa v Andaluziji) in se je v Barceloni znova po-

trudil, da bi svojo PP predstavil kot zmerno stranko in alternativo, ki ji velja zaupati. Prvak konservativcev je nadaljeval s svojo politiko »ponujene roke« katalonskim nacionalistom iz koalicije Convergencia i Unio (CIU) in baskijske nacionalistične stranke (PNV).

Po javnomnenjskih raziskavah ne PSOE ne PP ne bosta mogli dobiti absolutne večine in se bosta morali pri oblikovanju vlade povezati z manjšimi strankami, kot sta CIU ali PNV. Felipe Gonzalez je v sredo zvečer kategorično izključil kakršno koli povezavo z Izquierda Unida, koalicijo okoli komunistične stranke, ker se ne strinja z gospodarskim programom te stranke.

(AFP - Claude Casteran)

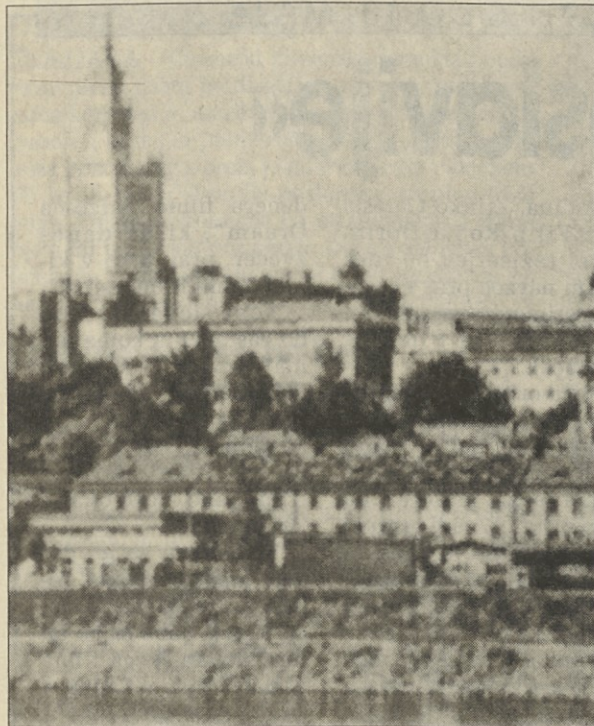
POLJSKA / PRIVATIZACIJA

Spodnji dom poljskega parlamenta dal zeleno luč programu splošne privatizacije

VARSAVA - Spodnji dom parlamenta je v petek sprejel splošni program privatizacije na Poljskem, dopolnjen z vladnimi amandmaji. S tem se je Poljska izognila vladni krizi, zaradi katere bi poslanci po vsej verjetnosti tudi zavrnili zakon. Besedilo so sprejeli z 215 glasovi, 178 jih je bilo proti, 22 se jih je vzdržalo. Spodnji dom parlamenta je marca zavrnil vladni osnutek programa splošne privatizacije in minister za privatizacijo Janusz Lewandowski je zagrozil z odstopom, če poslanci ne bodo sprejeli z amandmaji dopolnjene različice. Po tej naj bi privati-

zacija potekala v dveh etapah: v prvi naj bi delnice 200 podjetij naprej ponudili upokojencem in funkcionarjem. Sele v drugi etapi naj bi privatizirali 400 drugih državnih podjetij, ob sodelovanju celotnega poljskega prebivalstva, ki bi lahko po znanih cenah odkupilo delnice. Obe fazi operacije bodo opravili s pomočjo približno 20 Nacionalnih skladov za investicije, katerih boni, ki jih bodo razdelili na prebivalstvu, bodo sele omogočili nakup delnic v enem ali v več podjetjih. Količina delnic, ki bodo zastoj razdeljene zaposlenim v privatiziranih podjetjih, je omeje-

na na 15 odstotkov. V različici, ki je dopolnjena z amandmaji, je tudi določeno, da lahko omenjenim skladom predsedujejo samo Poljaki, hkrati pa omejujejo tudi število tujcev v upravnih svetih na eno tretjino. Spodnji dom parlamenta je v petek glasoval tudi o 28 amandmajih h zakonu, ki so ga predlagali poslanci. Zavrnili je narodno-krščanski predlog, ki je hotel povsem izključiti tujce iz skladov za investicije in zahteval vključitev nepolnoletnih otrok v privatizacijo. Zakon bo stopil v veljavo, kakor hitro ga bo potrdil senat in podpisal predsednik republike. (AFP)

Panorama poljske prestolnice Varšave

NEMČIJA / AZILANTI

Ostreje z iskalci zatočišča

Stranke, ki so nasprotovale strožjemu zakonu, so popustile

ANA KOVAC / BONN

BONN - Nemski parlament bo 13. maja odločil o sprejetju novega zakona o azilantih. Vse kaže, da ga bodo končno sprejeli, saj je popustila tudi SPD in sprejela predlog zakona, po katerem naj bi prosilce azila iz določenih držav, ki nimajo potrebnih dokumentov, zadržali že na letališču.

Prosilce azila bodo po tem zakonu lahko zadržali na letališču tri dni, sodnik pa bo moral v 14 dneh razsoditi, ali bo iskalcu zatočišča v Nemčiji odobril prošnjo za azil ali pa ga bodo izgnali. V tem času bo prosilec azila v »transitu«. Na frankfurtskem letališču bodo eno od skladisc preuredili za kakajoe prosilce.

Na seznamu držav, iz katerih najpogosteje prihajajo prosilci, ne bo nemških sosed in skandinavskih držav, prav tako ne Madžarske.

Največ prosilcev za azil prihaja iz Bolgarije, Romunije, Gambije, Senegala in Gane, po vsej verjetnosti pa se jim bodo pridružili tudi prosilci iz Indije. V Bonnu se že vrstijo demonstracije, burne debate pa se odvijajo tudi za strankarskimi vrati. Demonstranti so celo prebili varnostni obroč, oblasti pa se boji-

jo, da bodo 13. maja napadli poslance, ko bodo prisli v parlament sprejemati zakon. Skrbi jih tudi, da se nasprotniki novega zakona o azilantih ne bi lotili kakega posameznega poslanca, saj tako v parlament kot k poslancem ze prihajajo anonimna pisma, ki pravijo, da bo novi zakon »posledično pomenil smrt za tisoce«.

Ena od težav pri sprejetju novega zakona je tudi dejstvo, da Nemčija se ni uskladila azilantskih predpisov s Cesko, s Poljsko pa jih bo verjetno sele v teh dneh. Z Varsovo se morajo sporazumeti se o dveh vprašanjih. Poljska vlada je s 150 milijoni nemškimi markami podprla izgradnjo prehodnega tabora za prosilce azila. Bonn pa je zaenkrat ponudil le 50 milijonov.

Drugi problem pa tiči v nesoglasju obeh vlad, kolikšen naj bo casovni rok, v katerem morajo prosilca azila, ki je prestopil poljsko-nemsko mejo in mu nemške oblasti niso odobrile bivanja, najpozneje vrniti na Poljsko. Poljska se zavzema za trimesečni rok, Nemčija pa za šestmesečni. Po izteku tega roka mora prosilec azila ostati v Nemčiji.

Teden pod povečevalom

PETEK - Oblikovalci

zemljevidov so imeli v zadnjih dveh letih ogromno dela. A ce so menili, da si lahko nekoliko oddahnejo zdaj, ko so narodi v Evropi spremenili nekaj mej, so se usteli. »Prerod narodov« se je zgodil v crni Afriki. Eritrejci so se na referendumu izrekli za samostojno državo in dokazali, da so tudi kolonialne meje spremenljive.

Na Balkanu pa se je gordijski vozle se bolj zapletel. Poln optimizma je videli samo se balkanski popotnik lord Owen. V Atenah je poskusil Grke prepričati, naj vendarle zaključijo makedonsko vprašanje, na poti v ZRJ pa je na tihem upal, da bo dobil vse potrebne avtograme za svoj mirovni naert. Brez uspeha.

SOBOTA - Vodja bosanskih Srbov je verjetno že stotič zavrnil mednarodne predloge za razdelitev BiH. VS ZN je zato pozno zvečer sprejel resolucijo 820, ki naj bi Srbe popolnoma osamila. V Sarajevu se je mudila delegacija VS OZN, da bi se prepričale, ce je v BiH res tako hudo, kot pravijo novinarji. Zunanji ministri ES pa so v Middlefartu na Danskem samo razmišljali o bolj korenitem posegu v spor. Po žerjavico v ogenj pa si ne upa se nihče.

Tudi Nemčija, ki velja za gospodarno državo, je globoko zabredla v združitvene težave. Na ulice so stopili sindikalisti vzhodnega dela, ker so delodajalci v kovinski in jeklarski industriji preklicali pogodbo o plačah. Vzhodni del tako napoveduje prvo veliko stavko po šestih desetletjih.

NEDELJA - V Zagrebu sta predstavnik bosanskih Hrvatov Mate Boban in predsednik BiH Alija Izetbegović ob navzočnosti lorda Owna in Franja Tudmana podpisali deklaracijo o prenehanju spopadov. Papir prenese vse, pravijo. Enote vojske BiH in HVO so se namreč v osrednji Bosni bojevale naprej. Lordu Ownu je preostalo samo se to, da odpotuje nazaj v Beograd prosjaci za srbsko udeležbo na pogajanjih. Na pogajanja so Srbi sicer prisli, podpis sprazuma o BiH pa zavrnili.

Albanijo, »prvo ateistični državo«, je obiskal papež Janez Pavel II. V zibelki albanskega katolizma Skadru je posvetil prve stiri albanske skofe.

V Veliki Britaniji si je dala duska Ira. V poslovni četrti Londona je razstreljevala dosežke moderne arhitekture. To pa ni motilo zasedanja predstavnikov Evropske banke za obnovo in razvoj, ki so morali pojasnjevati, zakaj so kup denarja, 85 milijonov dolarjev, namenili notranji opremiti stavbe. Kako ironično! Slovenijo je tam doletela velika sreča, finančni minister Mitja Gaspari je pri tej banki izposril 73 milijonov dolarjev težko posojilo za obnovo Dravskih elektrarn. Pa naj se kdo reče, da so nedelje namenjene počitku.

PONEDELJEK - Ruski predsednik Boris Jelcin je slavil zmago na referendumu. Predsednika in njegovo politiko je podprlo 58,8 odstotka volilcev. S tem pa se boj za oblast se ni koncal; konservativci so že napovedali nasprotne udarce.

V senci referendumu so v Cernobilu pocastili spomin na žrtve katastrofe izpred sedmih let. V najhujši jedrski katastrofi je 26. aprila 1986 umrlo že približno 8000 ljudi.

Zrtve bosanske katastrofe pa prestejajo iz dneva v dan. Ob Karadžićevem »ne« za mirovni načrt so pricela veljati določila resolucije VS st. 820, ki namerava

MELITA STOLNIK

ZRJ odrezati od sveta. Zamrzili so jim vse premoženje v tujini, prepovedan

je vsakršen tranzitni promet in se kaj.

TOREK - Doma smo slavili dan boja proti okupatorju. Hrvaska je potrpežljivi Sloveniji postavila ultimatum in rok 4. maj za določitev meje v Piranskem zalivu. Nasi politiki si ne bodo mogli privoščiti prvomajskih počitnic.

Tudi Srbi v Bosni ne razmišljajo o počitnicah. Svojo jezo ob svetovni zaroti proti narodu so izrazili z veliko tankovsko ofenzivo proti Bihacu. Napadli so tudi Gorazde in Gradacac. Nesrečni Srebrenici so zagrozili, da jo bodo porusili do tal, ce Muslimani ne predajo vsega orožja. Srebrenica se mora razorožiti, in Srbi trdijo, da se tega drži. Da pa skode in zrtev ne bi utrpeli samo Muslimani in Hrvati, so nekaj bomb namenili tudi Unproforju in konvojem s človekoljubno pomočjo.

SREDA - Srbske ladje ne smejo več na Donavo. Najbolj pa zbujajo skrb, da posledice sankcij bolj cutijo sosedje. Bolgarija, Romunija in Madžarska so od mednarodne skupnosti zahtevale nadomestila za skodo. Ni se znano, kdo bo pomagal Makedoniji. Nic krivi in nic dolžni državci, ce jo tako ze lahko tako imenujemo, je pokazala zobe tudi Bolgarija. Del ozemlja je bolgarskega in pika, pravi Zelev.

Koliko veljajo premirja na Balkanu, so se prepricali pripadniki modrih celad v srednji Bosni. Najprej so nemo opazovali spopad med Muslimani in Hrvati, nato pa so jim Srbi poslali sporocilo, da jih bodo kratkotalno bombardirali, ce bo Zahod uresnicil groznje o letalskih napadih na njihove položaje.

Ameriški predsednik Bill Clinton je odslužil svoji prvih sto dni. Rezultati in napovedi: slabi. Za mnoge je mladi demokrat nekoliko prevec radikalen. Nad njim pa se bdi duh Davidove sekte, za katero se ne ve, ali je naredila samomor ali so jo umorili.

Verski skrajneži tudi v Indiji ne počivajo. V Kasmiru so se uprli se muslimanski policisti, ki razmer ne obvladujejo vec. Vmes je posegla vecinoma hindujska vojska. Zrtve pa so bili na koncu vendarle samo zaporniki.

ČETRTEK - Kitajska in Tajvan sta po 44 letih sovrastva podpisali sporazum o sodelovanju med državama na gospodarskem, diplomatskem in se katerem področju. Pri tem jih ne ovira hongkonski problem, ki otezuje prehod države v tržno gospodarstvo, kot menijo Kitajci.

Ruski predsednik Boris Jelcin pa je na poti k tržnosti ze pricel pometati z nasprotniki. V zaru zmagoslavja po referendumu je parlamentu napovedal vojno; pravzaprav mu je dal vedeti, da ne bo vec potreben. Vsem ruskim republikan in avtonomnim pokrajinam je naložil, naj do 20. maja v Moskvo prinesejo predloge za novo ustavo.

Radovan Karadžić je v strahu, da se bodo ZDA odločile za bombardiranje srbskih položajev v Bosni, ameriškega predsednika zaprosil, naj čimprej povabi vse zapletene v vojno v BiH v Camp David. Karadžić je tako podprl Tudmana, ki je imel enak predlog. Slednji pa zadnje case ni imel srce v tujini, zdaj pa ga zapusca se doma. Politicne afere se vrstijo. Njegov najvišji vrh je vpleten v umore sindikalistov. Sive lase pa mu delajo tudi hrvaški pokoli Muslimanov v Srednji Bosni, saj mu je zaradi tega doslej »lojalna« nekdanja britanska premierka Margaret Thatcher odpovedala obisk.

BALKAN / PRITISKI NA SRBE V BEOGRADU IN NA PALAH SE STOPNJUJEJO

Atenska konferenca ne spreminja ameriških načrtov

Clinton bo moral prepričati zaveznike in svoje davkoplačevalce

WASHINGTON - Le nekaj minut potem, ko so napovedali atenski vrh o Bosni, je ameriška administracija odločno zagotovila, da vseeno nadaljuje s pripravami za morebitni vojaški poseg proti Srbom, pri čemer bo s svojo odločitvijo počakala do sobote. Stališče, ki ga je sporočil državni sekretar Warren Christopher po več kot dvehurnem sestanku Billa Clintona z najvišjimi častniki generalstaba vseh rodov, ima očiten namen do skrajnosti zaostri pritisniti na vlado Slobodana Miloševića in njegove srbske varovance v Bosni.

Clinton je Christopherja dopolnil z opozorilom, da so Srbi v preteklosti vse prevečkrat grozili v prazno. »Če so tokrat iskreni, tem bolje. Bomo videli. Presojali jih bomo po dejanjih, in ne po besedah.«

Možnost, ki so jo v Washingtonu največkrat omenjali, so bombni napadi na topisne položaje bosanskih Srbov, prav tako pa je administracija proučevala možnost odprave embarga ZN v območjih, kjer poteka vojna, s čimer bi Muslimanom omogočili izenacitev položaja v razmerju vojskih sil. Mogoče bi bilo oba ukrepa tudi združiti. Edina možnost, ki jo je Bill Clinton izključil, je poseg vojske pehote.

Warren Christopher je potrdil, da bo predsednik s

svojo odločitvijo počakal do sobote, ko se bo sestal s poglavitnimi predstavniki Narodnega sveta, med katerimi bo poleg Lesa Aspi-na tudi veleposlanica ZDA pri ZN Madeleine Abright, kakor tudi Clintonov svetovalec za vprašanja varnosti Anthony Lake.

Napoved atenskega vrha »v ničemer ne spreminja naših načrtov«, je poudaril Christopher in dodal, da ZDA od Srbov, tako bosanskih kot beograjskih, pričakujejo »manj besed in več dejanj«.

CHRISTIAN CHAISE / AFP

Neposredno po predsednikovih sobotnih odločitvah se bodo ZDA »posvetovale z zavezniki«, da bi jih pridobile za svojo odločitev. Clinton je večkrat opozoril, da ZDA ne bodo ravnale v zvezi z Bosno enostransko, v prepričanju, da je »zdaj prava prilika«, da Washington prepriča London in Pariz, ki imata svoje cete v okviru Unproforja na kraju samem, naj ameriško odločitev pod-

preta. Kljub temu pa je George Stephanopolous, njegov tiskovni predstavnik, v odgovoru na neko drugo vprašanje zanikal možnost, da bi Evropejci lahko uveljavili pravico veta na ameriško odločitev. Dodal je se, da bo Washington svoje stališče nedvomno posredoval tudi ruskemu predsedniku Borisu Jelcinu. Sele po posvetovanjih z zavezniki in po morebitnem njihovem soglasju se bo Clinton spopadel z najtežjim vprašanjem: prepričati mora na-

mreč ameriško javno mnenje, katerega večina nasprotuje takšni avanturi, da je morebitno zatekanje k sili v zvezi z Bosno zares utemeljeno. Po vsej verjetnosti Clinton računa s tem, da so bosanski Srbi zdaj zares potisnjeni v kot (saj je celo beograjska vlada v nedeljo nanje izvedla močan pritisk, da bi sprejeli mirovni načrt) in da ne bodo sli do konca. Tako mu bodo dopustili, da se znova posveti svoji priljubljeni temi: gospodarskemu programu.

Britanski parlamentarci se prepirajo o morebitnem posegu v Bosni

LONDON - Medtem ko so poslanci britanskega spodnjega doma parlamenta razpravljali, kako bi ustavili vojno v BiH, se je v protestu proti tej vojni (- kot pravi uradno sporočilo) pred Westminsterom v cetrtek zvečer sezgal mlad moz. Mimoidoci in policija so poskušali pogasiti plamene, toda moz je ponoci za posledicami opeklin v bolnišnici umrl.

Razprava v spodnjem domu parlamenta, ki jo je zahtevala laburistična opozicija, tudi ni prinesla soglasne odločitve, marveč je le pokazala, kako so mnenja med poslanci celo znotraj političnih strank deljena. Britanska vlada odločno zavrača idejo o oborožitvi bosanskih Muslimanov. Zunanji minister BiH Silajdžić se je v Londonu zaman poteoval, da bi dobil britanski pristanek za preklic embarga.

Zunanji minister Hurd se je v parlamentu poskušal izogniti odprtemu nasprotovanju Washingtonu (med poslalsci v spodnjem domu je bil tudi ameriški veleposlanik Seitz). Poudarjal je, da je edina alternativa neskončnim bojem in trpljenju le s pogajanjem dosežen sporazum. Dejal je tudi, da obupne razmere v BiH ne bi smele prisiliti Zahoda, da bi ukrepal brez pravega

političnega cilja. Toda pustil je odprto možnost omejenih zračnih napadov in zaenkrat ni podprl ideje o varnih območjih za bosanske Muslimane.

Med poslanci je prevladovalo mnenje, da bi tudi omejeni zračni napadi morali biti le izhod v skrajni sili. Zahtevali so umik britanskih vojakov iz BiH, če bi obstajala nevarnost napada s strani srbskih sil. V razpravo je posegel tudi nekdanji ministrijski predsednik sir Edward Heath, ki je dejal, da so britanski premieri v preteklosti ravnali prav, ko Britancev niso vpleli v spansko državljansko vojno in vojno v Vietnamu.

Od premiera Majorja pa je zahteval »absolutno jasno in kategorično zagotovilo«, da britanske sile ne bodo vpletene v vojno v nekdanji Jugoslaviji - razen za človekoljubne namene. Premier Major pa mu je odgovoril, da ne more vnaprej izključiti ukrepov za »največji pritisk na Srbe«. Nekdanji premier Heath je zatrdil, da je Vanceov in Ovnov mirovni načrt zastaral, zato je predlagal, naj lord Owen odstopi, kajti njegov položaj je z zavzemanjem za vojaško intervencijo postal nevzdržen.

Alja Kosak

MODRI TRAMVAJ

Trije Bosanci v Zagrebu, da o šalah ne govorimo

BRANKO ŠOMEN / ZAGREB

siti Miloševića. Nisem dovolil, on pa je se naprej trmaril. Vzel je kladio, se povzpel na stol, dokler ga nisem potegnil dol in ga z nekaj udarci skusal spraviti k pameti. Bil je užaljen in besen, tožil me je na sodišču. Dobil sem tri mesece zapora, vendar kazni nisem odsedel. Zabela se je vojna v Sloveniji, prenesla se je na Hrvaško in vznemirila tudi sicer hladnokrvne Bosance.

Ne jaz, vsi smo bili takrat kaznovani zaradi svoje naivnosti, ker smo bili dobri s svojimi sosedami Srbi... Razočaranje bosanskih ljudi se kar naprej pece: njihovi zvezdniki - Kusturica, Bregović, Karajlić - so jih lovili in varali s cuštenostjo kot razpognanim znamenjem. Danes nihče od njihovih prijateljev iz Sarajeva in Bosne ne bi popil z njimi niti navadne kave.

Tretji sogovornik je bil slikar Adin Hebib, avtor Glinastih golobov, clovek, ki je v Sarajevu risal na toaletni papir, odšel v Kuvajt, pripravil tam razstavo, dobil milijon dolarjev za nakup baterijskih inkubatorjev za sarajevske in mostarske dojenčke ter bil na poti v Frankfurt, kjer naj bi imel novo razstavo. Po Evropi in po svetu so se raztepli različni Balkanci: eni bežijo pred sr-

bskim militarizmom in fašizmom, drugi se vedno nostalgčno agitirajo za neko novo, imaginarno, ceprav okrnjeno Jugoslavijo, v kateri bi Srbi se naprej živeli dobro, ob pogovorih o nogometu, zenskah in politiki... Da, se je zasmel Adin in se obrnil k meni: »A veš, zakaj Milošević vsako jutro zamuja na posel? Ker vodi malega Crnogorca v vrtec...« In Henda je takoj dodal svojo salo: »Zakaj bosta morala Suljo in Fata po vojni živeti v Crni Gori? Zato, ker imata vse svoje stvari tam!... Zasmelji smo se. Oglasil se je Kemal: »Suljo je vprašal Muja, kaj misli o Butrosu Butrosu Galiju. Ta je nekaj casa premisljeval, nato pa je rekel, naj gre v picco, picko materino!« Po teh šalah smo se znova pogovarjali o Bosni, Hrvaški, Sloveniji, Evropi in naši skupni usodi. Bosanci so kljub strahotnemu vojaškemu pritisku dosegli politično zmago, priznanje Bosne in Hercegovine, lani so dobili sportno priznanje, bili so na olimpiadi, zdaj, ko so se uradno pobotali s Hrvati, je morda na pragu tudi vojaška zmaga... Ko smo vstali od oblozene mize, je Henda rekel, da pričakuje otroka in zeno iz Splita, Adin se je pripravljaj na odhod v Nemčijo, Kemal pa na Visoko; ko mi je segal v roko, je bila to ogromna, sportna, lopatasta roka, ki je letošnjemu članu mednarodne filmske zirije v Cannesu ze pokazala, kako ta roka lahko pomaga (ko je Emiru gradila hiso) in kako lahko ta roka tudi udari (ko je postal Emir »glasnogovornik« srbske politike). Kaze pa, da mnogim Srbom in »poturicam« niti palica več ne zaleze.

Foto: Romeo Ibršević

BIH / HRVATI IN MUSLIMANI

Delitev ozemlja

Kjer »čista« ozemlja ne bodo možna, bo oblast skupna

GORAN VEZIC / MOSTAR

MOSTAR - Razpletanje hrvaško-muslimanskega vozla se je zacelo z zagrebškim sporazumom Boban-Izetbegović, ki se večinoma tudi izvaja s premirjem v osrednji Bosni in v severni Hercegovini. Toda sporazum, ki je sicer utišal orožje, ne rešuje temeljnih vzrokov spopada med HVO in vojsko BiH. Posledice tega spopada nosi predvsem civilno prebivalstvo, kar pa je za balkanske navade že skoraj običajno. Celo po sklenitvi sporazuma je Izetbegović izjavil: »Boban in njegovi sodelavci o mostarski provinci vedno govorijo kot o hrvaški, in celo travniško imajo za hrvaško, čeprav je v njej kar 38 odstotkov Muslimanov! To ne bo slo!«

Izetbegović pravi, da Mostar ne bo nikdar samo hrvaško mesto, in sicer potem, ko bodo iz Capljine pregnali vse Muslimane. Vroč krompir provincializacije BiH bodo Hrvatje in Muslimani lahko pogoltnili sele z vzpostavitvijo skupne oblasti na določenih področjih. Kajti če vladajoče politike ne bodo zmogle napraviti tega koraka z orožjem, bo potrebno izvajati mini Vance-Ownove načrte. Čeprav vrh Herceg-Bosne trdi, da je mostarska provinca hrvaška, lahko tudi muslimanska stran v bosanski politični geografiji predstavi svoje argumente. Območje občin ob Neretvi, tej energetske, prometni in gospodarski arteriji Hercegovine, je večinoma naseljeno z Muslimani (40, 6 odstotka Muslimanov in 33, 8 odstotka Hrvatov). Politika krvi in zemlje, ki se je s srbske strani razširila med Hrvatje in Muslimane, prinaša vedno več krvi in vedno manj zemlje za vse bosansko-hercegovske narode. Njeni najbolj absurdni elementi so vidni ravno na primeru travniške in mostarske province.

SARAJEVO - Hrvati in Muslimani, ki se zadnje dni silovito spopadajo v srednji Bosni, so sklenili sporazum o izmenjavi vojnih ujetnikov. Podpisala sta ga generala Halilović in Petković, ki sta tudi zahtevala od svojih krajevnih poveljnikov, naj sodelujejo z modrimi celadami ZN in z Mednarodnim rdečim križem. Sporazum predvideva tudi izmenjavo trupel zrtev spopadov med Muslimani in Hrvati. Ocenjujejo, da jih jih je najmanj 200. (STA)

NOVICE

Pogoste patrolje Nata ob črnogorski obali

PODGORICA - Kot sporoča Informativna služba vojne marice ZRJ, ki ima sedez v Kumboru blizu Hercegnovega, se je dejavnost tujih vojaških ladij v vodah Jadranskega morja v neposredni bližini jugoslovanskih ozemeljskih vod, potem ko je stopila v veljavo resolucija VS st. 820, močno okrepila. Najmanj deset rusilcev in drugih plovil zveze Nato neprestano patroljira vzdolž linije jugoslovanskih ozemeljskih vod, navaja poročilo. Obalna straza ZRJ premike svojih ladij zahodnih držav budno spremlja, saj bi bilo morebitno vplutje v jugoslovanske vode razumljeno kot agresivno dejanje. (S. R., Foto: TRIO)

Podpredsednik vlade BiH prestopil k Srbom

SARAJEVO - Iz zanesljivih virov se je izvedelo, naj bi podpredsednik vlade BiH Miodrag Simović, po rodu Srb, v vozilu Unproforja zapustil Sarajevo in se pridružil srbskim silam na Palah. Tiskovni predstavnik Unproforja Barry Frewer je novinarjem povedal le to, da je Simović odšel v sarajevsko predmestje Lukavico, ki je pod nadzorom srbskih sil. Sarajevski Muslimani so Simovića ze nekaj casa sumili, da je pripadnik srbske »pete kolone« v bosanski vladi. Premiera vlade Hrvata Mileta Admadića ze od januarja ni v Sarajevu, obrambnega ministra Boza Raica, prav tako Hrvata, pa v mestu niso videli ze od njegovega imenovanja decembra lani. (STA, AFP)

GS ZN izključila ZRJ iz ECOSOC

NEW YORK - S 107 glasovi za in 11 vzdržanimi glasovi je Generalna skupščina Združenih narodov v četrti ZRJ izključila iz Gospodarskega in socialnega sveta. Varnostni svet je priporočilo Generalne skupščine o izključitvi sprejel z 132 glasovi za. Rusija in Kitajska sta se vzdržali. Zvezno republiko Jugoslavijo so iz dela GS izključili ze 22. septembra lani, vendar ZRJ za zdaj ostaja članica svetovne organizacije kot izgleda pa Srbe izključitev iz Ecosoca ne skrbi kaj preveč. Na pomladanskih piknikih jim ne primankuje jagntetine in vina.(STA, DPA, Foto: MERLIN)

Prvi proces proti vojnim zločincem v ZRJ

PODGORICA - V črnogorski prestolnici se je v petek začel prvi proces proti vojnim zločincem v ZRJ, je sporočila tiskovna agencija Tanjug. Pet pripadnikov posebnih enot bosansko-hercegovskih Srbov je obtoženih za nagnusen umor trčlanske muslimanske družine na območju Crne Gore. Pred sodiscem se bo zagovarjal samo eden izmed obsojencev, drugim pa bodo sodili v odsotnosti. (STA, DPA)

Alois Mock o vojni v BiH

CELOVEC - Avstrijski zunanji minister Alois Mock ne izključuje ponovne razsrivitve vojne na Balkanu! Na tiskovni konferenci v Celovcu je sodil, da bi vojna ponovno zajela Hrvaško, če bi prišlo do »uničenja« BiH, in »od te opcije nas danes loči samo nekaj milimetrov«. Mock se je ponovno izrekel za vojaško posredovanje in od mednarodne skupnosti zahteval odstranitev embarga za orožje BiH. ZN pa naj bi za t.i. varnostno območje poleg Srebrenice razglasili tudi Sarajevo, Tuzlo, Bihać in Gorazde. Od konference v Atenah Mock ne pričakuje kakšnih posebnih premikov. Mocka skrbi tudi vse večja napetost na Kosovu. Dejal je, da gre za izredno nevarno področje, da pa Avstrija ni dobila potrebne podpore, ko je hotela sprožiti drugo stopnjo ukrepov Kevsa. Mock si zadrževano vojno tudi na tem območju nekdanje Jugoslavije razlaga s »sokom grozljivje vojne v BiH«, ki ga doživljajo Albanci. (I. L.)

VELIKA PROMOCIJSKA PRODAJA PRI KRZNDARSTVU NEW SAN GIORGIO

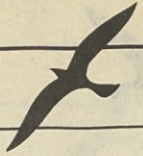
Obiščite nas

NA RAZPOLAGO vam je **1000** artiklov
po **IZREDNO ZNIZANIH CENAH:**
NERC po 2.880.000 lir
KOZUHI po 680.000 lir
LISICE, SVIZCI, LAPIN,
BOBRI, KASTORINI po 2.200.000 lir
IN: torbice, pasovi in usnjeni artikli!

Od danes dalje vam nudimo priložnost, da obnovite garderobo s široko izbiro **svilene konfekcije** za pomladno/poletno sezono 1993 po **GROSISTIČNIH CENAH**. Na razpolago vam je tudi opremljena krojačnica in servisne usluge: čiščenje, shranjevanje, popravila in krojenje po meri!

Pri New San Giorgio je od danes prav vse!!!

TRST - Ul. Palestrina 10 - Tel. 371636

LIKOVNA UMETNOST / SOCREALIZEM KOT TREND (3)

Uho in oko za socializem - OHO?

Ob ruskem socartu avtentični »neavantgardni« umetniški produkciji 70. let se moramo vprašati o vzporednicah z domačim prostorom. Ali lahko za nazaj »detektiramo« tovrstno umetniško produkcijo tudi v kontekstu nekdanje Jugoslavije? Referiranje na projekt, živo skulpturo konceptualne skupine OHO z naslovom TRI-GLAV iz leta 1968, ki »nosi nedvomni ironični in politični pomen«, bi nas lahko zapeljalo v napačno smer. Kajti zunanje branje različnih projektov morda napotuje na podobnosti, a daleč od tega, da bi imeli opravka s skupnim konceptualnim backgroundom. Leto 1968 je prelomno

ne samo za kontekst umetnosti v ex-Jugoslaviji, pač pa za celotno svetovno umetniško produkcijo. Novi mediji in jezikovni umetniški modeli 70. so posledica določenega ukinjanja hegemonije slike - v prvi plan stopa materializacija in konceptualizacija »cloveske aktivnosti«. Proces osvobajanja objekta, ki ga zasledimo v tem času, je omogočal umetnikom, da so se obrnili k fenomenom v umetnosti, skritim pomenom v predmetih, predvsem pa, da so vzpostavili močno kritično stališče. Kot je moc zaslediti v številnih interpretacijah, je

MARINA GRZINIĆ

dematerializacija umetniškega dela 1969 pomenila usmeritev tudi k etičnim problemom v umetnosti in kulturi. V okviru tako opisanega konteksta je potemtakem na območju ex-Jugoslavije mogoče govoriti o fenomenu nove umetniške prakse 1966-1978, ki se osrediča na zagrebski krog umetnikov in beograjske konceptualiste, ter o arte poveri, land artu, dematerializaciji umetniškega objekta, kar je značilno tudi za delovanje slovenske konceptualistične skupine OHO. »Kakih sto v pastelno toniran mavce odličnih plastičnih ste-

lenick, pobarvana embalaža za jajca in triptih s figuro« (Tomaz Brejč), ki jih Marko Pogacnik, Milenko Matanović in Andraz Salamon februarja 1968 razstavijo v Moderni galeriji v Ljubljani, pomenijo odločno navezavo ohojevske realistične produkcije (uporaba predmetnosti iz vsakdanjega življenja) na popartistično tradicijo; projekt Triglav in drugi po letu 1969 pa pomenijo razširitev delovanja skupine OHO v urbani prostor, vstop ohojevske umetnosti v območje land arta in arte povere. Toda pri omenjenih projektih ni slo za iskanje igr-

nične tradicije, za nekakšen »soc« obrat vsakodnevnim imagerije, pač pa za bolj elementarna, predvsem drugačna vprašanja, za raziskovanja funkcije umetnosti, pomena in smisla umetnika v svetu, za raziskovanje identitete in samih predpostavk, pogojev, meja umetnosti. Tovrstno raziskovanje pa je izhajalo tudi iz novega odnosa do kulture, morale, družbene in politične realnosti, odnosa, ki ga lahko konceptualiziramo v nekem svetovnem merilu in ki je odločilno vplivalo tudi na območju ex-Jugoslavije. Novi mediji in jezikovni modeli: fotografija, film, video, performanci, akcije, intervencije, ambient, instalacije so bili tudi izraz neke skupne zahteve po »pravilnejšem družbenem redu«, ki se je kot oblika »konkretnih utopij« končal v studentskih nemirih leta 1968. Pri tem pa je pomembno tudi to, da so bila šestdeseta tudi v svetovnem merilu ekonomsko ekspanzivna leta.

Ce je torej za socart veljalo, da je svojevrstna mimikrija obstoja, mimikrija eksistence kot take, je treba potemtakem celotno delovanje skupine OHO brati prav skozi nasprotno optiko, skozi kontekst tako imenovane svetovne »konkretnih utopije«, ki vsekakor ni bil tuj tedanji ruski sceni, ni pa proizvedel podobnega impakta.

Marina Grzinić je raziskovalna asistentka na Filozofskem inštitutu ZRC SAZU v Ljubljani.

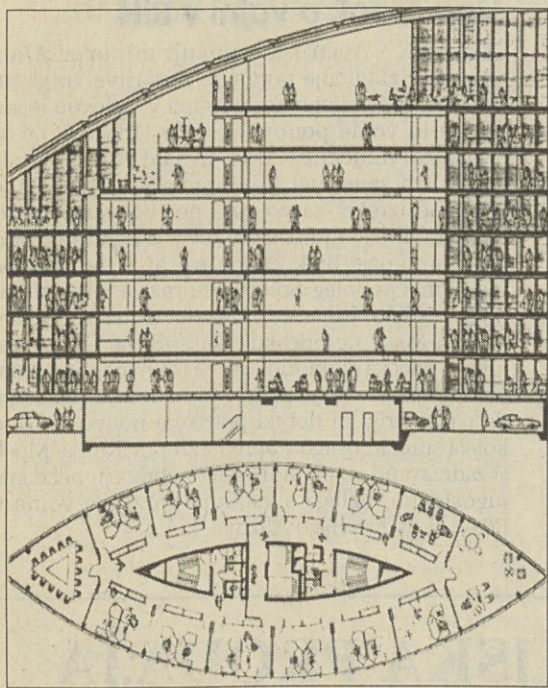
(Nadaljevanje in konec prihodnje soboto).

Marko Pogacnik: Stekleničke, 1967 (Foto: arhiv)

ARHITEKTURA IN OBLIKOVANJE

Mikroelektronski kompleks stavb

DUISBURG - 19. 4. je bila v Duisburgu (Nemčija) odprtitev Mikroelektronikparka, kompleksa stavb, ki jih je zasnoval arhitekturni biro Sir Norman Foster and Partners. V sodelovanju s Kaiser Bautechnik, ki so v projektu delovali kot tehnologi, so razvili arhitekturo, ki je blizu vizualni in energetsko tehnični hi-tech arhitekturi. Na linijo, ki povezuje stavbe v kompleksu, sta od elipsoidne »glave« (Haus der Wirtschaftsförderung) linearno narezani konicno segmentirani stavbi (Mikroelektronikzentrum III). Členek med obema je okrogli Technologiezentrum III. Stavbe so pravi energetski stroji. Vsaka soba ima individualno kontrolno ploščo za uravnavanje toplote in svetlobe in je po mreži povezana v centralno banko, ki nadzoruje celotno porabo energije v stavbi. Sir je torej dokazal, da ostaja v vrhu arhitekture, ki tehnološke dosežke uspešno prevaja v človeku (vsaj ekološko) prijazno okolje. (B. U.)

Digitarno oblikovanje

LOS ANGELES - Digitalno oblikovane podobne in revolucionarna tehnologija, ki omogoča računalniško ustvarjanje tridimenzionalnih podob, sta že krepko presegle magi-

cno privlačnost filmskega platna in vplivata na naše videnje oblikovanja izdelkov in celo kirurških operacij. Zdjaj sta dva mojstra oznanila rojstvo Jedija. Eden od staršev je sloviti George Lucas oziroma njegova sposobnost ustvarjanja vizu-

alnih efektov. Lukasovo podjetje Industrial Light and Magic (ILM) je ustvarilo posebne efekte za filme Vojna zvezd, E.T., Indiana Jones in Terminator II. Z 80 filmi si je Lukas prislužil kar 12 oskarjev. Pri ustanovitvi Jedija je sodelovalo tudi podjetje Silicon Graphics, glavni proizvajalec vizualnih računalniških sistemov. Njegovi strokovnjaki so med drugim izumili tudi »stroje za realnost«, ki uporabnikom omogočajo, da sodelujejo z računalniško vodenimi 3D grafikami in modeli simulirane resničnosti. Joint Venture Jedi so ustanovitelji opisali kot tehnološko izmenjavo: ILM bo poskrbela za tehnologijo filmske produkcije, Silicon Graphics pa za računalniške sisteme. Tridimenzionalne osebe bodo zdaj nastajale na računalniških ekranih, nato paj jih bodo na filmu združili s živimi posnetki. Gledalci bodo imeli občutek, da osebe med seboj komunicirajo, gledali pa bodo prizore, ki nikoli ne bi mogli biti resnični. Takšne efekte bodo uporabljali za filme, TV, reklame in druge uporabnike, ki zahtevajo kvaliteten digitalno tehnološko.

Lukas je ob ustanovitvi podjetja izjavil: »Ta zveza omogoča ILM proizvodnjo podob, da postanejo dostopne tudi zabavni industriji. To je zora nove dobe.« Posebni učinki, ki jih bodo ustvarjali pri Jediju, pa ne bodo osupnili samo gledalcev, temveč bodo tudi filmi narejeni bolj učinkovito. Največji Jedijev klient je vsekakor Steven Spiel-

berg, ki trenutno snema na Poljskem. Hkrati lahko montira svojo nastajajočo dinosavrsko epopejo Jurassic Park, saj je z Jedijem povezan prek satelita. Tako lahko že posnetemu filmskemu gradivu dodaja posebne učinke, ki mu jih po satelitu vsak dan pošiljajo popolnoma sveže. Silicon Graphicsu pa zabavna industrija pomeni samo majhen, pa čeprav pomemben del produkcije. Jedi je zanj samo poskusni zajec nove proizvodnje. Teksturno ali odsevno ustvarjanje scenskih podob, ki so jih uporabili pri drugem delu filma Terminator, omogoča uporabniku računalnika, da svetlobo in ozadje zrcali ali prerisuje iz računalniško generirane tridimenzionalne podobe. Ta tehnologija zdaj osvaja avtomobilsko industrijo, uporabljata jo Volvo in BMW, ki sta s tem znižala stroške oblikovanja novih modelov. S pomočjo računalnika lahko oblikujejo tridimenzionalni avto, ga obračajo, upravljajo, dodajajo ali odzvežajo svetlobo kot bi bil resničen. S tem računalniškim sistemom lahko avtomobilski model hitro spremeni v nobene potrebe ni več, da bi izdelovali makete. Digitalno ustvarjanje podob uporabljajo tudi v vizualizaciji zračnih in satelitskih podob. Če dobi računalnik dovolj podatkov o višini stavb in zemljišču, na katerem stojijo, lahko izriše zračno podobo mesta, po kateri se uporabnik računalnika celo sprehodi. Silicon Graphics ima zelo pomembnega klienta, to je ameriško obrambno

ministrstvo, ki je simulacije virtualne realnosti uporablja pred operacijo Pesčeni vihar. Ta tehnologija pa je uporabna tudi za druge: z njo lahko rišejo detajle neke parcele, preden začno na njej zidati, olajšajo raziskovanje naftnih nahajališč in do neke mere rešujejo proizvodne probleme.

Zdaj raziskujejo njeno uporabnost pri kirurških posegih. Če ima bolnik možganski tumor, pred operacijo podatke vnesejo v računalnik in ustvarijo digitalno podobo njegove glave. »Virtualna kirurgija«, kot se imenuje program, kirurgu omogoči, da na računalniku preizkusi različne poti za odstranitev tumorja. Z drugimi besedami, kirurgi lahko vadijo operacijo. (A. K.)

Vabilo na simpozij

Galerija ARS SACRA prireja enodnevni simpozij o likovni govorici v sakralnem prostoru v petek, 7. maja 1993 v Skofjski avli v Mariboru. Slomskov trg 20. Na simpoziju bodo predavali akademski slikar dr. Ivan Marko Rupnik, akademski slikar Lojze Cemažar, akademska slikarka Veselka Sorli Puc in akademska slikarka Metelkovič Mateja. Zanimiva tema se vključuje v siceršnjo iskanja sakralnega v slovenskem prostoru. Pa vendar je o prostoru nemogoče govoriti brez arhitektov. Slikar je vendar razpet samo v dveh dimenzijah. (B.U.)

FILM / POGOVOR Z REŽISERJEM ŽELIMIRJEM ŽILNIKOM

Zidovi namesto nebes

ERIKA REPOVZ

Zelimir Žilnik (Foto: Tomi Lombar/TRIO)

Režiserja Želimirja Žilnika smo ujeli med njegovimi nestetimi potmi iz enega konca Evrope na drugega. Za nekaj dni se je zaradi pogovorov o skupnem projektu s slovensko televizijo ustavil v Ljubljani. Sprva smo zeleli, da bi beseda tekla le o filmu, kasneje pa se nismo mogli izogniti politiki. Jugoslovanski filmarji oziroma najbolj ustvarjalna generacija režiserjev, ki ji Žilnik vsekakor pripada, jo je vajena občutiti na lastni kozi. Lazar Stojanović je tri leta odsedel v zaporu, filmi Dusaša Makavejeva so končali v bunkerju, Žilnik je po političnem procesu zaradi filma Rani radovi leta 71 odsel v Nemčijo in nato v Francijo in Avstrijo, Sasa Petrović in Zika Pavlović pa po političnih kampanjah v začetku sedemdesetih nista nikdar več uspela narediti boljših opusov. V drugi polovici 60. je imela Jugoslavija eno najvitalnejših kinematografij v Evropi, ki ji je politika pristrigla peruti. Kaj pa danes?

V vseh okoljih nekdanje Jugoslavije se filmu slabo piše. Tudi pri vas ni nič bolje. Pred kratkim sem vprašal svoje prijatelje v Sloveniji, kdo je najbolj nadarjen se žveči slovenski režiser. Odgovorili so mi, da Karpo Godina. Potem me je seveda zanimalo, kaj trenutno snema. Nic, so mi odgovorili. Ze kakšna tri leta ne snema nič in se kakršnih deset let ne bo, če bo slo tako naprej. Takšen negativen odnos je drugje prava redkost. Celu Rusi so v svinčenih casih režiserju sicer prepovedali film, vendar so mu omogočili, da je delal naprej, druge projekte. Ko so končno zrušili sistem, so lahko s polic potegnili vsaj deset oddilnih filmov. Pri nas, razen redkih izjem, sploh nimamo česa iskati.

Trenutno snemate televizijsko serijo v sodelovanju z več evropskimi televizijskimi hišami. Nam lahko poveste kaj več o tem?

Poskusam nadaljevati del svojega projekta, ki sem ga kot avtor in producent začel že pred dvema

letoma. Naslov projekta je Treči svetski rat, prvi put. Po padcu berlinskega zidu sem zasnoval scenarij, v katerem gradim tezo, da bodo spremembe, ki so se zgodile v vzhodni Evropi, obeležile konec dvajsetega stoletja.

Te spremembe s seboj prinašajo tudi veliko nepričakovane, predvsem zato, ker sta oba svetova, racionalni zahodni in iracionalni vzhodni, vanje vstopila popolnoma nepripravljena. Ze pred dvema letoma mi je postalo jasno, da bodo ti procesi doživeli svoj dramatični vrh v Jugoslaviji. Takrat sem v Ljubljani posnel televizijski film Stara mašina, ki je tematiziral mogoče povode razpada Jugoslavije. Film so takrat z etiketo politično oporečen kritizirali tudi tisti, ki danes veljajo za tolerantne, »siroke« in demokratske.

V okviru projekta smo do zdaj realizirali deset dokumentarcev in tri tele-

vizijske filme: Tito i ja režiserja Gorana Markovića, Makevejevega Gorila se kupa u podne in tretjega z naslovom Tamo, gde su bogovi mrtvi, pri katerem sem sodeloval kot producent in scenarist. Pred kratkim pa smo na Madžarskem končali s snemanjem dokumentarca Zene od 14 godina pa nadalje, ki govori o življenju v begunških centrih, posneli pa smo ga za skandinavsko televizijo.

Kako se Slovenci vklapljam v ta projekt?

S Slovenci bi trenutno rad posnel evropsko serijo na temo begunske problematike, ki naj bi jo snemali v Romuniji, na Madžarskem, v Avstriji, Nemčiji in Sloveniji.

Vse na temo beguncev. Kako to?

Begunci so samo vrh ledene gore, začetek nekega procesa, ko so ljudje začeli udarjati z glavo ob zid svoje lastne naivnosti. Zahod jim je obljubil nebesa, na-

mesto njih pa je začel graditi nove zidove za obrambo pred tujci. Pred seboj vidim leta, ki bodo ustvarila nekakšno »tampoono« od Trsta do Vilnusa, območje domovanja deluzioniziranega ljudstva, ki zaman trka na vrata Zahodne Evrope. Morda bo to zibelka nove politične skupnosti, tretje evropske sile, ki bo končno uresničila politične ideale, zasnovane na toleranci različnosti v jezikovnem, nacionalnem in verskem smislu.

Kdaj boste začeli s snemanjem?

Ce govoriva o slovenski epizodi: začeli naj bi že septembra.

Kako je na vas, ustvarjalce umetnosti, vplivala vojna v nekdanji Jugoslaviji in kako ste (so) ustvarjalci vplivali nanjo?

Vojna je na nas vplivala tako, da se ne moremo več izogniti problemom, ki nam jih je vsilila in zaradi katerih se je vse skupaj začelo. Ni se več mogoče distancirati. Naivno je stališče, ki se v Sloveniji pogosto pojavlja, in sicer, da ste vi zunaj te vojne, da se vas ne tiče. Gre namreč za naslednji problem: nekdanji najmilantnejši stalinisti in socrealisti so zdaj najmilantnejši Srbi, Hrvati itd. Isti ljudje, ki mi danes govorijo, da nisem dober Srb, so mi nekdaj govorili, da nisem dober socrealist, in prepovedovali moje filme.

Mislím, da je položaj podoben tudi v Sloveniji, morda le z eno razliko. Književniki, ki so v veliki meri sodelovali pri »plemenskem« razvrščanju, so se umaknili iz politike in jo prepustili tehnokratsko-ekonomskim strukturam. V tem smislu je pri nas politika postala na videz racionalnejša. Pred stiriimi petimi leti pa so književniki v vseh nacionalnih okoljih Jugoslavije sirili dober sed retrogradnih, protievropskih plemenskih idej in funkcionalizirali mit, ki ni nedolžen v primerjavi z današnjim stanjem. Pred kratkim je na primer Lazar Stojanović za BBC posnel zelo natančno funkcionalizacijo in demistifikacijo srbskega mita s svojim filmom Sriban Epics.

KULTURNA DEDIŠČINA

Restavracije brez jedilnega lista

Na umetniških razstavah si vedno znova priznavamo, kakšni izjemni mojstri so umetniki. Toda ali umetnine res lahko do danes obstanejo take, kot so bile ob nastanku?

V Sloveniji imamo en restavratorski center z rednim programom, ki ga financira ministrstvo za kulturo. Vendar pri Zavodu RS za varstvo naravne in kulturne dediščine želijo, da bi Restavratorski center ostal kot matična hiša, kjer bi se vodila dokumentacija. Podeljeval bi tudi licence, ki bi se preverjale - ne bodo namreč izdane za večno. Potrebe po restavracijah so ogromne. V muzejih in galerijah sicer obstajajo restavratorske delavnice, nimamo pa se ustanove, ki bi restavriralas pomenike znanih umetnikov. Tako želijo na ALU odpreti studij restavratorstva, ki bo morda uresničljiv že v solskem letu 1993/94. Za enkrat pa posamezni zasebniki restavrirajo v dogovoru z regionalnimi zavodi za varstvo naravne in kulturne dediščine ali z Restavratorskim centrom RS, ki

edini dobiva denar od ministrstva za kulturo. Izvajajo se tudi posebne akcije, v katerih polovico stroškov restavriranja poravnava ministrstvo, polovico pa občina, kjer restavriranje poteka. Izjema je občina Smarje pri Jelsah, ki zaradi finančne stiske v takih primerih prispeva le 20 odstotkov denarja.

V Sloveniji imamo le dve večji restavratorski delavnici: Skofjski delavnico v Mariboru in zasebno Ulrih & Co., ki pa se nimata ustrezne licence in tako delujeta le pollegalno. Kljub temu pa je Regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto podjetju Ulrih & Co. zaupal restavriranje glavnega oltarja cerkve sv. Tomaza v Straži pri Novem mestu. (I. S.)

Slovenski pasovi in sklepanci

Muzejske zbirke v celoti so javnosti le redko na voljo za ogled. Večinoma so skrite v muzejskih depojah. Ker stalnih postavitev ni, jih je mogoče trajno predstaviti le v katalogu muzejskega gradiva. V Slovenskem etnografskem muze-

ju so se ob izidu kataloga z naslovom Pasovi in sklepanci odločili za korak, ki je drugačen, tako rekoč nasproten od ustaljenih poti razstavljanja gradiva: običajna razstava o pasovih in sklepanjih je zasnovana kot spremljevalna akcija ob izidu kataloga. Zbirka pasov in sklepancev iz Slovenskega etnografskega muzeja, ki ravno zdaj praznuje 70-letnico, šteje 113 pasov, večino od njih pa uvrščamo v 19. stoletje. Sklepancev je nekoliko več, 120, segajo pa v obdobje od 17. oziroma 18. do 20. stoletja. Na razstavi, ki jo je pripravila mag. Janja Zagar-Grgić, so materialne ostanke sodelavci z Inštituta za kovinske materiale in tehnologijo v Ljubljani in sodelavci Oddelka za tekstilno tehnologijo s Fakultete za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani. Pasovi sodijo med najstarejše oblačilne dodatke, namenjeni so prepasovanju oblačil, nanje so včasih obesali orožje ali pa manjše besne predmete, v njih shranjevali denar ali pa so jih nosili kar kot okras. So znamenja nekaterih simbolnih pomenov oziroma lastnosti, ki naj bi jih

nosilec lastnosti imel: casti, dostojanstva, premožnosti, kreposti, čistosti, zvestobe. V zbirki pasov in sklepancev Slovenskega etnografskega muzeja prevladujejo predmeti, ki so bili dodatek k praznični opravi ljudi iz kmečkega okolja. Izdelani so iz boljših, vendar ne dragocenih materialov. Dopolnjujejo praznjo opravo in krasijo telo, zato jih uvrščamo med oblačilno okrasje. Ponavadi so jih izdelali domači obrtniki, le izjemoma gre za izdelavo za lastne potrebe. Sklepanci so kovinski pasovi z izrazito okrasno funkcijo. Ime povezujeemo z njihovim sestavo: sestavljajo jih kovinski členi, gibljivo povezani med seboj. Zaradi lege na telesu bi jih lahko uvrstili med pasove, ponavadi pa jih uvrščamo med nakit zato, ker imajo predvsem okrasno funkcijo, temu ustrezen pa je tudi uporabljeni material zanje. Ta sicer ni bil draga kovina, za kmečke razmere pa je le pomenil razkosje. Sklepanci sodijo med nakit tudi zato, ker so izdelki obrtnikov umetne obrti - pasarjev, zlatarjev in srebrarjev. (I. S.)

PUBLICISTIKA / PO DUBROVNIŠKEM KONGRESU PEN

Glasno izražanje vesti

Teden dni po zaključku 59. kongresa svetovne zveze PEN je že čas za analizo in napoved za naslednji kongres, ki bo septembra

STASA GRAHEK

Od 19. do 24. aprila je bil na Hvaru in v Dubrovniku 59. kongres Pena. Na kongresu je sodelovala tudi slovenska delegacija, v kateri so bili Boris A. Novak, Drago Jancar, Milos Mikeln, Joze Pogacnik, Dane Zajc, Tomaz Salamun in Veno Taufer.

59. kongres Pena je v marsicem minil v skladu z ustanovnimi načeli te pisateljske organizacije. Pen (Poets, Essayists, Novelists) je bil namreč ustanovljen 5. oktobra 1921 kot povsem nepolitična organizacija, njen prvotni namen pa je bilo »prirejanje večerij, na katerih bi se znani pisatelji iz tujine lahko družili s svojimi britanskimi kolegi - brez kakršnihkoli obveznosti«.

Seveda so okoliscine, ki so zaznamovale letosnji kongres v Dubrovniku, zelo drugačne od tistih z zacetka dvajsetih let, pa tudi Pen je že kmalu po ustanovitvi poleg družbenih sprejel še druga, bolj zavezujoča načela, povezana z razumevanjem književnosti kot univerzalne dobrine, z njeno obrambo pred političnimi in nacionalnimi strastmi, s svobodo misli in njihovega izražanja ter s splošnim zavzemanjem za mir. Kljub nepolitičnosti Pena pravzaprav nikoli ni bil toliko literarna združba, ampak bolj nekakšna organizirana vest razumniskega in razumnega sveta.

Tako je mednarodna pisateljska organizacija nastopila na 11. kongresu v Dubrovniku leta 1933, ko je bila glavni predmet pravzaprav Nemčija s svojim soviništvom, rasnimi predsodki in političnim sovraštvom.

Dubrovniški kongres leta 1933 je tako obveljal kot ena prvih protifasističnih manifestacij v evropski kulturi, kar Evropi sicer ni prineslo miru, Pen pa je vseeno pustilo precejšen moralni ugled.

Pri želji, da bi 59. Pen spet organizirali v Dubrovniku, Hrvatov ni vodilo samo obeleževanje obletnic. Namen je bil, vsaj tako se zdi, nekoliko paradoksalen: prirediti kongres v Dubrovniku, kot da je na Hrvaškem mir, in z njim pokazati, da je tam vseeno vojna. Vodstvo mednarodnega Pena je hrvaske namene obrnilo drugace.

Na pobudo nekaj nordijskih centrov, ki so opozorili na omejevanje človekovih pravic na Hrvaškem, zlasti kar zadeva svobodo tiska, se je 26 centrov Pena odločilo, da je treba zaradi nezaupanja do gostiteljev kongres preloziti. Kongres v Dubrovniku je sicer bil, ni pa bil delovne narave, ni imel skupščine delegatov, na njem pa tudi niso sprejeli nobene resolucije.

Ce je bil že dubrovniški kongres sam po sebi

kompromis, so se prireditelji organizacije lotili brezkompromisno. Ladja Liburnija je večino sodelujočih na kongresu pripeljala iz Benetk, drugi so pripluli z Reke.

Prizorisci sta bili, domnevno zaradi varnosti, dve: Hvar in Dubrovnik. Ce ze javnost ni mogla zanesljivo vedeti, ali gre za pravi kongres ali za ponaredek, so organizatorji naredili vse, da bi dokazali njegovo resničnost in resnost. Sprejemi, nagovori, natrpan urnik zasedanj in okroglih miz, trideset knjig, ki so izšle ob kongresu, ugledni gostje in gostitelji, številni tuji novinarji - vse to je ob bližini vojne vsekakor dalo tezo dubrovniškemu kongresu.

Toda na trenutke neokusno prekinjanje diskusij, nacrtna nekonfliktnost in očitno nelagodje ob vprašanjih o svobodi tiska in tako imenovanih carovnicah so zbujali občutek, da gre za izmikanje resnim temam. Najbolj resna tema pa je verjetno bolj kot svoboda tiska vojna v Bosni in na Hrvaškem.

Mednarodni Pen se se vedno izogiba neposrednemu imenovanju krivca zanj, spreneveda pa se tudi, ko gre za razpravljanje o krivdi, ki jo za to vojno nosijo srbski pisatelji.

To, ali se bo mednarodni Pen odločil za pisateljski turizem in salonsko kramljanje ali za gla-

sno izražanje vesti in izražanje moči besede, se bo verjetno pokazalo kmalu, mogoče že jeseni na 60. kongresu Pena v Santiagu de Compostela v Spaniji.

Stasa Grahek je novinarka kulturne redakcije Radia Slovenija.

Za Republiko je Boris A. Novak podrobno razložil probleme s formalnim statusom kongresa: »Kot odposlanec je na Hrvaško prišel predsednik danskega Pena publicist Niels Barfoed, ki je podal negativno oceno stanja človekovih pravic na Hrvaškem. Na osnovi te je predsednik mednarodnega Pena György Konrád poslal cirkularno pismo vsem centrom in jih vprašal, ali se želijo udeležiti kongresa.

Ko smo pismo prejeli, nas je neprijetno presenetilo, da so bili nasteti samo argumenti proti in niti eden za Dubrovnik. Rezultat je bil, da je 26 centrov glasovalo za prelozitev, v bistvu proti Dubrovniku, 10 pa za. Ker pa nihče nima pravice med kongresoma spreminjati odločitve, se je mednarodni Pen odločil za kompromisno varianto: Dubrovnik je nominalno obdržal status svetovnega kongresa izgubil pa je delovni značaj.« (T. D. V.)

Udeleženci 11. kongresa Pen, Dubrovnik, junij 1933 (Foto: arhiv)

Udeleženci 59. kongresa Pen, april 1993 (Foto: Damil Kalogjera)

LITERATURA IN HUMANISTIKA

Umrli je France Bezlaj

V torek je v Ljubljani umrl jezikoslovec dr. France Bezlaj, ki je delal kot znanstveni svetnik na SAZU in v letih 1958-80 kot profesor za primerjalno slovansko jezikoslovje na ljubljanski filozofski fakulteti. Bil je glavni urednik revije Jezik in slovnost, ustanovitelj in urednik medakademijskega glasila Onomastica jugoslavica in od leta 1981 zašluzni profesor ljubljanske univerze. France Bezlaj se je ukvarjal predvsem s slovensko in slovansko leksikologijo, z raziskovanjem zgodovine in etimologije slovenskega obceimenskega in imenskega besednega fonda. Za knjigo s Slovenska vodna imena je leta 1957 prejel Presemeno nagrado. Z objavami v domačih in tujih revijah si je ustvaril trdne temelje za izpeljavo slovenskega etimološkega slovarja (1976, 1982), s katerim je dobil slovenski jezik nove, izvirne zgodovinske osvetlitve. (P. R.)

Rezultati Literaturnega natečaja za najboljši esej

Revija Literatura je razpisala natečaj za izvirno slovensko esejistiko z nagradnim fondom toarske protovrednosti 1000 mark. Sponzor nagrade je Založba Mihe-lac. Komisija v sestabi Marko Juvan, Tomo Virk, in Matevž Kos je med petnajstimi esejji, prispelimi na razpis, nagrade podelila v naslednjem vrstnem redu:

zmagal je esej Kdo mori znanstvene pisce Andreja Blatnika, drugo mesto je zasedel Tone D. Vrhovnik z esejem Kdo tam poje - oba sta redna sodelavca Republike! -, tretji nagradjeni esej pa je Pesnik in provinca Izto-ka Osojnika. Nagradjeni esejji bodo objavljeni v 23. številki revije Literatura. (V. L.)

Nemške književne nagrade

BONN - Najpomembnejšo nemško književno nagrado Georga Wischnerja, ki znaša 60.000 nemških mark, so letos podelili Petru Rühmkopfu. Med nagradenci v prejšnjih letih naletimo na znana imena svetovnega formata kot so F. Dürrenmatt, E. Fried, W. Biermann in lanskoltni nagradjenec Georg Tabori. Nagrado podeljuje nemška akademija za jezik in poezijo. Rühmkopf, ki je objavil že številne pesniške zbirke, je strokovno zirižo osvojil predvsem s svojim umetelnim jezikom in sposobnostjo poglobljene politične analize, ki se odraza v njegovih esejih. Slavnostna podelitev nagrade bo 16. oktobra v Darmstadtu, ko bodo podelili tudi letošnjo nagrado Sigmunda Freuda za strokovna literarnoteoriška besedila (tokrat jo bo prejel Norbert Miller) in nagrado Heinricha Mercka za literarno kritiko, ki gre letos v roke esejista Hansa Egona Holthausena. Ti dve nagradi, ki sta za nemško govorečo področje prav tako največji, znasata vsaka 20.000 nemških mark. (A. K.)

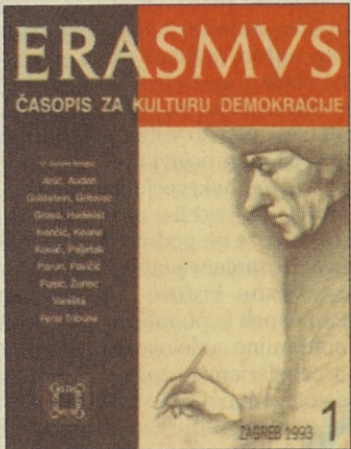
Prva številka hrvaške revije za kulturo demokracije

... se imenuje Erasmus, izdaja pa jo mesečno v nakladi 2600 izvodov Erasmus Gilda, d.o.o. iz Zagreba. Revija je razširjenega A4 formata, s trsimi platnicami in obsega 100 strani. Posamezen izvod je za hrvaskega kupca precej drag - 6.000 HRD. Glavni in odgovorni urednik je Slavko Goldstein, liberalno usmerjeni intelektualci zidovskega rodu. Z njim so v uredništvu Davor Glavaš, Vesna Pusić in Ozren Zuneć, o svojem izidu pa pišejo:

»Erasmus Gilda je neodvisna ustanova za preučevanje in razvijanje svobode v demokraciji. Prispevati želimo k razvoju demokratične politične kulture na Hrvaškem in v drugih post-socialističnih deželah Vzhodne Evrope, ker ne bo niti formalizirana državna oblast mogla delovati demokratično, ce ne bodo obstajale civilne ustanove in različni samostojni in nestrnarski viri informiranja. Na Hrvaškem je vojna dodatno otežila in skoraj blokirala kakršenkoli razvoj v tej smeri. Vojna je okrepila homogenizacijo in jo vsilila kot najvišjo vrednoto. Raznolikost in bogastvo civilnih pobud sta poti-

snjena v ozadje. Vendar brez resne in učinkovite opredelitve Hrvaske, z njo pa vsi mi, ne more upati na uspeh v prihodnosti.« V reviji prevladujejo humanistični eseji in družboslovne studije, Luko Paljetak je prevedel pesnitev Wystana H. Audena Zakon, ilustracije je prispeval Josip Vaništa, v njej pa najdemo tudi zanimivega pribeznika - Feral Tribune.

O tej politično prodorni humoristični prilogi Slobodne Dalmacije smo v Republiki že pisali, bila pa je temeljni kamen konceptualnega preoblikovanja (izgon naprednega) svoje nekdanje gostiteljice. Poleg revije nameravajo pri Erasmus Gildi izdajati se knjige, združevati družboslovce in humaniste in organizirati okrogle mize o aktualnih temah političnega in družbenega razvoja Hrvaske. (V. L.)

MEHKO IN TRDO

PEN in CNN

Odkar je bila v Dubrovniku na kongresu Pen okrogla miza o svobodi medijev v postkomunističnih državah, lahko Hrvti mimo spijo. Tam so namreč sklenili, da na Hrvaškem ni cenzure. Ker pa je svoboda medijev pogoj za demokracijo, je logično, da na Hrvaškem vlada demokracija. To sta podrobneje pojasnila magister Ivo Skrabalo, ki je - kot interpretira Vecernji list - izjavil, da je problem pravzaprav v novinarjih samih, saj so ti »najbolj protisloven sloj v postkomunističnih državah, ker so se dokopali do svojega poklica in totalitarnih okoliscinah in uporabljajo avtocenzuro tudi takrat, kadar tega nočejo.« Carl Gustav Strohm, nemški novinar, je sicer znan po tem, da ga pogosto citirajo celo v hrvaškem saboru, celo kot vrhunsko avtoriteto v različnih političnih vprašanjih, je dodal, da je problem slabega imidža Hrvaske v tujih medijih v tem, da imajo leve struje na Zahodu (menda v razliko od Vzhoda?) velik vpliv, bile pa so zaljubljene v Jugoslavijo. Ce tako menita strokovnjaka, kot sta Skrabalo in Strohm, ki njima pa je treba pristeti se Finkelkrauta, Anni Le Brun in celo vrsto domačih novinarjev in pisateljev - ki sicer predstavljajo večino na

kongresu in ki kljub vsemu najbolje poznajo položaj v lastnem okolju - potem zares ni o čem dvomiti. Strokovnjaki in ugledni predstavniki so povedali svoje, za povrh vsi v en glas. Ali je sploh se prostor za dvom tam, kjer se vsi tako zelo strinjajo? Ni ga. Ali sploh lahko zaupamo nekaterim marginalcem, ki mislijo drugace in ki jih v Dubrovniku sploh ni? Ne moremo. Ali mogoče lahko zaupamo tujim medijem, ki jih upravljajo levicariji (oziroma Zidje)? Njim se najmanj. Kaj pa različnim komisijam mednarodnega združenja novinarjev in založnikov, Helsinki Watcha, Amnesty Internationala, Komiteja za zaščito novinarjev in drugim organizacijam za človekove pravice? Kako naj zaupamo šele njim, ko pravzaprav ni jasno, kdo jih financira in cigave interese zastopajo (Muslimani, Srbi, prostozidarji...)? Komu naj potemtakem zaupamo, ce ne doma-

ciim strokovnjakom in tistim dobronamernim tujcem, ki so pokazali dovolj poguma, prisli v Dubrovnik in se prepričali o pravem stanju hrvaških medijev, hrvaske demokracije, hrvaskega trpljenja in Hrvaske naploh? Zato mislim, da je zdaj pravi trenutek in da bi bilo skrajno konstruktivno, ce bi diskusijo o svobodi medijev na Hrvaškem s tem tudi koncali.

Da pa bi se to zares zgodilo, bi morali prepovedati CNN, Sky News itd., se pravi satelitsko in kabelsko televizijo. To bi morala narediti vsaka država, ki se zares zavzema za mir in dobrobit svojih državljanov. Kaj pravzaprav počnejo te televizijske mreže s svojimi »novicami«? Ljudi spravljajo v dvom. Tako smo na primer nekega dne na Sky News gledali posnetke iz Viteza, za katere so novinarji - in tudi britanski vojaki - zatrjevali, da kažejo posledice pokola Hrvatov nad Musli-

mani. Pritegnil jim je tudi londonski The Guardian z reportazo o pokolu Muslimanov v Santicih in -priznajmo - tudi Reuter. Reuter je namreč poročal, da zaradi domnevnih »grozo zbujajočih napadov Hrvatov na Muslimane v srednji Bosni« Margaret Thatcher ne bo obiskala Zagreba, kjer naj bi prejela častni doktorat na univerzi. Seveda je HVO demantiral nesrečne novice in obljubil preiskavo, a kaj pomaga, ce je bilo seme dvoma že zasejano. Neprijetno je, ce so gledalci in domoljubi neprestano v dvomih sprico takšnih protislovnih in vznemirljivih vesti - veliko bolje bi bilo, ce bi se vsi strinjali, da na Hrvaškem vlada svoboda medijev, demokracija in vse drugo v tem stilu. Pred kratkim je skupina državljanov v Kuvajtu organizirala zanimivo akcijo za čistost medijev. Nic zato, ce gre za muslimanske fundamentaliste, ki jim na duši lezijo cisto drugačni problemi, gre

za samo zamisel. Razpecevali so namreč letake, s katerimi so svoje sodržavljane opozarjali, naj ne kupujejo satelitskih TV anten, ker bosta tako v njihove domove prisli evropska in ameriška kultura in navade. »Ali veste, kakšne so navade teh ljudi?« piše na letaku, »petnajst milijonov ameriških deklic so zlorabili njihovi lastni očetje in jim odvzeli devisto in cast. Dvajset milijonov Americanov je homoseksualcev. Dva milijona jih je zbolelo za aidsom in jih caka počasna smrt. Dvajset milijonov jih ima herpes. Dragi bratje v islamu, zatrjuje-te, da ste postavili antene samo zato, da bi lahko spremljali novice. Mi vam na to odgovarjamo: ali lahko zaupate, da bodo vase zene, sinovi in hčere ostali imuni proti silam, ki unicujejo religijo, cast in etiko?« Nas pa bi tukaj, glede na to, da smo Evropa (ceprav nimamo homoseksualcev in obolenih za aidsom), morale skrbeti edino te novice. Zamerim pisateljem na 59. kongresu Pena, da ob vseh predlogih, deklaracijah in resolucijah o vojni niso predlagali cesa podobnega in tako konkretno prispevali k se večji svobodi medijev na Hrvaškem - s tem pa seveda tudi k večji demokraciji. Pravzaprav je to edino, kar jim zamerim.

ZNANOST IN TEHNOLOGIJA

Dvostranski sporazum o sodelovanju

Vladi Združenih držav Amerike in Republike Slovenije sta minuli četrtek podpisali Sporazum o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju. V imenu slovenske vlade je sporazum podpisal Rado Bohinc, minister za znanost in tehnologijo, za ameriško stran pa Curtis Bohlen, pomočnik državnega sekretarja za področje znanosti in okolja. Z njim se vladi obvezujeta, da bosta razvijali in spodbujali znanstveno in tehnološko sodelovanje predvsem na področjih temeljnih znanosti, varstva okolja, kmetijstva, industrije, energetike, prometa in na področju standardizacije. Obe državi bosta prispevali enaka deleža. Med ZDA in Slovenijo poteka približno 50 skupnih raziskovalnih projektov. V bližnji prihodnosti lahko pričakujemo še večje število skupnih raziskovalnih projektov. Sporazum vsebuje tudi določila o varovanju intelektualne lastnine in o načinu dela skupnega slovensko-ameriškega odbora in sklada.

Predstavniki slovenskega ministrstva za znanost in tehnologijo nadaljujejo pogovore z visokimi uradniki Agencije za mednarodni razvoj (AID), Nacionalne fundacije za znanost, Akademije znanosti in nekaterih drugih nevladnih ustanov, denimo, z Inštituta za industrijske raziskave. Srečali pa so se tudi s predstavniki Marylanda in Johns Hopkins University iz Baltimora. Dosežen je bil dogovor, da slovenska stran pripravi okvirni program sodelovanja z AID na različnih področjih in določi prioritete (podjetniško prestrukturiranje, sanacija bančnega sistema, organizacija javnega sektorja, socialna mreža). Okvirni program naj bi bil temelj za pripravo projektov, ki bodo deležni tehnične pomoči, ter projektov o sodelovanju. AID je sicer državna agencija, ki namenja polovico svojih skladov projektom gospodarskega prestrukturiranja, po eno četrtino pa vzpostavljanju demokratičnih institucij ter kakovosti življenja. Posebna tema razgovora pa je bil tudi program PTPE (Participant Training Project for Europe), v okviru katerega Poljska in Madžarska že usposablja 300 do 350 strokovnjakov, Slovenija pa le nekaj. Leta 1992 je Slovenija AID predložila deset predlogov znanstvenih projektov, ki bodo letos ponovno vključeni v presojo. Dosežen je bil tudi dogovor, da bo odslej koordinacija vseh vrst programov AID potekala prek Urada za tujo tehnično pomoč pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo.

(Inf. MZT)

STRATEGIJA ZNANOSTI / POTREBA PO VEČJI KOORDINACIJI IN UČINKOVITEJŠIH REZULTATIH

Evropske raziskave

Čedalje bolj je izražena krepitev civilne sfere, kar pomeni dragocenost

V Evropi (pa ne samo na tej celini) je zgoče vprašanje, kako razvijati znanost in raziskave v prihodnje tudi glede na gospodarsko recesijo, ki ima nedvomno svetovno razsežnost; vse številneje so opozorila, tudi iz znanstvenih krogov, da bo treba s sredstvi za raziskave varčevati in si zastaviti jasnejše smeri. Poučno razpravo o tem, kako ravnati z evropsko znanostjo, se pravi, ali bo tudi evropska znanost morala omejiti svoje raziskave zaradi gospodarske recesije, so priredili v Kulturnem domu v Rimu, ki se je je udeležil tudi prof. Antonio Ruberti, nekdanji minister in rektor vseučilišča La sapienza v Rimu, zdaj pa komisar Evropske skupnosti za znanstvene raziskave in vzgojo.

V bistvu je prevladovalo vprašanje, ali je zdaj nemara res konec »big science«, ki so jo se do nedavna marsikje razvijali (denimo v ZDA), ne da bi se ozirali na stroške; obstajalo je namreč mnenje, da je znanost pac »gonilo razvoja« in da preprosto ne more imeti cene. V glavnem so na posvetu menili, da nikakor ne bi smeli opustiti znanstvenih raziskav, da pa je prav in nujno, če bi se odločili za »prednostne naloge«. V vsakem primeru »big science«, kakršna je bila doslej, ni več združljiva z ekonomsko recesijo.

Na posvetu so predstavili vrsto zanimivih tez; tako je

na primer fizik in evropski poslanec Tullio Regge opozoril, da je sedanji znanstveni razvoj že tesno povezan z nekaterimi segmenti nadnaravnih skrivnosti in da bi morali to globlje razčistiti; znanstvene raziskave naj namreč ne bi segale v »na-

dnaravne pojave«, marveč naj bi z njimi vztrajno nadaljevali tam, kjer obstajajo »nesporne perspektive«. Druga pomembna ugotovitev, ki so jo podčrtavali na posvetu, pa je, da živimo čas, ko bo treba zmeraj manj vlagati v vojaške potenciale,

MIRO KOCIAN

posledično pa zmeraj več v »civilne«. Prav Regge pravi, da se danes zlasti v ZDA nastajajo, zaradi manj pomembne vloge vojske in njenih potencialov, novi projekti,

ki pa imajo zmeraj bolj »pecat civilne družbe«. Prehod iz vojske v civilno sfero je zmeraj opaznejši, kar je dragoceno.

Seveda pa je pomembna razlika med ZDA in Evropo: v Združenih državah imajo tako rekoč eno središče, ki

razpravlja, selekcionira in odloča o projektih, v Evropi pa jih imamo kar 12! Evropa naj bi zlasti na področju znanosti podvojila prizadevanja, da bi raziskave potekale v kar najširšem sodelovanju. Tako bi utegnili ustvariti rezultate, ki bi jih lahko uživala vsa celina. Nekatere statistike ugotavljajo, da je razdrobljenost raziskav v Evropi samo lani blizu 320 milijonov dolarjev!

Ruberti je bil, podobno kot večina njegovih kolegov, mnenja, da »je treba ubrati novo pot«, nič več razsipavanja, zgolj »koristna uporaba«, ne glede na to, da gre pri raziskavah pogosto tudi polovica sredstev tako rekoč v nič. Predlagal je program, ki naj bi slonel na starih glavnih točkah. Najprej naj bi se v Evropi končno domenili za formiranje »mreže«, v katero naj bi se stekali domala vsi nacionalni programi. Posebna, kajpak nadvse kvalificirana skupina pa naj bi jih precedila skozi gosto strokovno reseto. Projekte, pri katerih bi ugotovili, da so »povsem neuporabni«, naj bi preprosto izločili. Uveljavili naj bi namreč nekakšno »joint venture« za evropske nacrte. Druga točka predvideva kompetitivnost nacrtovalni zlasti na industrijskem področju, tako da bi bili izdelki hitro uporabni; ustrezali naj bi »potrebam trga«. Na tretjem mestu se Ruberti ogreva za naložbe kreditov pri vredno-

tenju rezultatov raziskav in njihovem vključevanju v ekonomske procese. Cetrti točka programa predvideva raziskave o tem, kako siriti raziskovalna področja in povečati število raziskovalcev. V Italiji jih je se odločno premalo. Toda tudi v drugih evropskih državah bi morali v povprečju njihovo število dvigniti vsaj za 20 do 30 odstotkov.

Skratka, tudi Evropa naj bi podvzela še resnejše korake, da bi bilo prihodnje tisočletje v resnici »tisocletje znanosti«. Možnosti so velike, glede obsega raziskav pa je predsednik nacionalnega zavoda za jedrsko fiziko Luciano Maiani mnenja, da bi vendar morali poskrbeti za neke vrste selekcijo, s katero naj bi tudi opazno zmanjšali stroške. Res je namreč, da so sredstva potrebna, z njimi pa le ne smemo razmetavati. Za Evropo je vsekakor bistveno, da »združi raziskovalne sile« in po tej poti sledi Združenim državam, kjer je raziskovalni sistem v zadnji fazi v bistvu »centraliziran«.

Po mnenju profesorja na univerzi La sapienza v Rimu Luigiia Campanella naj sistem raziskav ostane multinacionalen, le posodobiti bi ga morali z učinkovitejšo koordinacijo. V ta namen bi bilo potrebno pregledati tako rezultate raziskav kakor ideje za naprej. Nujno pa se je dogovoriti o tem, ali se bo Evropa lotila projekta Genom ali ne.

Olivettijeva razvita in visoko organizirana raziskovalna dejavnost

BIOENERGIJA / PETI SLOJ AVRE VSEBUJE VSE OBLIKE, KI OBSTAJAJO V FIZIČNEM TELESU

Za eterična telesa

Avrični sloji postajajo bolj čisti in močnejši - lepi

Peti sloj avre, imenovan eterični kalup telesa, vsebuje vse oblike, ki obstajajo v fizičnem telesu. Deluje kot negativ fotografije in je od telesa oddaljen približno trideset do šestdeset centimetrov. Med boleznijo, ko eterično telo spreminja obli-

ko, je delovanje eteričnega kalupa pomembno, saj ohranja osnovo, po kateri eterično telo dobi svojo izvorno obliko. To je nivo, na katerem zvok ustvarja materijo in na katerem je tudi zdravljenje najuspešnejše. (O tem bomo pisali v po-

VESELKO TOMIČ

sebnem besedilu o zdravljenju.) Glede na frekvence vibracij sklepamo, da ima peti avrični sloj ovalno obliko. Vsebuje popolno strukturo polja, vključno s cakami,

telesnimi organi in udi, vendar v negativu. Vse strukture so videti, kot da so oblikovane iz transparentnih crt, na temnomodrem ozadju, ki napolnjuje prostor.

Sesti sloj avre, emotivni sloj spiritualnega področja, se imenuje nebesno telo. Siro se od šestdeset do osemdeset centimetrov od telesa. Prek tega sloja doživljamo duhovno ekstazo. Do njega pridemo s pomočjo meditacije in mnogih drugih oblik delovanja. Ko dosežemo točko »bivanja«, kjer zacutimo povezavo s celotnim univerzumom, ko vidimo svetlobo in ljubezen v vsem, kar obstaja, ko se potopimo globoko v svetlobo in ko občutimo, da smo del nase in tako naredi zlate poteke, ki se širijo neposredno od telesa. Ti tokovi dalje inducirajo druge tokove, ki krožijo okoli polja, tako da so celo avrično polje in vsi sloji pod njim obkroženi, kot da se sloji držijo v mreži, podobni kosarkarski.

Ob terapevtskem procesu ali kateremkoli drugem procesu dozorevanja ima določena oseba veliko večjo sposobnost razlikovanja bazičnih emocij in procesov misljenja od visjih emocij brezpogojne ljubezni, povezane z visjimi avričnimi sloji. Sposobnost razlikovanja se veča tudi ob razumevanju odnosa med vzrokom in posledico.

Pacient začne razumeti, kako se njegov sistem vere odraža na idejah v mentalnem telesu in kako to kaže na zadeva emocije, eterično telo in končno tudi fizično telo.

V tem procesu postajajo avrični sloji čistejši in močnejši in tudi sama avra kot celota deluje v vsej svoji moči in lepoti.

strukturiran kalup, sestavljen iz temnih niti zlate svetlobe, ki ohranja celotno obliko avre. To je najmočnejši in najodpornější sloj avričnega polja. Njegov zunanji rob je podoben jajčni lupini, ki varuje pisčanca.

Sedmi sloj je kot trajni svetlobni val zapletenih oblik, ki ima zelo visoke vibracije. Tudi ta zlati kalup vsebuje tok glavne moči, ki se pretaka gor in dol po hrbtnici, in prav ta moč hrani celotno telo. Medtem ko zlati tok pulsira po hrbtnici, nosi energijo skozi korenne vsake cakra in povezuje vse energije, ki gredo skozi vse cakra. Glavna, vertikalna, tekoča moč, inducira druge tokove pravokotno nase in tako naredi zlate poteke, ki se širijo neposredno od telesa. Ti tokovi dalje inducirajo druge tokove, ki krožijo okoli polja, tako da so celo avrično polje in vsi sloji pod njim obkroženi, kot da se sloji držijo v mreži, podobni kosarkarski.

Ob terapevtskem procesu ali kateremkoli drugem procesu dozorevanja ima določena oseba veliko večjo sposobnost razlikovanja bazičnih emocij in procesov misljenja od visjih emocij brezpogojne ljubezni, povezane z visjimi avričnimi sloji. Sposobnost razlikovanja se veča tudi ob razumevanju odnosa med vzrokom in posledico.

Pacient začne razumeti, kako se njegov sistem vere odraža na idejah v mentalnem telesu in kako to kaže na zadeva emocije, eterično telo in končno tudi fizično telo.

V tem procesu postajajo avrični sloji čistejši in močnejši in tudi sama avra kot celota deluje v vsej svoji moči in lepoti.

RADIESTEZIJA / SAKRALNE OBJEKTE SO GRADILI NA »ZDRAVIH« OBMOČJIH

Majniški nasvet dobrim čebelarjem

TOMAZ KRISTAN

ren. Ob tem kaže omeniti se pojave, ki so tesno povezani z radiestezijsko. Čebele se navadno na pasji ravnanjo po soncu, ob oblačnem vremenu pa po geomagnetnih poljih. Odlično namreč uporabljajo svoje prirojene sposobnosti. Same so v bistvu naravnost izborne radiesteziste. Včasih se dogaja, da zaradi padca na barometru ali drugih vzrokov pride do nagle spremembe geometričnih in geomagnetnih polj, zato se zelo hitro spremeni tudi orientacijska sposobnost čebel. Obcasno tako prihaja do presenetljivega pojava, ki si ga čebelarji le stezka razlagajo. Čebele namreč začnejo graditi nenavadne oblike satovja in se sploh »nenormalno« obnašajo. Navedel bom nekaj praktičnih nasvetov, ki jih lahko čebelarji s pridom uporabljajo:

- najpreprosteje je kajpada izkoristiti strokovno znanje radiestezista, ki mora imeti tudi primerne izkušnje s čebelarstvom

- bistvenega pomena je pravilna izbira »patogene« mesta za postavitev čebelnjaka ali panjev; priporočam, da čebelnjak obrnete natančno v smeri sever-jug in da so odprtine na panjih obvezno na južni strani; taka postavitev je tudi sicer običajna že zaradi zaščite pred severnimi vetrovi

- tudi sami, brez radiestezista, si lahko delno pomagamo pri pravilni izbiri mesta za postavitev panjev ali čebelnjaka in sirsrega območja za pasjo; da bi to

dosegli, moramo dobro poznati siri okoliš in znati opazovati naravo.

Pri tem je koristno upoštevati se naslednje:

- pasna območja z velikimi podzemskimi vodami, potokov in bližini rudisc, opuščenih rudnikov in geoloških prelomnic so navadno zelo primerna za pasjo

- pasniki v bližini lepih in zdravih hrastovih in iglastih gozdov so zelo primerni v nasprotju z bukovimi in brezovimi gozdovi

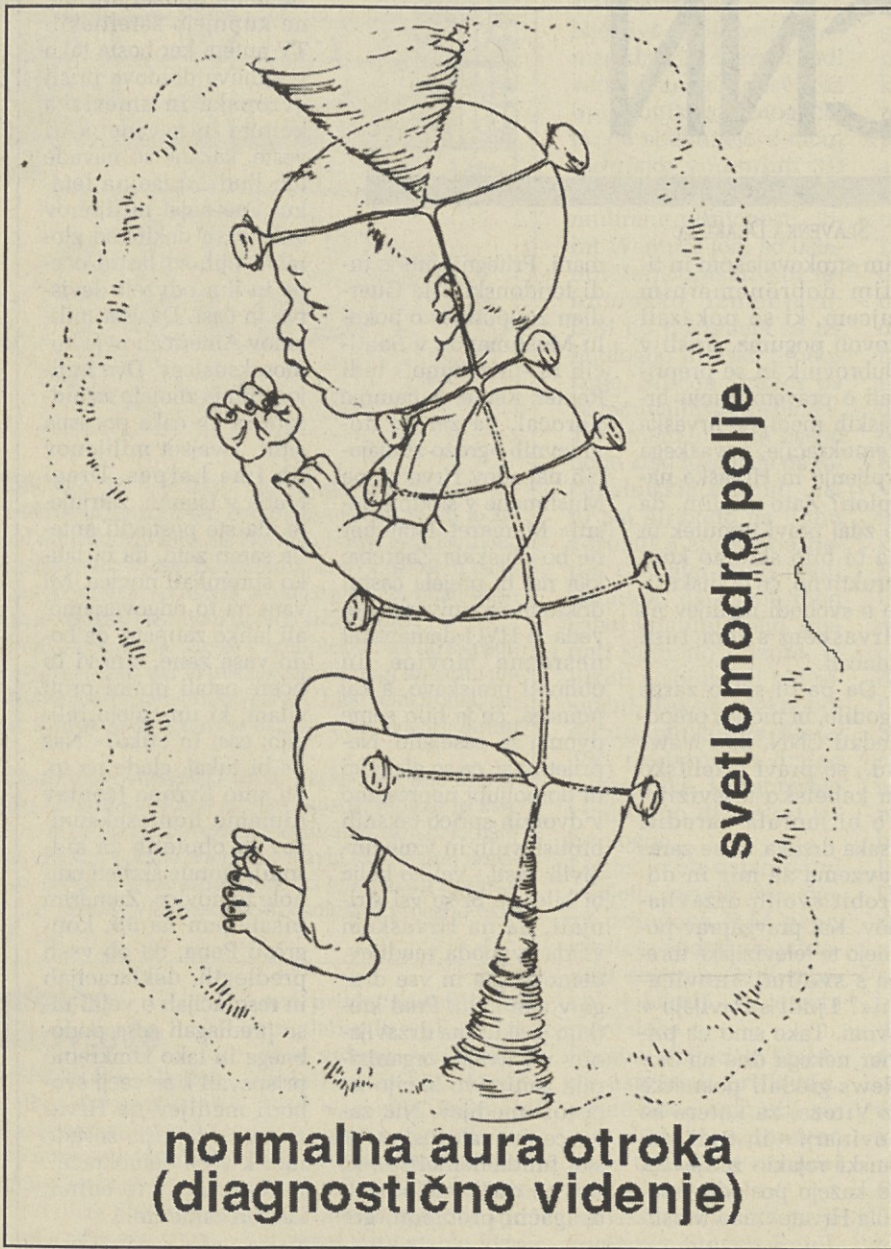
- pasniki, obrasčeni z

drvev jabolk ali hrušk, je posebej primerno mesto.

Izbira sirsih pasnih območij po vsej Sloveniji je kajpada zelo pomembna. Naceloma priporočajo lokacije v predelih in krajih, ki niso podvrženi naglim in pogostim vremenskim spremembam (npr. Bohinjski kot, Kamniški kot, Gornjesavinjski kot itd.). Čebele so namreč zelo občutljive na hitre vremenske spremembe, ki močno vplivajo na uspešnost paset. Postavlja se ključno vprašanje, ali lahko obstoječi čebelnjak, ki stoji na »slabem« mestu, brez bistvenih posegov in presel-

itve radiestezijsko »izboljšamo«. Odgovor je pritrdilen. Resitve so sad dolgotrajnega dela, izkušenj in spoznanj. Če želite povečati pridelek medu, boste pač morali upoštevati najnovejša dognanja, ki so jih v zadnjem času začeli upoštevati povsod po svetu. Lahko se pohvalim, da je nasa »radiestezijska« ena prvih, ki je začela ta spoznanja uporabljati v čebelarstvu.

Se nasvet: V noci med 6. in 7. majem nastopi polna luna, idealen čas za čiščenje in programiranje dragih in poldragih kamnov in kristalov.

Delo v službi človeka

MAKS IPAVEC

Praznik dela je praznik človeka - delavca, ki v potu svojega obraza služi vsakdanji kruh. Kratek pogled v zgodovino cloveštva nam odkriva mnoge nevarne ture, ki jih je moral v vseh dobah nositi delavec. Delavci v gospodari, oblastniki in vladarji so se menjavali ali bili s silo odstranjeni, bic pa je ostal. Ta bic, ki je skušal ustrahovati delavce, je vedno znova netil socialne nemire, ki so pripeljali do revolucije. Ze leta 1830 je francoski razsvetljenec Auguste Comte uvidel, da ni možno reševati socialnih problemov v družbi samo s filozofiranjem in pridiganjem. Predlagal je sodelovanje med učenjaki, industrialci in »socialnimi inženirji«. Vedel je, da bodo socialni problemi v družbi rešeni le, ce bo teorija povezana s prakso.

1. Pravica delavcev je ob tla teptana

Vsako leto ob prazniku dela, za 1. maj, poslušamo vzvisene besede o pomenu in vrednosti clovekovskega dela. Zvrstijo se proslave, mitingi in zabave v spomin delavcev, ki so sicer vse leto tiha delovna sila

nasih tovarn in podjetij. Praznik dela bi mogel imeti večjo vrednost pri delavcih, ce bi le-ti začutili, da se njihovo vsakdanje delo bolj spoštuje in ceni.

Množica ponizanih in razaljenih delavcev se ob prazniku spoznava podobno kakor mnoge žene in matere ob 8. marcu, dnevu žena, ko dobijo sopek roz od svojih mož ali otrok. Nobena mati ali žena pa ne more biti povsem srečna samo ob enem sopku in enodnevni pozornosti. Vsak dan v letu naj postane materinski dan in dan žena, ki naj bi obdan z rožami hvalečnosti in ljubezni. Vsi dnevi v letu naj bi bili povezani z našimi brati in sestrami, ki tiho, vestno in vztrajno delajo v tovarnah in podjetjih.

Mati, ki dela v tovarni, mi je v pogovoru bolece izpovedala: »Bojim se jutra, ko moram na delo v tovarno. V tovarni delam pri tekočem traku in to že vrsto let. Enolično delo pri stroju me ne moti in niti ne vznemirja. Jezijo in žalostijo me skrhani in grobi odnosi med delavci in nadrejenimi. Kakšna ponizanja doživljam

starejši delavci. Mladi inženirji, ki imajo polna usta teorije in skoraj nič prakse, zavračajo vse preizkušene načine dela nas starejših in pravijo, da je to že zgodovina, ki je danes neuporabna in neucinkovita. Ne zavedajo se, da bodo tudi vse njihove metode podvržene kritiki in bo marsikatera pristala na smetišču zgodovine. Kdor namreč drugemu jamo koplje - navadno sam vanjo pade! Demokracija in svoboda zahtevata zrelega in vzgojenega človeka s postenim srcem in večjo srčno kulturo. V naših tovarnah pa so teptane pravice delavcev, laz prodajajo za resnico. Delavci od predpostavljeneh pričakujemo razumevanje in ljubezen, a vračajo nam delavske knjizice, ne prenesajo naših ugovorov in nas podijo domov. Hrepene-li smo po pravi svobodi, a izgleda, da smo bili ogoljufani...«

Predolg bi bil ta zapis, ce bi zapisali še druge bridke izjave delavcev. Resnica nam vedno odkriva neponarejen obraz, ki mu velikokrat ne upamo pogledati naravnost v oči. Življenje delavcev je barome-

ter, ki razodeva resnično stanje določene družbe, naroda, države.

Nas pesnik Oton Zupancic je v pesmi »Izjava« prerosko napovedal grehe sedanjega časa, ki se je »nasiminkal« z nedozorelo demokracijo:

»Dokler pravica je ob tla teptana, resnica brez sramu zasramovana, dokler laz, verolomstvo je v casteh, dokler svoboda ljubiti je greh;

dokler visoki netijo razdor, svetniki pridigajo bratstvo in od vrat do vrat za crno skorjo roma; dokler nasilstvo in izdajstvo vlada, ponos, mostvo kot pis-kav sad odpada - dotlej v temnico smradno sem zaprt, in od življenja ni mi hujsa smrt.«

Kako naj osmisli praznik dela delavci, ki je v temnico zaprt in mu od življenja ni hujsa smrt? V Juzni Ameriki je vzniknila teologija osvoboditve ravno ob tem ključavljem vprasanju.

2. Delo je zaradi človeka

Vsaka oblast ima mo-

znost, da resuje delavsko in kmečko vprasanje. Oblast, ki se odtuji delavcu, kmetu, obrtniku ali izobražencu, ne more zgraditi trdnih temeljev svoje bodočnosti. Politicni voditelji so brez množice delavcev, kmetov, obrtnikov, uslužbenecv in izobražencev kakor generali brez vojakov ali zupniki brez faranov. Vsak uspeh svojega dela lahko gradimo samo v prijateljskem odnosu z drugimi ljudmi.

Ko je v začetku junija 1969 papez Pavel VI. obiskal v Zenevi sedež mednarodne organizacije dela, je daljnovidno spregovoril: »Ni človek zaradi dela, marvec delo zaradi človeka! Ravno ob času zmagovalja tehnike in njenih sijajnih uspehov v gospodarski proizvodnji je človek tisti, ki nase osredotoci pozornost filozofov, sociologov in politikov. Saj končno ni pravega bogastva razen bogastva človeka samega... Nikoli več delo nad delavcem! Nikoli več delo zoper delavca! Temveč vedno delo za delavca, delo v službi človeka, vsakega človeka in in celotnega cloveštva.«

Najbolj varno tlako-

vana pot do delavcevega srca je spoštovanje in vrednotenje njegovega dela. Dokler bo delavec čutil, da delo visi nad njegovo glavo kot Demoklejev meč ali da mu neznosno delo ovira njegovo ustvarjalno energijo, bo ostal upornik na okopih neuničljive svobode. Sleherno socialno vprasanje delavcev bo rešeno tedaj, ko bo delo v službi človeka. Dokler bo delavec videl svoje predpostavljene, ki ne spoštujejo njegovega dela in zgolj uživajo sadove delavce-vih žuljev, bo zapiral vrata svojega srca in svojega doma. Izkustvo življenja nam pravi, da se ni nikoli obneslo, ce je v družbi pesčica ljudi samo gospodovala, godla, pela, pila in jedla, množice delavcev pa so istocasno do onemoglosti garale za vsakdanji kruh. Nas človek je oblikoval znan pregovor: »Kdor ne dela, naj tudi ne je!« To resnico je izrazil A. Bolhar v nepozabni basni »Muren in mravlje«:

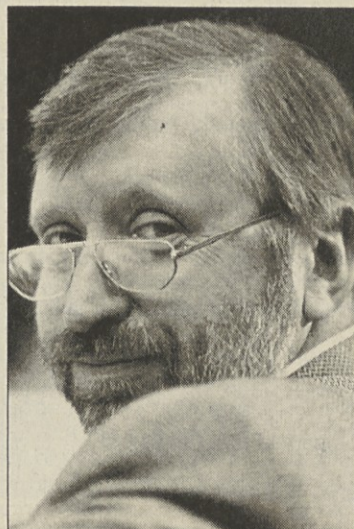
»Bilo je pozimi in hud mraz je pritiskal. Mravlje, ki so bile nabrale poleti dovolj živeza, so udobno prebivale v svojem domovanju.

Muren pa, ki se je zaril v zemljo, je trpel lakoto in je zmrzoval. Tedaj se privlece ven mrsav k mravljam in jih prosi živeza, rekoč: »Ljube sosedo, huda zima je, dajte mi malo jesti, da se nekoliko okrepcam, sicer poginem od lakote. Nič živeza nimam.« Mravlje pa so ga vprasale: »Hm, kje pa si bil s svojo pametjo poleti? Zakaj si takrat nisi pripravil živeza za zimo?« Muren jim kratko odvrne: »Nisem utegnil.« Mravlje: »Nisi utegnil? Kaj si pa delal?« Muren: »Poleti sem godel in pel.« Mravlje pa se nasmehejo in mu rečejo: »Tako? Ze dobro! - Ce si poleti godel in pel, pa pozimi plesi!« in mu pred nosom zapro vrata.

Pojdimo s to življenjsko modrostjo med delavce. Ce bomo v svojem življenju samo govorili, godli in peli neprečljive vize, bomo prevec mrsavi za kaksen ustvarjalni ples življenja. Delavci nam bodo zaprli vrata pred nosom in naše trkanje ne bo dobilo odgovora. Ali se resnic ne bojimo usode trovtov? Pot do človeka je posteno delo, ki združuje vse ljudi dobre volje.

Hit or Miss

DIMITRU RUPEL

V mojih studentovskih letih so imeli v Bostonu trgovino z imenom »Hit or Miss«. Poglaviti car te trgovine z uničnimi oblaci in izdelki je bil v tem, da so cene vsak dan znižali za 50 odstotkov. Recimo, da vam je vsek obleka za 50 dola-

rjev. Ce vam je tisti dan kdo ne sune spred nosa, bo jutri stala 25 dolarjev, in ce se ji posreči potpeti se en dan, bo stala 12 in pol. S strategijo potpežljivosti lahko veliko pridobite, ali pa izgubite vse! Ta zgodnica se mi zdi primerna tudi v zvezi z nase domačo afero »Hit«, ki ji nekateri dodajajo tudi »Vis«, ne »Miss«.

Vprasanje je, ali je Bavcar storil prav, ko je bil potpežljiv minister za notranje zadeve in ni »udbe«, kot jo je podedoval iz prejšnjega režima, preprosto razpustil. Kot je znano, je odpustil/upokojil le dvesto ljudi, nakar je skušal službo reformirati. Vprasanje je, ali je bilo prav, da sta Brejc in Bavcar potpežljivo prenasala gospoda Romana Jegliča na važnem položaju v VIS, čeprav sta o njem vedela marsikaj. Vprasanje je, ali je bilo prav, da je Bavcar - iz državnih in mednarodnih ozirov - potpežljivo molcal v zvezi s prisluskovalno afero, tako da se ni prilepila le nanj, ampak na celotno stranko. To, da so prisluskovali italijanskemu konzulu, smo vedeli vsi: od Kucana in Skoljca do Drnovska, Janše in Peterleta. Bili smo v vojni, vsaka normalna država poskusa dobiti informacije o nactih tujih držav v zvezi s to vojno! Ampak »levar« polovica slovenskega establišmenta se je odločila, da je važneje varovati Zlobovecovo nerodnost kot državne skrivnosti.

Vprasanje je, ali je bilo prav, da je Brejc potpežljivo čakal s predajo gradiva o Hitu do druge seje Bucarjeve komisije. In vprasanje je, ali bodo člani obeh preiskovalnih komisij (Bucarjeve in druge, ki jo vodi Polonca Dobrajc) ravnali potpežljivo ali naglo, morda prena-gljeno?

Bistveno vprasanje je, ali Slovenija ravna prav, ko potpežljivo prenas revitalizacijo prvin starega (komunističnega) sistema, ki se kaže v prehajanju razreda komunistične nomenklature v razred podjetnikov in kapitalistov. Ali je prav, da potpežljivo gledamo nadaljevanje stare cestne (pa se kaksne) politike, ki nas usmerja proti jugovzhodu? Ali je prav potpežljivo čakati, da stranke vladajoče koalicije razdelijo Slovenijo na »liberalnodemokratsko«, »krščanskodemokratsko« in »prenoviteljsko« regijo? Ali dr. Drnovsek ravna prav, ko se potpežljivo obotavlja zamenjati kompromitirane člane svoje vlade in svojega strankarskega kabineta?

Ali drugi vodilni politiki ravnajo prav, ko potpežljivo čakajo, da se pomiri vihar in da se nadaljuje vojna med strankami, medtem ko celo Svetovna banka pošilja alarmantna opozorila, da se utegne Slovenija zlomiti pod tezo gospodarskih problemov? Naslov najnovejše analize te ustanove se glasi: »Delavski nemiri v Sloveniji«. Ali prav ravna naš zunanjepolitični establišment, ki potpežljivo čaka, da slovenska javnost in parlament pozabita na podpis pogodbe z Evropsko skupnostjo, kateremu so dodali neko važno obljubo. V oddaji Jureta Pengova »Strahovi z osimskega dvora« (Mednarodna obzorja, RTV Slovenija, ponedeljek, 26. aprila 1993) smo namreč slišali naslednje trditve oz. ugotovitve:

»Možnost, da bi se na mala vrata vrnila v Istro, je zajahala zlasti desnica, povejmo bolj naravnost - irendenta.

Sklicuje se na svobodno promet z nepremičninami v Evropski skupnosti. Prek rimske diplomacije je doseglja, da je bila v začetku aprila podpisan sporazum o zblizanju Slovenije z Evropo priložena se izjava, da bo Slovenija glede nepremičnin ravnala po evropskem vzorcu.«

Preizkušanje potpežljivosti danesnje opozicije s tem, da ji zapirajo cedalje več možnosti komuniciranja z javnostjo, je tvegana igra na srečo. Enako tvegana je politika, ki oporeka pristojnosti državnega zbora in osredotoča odločanje v vladnem kabinetu. To pot je ubrala neka avtoritarna vlada v neki sosednji državi. Morda bo jutri obleka v trgovini »Hit or Miss« res polovico cenejša, lahko pa nam jo med cakanjem kdo tudi odnese. Po mojem prepričanju je nastopil skrajni čas, da se za okroglo mizo sestanejo vse parlamentarne stranke in se dogovorijo o tem, kaj bi kazalo storiti, da nam ne odnesejo spred nosa tistega, za kar smo se trdo bojevali zadnja tri leta. Kar se mene tiče, se bom potegoval za ustanovitev nove »demokracije alternative«, ki bi združila vse demokratične stranke in posameznike zaradi zavarovanja strateskih interesov Slovenije v tem obcutljivem času. Igra na srečo ni prava strategija!

PARADIGMA

Brionski plenum

MILAN MEDEN

lobotomije bi bilo ideološko sprenevedanje. V tem, kar se dogaja v Sloveniji, ne vidim nikakršnega nadaljevanja »demokracije revolucije«, ki jo je inicirala v osemdesetih letih civilnodružbena strategija.

Soglasje je za vselej pogubljeno zaradi ekskluzivne plesnive družbenega modela. Demokratične izobrazevalno-produkcijske družbe bodo nepolitične in piramidalne: teologija -

umetnost - antropologija - biologija - kemija - fizika - matematika. To je smer nove renesanse. Slovenija je imela vse možnosti, da se priključi tem trendom. Vendar ne.

Ironija je hotela, da so zadrti protimarksisti uresnili v Sloveniji predstavniki karikaturno parlamentarne demokracije. Med socialno pravično družbo in socialistično ideologijo so postavili enacaj. Tako so

zatrli vse (samo) regulativne ideje, ki so nastajale v sferi, ki je postajala neodvisna od državne dejavnosti.

Zmagovalni demokraciji so bili prepričani, da bo z emigracijo civilne družbe na oblast odpadla regulativna civilnodružbena sfera. Ko ga zdaj zastopa civilna družba na oblasti? Intereze delavcev - socialnih nicel? Kmetov? Katertih slojev?

Samoprodukcija afer

dokazuje predvsem neekonomsko, neracionalno in voluntaristično obnašanje civilne družbe na oblasti. Dopolnila je, da se po najrazličnejših kanalih preliva družbeno premoženje v privatne zepe ali pa da z njimi samovoljno gospodarijo različni lobiji. To se ni mafijske njene poteze so vsaj racionalne. V Sloveniji gre predvsem za anarhično alokacijo kapitala, ki ne daje ekonomskih in izobrazevalnih učinkov v sodelovanju in konkurenci z različnimi tipi lastnine - privatno, državno, delniško in združeno. Zato tudi ni tujega kapitala za naložbe in programe.

Alokacija kapitala na podlagi politične pripadnosti pa je sarlatanstvo. S tem se obnavlja politizacija podjetij. Prastara paradigma. Edini nasledek te politike bo splosni bankrot nepopolno razvite družbe.

Kadar nam majhnim mestom dvigujejo veter politiki in policaji, ki po logiki svoje prebave javno prisegajo na prepričanja, ki jih intimno sovražijo in strastno zanikajo - potem slovenska zgodba ne more imeti drugega poduka: mali pinci za piskot polizejo vsako tujo stopinjo. To pa je vprasanje za kinologijo.

In dreserje, kajpak.

VZHODNA EVROPA (5)

Pet razlogov za čakanje

PRIPREDIL WILLIAM NEWMANN

Medtem ko so se meje v Vzhodni Evropi spreminjale, so tamkajšnja prebivalstva ostala mima. Zaradi mirovnih dogovorov po prvi svetovni vojni je delimo Madžarska izgubila dve tretjini ozemlja in polovico prebivalstva. Po drugi strani se je zaradi takšnih umetnih razmejitev ozemlje in narodov pred leti razplamtela vojna v nekdanji Jugoslaviji. Toda tudi drugod na tem območju se tljijo spori. Českoslovaška se je razkajala. Madžarska in Slovaka sta si v laseh zaradi največjega gradbeniskega projekta v Evropi, jezu na Donavi pri Gabčikovu. Na mejah z nekdanjo Sovjetsko zvezo se iskri zaradi ozemeljskih zahtev. V vzhodni Moldovi se slovansko prebivalstvo upira vladi, ker noče združiti z Romunijo. Itd. itd.

Po razpadu rimskega cesarstva je vzhodna Evropa postala območje imperijev (svetega rim-

skega, otomanskega in avstro-ogrškega), v katerih se je nacionalnim državam slabo godilo. Nekateri narodi zdaj trkajo na vrata Evropske skupnosti (ES), ker upajo, da jim bo v primeri s cesarstvi in nacionalnim državam namesto sumničnega in nasilja morda zagotovila strpnost in red. Toda mar se ne zna zgoditi, da bi bila Vzhodna Evropa trojanski konj, ki bo za obzidje ES zanesel bratomorne spopade?

Nekateri menijo, da bi se tovrstni regionalni konflikti lahko razširili iz tistega dela vzhodne Evrope, kjer so se že razplamteli - iz nekdanje Jugoslavije. Nevarna je možnost, da bi Kosovo in Makedonija zaneli morda zagotovila strpnost in red. Toda mar se ne zna zgoditi, da bi bila Vzhodna Evropa trojanski konj, ki bo za obzidje ES zanesel bratomorne spopade?

Kajti ti dezeli vezejo stolene vezi. In ce bi se to zgodilo, bi plameni vojne zajeli se Grčijo, nalomljeni trst ES na Balkanu, Turčijo in Madžarsko (25 odstotkov prebivalcev v srbski pokrajini Vojvodini govori madžarsko). Vendar vse to ni verjetno. Zaradi hudih tveganj tudi ni verjeti, da bi se kakšna zahodna vlada angazirala na strani Albanije ali Bolgarije, in tudi Madžarska ne cuti kake nujne strateske potrebe, da bi se vmešavala v »balkanske« zadeve. Skratka, čeprav možnosti balkanske vojne ni izključiti, ni tako zelo verjetna, da bi se ES izogibala nadaljnjemu navezovanju stikov s tem območjem (predvidevajoč, da bo kaj takega mogoče).

Prava zaskrbljenost zaradi varnosti v Vzhodni Evropi je veliko subtilnejša. Grozi namreč nevarnost, da bi nacionalistične

napetosti, do katerih prihaja bodisi zaradi sporov s sosedi oziroma zaradi notranjih spopadov z manjšinami (na primer s Cigani na Madžarskem), ljudsko podporo novemu sistemu polagoma speljale v narocje paranoicnim nacionalizmom. Poljska je izmed velikih držav s tega območja tako rekoč prvič v svoji zgodovini brez resnih nacionalističnih sporov. Kljub vsemu pa le ni varna pred morebitnimi konflikti: z Nemčijo zaradi nemške manjšine v Slezijski, z Litvo, kjer je tamkajšnja vlada na območju, kjer živijo Poljaki, odpravila dva krajevna sveta, ces da sta se leta 1991 postavila na stran moskovskih pucistov, z Ukrajino, kjer tljijo spori med katoliško in pravoslavno cerkvijo, in navsezadnje v sami Poljski, kjer so antisemitizmi oskrunili zidovske

grobove. Vsa ta zarišča so pogasili, vendar ostaja oporilo, da je nacionalizem celo v takšni enoviti državi moteč element.

Nekdanji disident Adam Misnik je to zajel z besedami: »Danes je Poljska dežela brez Zidov, in kadar na Poljskem pride do izraza antisemitizem razpoloženje, ne glede na avtorje, ne gre za Zide... V resnici se moramo vprasanji, ali naj bo narod odprt, a država strpna in multikulturna oziroma ali naj se država opre na avtoritarna načela in nacionalistično doktrino.«

To vprasanje je se zlasti zgoče na Madžarskem. Tam so nacionalistični konflikti potencialno najbolj destruktivni, kajti zunanja madžarska zivita dva milijona madžarske govorečih ljudi, to pa je največja manjšina v Evropi, ce ne upoštevamo Rusov, raztresenih po drugih

republicah nekdanje Sovjetske zveze. Ni se sicer bati, da bi Madžarska skušala dobiti nazaj ozemlja, izgubljena leta 1918, pač pa bo cedalje teze ohranjati strpnost do njenih sosed.

Českoslovaška je dokazala, da je meje moč spreminjati brez nasilja. Hkrati se je pokazalo, da so takšne spremembe vendarle boleče. Zametni revoluciji je namreč sledila smirkova ločitev.

Neodvisni državni Slovaka in Ceska republika naj bi imeli skupen denar in svobodni pretok ljudi, kapitala in blaga. Toda nevzdržno močni denarni preliv in različni makrogospodarski politiki so že načeli poskus gospodarske integracije. Zaradi razdelitve Českoslovaške se ni bati vojaškega spopada, pač pa zbujajo skrb, da sta namesto ene stabilne srednje velike države nastali dve manjši, ki sta sibikeyji. Zaradi tega se je bati tudi poslabšanja odnosov med

Slovasko in Madžarsko, pač zaradi močne madžarske manjšine na Slovaskem in jezu pri Gabčikovu.

Na Poljskem, v Ceski republiki in na Madžarskem liberalni člani vlad vidijo v pridružitvi Evropski skupnosti tako rešitev za svoje nacionalistične težave kot za notranje nemire, do katerih bi zaradi prevega utegnili priti. Hkrati naj bi članstvo v ES oziroma obljuba včlanjenja obrzdale morebitne neliberalne nacionalistične voditelje, ki se radi predstavljajo kot resitelji naroda. Včlanjenje v ES namreč ne obeta same konsolidacije gospodarstva in jamstva, da država ne bo zdrsnila nazaj v komunizem, temveč prinaša vladi, opoziciji in zunajparlamentarnim skupinam naslednje spore: svoje teze morate rešiti za zeleno mizo, sicer boste prikrajšani za koristi, ki ji jih imeli kot člani ES.

(Nadaljevanje v torek)

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

08.40	Radovedni Tacek: Telefon
08.50	Oscar Junior: Rumeni sadež
09.00	Oscar Junior: Sanjam ali bedim
09.10	Moz, ki je sadil drevesa, kanadski film
09.45	Pet prijateljev, 5/13 del angleske nanizanke
10.10	Rumenko na japonskem, ameriški mladinski film
11.10	Skrivnostni otok, 6., zadnji del angleske nadaljevanke
12.05	Zgodbe iz školjke
13.00	Poročila
13.05	Tednik, ponovitev
13.45	Večerni gost: Andrej Matic, ponovitev
15.05	Ekspres v Sugarland, ponovitev ameriškega filma
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Svet odkritij, 5/11 del ameriške poljudnoznanstvene serije, VRS 1710
18.00	RPL
18.45	TV Mernik
19.10	Zrebanje 3 x 3, VPS 1910
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Utrip
20.30	Eurosong '93: Predstavitel tekmovalnih skladb, 1. del, VPS 2030
21.35	Poglej in zadeni
22.35	TV dnevnik 3, vreme
	Sova
23.10	Štirje letni časi, ameriški film (do 01.05)

SLOVENIJA 2

10.55	Clovek in glasba: Monteverdi v Mantovi, 1. del Sova, ponovitev
11.50	Popolna tujca, 27/28 del ameriške nanizanke
12.20	Psihiatr, 2/7 del angleske nadaljevanke
13.10	Ciklus filmov Františka Capa: Ne čakaj na maj, slovenski črni film
14.50	Sportna sobota
	SP skupine A v hokeju na ledu: polfinale
16.30	Kosarka: NBA liga
17.20	Končnica DP v rokometu, 2: Belinka Olimpija-Krim Electa, prenos
18.45	Divji svet zivali, 2/25 del angleske poljudnoznanstvene serije
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Pavel Mihelcic: Vrnitev v Belo Krajino, glasbena oddaja
20.30	Natasa Majer s simfoniki RTV Slovenija: W.A. Mozart: Klavirski koncert
21.00	A. Cubitt: Glavni osumljenec II, 3/4 del angleske nadaljevanke
	Sobotna noc:
21.55	Slovenski R & R cirkus
22.55	Videoonč
00.15	Video strani

KANAL A

09.40	RIS, risanke in spoti
09.50	Astroloska napoved
10.00	Moja mama je volkodlakinja, ponovitev filma
11.30	Rock starine, ponovitev 12. oddaje
18.30	Jazzbina, ponovitev 12. oddaje
19.00	Kako nastaja risanka, dokumentarni film
20.15	Dnevnoinformativni program in vreme
20.30	Joze Kolosa - Kolos, dokumentarni film
21.00	Matlock: Zavajanje, 4. del ameriške nanizanke
22.05	Dnevno informativni program, ponovitev
22.45	Video grom, glasbena oddaja z Anjo Rupel
00.10	Erotična uspavanka
00.30	MCM
01.00	Video strani

KOPER

18.15	Istrska paberkovanja
-------	----------------------

RAI 1

07.35	Film: Disavventure di Merlin Jones (kom)
09.10	Aktualno: La penisola del tesoro (4. odd.)
10.10	Videl bos
10.40	Film: Il ragazzo che sorride (kom., It. '68)
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Rubrika: Check-up
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Aktualno: Prizma
14.30	Oddaja za avtomobiliste TG 1 Avto
14.45	Sobotni sport
16.20	Velike razstave
16.50	Variete: Disney Club
18.00	Dnevnik 1
18.10	Rubrika: Zdravi in lepi (R. Lambertucci)
19.25	Nedeljski evangelij
19.50	Vreme in dnevnik
20.10	Nogomet: Svica-Italija
22.05	Glasba: 1. maj, praznik glasbe
22.50	Nočni dnevnik
22.55	TG 1 - Posebnosti
24.00	Dnevnik in vreme
00.30	Filmske novosti
00.35	Film: Senza movente

RAI 2

6.55	Aktualno: Mattina 2, vmes (8.00, 9.00, 10.00) kratke vesti
10.05	Vse o RAI 2
10.35	Nan.: Doogie Howser
11.00	Rubrika o lepoti Tua
12.05	Nan.: Medico alle Hawaii - Padri e figli
13.00	Dnevnik, rubrika Dribbling in vreme
14.00	Segreti per voi
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.35 Santa Barbara
15.20	Videl bos
15.50	Rubrika Trentate
16.15	TGS Parquet, vmes IP v odbojki in kosarki
18.45	Nan.: L'ispettore Tibbs
19.35	Vreme in dnevnik
20.15	Sportne vesti
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Film: Fascino mortale (dram., ZDA '91)
22.20	Mixer in dnevnik
23.30	Glasba: 1. maj, praznik glasbe
0.30	Nočni sport

RAI 3

06.45	Rubrika o kmetijstvu
09.00	Sport: veslanje, atletika
12.00	Dnevnik ob 12-ih
12.15	Film: La passione di Giovanna d'Arco (-dram., Fr. '28)
13.30	Dok.: Pred 20 leti
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	Okolet Italija
15.15	Sportna oddaja
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.50	Aktualno: Insieme, 20.15 Lo dico al TG 3
20.30	Ultimo minuto
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.50	Glasba: 1. maj, praznik glasbe
23.30	Variete: Magazine 3
00.30	Dnevnik in vreme

RETE 4

06.25	Nanizanke
08.10	Nad.: General Hospital, Marilena, 9.55
	Ines, 10.50 Amanda, vmes (9.30) vesti
11.35	Il pranzo è servito
12.35	Nad.: Celeste
13.30	TG 4 vesti
13.55	Buon pomeriggio
14.00	Nad.: Sentieri, 16.05
	Anche i ricchi piangono, vmes (15.05) rubrika o lepoti
17.00	Kvizi: Io, tu e mamma, 17.35 Tra moglie e marito, 18.15 Il nuovo gioco delle coppie
19.00	TG4 vesti, nato nad.: La signora in rosa
20.30	Film: Tutti insieme appassionatamente
23.15	Vesti, Parlamento in
00.30	Koncert v Scali

CANALE 5

06.30	Na prvi strani
08.35	Nanizanka
09.05	Aktualno: Sabato 5, 10.30 Nonsolomoda, 11.00 Anteprima
11.30	Variete: ore 12
11.30	Dnevnik TG 5
13.25	Sgrabi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum giovani, 14.30 Amici
16.00	Otroski variete
17.55	TG 5 Flash - vesti
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Variete: La corrida (vodi Corrado)
23.00	Film: Mio caro dottor Glasler (dram., It. '89), vmes (24.00) TG 5

ITALIA 1

06.30	Otroski variete
09.15	Nanizanke
12.45	Odpri studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Dieci sono pochi
14.15	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 UnoMania
16.05	Glasba: TopVenti
17.00	A tutto volume
17.30	Variete: Mitico
18.05	Nan.: Tarzan
18.30	Variete: Ma mi faccia il piacere, nato Sport
19.15	Varieteja: Rock & Roll, 20.00 Karaoke
20.30	Film: Di che segno sei? (kom., It. '75, r. S. Corbucci, i. P. Villaggio, M. Melato, A. Celentano)
23.30	Variete: Playboy Show
00.30	Odpri studio, pregled tiska in sport

TELE 4

	Lastne oddaje:
13.30	Kronika in komentar
19.30	Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Mannix, ameriška tv nanizanka
13.50	Rajski slapovi, am. barvni film
15.30	Pustite jih živeti, dok. serija
15.55	Nočni sodnik, am. tv nanizanka
16.20	Carobna svetilka
17.35	Heidi, av./nemška otroška nadaljevalka
17.15	Kvartet Tartini, ponovitev
18.00	Glasbeni utrinek, pon.
18.15	Hipnoza, 3. del
19.00	TV dnevnik
19.25	Verska oddaja
19.35	Mannix, ameriška tv nanizanka
20.30	Prav posebna ženska, kanadski film
22.00	TV dnevnik
22.30	Shirley Bassey - prav posebna gospa
23.20	Do konca sveta - ko spregovorijo slike
23.50	Horoskop

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
13.35	Kadar si pri meni, nemški film
15.15	Cirkusna umetnost iz Kanade
15.25	Molitve iz bozjega vrta
15.30	Snezka in Rdečerožica
17.10	Mladinski magazin
18.00	Cas v sliki
18.30	Kopaliski mojstri iz Malibuja: Pet dolarjev za pomol
20.15	Otroska varuska Anthony, am./fr. komedija
21.40	Zlata dekleta: Zakaj ravno havanje
22.30	Nevidno oko, am. psihološka kriminalka
00.10	Selitev redko pride sama, britanska komedija
01.40	Porocila/Ex libris
01.50	Tisoč mojstrov

ORF Avstrija 2

09.00	Cas v sliki
09.05	Tretji zmaj, otroški znanstvenofant. film
10.20	Decek iz Kalabrije, it./fr. film
13.05	Cinderella, balet na glasbo S. Prokofjeva
16.55	Grascaka, 1/8 del serije
17.45	Kdo me hoče: Živali iščejo dom
18.00	Nogomet
20.15	Zveneca Avstrija: Veliko jezero - majhen svet
22.15	Vas ob meji: Koroska 1991, 4. del
00.30	Manekenka in vohljac: Smrtonosni pozdravi
01.15	Porocila/Ex libris

Hrvaška 1

08.10	Poročila
08.15	Slika na sliko, pon.
09.00	Dobro jutro, Hrvaška
10.30	Kaj se mi dogaja, 3. del
11.30	Oddaje nepričakovane, ponovitev 3., zadnjega dela
12.00	Porocila
12.05	Smisel življenja, 1/6 del, ponovitev dok. serije
12.35	Družina Addams, ponovitev 6/16 dela
13.00	Hrvaški tv festival: Večer Cro pop rock, 2. del, ponovitev
14.25	Porocila
14.30	Prizma
15.15	Izseljena Hrvaška: Argetina
16.00	Porocila
16.45	Turbo Limach Show
18.00	Porocila
18.05	TV razstava
18.20	Santa Barbara, 392. del
19.05	Na začetku je bila beseda
19.30	Dnevnik 1
20.30	Davitelja s Hillsidea, ameriški film
22.05	Lepa naša: Crikvenica
22.40	Dnevnik 2
23.50	Porocila
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2

11.35	TV koledar
12.30	SP v hokeju na ledu, posnetki iz Münchna
14.30	Harare: Tenis, Davisov pokal, pari, prenos
19.30	Dnevnik 1
20.05	Crno-belo v barvah: Feather o jazzu, 8/26 del
	Svet sredi dvajsetega stoletja, 10/13 del
	V avtobusu, 34/51 del
	angleske humoristične nanizanke
	Do zadnjega diha, francoski film z Jean-Paul Belmondon in Jean Seberg

MTV Madžarska

08.20	Ortodokski verski program
08.30	Za otroke, risanke, igra
11.30	Eurokoncert 93, prenos iz Londona
13.05	TV magister
15.05	Popolne z Disneyem, ameriški film
17.05	Tenis: Madžarska-Anglija, Davisov pokal
18.15	Barometer, politični sov
19.10	Kolo sreče, kviz
19.40	Večerna pravljica
20.00	Dnevnik
20.40	The Natural, ameriški film
23.05	Dnevnik
23.10	Leteci cirkus Monty Pythona, angl. hum. serija
23.45	Koncert Genesis
01.55	Dnevnik

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4; MHz, od 16.00 SV 918 kHz)

04.30, 05.00, 06.00, 06.30, 07.30, 08.00, 09.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 06.50 Dobro jutro, otroci; 07.00 Jutranja kronika; 08.05 Sobotna raglja; 09.30 Jdelavske pihalne godbe; 10.05 Kulturna panorama; 11.30 \$ knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Obvestila, osmrtnice; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Tedenski aktualni mozaik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Godci ne poznajo meja; 22.30 Radijska igra; 22.40 Veliki zabavni orkestri; 23.05 Literarni nokturmo skupaj; 09.50 Glasba po izbiri; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Tema dneva; 11.00 Narečna oddaja; 11.30 Glasba po željah - do 12.00; 12.30 Primorski dnevnik; 14.30 Reportaža; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.30 Praznična govorna oddaja; 17.30 Osmrtnice; 18.00 Glasbena oddaja; 19.00 Radijski dnevnik - prenos RS; 19.30 Prenos 3. programa RS.

Radio Koper

(italijanski program)

06.15, 08.30, 09.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 06.00 Pozdrav, almanah; 06.20 Drobci; 07.45 Prireditve; 08.00 Ura je 8; 08.05 Horoskop, slovarček; 08.35 Pop-evka tedna; 09.00 Ulica velikih vrtov; 09.35 Uglabajmo skupaj; 09.50 Glasba po izbiri; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Tema dneva; 11.00 Narečna oddaja; 11.30 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Mladinska redakcija; 16.00 Mixage; 17.00 Hot hits; 18.45 Il sogno andaluso; 20.00 Nočni program.

Slovenija 2

(UKV 87,8; 92,4; 93,5; 95,3; 96,9; 97,7; 98,9; 99,9; MHz)

06.30, 07.30, 08.30, 09.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 07.00 Jutranja kronika; 08.00 Servisne informacije; 08.30 Sobotni val; 08.40 Koledar prireditve; 09.45 Sobotna akcija; 11.00 Mapped Show; 12.10 Sport; 13.00 Tematsko popoladne, vmes glasbene želje; 13.50 Ocene; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.30 Obvestila; 17.40 Sport; 19.00 Večer na 2.; 19.30 PRS (pop-rock-soder); 21.30 Azzurro; 22.20 Ameriški rock na smetišču.

Slovenija 3

(UKV 96,5; 101,4; 102,0; 103,9; MHz, od 19.30 88,6; 93,1; 100,3; 100,6; do 16.00 SV 918 kHz)

09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 08.10 Dobro jutro; 09.05 Glasbena matineja; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues, dixieland; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Zborovske skladbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Sobotni fejtton; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Radijski roman; 18.25 Hector Berlioz; 19.35 Fantazija; 20.00 Rodelinda (G.F. Händel); 23.55 Lični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)

08.30, 09.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 08.00 Otvoritev, napoved programa, koledar; 08.30 Jutranjik, osmrtnice, servisne informacije; 09.00

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Foyer; 15.00 Glasba po željah.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

08.00 Awake on the Wildside: Konec tedna z Georgom Michaelom in njegovimi prijatelji; K 10.00 Najboljše s koncerta v spomin Freddyja Mercurija; 11.00 The Big Picture, vodi Ray Cokes; 14.30 Rockumentary: George Michael Special; 19.00 Braun European Top 20 s Pip Dann; 01.00 Video, Kristiane Backer; 03.00 Nočni video

SKY ONE

07.00 Car 54, Where Are You? 07.30 Rin Tin Tin; 08.00 Fun Factory; 14.00 Rich Man, Poor Man; 15.20 Addamsovi; 16.15 Risanke; 19.00 Beverly Hills, 90210; 22.00 Cops I, Cops II

MOVIE CHANNEL

07.00 Bandits of Corsica; 9.00 The Lives of Bengal Lancer; 13.00 Rogues of Sherwood Forest; 16.45 Hamlet; 23.00 The Doors; 03.00 Beyond Therapy; 05.00 Flight of the Intruder

PRO 7

05.55 Serije: Lassie; 08.55 Lepa daljna dežela, avstralski film; 14.05 V kraljestvu divjih zivali; 14.55 Clovek z druge zvezde; 15.45 Briljantina, am. glasbeni film; 18.40 Mac Robina Hooda, br. pustolovski film; 20.15 Vohuna kot sva midva, am. komedija; 22.15 St. Ives, am. kriminalka; 01.05 Tako se ne dela z ženskami, am. kriminalka

PREMIERE

13.15 V zadevi Henry, am.

film; 15.00 Zmešnjava v ječi, am. komedija; 16.20 Velik zastoj, nemška komedija; 20.15 Go rabi Go, nemški film; 21.50 Odločitev iz ljubezni, am. film; 00.10 Angel se, am. erotični film; 05.05 Astral Factor, am. film

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Mednarodni motospot; 10.30 Koroška: NBA; 12.00 Rally v Tuniziji; 13.00 Tenis: ATP turnir, prenos iz Madrida; 21.30 Tenis: polifinale ATP turnirja, prenos iz Atlante; 00.30 Tenis: WTA turnir, 2. iz Hamburga

3SAT

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1	
09.35	Ziv zav, ponovitev
10.20	Hruske gor, hruske dol, posnetek gledališke predstave
10.05	Huckleberry Finn in njegovi prijatelji, ponovitev 8/26 dela nadaljevanke
11.30	Obzorja duha
12.00	19. mednarodni mladinski festival Celje '92
12.30	Ansambel Mira Klinca, VPS 1230
13.00	Porocila
13.05	Drobtinica, danski film, VPS 1305
16.00	Ognjeno drevje thiike, 1/7 del angleske nadaljevanke, VPS 1600
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Maraton, ameriški film, VPS 1710
18.40	Srečni metulj, otroška oddaja
19.15	Slovenski loto, VPS 1915
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zrcalo tedna
20.30	Nedeljskih 60, VPS 2030
21.30	Na poti z dr. Stinglom, 3/12 del nemske dok. serije, VPS 2130
22.05	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2205
22.35	Hal Roach predstavlja, 8/29 del am. cb nanizanke, VPS 2235
22.55	Psihiatri, 3/7 del angleske nadaljevanke, VPS 2255
23.50	Video strani

SLOVENIJA 2	
10.10	Vrnitev na otok zakladov, 4/10 del angl. nadalj., ponov.
11.05	Eurosong '93, ponovitev 1. dela
12.05	Pogled in shadeni, ponovitev
13.05	Sportna nedelja:
14.55	SP skupine A v hokeju na ledu, tekma za 3. mesto, posnetek
17.35	SP skupine A v hokeju na ledu: tekma za 1. mesto, prenos
17.55	Tekmovanje v kajaku in kanuju na divjih vodah: Soca '93, reportaža
17.55	Slovenski pokal v roketu, M. Pivovarna Laško Celje : Kolinska Slovan, prenos
19.30	TV dnevnik 2
20.00	Ognjena lisica, ameriški film
22.15	Sportni pregled
23.00	Krsko: SP v speedwayu, dvojice, reportaža
23.30	Video strani

KANAL A	
08.10	RIS, risanke in spoti
08.55	Kako nastaja risanka, film o risanki
08.40	Srečni Luka, 16. del risane serije
09.05	Male zivali
09.25	Cudoviti cirkus pod morjem, ponovitev 2. dela dokumentarne serije
10.25	Matlock: Afera, ponovitev 3. dela serije
11.25	Joze Kolosa-Kolos, ponovitev dokumentarnega filma
12.00	Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha
12.15	Kulinarčni kotiček, 13. oddaja
12.30	Helena, 13. oddaja
18.30	Live & Kickin', 10. brcanje v živo
20.15	Hair-druga generacija, oddaja o duhovnosti
20.55	Nagrada za seks, ameriška komedija
01.00	Video strani

KOPER	
18.10	Vohuna, ameriška tv nanizanka

KOROŠKA	
13.45	Dober dan, Koroška

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ OB 20.00

Nova naloga za vojaškega pilota Clint Eastwooda

Ameriški film po romanu Craiga Thomasa in v režiji Clint Eastwooda
Projekt sovjetskega letalstva Ognjena lisica v rokah ameriške vojske

Nocoj si na drugem programu TV Slovenija lahko ogledate še en zanimiv film, ki je nastal v režiji znanega Clint Eastwooda. Scenarij za film Ognjena lisica sta po romanu Craiga Thomasa napisala Alex Lasker in Vendell Willman.

Naslov, v originalu Firefox, je sifirano ime za nov projekt sovjetskega letalstva - kot MIG 31 hitro in oboroženo letalo. Zahodne obveščevalne službe so dobile vrsto podatkov in si seveda močno zeli- jo, da bi prisle do celega leta- la. V vojaškem vrhu so se spomnili nekdanjega letalskega asa v Vietnamu. Ugotovili so, da se je le on sposoben vtihotapati v najbolj zavarovane hangarje in ugrabiti eno od dveh izdelanih letal. Pilotski veteran Mitchell Gant ima

sprva sicer pomisleke, zatem pa se loti tvegane naloge.

Film Ognjena lisica s predivno akcijsko zgodbo niti od igralca niti od režiserja ni terjal ustvarjalnih prizadevanj. Film je nastal v casu hladne vojne, ko se je v nekakšno merjenje moči obcasno vključila tudi filmska industrija. In nikakrsnega dvo- ma ni bilo, kdo bo v spoda- dihi potegnil krajši konec.

Liki v filmu so razdeljeni na dobre in slabe fante, pri tem pa so Rusi zaradi poeno- stavljanja in podcenjevanja se posebej neprebrljivi. Tudi akcija, s katero se film zaklju- ci, pri gledalcu vzbudi sum, da je bila večina kadrov po- sneta v studiu. Zgodba sama nima nikakrsne realne osno- ve, ampak je čisti konstrukt, ki naj bi opozoril, kako je tre- ba biti pred zunanjim sovra- znikom vedno na preži in da so sredstva, ki jih v državnem proračunu namenajo za voj- sko, vedno dobro naložen de- nar.

V filmu Ognjena lisica, ki so ga posneli leta 1982, so po- leg izvrstnega Clint Eastwooda zaigrali se Freddie Jones, David Huffman, Warren Clarke, Ronald Lacey in drugi.

RAI 1	
06.00	Variete: Dadaumpa
07.45	Dok.: Kvarkov svet
08.30	Otroski variete: La Banda dello Zecchino
09.00	Veslanje
10.55	Masa
11.55	Parola e vita
12.15	Zelena linija
13.00	TG l'una in dnevnik
14.15	Film: La figlia di Ryan (dram., VB '70), vmes sportna oddaja (16.50)
17.40	Sport: motociklizem, 17.50 Solo per i finali
18.00	Dnevnik in 90. minuta
18.40	Glasba: Sanremo malih
19.50	Vreme in dnevnik
20.25	Sportne vesti
20.40	Glasba: Sanremo ma- lih (vodi Toto Cotu- gno, 2. del)
21.45	Aktualno: Toccia a noi (vodi Enzo Biagi)
22.30	Sportna nedelja
23.20	Dnevnik 1
23.25	Kosarka play off (Z)
24.00	Dnevnik in vreme
00.30	Nocni rock
01.20	Nocni film

RAI 2	
06.55	Aktualno: Mattina 2, (8.00, 9.00, 10.00) vesti
10.05	Aktualno: Tvoj bližnji
11.05	Giorno di festa
12.05	Nan.: Medico alle Hawaii
13.00	Dnevnik in vreme
14.00	Variete: Diciamolo con un fiore
15.35	Film: Le sei mogli di Barbablù (kom., '50)
17.00	Nan.: Detective Extralarge; 18.45 Ispettore Tibbs
19.35	Vreme in dnevnik
20.00	Domenica Sprint
20.45	Nad.: Beautiful
22.10	Nan.: Il sole nel cuore
23.15	Dnevnik 2
23.30	Protestantizem
24.00	Dok.: Mio Gakure
01.00	Sport: Konjske dirke, 1.05 VN Spanje v mo- tociklizmu, 1.30 tenis
02.10	Film: Quando morire (dram., ZDA '91, i. Raquel Welch)

RAI 3	
09.15	Dnevnik za najmlajše
10.20	Koncert RAI 3
11.05	Film: Carovana d'eroi
13.00	Kolesarstvo
14.00	Dezeln dnevnik
14.10	Popolninski dnevnik
14.45	Aktualno: Italijani
15.55	Film: La finestra sul delitto (dram., '84)
17.30	Sport: A giochi fatti
18.10	Lahka atletika
18.40	Domenica gol, vreme
19.00	Dnevnik
19.30	Dezelne vesti, sport
20.30	Film: Crack (dram., It. '91, i. G. Tognazzi)
22.30	Dnevnik in vreme
22.50	Aktualno: Babele
23.50	Danes v kioskih
00.05	Film v originalu: Quel signore che venne a pranzo (kom., '41)

RETE 4	
07.40	Nan.: Strega per amo- re, 8.00 Hotel, 9.00 Družina Bradford
10.00	Nedeljski koncert: Simfonični orkester Scale
10.45	Aktualno: 4 X 7
11.00	Variete: A casa nostra
12.30	Nad.: Celeste, 14.00 Snetieri, vmes vesti
15.05	Filma: I miei primi quarant'anni (kom., It. '87), 16.50 Il vizio di vivere (dram., It. '88)
17.30	TG 4 vesti
18.00	Nan.: Il ritorno di Co- lombo, vmes vesti
20.30	Film: Seduzione omi- cida (dram., '92), nato Kronika (vodi E. Fede)
23.00	Film: Vacanze romane (kom., ZDA '53, i. G. Peck), vmes vesti

CANALE 5	
06.30	Na prvi strani
08.30	Nabozna oddaja
9.15	Dok.: National Geogra- phic
10.00	Aktualno: Reportage, 11.15 Arca di Noè
12.00	Risanke: I Simpson
12.30	Glasbena oddaja: Su- perclassifica Show, vmes (13.00) dnevnik
13.45	Variete: Buona dome- nica, vmes (18.10) nan. Nonno Felice
20.00	Dnevnik TG 5
20.30	Film: Trappola di cri- stallo (krim., ZDA '88, i. Bruce Willis)
23.00	Aktualno: Ciak, 23.30 Nonsolomoda
24.00	Aktualno: Italia do- manda
01.00	TG 5 dnevnik
01.10	Parlamento in

ITALIA 1	
06.30	Otroski variete
10.15	A tutto volume
10.45	Veliki golf
11.45	Nan.: A-Team
12.45	Odprti studio
13.00	Sportni odd.: Grand Prix, 14.00 Vodic no- gometnega prvenstva
15.30	Nan.: College, 16.30 Tarzan
17.00	Film: I due maggiolini più matti del mondo (- kom., It. 70)
18.35	Film: Africa Express (- pust., It. '75, i. TG. Gemma, U. Andress)
20.30	Film: Casa mia casa mia (kom., It. '88, i. R. Pozzetto, P. Onofri)
22.20	Sportna oddaja: Pres- sing (vodi R. Vianello)
23.45	Studio sport, odprti studio in pregled tiska

TELE 4	
Lastne oddaje	
20.35	Film
22.00	Dogodki in odmevi

Koper	
13.10	Mannix, ameriška tv nanizanka
14.00	Prav posebna zenska, kanadski barvni film
15.50	Karting: slovensko pr- venstvo, reportaža iz Lucije
16.15	Carobna svetilka, otro- ski program
Pustite jih živeti, do- kumentarna oddaja	
Fantazoo, japonska ri- sana nanizanka	
17.10	Stanje stvari, ponovi- tev
17.20	Vohuna, am. tv nani- zanka
18.10	Shirley Bassey - prav posebna gospa, pono- vitev
19.00	TV dnevnik
19.25	Mannix, ameriška tv nanizanka
20.15	Nočni sodnik, ameri- ska tv nanizanka
20.40	Ples v temi, ameriška komedija
22.10	TV dnevnik
22.20	Nevihite pod morjem, am. pustolovski film

AVSTRIJA 1	
09.00	Cas v sliki
13.10	Dobro jutro, gospodi- cna Fink, am. film
14.50	Fritz Kreisler: Rondi- no
15.10	Hobotnica, kviz
16.10	Beverly Hills, 90210
17.00	Mini cas v sliki
18.30	Kopaliski mojstri iz Malibuja: Boj tjulnjev
20.15	Levja jama: Prepadi 2/32 del serije
21.15	Oddaja o modi
21.50	Režiser Axel Corti o sebi
22.35	Fant iz Innviertla, dok.-igrana tv-igra (Adolfa Hitlerja igra Franz Trager)
00.20	C. Maria von Weber: Uvertura k operi Euryantia, dunajski filharmoniki pod ta- ktiško Leonarda Bern- steina
00.30	Porocila
Tisoc mojstrov	

AVSTRIJA 2	
09.00	Cas v sliki
09.30	Simpsonovi
10.15	Ujetnik dvorca Zende, am. film (Stewart Granger in drugi)
11.50	Clip, glasbena oddaja
13.00	Dober dan, Koroška
14.15	SP v hokeju, finale
18.00	Harry in Hendersono- vi: Nova zadolžitev
18.30	Slika Avstrije
19.30	Cas v sliki
20.15	Always, ameriški film (režija Steven Spiel- berg)
22.25	Ocka nam je vsem kos
22.50	Arrivederci, Baby, bri- tanski film
00.25	Slovo od ljubljene ze- mlje, japonski film

Hrvaška 1	
08.30	Porocila
08.35	Tv koledar
09.30	Mini clovecki, ponovi- tev 4/12 kanadske na- daljevanke za otroke
10.00	Porocila
10.05	Hisni ljubljenci
10.30	Sezamova ulica, 12. del otroške nanizanke
11.30	Oddaja narodne glasbe
12.05	Porocila
12.05	Plodovi zemlje
13.00	Mir in dobrota
13.30	Pustolovščine gozdne družine, 2/13 del risa- ne serije
13.55	Oskar med detektivi
15.00	Operne arije
15.30	Porocila
17.15	FILMI BUDA SPEN- CERJA
Crno in belo, am. film (igrajo: Bud Spencer, Philip Michel Thomas in drugi)	
18.50	Zajckove zgodbe, 9. del risane serije
19.15	TV fortuna
19.30	Dnevnik 1
20.05	Parnell, 1/4 del an- gleske nadaljevanke
21.00	Sedma noč
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko
23.50	Porocila
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2	
TV koledar	
Nedeljsko sportno po- poldne	
19.30	Dnevnik 1
20.05	Rokomet za pokal evropskih prvakov
21.25	Z jadri okoli sveta, 4/12 del dokumentar- ne serije
21.45	Macke, 4/5 del angle- ske dokumentarne se- rije
22.20	Ko se snideva spet, 13., zadnji del ameri- ske nadaljevanke
23.10	Sport
23.30	Hrvaska nogometna li- ga
00.40	Jazz okrog polnoči

Madžarska	
07.25	Za otroke
08.10	Anglescina
08.35	Nedeljski magazin
11.05	Bambijeva mladost, pravljinski film
13.05	Serijski film
14.00	Praznična ura, ob Dne- vu matere
14.55	SP v hokeju na ledu; tenis
17.00	Disney, risanke
18.45	Kolo sreče, kviz
19.20	Teden
19.00	Dnevnik
21.05	Filmski mozaik o sla- vnihih policijah in de- tektivih
21.05	Kviz, deklamacije in pripovedovanje proze
21.50	Poroka v Buffalu Jum- pu, kanadski film
23.40	Vodnar, New Age Ma- gazine

RADIO	
Slovenija 1	
(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4; MHz.16.00 SV 918 KHz)	
04.30, 05.00, 06.00, 06.30, 07.30, 08.00, 09.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Porocila; 19.00 Dne- vnik; 06.50 Duhovna misel; 07.00 Jutranja kronika in vreme; 08.05 Radijska igra; 09.05 Pomnjenja; 10.05 Mariborski feljton; 11.05 Poslušalci čestitajo in po- zdravlajo; 12.05 Na dana- šnji dan; 13.10 Obvestila in smrtnice; 13.20 Za naše kmetovalce; 14.15 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.45 Poslušalci čestitajo; 16.00 Loftrca domačih; 17.30 Naš gost; 18.00 Nedeljska reportaža; 18.30 Pojo amaterski zbori; 19.30 Ob- vestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dne- va; 22.30 Za prijeten ko- nec dneva; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Nočni pro- gram - Glasba.	
Slovenija 2	
06.30, 07.30, 08.30, 09.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 07.00 Jutranja kronika; 08.00 Servisne in- formacije; 08.30 Nedeljski val; 08.40 Koledar prired- tev; 09.40 Nedeljski gost; 11.00 Uganka; 12.05 Z Va- lom okoli sveta; 13.00 Sportno popoldne, vmes aktualne informacije, glas- ba; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos 1. progra- ma; 19.00 Večer na 2.; 19.30 Drugi val; 22.00 Zrca- lo dneva, vreme.	
Slovenija 3	
08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 08.10 Na poljani jutro; 08.30 Preludij s klavi- rjem; 09.00 Prenos Sv. Ma- še; 10.05 Orkestri in solisti; 13.05 MePZ Svoboda-Šo- stanj; 14.05 Zabavna radij- ska igra; 14.35 Operno po- poldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pi- sma in potopisi: Potovanje s Charlyjem (J. Steinbeck); 19.35 Cerkvena glasba; Missa brevis v C-duru (Mo- zart); 20.00 Sedmi dan; 20.15 Matejev pasijon; 22.05 Unplugged; 22.35 Lirčni utrinek; 24.00 Konec 3. programa in vključitev v nočni program RS.	
Radio Koper	
(slovenski program)	
(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)	
08.30, 10.30, 17.30 Porocila; 12.30 Primorski dnevnik;	
08.00	Ohvoritev programa, napoved programa, vmes radijski koledar; 8.30 Osmr- tnice, pesem tedna Radia Koper; 08.45 Poti do zdra- vja; 09.15 Dober nasvet za boljši pridelek; 09.30 Po domače; 10.00, 10.50, 11.10 Sosednji kraji in lju- dje, vmes osmrtnice; 11.30 Glasba po željah; 14.00 Oddaja v narečju: Vanka in Tonca; 14.30 Sportni ri- tem; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 17.30 Dnevnik in osmrtnice; 18.00 Humore- ska; 19.00 Večerni radijski dnevnik, Slovo - Prenos RS.
Radio Koper	
(italijanski program)	
08.30, 10.30, 13.30, 14.30, 17.30 Porocila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 06.00 Do- ber dan Radia Koper, po- zdrav in almanah; 07.15 Horoskop; 08.00 Turistični napotki; 08.35 Pesem te- dna; 09.00 Knjižne novosti; 09.30 Pregled kulturnih do- godkov; 10.00 Evergreen, film tedna, iz gledališča; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Souvenir d'Italy; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Glasbeni desert; 14.30; 17.32 Velika glasbe- na imena; 18.00 Lestvica LP; 19.40 Na sportnih igri- sch; 20.00 Nočni program.	
Radio Trst A	
08.00, 13.00, 19.00 Dne- vnik; 14.00; 8.20 Koledar; 08.30 Kmetijski tednik; 09.00 Masa iz cerkve v Ro- janu; 09.45 Pregled sloven- skega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: V rekor- dnem času okoli sveta (Zlata Jurin, r. Adrijan Ru- stja, 2. del); 10.30 Naro- dnozabavna glasba; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.15 Orkestri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Ve- ra in naš čas; 12.00 Naro- dnostni trenutke Sloven- cev, nato orkestralna glas- ba; 13.20 Glasba po ze- ljah; 14.00 Porocila in de- želna kronika; 14.10 Janez Povše: Srečanja z Marja- nom Rožancem (r. Boris Kobal 12. odd., pon.); 14.45 Znani ansambli; 15.30 Iz krajevnihi stvarno- sti; 17.00 Sport in glasba; 18.30 Potpuri; 19.00 Veče- rni radijski dnevnik; 19.20 Napovednik.	
Radio Opčine	
11.30, 15.30, 17.30 Porocila; 10.00 Jutranji val; 19.00 Morski val (vsakih 14 dni).	
Radio Koroška	
06.30 - 07.00 Od pesmi do pesmi - Od srca do srca - Duhovna misel (Zpk, Peter Sticker); 18.10 - 18.30 Od pesmi do pesmi - Od srca do srca.	

Slovenija 2

06.30, 07.30, 08.30, 09.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 07.00 Jutranja kronika; 08.00 Servisne informacije; 08.30 Nedeljski val; 08.40 Koledar prireditelj; 09.40 Nedeljski gost; 11.00 Uganka; 12.05 Z Valom okoli sveta; 13.00 Športno popoldne, vmes aktualne informacije, glasba; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos 1. programa; 19.00 Večer na 2.; 19.30 Drugi val; 22.00 Zrcalo dneva, vreme.

Slovenija 3

08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 08.10 Na poljni jutro; 08.30 Preludij s klavirom; 09.00 Prenos Sv. Maše; 10.05 Orkestri in solisti; 13.05 MePZ Svoboda-Šostanj; 14.05 Zabavna radijska igra; 14.35 Operno popoldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma in potopisi: Potovanje s Charlyjem (J. Steinbeck); 19.35 Cerkevna glasba; Missa brevis v C-duru (Mozart); 20.00 Sedmi dan; 20.15 Matejev pasijon; 22.05 Literarni portret; 22.30 Vokalno instrumentalna glasba; 23.55 Lirični utrinek; 24.00 Konec 3. programa in vključitev v nočni program RS.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)

08.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30 Primorski dnevnik;

Radio Trst A

08.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00; 8.20 Koledar; 08.30 Kmetijski tednik; 09.00 Masa iz cerkve v Rojšanu; 09.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 11.30 Mladinski oder; V rekordnem času okoli sveta (Zlata Jurin, r. Adrian Rustja, 2. del); 10.30 Narodnozabavna glasba; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.15 Orkestri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovenec, nato orkestralna glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Janez Povše: Srečanja z Marjanom Rožancem (r. Boris Kobal 12. odd., pon.); 14.45 Znani ansambli; 15.30 Iz krajevnih stvarnosti; 17.00 Šport in glasba; 18.30 Potpuri; 19.00 Večerni radijski dnevnik; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 19.00 Morski val (vsakih 14 dni).

Radio Koroška

06.30 - 07.00 Od pesmi do pesmi - Od srca do srca - Duhovna misel (Zpk. Peter Sticker); 18.10 - 18.30 Od pesmi do pesmi - Od srca do srca.

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

DRAMA SNG (tel. 061/221-511)

Max Frisch: DON JUAN ALI LJUBEZEN DO GEOMETRIJE (sobota, 8. maja ob 20. uri). PREMIERA. Za izven (konto).

OPERA

DON CARLOS (torek, 4. maja ob 19. uri) Nadomestna predstava za odpadlo predstavo 16. februarja. Za abonma red Torek I in za izven (konto).

MESTNO GLEDALISCE LJUBLJANSKO (061/210-852)

ALEŠ VALIČ in IVO BAN v Goldbergovih variacijah

G. Tabori: GOLDBERGOVE VARIACIJE (torek, 4. maja ob 19.30. uri). Za Red U in izven.
L. Jagodic, M. Pokoren, B. Tadel: KLINIKA TIVOLI d. o. o. (torek, 4. 5., ob 22. uri). Za izven in konto.

G. Tabori: GOLDBERGOVE VARIACIJE (sreda, 5. maja ob 19.30. uri). Za abonma Sreda in izven.

L. Jagodic, M. Pokoren, B. Tadel: KLINIKA TIVOLI d. o. o. (sreda, 5. 5., ob 22. uri). Za izven in konto.

Napovedujemo zadnjo premiero v sezoni, delo Ariela Dorfmana: DEKLICA IN SMRT, (petek, 7. 5., ob 19.30. uri) v režiji Zvoneta Sedlbauerja. Vstopnice so že v prodaji.

MARIBOR

DRAMA SNG

D. Alighieri: PARADISO/ LA DIVINA COMMEDIA (petek, 7. 5., ob 19.30. uri za red Premierski; sobota, 8. 5., ob 19.30. uri za red Drama in izven; nedelja, 9. 5. ob 19.30. uri za red Repriza).

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

KULTURNI DOM

V sredo, 5. maja, ob 11. uri Milan Jesih »Vsega je kriva Marjana Derzaj«. Režija Dušan Mlakar. Predstava izven abonmaja.

Ponovitev v četrtek, 6. maja, ob 20. uri za abonma RED J.

DVORANA TRIPCOVICH
Operna sezona in Baleti 1992/93

V torek, 4. maja, ob 20. uri deveta predstava (red H) - A. Bibalos »La signorina Julie«. Režija F. Giralddi. Direktor F. Cramer.
Prodaja vstopnic pri blagajni Dvorane Tripovich: 9-12, 16-19, ob predstavah 9-12, 18-21 (zaprto ob ponedeljkih).
Predprodaja vstopnic za baletne predstave »Trieste danza«: »Ma mère l'oye« Ravela in »La giara« Casselle, v sodelovanju s stalnim gledališčem FJK so že v teku.

GLEDALISCE ROSSETTI

V četrtek, 6. maja, ob 21. uri baletna predstava »Amleto/Ofelia« v izvedbi gledališke skupine Virgilio Sieni.
V ponedeljek 10. in torek, 11. maja gostovanje gledališke skupine G. Maurija z delom »Beckett«.
Predprodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti

KOROŠKA

CELOVEC

MESTNO GLEDALISCE

Jutri, 2. maja, ob 15. uri »Ljubezenski napoj«.

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

LUTKOVNO GLEDALISCE (061/314-962)

Miha Mazzini: SLONCEK LEOPOLD (sobota, 1. 5., ob 17. uri). Režija Matija Milcinski. Gostovanje lutkovne skupine pri GM z Jesenic.

OPERA

G. Verdi: RIGOLETTO (torek, 4. 5., ob 19.30. uri). Za izven. Leta 1850 napisana Verdijeva opera RIGOLETTO pomeni prelomnico v skladateljstvem ustvarjanju. Tragični lik zlobnega dvornega norca in obenem ljubečega očeta Rigoletta, ki ga je Verdi povzel po dramski uspešnici Viktorja Hugoja, je skladatelja navdihnili k prvi sodobni italijanski operi, ki je s tem delom prenehala biti zgolj umetnost lepega petja, marveč postaja poglobljeno psihološko glasbeno gledališče.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALISCE

LAZNIVI KLJUKEC (torek, 4. maja ob 11. in 13. uri). Režija: Eka Vogelnik: Gostovanje v Majšperku.

Moliere: NAMISLJENI BOLNIK (sreda, 5. 5., ob 10.30. uri). Režija Katja Pegan. Za Srednjo trgovsko solo Celje.

KAMNIK

KD DUPLICA

A. Camus: NESPORAZUM (sreda, 5. 5., ob 20. uri). V izvedbi gledališke skupine MKD PEDENJMOŽIC KAMNIK, režija Spela Kolesa.
N. Simon: BOSA V PARKU (četrtek, 6. 5., ob 20. uri). V izvedbi GS Kaj ti mar, KD Komenda, režija Mirko Pogacar.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALISCE (064/222-681)

Ray Cooney: ZBEZI OD ZENE, komedija (torek, 4. maja ob 19.30. uri). Gostovanje v Trbovljah.

(tel. 630063) in v gledališču Rossetti (tel. 543331).

GLEDALISCE CRISTALLO

LA CONTRADA

Danes, 1. maja, ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Pro.Sa Produzioni iz Rima - Maria Pacome »Et moi... et moi«. Režija Ennio Coltorti. Nastopajo Valeria Valeri, Elettra Bisetti, Marco Bolognesi.

Ponovitev jutri, 2. maja, in v torek, 4. maja, ob 16.30.

GLEDALISCE MIELA

V torek, 4. maja, ob 21. uri predstava Paola Hendela »Alla deriva«.

GLEDALISCE SILVIO PELLICO

Danes, ob 20.30 »Trappola per topi« Agathe Christie v izvedbi gledališke skupine I Commedianti. Ponovitev jutri, ob 16.30.

OPČINE

PROSVETNI DOM

V sredo, 5. maja, ob 20.30 Andersen-Jesih »Cesarjeva nova oblacila« v izvedbi Slovenskega stalnega gledališča. Režija Vladimir Jurc.

KAMMERLICHTSPIELE
DANES: ob 15.00 - 45 let slovenskega filma: »Kekec«, 17.00 »Ljubezen na odru«, 19.00 »Let mrtve ptice«, 21.00 »Nasvidenje v naslednji vojni«.

Kantavtor Angelo Baiguera, ki ga je njegova športna pot pripeljala v Trst, kjer se je tako udomačil, da ga večina že šteje za Tržačana, je posnel svoj zadnji LP album »Più lontano non c'è« v Ljubljani. Producent je Radio-televizija Slovenija, s katero pa je Baiguera že v prejšnjih letih sodeloval. Zadnja plošča pravzaprav ni absolutna novost, ker v glavnem vsebuje pesmi s prejšnjih LP plošč, razen ene pesmi (Non farmi aspettare), ostalih enajst pa je izbral med najbolj uspešnimi melodijami prejšnjih let. Tokratna plošča je že enajsta, ki jih je od leta 1978 posnel nekdanji uspešni košarkar.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM (061/222-815)
KOMORNI KONCERT (ponedeljek, 3. 5., ob 20. uri, Gallusova dvorana). Ciril Skerjanec, violoncelo; Andrej Jarc, orgle; Igor Skerjanec, violoncelo. Program: Buxtehude, De Fesch, Gubaidulina, Ramovs, Golob, Handel.

EGBERTO GISMONDI, brazilski jazz (sreda, 5. 5., ob 20.30. uri, Gallusova dvorana).

DVORANA SMELT (Dunajska 160)
World Trade Center in Smelt International vabita na KONCERT (torek, 4. 5. ob 20. uri). MIHA POGACNIK - violina in JANKO SETINC - cembalo. Program: J. S. Bach, sonate za violino in cembalo.

KLUB K4
(061/113-282)

PESMI EDITH PIAF (nedelja, 2. 5., ob 22. uri). Promocijski koncert Alenke Vidrih ob

spremljavi kitare in harmonike.

VELENJE

GLASBENA SOLA

Koncert NATASE MAJER, klavir in MARI-BORSKI OPERNI ORKESTER (četrtek, 6. 5., ob 20. uri, dvorana GS). Dirigent Simon Robinson.

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA

Jutri, 2. maja, ob 11. uri »Nedeljski koncert«. Nastopil bo orkester Camerata strumentale. Na programu Elgar, Viozzi, Hindemith.

GLEDALISCE MIELA

V petek, 14. maja, ob 21. uri niz koncertov »Zattere alla deriva«. Nastopil bo Jin Hi Kim.

DVORANA GINNASTICA TRIESTINA

V sredo, 5. maja, ob 21. uri koncert orkestra gledališča Verdi »Verdi sinfonietta«. Dirigira Giovanni Pacor, solist Paolo Rumetz. Na programu Zanettovich, Cimarosa in Schubert.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM (061/222-815)

Film Roberta Altmana:IGRALEC/ THE PLAYER (od 3. do 9. 5., ob 20. uri, Kosovelova dvorana). Slovenski podnapisi.

KUD FRANCE PRESEREN (061/332-288)

Predstavitve nove knjige pesmi IZ-TOKA OSOJNIKA Luske in perje ter IGORJA LIKARJA Lastovica in vojaški skorenj (torek, 4. 5., ob 21. uri).

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM
NAPOVEDUJEMO: svečano otvoritev razstave OŠKORJA KOKOSCHKE (ponedeljek, 3. 5., ob 18. uri, Galerija CD). Razstavo bosta predstavila prof. dr. Sigrun Loos, višja kustosinja deželne muzeja Rupertinum iz Salzburga in prof. Zoran Krzisnik, direktor MGLC iz Ljubljane. V glasbenem programu bosta sodelovala Jurka Zoroja- flavta in Jerko Novak-kitara.

NARODNA GALERIJA (061/219-740)

EVROPSKI SLIKARJI IZ SLOVENSKE ZBIRKE, avtorja razstave in kataloga: prof. Federico Zeri, Rim in dr. Ksenija Rozman, kustos NG v Ljubljani. Razstavo si lahko ogledate do 4. julija.

MESTNA GALERIJA

V ponedeljek, 3. maja ob 19. uri otvoritev razstave izbranih del iz retrospektive avstrijskega umetnika HANSA BISCHOFFSHAUSNA. Razstava bo na ogled do 22. maja.

CEKINOV GRAD (Muzej novejske zgodovine, 061/323-968)

Na ogled je razstava MENJAVE DENARJA V 20. STOLETIJU V SLOVENIJI.

KNJIZNICA ZALOG

Na ogled je razstava umetniških fotografij DUSANA JEZA. Razstava bo odprta do 15. maja.

V knjižnici si do 15. maja lahko ogledate tudi razstavo domače in tuje strokovne literature o železnici iz zasebne zbirke slikarja FRANCIJA LE-SJAKA.

VODNIKOVA DOMACIJA

Na ogled je razstava slik slikarja BOGDANA POTNIKA. Razstava bo odprta do 18. maja

KUD FRANCE PRESEREN (061/332-288)

Napovedujemo otvoritev razstave slik MARIJA VRENKA (torek, 4. 5., ob 21. uri).

GALERIJA KRKA

Razstava skulptur akademskega kiparja PETRA CERNETA. Razstava bo odprta do 19. maja.

KOČEVJE

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

GALERIJA CARTESIUS

Do 6. maja je na ogled razstava Luise Marie Sguazzi z naslovom »Mi sembra ieri«. Urnik: 11-12.30, 16.30-19.30, ob praznikih 11-13. Zaprto ob ponedeljkih.

GALERIJA BASSANESE

Do 20. maja je na ogled razstava Paola Patellija. Urnik: samo ob delavnikih od 17. do 20. ure.

MUZEJ ZIDOVSKÉ SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik ogledov: ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrkih od 10. do 13. ure.

MIRAMARSKI GRAD

Zgodovinski muzej

Stalna razstava »Nacrti za Miramar«.

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«. V organizaciji Trzasko le-toviscarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vršijo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

STUDIO TOMMASEO

Do 6. maja razstavlja svoja dela Lorenzo Mattotti.

JULIET

Do 25. maja razstavlja Enrico De Par. Na ogled samo ob torkih od 18. do 21. ure.

GLEDALISCE MIELA

Do 10. maja je na ogled razstava grafik Gianfranca Pagliara.

ART LIGHT HALL

Do 28. maja bo na ogled razstava avstrijske slikarje Gabriele Schurian.

KOROŠKA

CELOVEC

KAVARNA UMETNIKOV Goethe-park 1
Se jutri, 2. maja 1993, razstavlja Franz Brandl »Soll u. Haben-Zeichnungen«.

GALERIJA CARINTHIA

Alter Pl. 30
Do 30. avgusta 1993 je na ogled razstava Hansa Staudacherja.

ARS TEMPORIS Herreng 14

Do 4. maja je na ogled razstava »4ever glass« - Pala, Oprsal, Balgaty, Palova in Chmelova.

CAFE LENDHAFEN
Villacher str. 18

MUZEJ KOČEVJE

Na ogled je razstava IDEJNO ARHITEKTURNE RESITVE NOVE CERKVE V KOČEVSKI REKI. Razstava bo na ogled do 28. junija 1993

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Na ogled je razstava slik ANDRAZA SALAMUNA, dobitnika nagrade Prešernovega sklada za leto 1992.

POSTOJNA

GALERIJA MODRIJANOV MLIN

Na ogled je razstava fotografa LUCIANA KLEVE. Razstava je na ogled do 15. maja.

MARIBOR

RAZSTAVNI SALON ROTOVZ

Na ogled je razstava Društva likovnih umetnikov Maribor. Sodeluje 36 članov s skupno 78 likovnimi deli v različnih tehnikah.

RAZSTAVNI SALON TEHNIŠKE FAKULTETE

Do 8. maja je odprta razstava mariborskega ustvarjalca ZDRAVKA JERKOVICA.

BLED

HOTEL ASTORIA

Do 7. maja je na ogled razstava slik akademskega grafika in slikarja KLAVDIJA TUTTE.

NOVA GORICA

GALERIJA GO

Do 19. maja si lahko ogledate razstavo slik STANETA JAGODICA, iz ciklusa Cosmos Gloria.

POKRAJINSKI ARHIV

Do 9. maja je na ogled razstava slik MIRANA CENCICA.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ

Na ogled je razstava DRAGOTINE KAPITELJSKE CERKVE V NOVEM MESTU.

MILJE

OBCINSKA GALERIJA

Do 4. maja razstavlja svoja dela Alberto. Allegri in Marco Grassi Grama. Urnik: 10-12, 17-19, ob praznikih 10-12.

BANI (OPČINE)

OVCARJEVA HISA

Do 23. maja je na ogled razstava z naslovom »Ondile cez Stari vrh- Bani: Zgodovina kraskega naselja skozi stare katastrske mape,liste in pricevanja.

RONKE

ART GALLERY - (Kavarna Trieste)

Odprta je fotografska razstava Martina Rauchenwalda, Maurizia Frullania in Rajka Bizjaka. Na ogled vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 9. do 22. ure.

GORICA

GORISKI GRAD

Do 16. maja bo na ogled razstava »Beneski odenki« goriskega slikarja Vanje Franka.

V ZAPORIH NA GORISKEM GRADU

Do 9. maja je na ogled razstava Annibel Cunoldi.

GRADIŠČE

GALERIJA L.SPAZZAPAN

Na ogled je razstava o goriskem likovnem zavodu »Max Fabiani«.

VIDEM

PALACA SAVORGNAN

Do oktobra je na ogled razstava o arheoloških najdbah v Vidmu z naslovom »Zgodovina pod mestom«.

Do 8. maja 1993 razstavlja Bozin Kuzman.

KNJIGARNA MOHORJEVE

Na ogled je razstava fotokrožka Koroske dijaske zveze.

TINJE

GALERIJA TINJE

Do 11. maja razstavlja kipe in akvarele Stane Jarem

ROŽEK

GALERIJA ROZEK Semislavce 13.
Do 16. maja razstavlja Ivo Prancić.

Francoske filmske igralke

Gesla križanke »Ljubljanske znamenitosti«

Ljubljanski grad, Tromostovje, Robbov vodnjak, 1 - Frančiškanska cerkev, 2 - Stolna cerkev, 3 - Gruberjeva palača, 4 - Rotovž, 5 - Križanke

[illegible]

domači sport

DANES

Sobota, 1. maja 1993
ODBOJKA
 MOSKA C-1 LIGA
 21.00 v Villi Vicentini, Ul. Duca d'Aosta: Centro prestiti Vivil Valprapor Imsa
ZENSKA C-1 LIGA
 18.00 na Opcinah: Koimpex - Cus Videm; 21.00 v Villorbi, Ul. Galvani: Fontane - Bor Tombolini
MOSKA C-2 LIGA
 18.00 v Trstu, na Alturi: Bor - Sloga; 20.30 v San Vito, Ul. Roma: San Vito - Olympia CDR
ZENSKA C-2 LIGA
 20.00 v Sovodnjah: Kmečka banka - Al Fungo Humin; 20.30 v Nabrezini: Sokol Indules - San Vito
MOSKA D LIGA
 20.30 v Reani del Rojale, Ul. Stadio: Rojalese - Soca Sobema
ZENSKA D LIGA
 20.15 na Opcinah: Koimpex - Danone Rivignano; 20.30 v Trstu, sola Suvich: Bor Friulexport - Asfjr Cedad
 1. ZENSKA DIVIZIJA
 20.00 v Gorici, slovenski sportni center: Olympia - Corridoni
 2. ZENSKA DIVIZIJA
 17.00 v Gorici, Kulturni dom: Dom Imsa - Torriana; 20.30 v Trstu, sola Campi Elisi: Julia - Koimpex
KOSARKA
D LIGA
 20.30 v Briscikih, Ervatti: Kontovel - Virtus Friuli
PROMOCIJSKA LIGA
 18.00 v Briscikih, dom Ervatti: Cicibona Plasteredilizia - Scoglietto
 1. MOSKA DIVIZIJA
 16.00 v Briscikih, dom Ervatti: Polet - Viale Sport
NARASCAJNIKI
 15.30 v Trstu, Ul. Forlanini: Ferroviario - Sokol; 20.00 v Trstu, Istrska ulica: Don Bosco - Bor Radenska
 11.00 v Trstu, Ul. M. Praga: Servolana - Kontovel
MINIBASKET
 TURNIR V RONKAH
 9.00 v Ronkah: Acli - Polet
TENIS
ZENSKA C LIGA
 15.00 v Skednju: Circ. Ferr. Servola - Gaja

JUTRI

Nedelja, 2. maja 1993
KOSARKA
B LIGA
 18.30 v Trstu, športna palaca: Jadran TKB - Oderzo
D LIGA
 11.00 v Trstu: »Suvich«: Bor Radenska - Don Bosco
DECKI
 11.45 v Trstu, Istrska ulica: Don Bosco B - Polet
PROPAGANDA
 9.00 v Miljah: Intermuggia - Jadran; 9.00 v Trstu, Ul. Caravaggio: Bor - Fiamma
NOGOMET
PROMOCIJSKA LIGA
 16.00 v Trstu, Ul. Petrarco: Costalunga - Juventina; 16.00 na Proseku: Primorje - Gonars
 1. AMATERSKA LIGA
 16.00 v Cedadu: Cividalese - Zarja; 16.00 v Turjaku: Isonzo - Vesna
 2. AMATERSKA LIGA
 16.00 v Repnu: Kras - Zompicchia; 16.00 v Trebcah: Primorec - Zaula; 16.00 v Sovodnjah: Sovodnje - Fincantieri; 16.00 v Moraru: Moraro - Breg
 3. AMATERSKA LIGA
 16.00 na Padricah: Gaja - CGS; 16.00 v Doberdobu: Mladost - Grado
ZACETNIKI
 10.30 v Gorici, Ul. Baiamonti: Sanrocchese - Sovodnje; 10.30 v Trstu, Ul. Flavia: Ponziana - zarja
ADRIAMPEX A: 11.30 v Trstu, Drevored Sanzio: S. Giovanni b - Zarja
ADRIAMPEX B
NAJMLAJSI
 10.30 na Proseku: Primorje A - San Canzian; 11.00 v Nabrezini: CGS - Primorje B
ROKOMET
MOSKA C LIGA
 11.00 v Zgoniku: Kras Trimac - Mori Rovereto
TENIS
MOSKA C LIGA
 9.00 v Pordenonu: Pordenone - Gaja
ITALIJANSKI POKAL
 9.00 v Trziču, Circolo Arca: Ferroviario - Gaja
ODBOJKA
 1. ZENSKA DIVIZIJA
 11.30 v Trstu, licej Galilei: Prevenire - Kontovel
DEZELNI FINALE
DECKOV
 15.30 v Sovodnjah: nastopata Soca Valprapor in Sloga
DEZELNI FINALE
DEKLIC
 15.30 v Pocenii: nastopa tudi Bor Friulexport

Obvestila

SK BRDINA
 vabi vse člane in simpatizerje na zaključno prireditev in nagrajevanje atletov, ki bo v soboto, 8. maja, ob 20. uri v domu Brdina na Opcinah.

TPK SIRENA
 nudi možnost otrokom in odraslim, da odkrijejo lepote jadralnega sporta. Tecaji bodo v naslednjih izmenah: jadranje - otroci od 8. do 14. leta: prva izmena od 14. do 25. junija, druga izmena od 19. do 30. julija; jadranje - odrasli: od 5. do 10. julija, surf - odrasli: od 12. do 17. julija. Prijave in informacije na pomorskem sedezu v Barkovljah - tel. 422696 v popoldanskih urah (razen ob torkih).

TPK SIRENA - sportni ribolov
 organizira tecaj za najmlajše od 28. junija do 9. julija. Informacije na sedezu društva od 17. do 20. ure. Tel. 422696.

SK DEVIN
 vabi na 19. občni zbor, ki bo na sedezu društva v Cerovljah v petek, 7. maja 1993 v prvem sklicanju, ob 19.30 in v drugem sklicanju ob 20.30.

KOŠARKA / JUTRI V B LIGI

Slovo Jadrana

Jutri bo v trzaski sportni palaci dokončno padel zastor nad letosnjim prvenstvenim dogajanjem v košarkarski B ligi. Jadranovi košarkarji se s srečanjem proti Oderzu poslavljajo od svojega občinstva in resnici na ljubo je treba na tem mestu priznati, da so bila pričakovanja nedvomno mnogo večja v začetku sezone od učinkov in od rezultatov, s katerimi se nasi košarkarji poslavljajo od te sezone.

Jadranovci so nazadovani v C ligo, in v naslednjih dneh je seveda pričakovati mrzlično delovanje odbora in vseh tistih, ki so poklicani zato, da se snuje in postavi dokončno zasnovo ekipe, ki bo v prihodnji sezoni nastopala med tretjeligi.

Neglede na vse nacrtje in programske smernice za bližnjo bodočnost pa je na dlani, da je jutrišnji dvoboj jadranovcev z Oderzom se del letošnje celote in da ga je treba odigrati v znamenju maksimalne angaziranosti, nekako tako, kot bi bili sedaj sele na začetku lige in ne na koncu. Jadranovci so v letosnji sezoni na vsak način, z izjemo nekaterih spodslijev, vsakig igralci z maksimalno dozo angaziranosti in motivacije. Izkazalo pa se, da je

bila liga dejansko močnejša od tega, kar bi lahko kdorkoli predvideval. Za nameček so nase košarkarje ze od samega začetka pestile poškodbe in lahko zveni kar »hečno«, da lahko razpolaga Janez Drvaric s celotno ekipo v zadovoljivem zdravstvenem stanju ravno sedaj, ko je igre ze konec.

Proti Oderzu bodo na igrišču tisti igralci, ki so bili prisotni v teh zadnjih nekaj tednih. Zdravstveno stanje se je dokaj izboljšalo. Edini, ki se ne bo srečanja uležil, je Aleks Smotlak iz studijskih obveznosti. Glede ostalih pa je Drvaric izbral deseterico po petkovem treningu.

Glede na to, da je ekipa iz Oderza ze rešena in da se se vedno lahko poteguje za boljše uvrstitev (beri 5. oz. celo močje 4. mesto na razpredelnici), je pričakovati, da bodo Perin in tovarisi v Trstu igrali zelo borbeno in motivirano. In to, upajmo, bo jutri obveljalo tudi za jadranovce, ki imajo priložnost prav proti izkušeni postavi, kakršna je Oderzo, da pokažejo, kaj zmorejo.

Srečanje med Jadranom TKB in postavbo Oderza bo jutri v trzaski sportni palaci s pricetkom ob 18.30. (Cancia)

ODBOJKA / ZA KOIMPEX

Točki nujni

Zenska odbojkarška C-1 liga bo prav do zadnjega negotova, čeprav je nekaj sodb ze bilo izrečenih. Tako je videmska sesterka Camst ze osvojila končno prvo mesto, s čimer je pravzaprav le uresnicila predprvenstvena pričakovanja, ze več tednov pa so tudi znana imena ekip, ki so neposredno izpadla iz lige. To so Martignacco, trzaska Altura, videmski Cus in Lasalle Romano. Med izpadlimi so torej kar tri ekipe iz nase dezele. Odprti pa sta se vprašanji drugega napredovanja in play outa, to je igranja dodatnih tekem za obstanek.

Nas pobliže (zal) se zanima prav play out, saj se proti njemu se bori Koimpex. Slogasice potrebujejo se dve točki, nujno pa jih morajo osvojiti v današnjem domačem nastopu proti videmskemu Cus, kajti na gostovanju zadnjega kola v Moglianu bo dosti težje priti do zmage. Drevišnje gostje nase ekipe nimajo nobenega pravega motiva, saj so ze zdavnaj izpadle iz lige, velja pa menda opozoriti na dejstvo, da je isto veljalo tudi pred nekaj koli, ko so Videmcanke gostovale pri borovkah in jih nepričakovano

premagale. Glede na pomen srečanja res ne bi bilo umestno, da bi Ukmarjeva in tovarisi niti za hip pomislile, da sta točki takorekoc ze v žepu. Prepričani smo, da si tako izkušena sesterka, kakršna je Slogina, ne bo privosčila nobenega podcenjevanja.

Borovke so si obstanek v ligi matematično zagotovile v prejšnjem kolu, zato se podajajo na zadnje gostovanje v Villorbo brez skrbi. Nasprotno, morajo njihove drevišnje gostiteljice nujno zmagati in to cimbolj gladko. Fontane deli namrec na skupnem vrstnem redu drugo mesto z Marzolo iz Trenta, a ima slabši kolicnik v nizih (Marzola 64:27, Fontane 60:27). Sesterka iz okolice Trevisa mora torej v preostalih dveh srečanjih (v zadnjem kolu bo igrala v Trentu proti Battistiju) zmagati oba-

krat s 3:0 in upati, da bo Marzola zmagala te-sneje oz. da bo eno tekmo izgubila, najverjetneje prihodno v Villi Vicentini, kajti danes doma proti Alturi ji gladka zmaga skorajda ne more uiti. V Trstu je v po zelo lepi tekmi Fontane zmagal s 3:2. Se mu bodo plave tokrat oddolžile?

NOGOMET / NAŠE EKIPE V AMATERSKIH LIGAH

Tokrat pomembno predvsem za Primorje, Breg in Gajo

Prosečani se v promocijski ligi borijo za obstanek v ligi, enako je tudi z Brežani v 2. amaterski ligi, gajevci pa iščejo točke za napredovanje

S tekme Primorje - Costalunga. (Foto Križmančič)

PROMOCIJSKA LIGA Primorje - Gonars

Ker se ekipi borita za obstanek v ligi, bo jutri na Proseku dokaj napeto. Gostom, ki imajo točko več od Primorja, bi ustrezal tudi neodločni izid. Domačini po nedeljski bleđi predstavi z Val Natisonejem pa tokrat ne smejo odpovedati, ker le z zmago lahko se upajo na obstanek v ligi. Naj omenimo namrec, da bo Primorje cez teden dni gostovalo pri Fortitudu.

Costalunga - Juventina
 Po lepi in zasluženi zmagi v gosteh proti tretjevrstnemu Cormoneseju bo strandreska ekipa jutri gostovala pri Costalungi, ki se na vse kriplje bori za obstanek v ligi. Trzaski nogometaši bodo morali nujno zmagati in bodo zato anstopili pod »hudim psihičnim pristiskom«, po drugi strani pa bodo juventinci igrali dokaj sproščeno.

1. AMATERSKA LIGA Cividalese - Zarja

Ce upostevamo, da so domačini v povratnem delu prvenstva zbrali le 6 točk, je jasno, da so ta čas v hudi krizi. Položaj na lestvici krminske ekipe je postal ze dramatičen in le z zmago imajo se kanek

upanja, da ostanejo v tej ligi. Jutri bo zato Zarja pred zelo težko nalogo. Sicer pa si Bazovci lahko privosčijo sproščeno igro, saj imajo ze zagotovljeno 5. mesto na lestvici.

Turriaco - Vesna

Krizani morajo jutri v gosteh nujno zmagati, ker lahko le z dvema točkama se dohitijo drugouvrstenci Staranzano, ki bo tokrat gostil poprečno ekipo Romansa. Turriaco zares ne bo predstavljal za Vesno nepremostljive ovire, saj si je z nedeljsko zmago proti Zarji ze zagotovil obstanek v ligi in bi lahko tokrat poslal na igrišče pomlajeno postavo.

2. AMATERSKA LIGA Primorec - Zaula

Gostje, ki se potegujejo za prestop v visjo ligo, bodo v Trebcah igrali na vse ali nič, saj jih od vodilne dvojice Lavariane-re, Santa Maria se vedno loči le točka. Trebenci pa ne mislijo popustiti, čeprav jih stanje na lestvici nikakor ne obremenjuje in zato bodo lahko igrali dokaj sproščeno.

Kras - Zompicchia

Pri Krasu sta izključena Lepore in Cucarich in to bi lahko nasprotnik tudi izkoristil. Zompicchia

je zadnja na lestvici, povsem pa ni se odpisana. Ostala bo v ligi, le ce bo zmagala na zadnjih dveh tekmah, neposredni tekme pa morajo izgubiti. To pa bo zelo težko.

Breg - Moraro

Kljub nedeljski zmagi se Bregov položaj na lestvici bistveno ni spremenil, zato morajo nasi nogometaši jutri nujno osvojiti obe točki na račun Morara. Res je, da so Brežani dohiteli ekipo Villesse na lestvici, na dlani pa je, da bodo prav v zadnjem kolu gostovali v Vileshah.

Naj omenimo, da bo ob 14. uri predtekma Miss - Debeluhi za 2. trofejo navijavce Brega.

Fincantieri - Sovodnje
 Sovodenjci, ki bodo nastopili brez izključene-ga Module, bodo jutri v gosteh igrali proti prvouvrstencemu Fincantieriju, ki je doslej le trikrat izgubil.

3. AMATERSKA LIGA Gaja - CGS

V nedeljo je Gaja igrala le neodločeno z Romano in ce želi napredovati v visjo ligo, mora na gostovanju proti CGS nujno zmagati, saj bosta oba neposredna tekmeča CUS in Romana pred lahko nalogo. Bržkone pa bo glede napredovanja padla končna odločitev prav vposlednjem kolu, ko bo Gaja gostovala pri San Vitu, Romana pa bo igrala pri ekipi Lelio Team. (B.R.)

Mladost - Grado

Doberdobci so na tem sečanju favoriti in se bodo z zmago skušali oddolžiti za nedeljski poraz v gosteh proti Fincantieriju.

ODBOJKA / MOŠKA C-1 LIGA

Bo tokrat?

Valpraporovci bodo skušali drevi v Villi Vicentini spet naskakovati B-2 ligo

ZASTAVA GOR, ZASTAVA DOL - bodo valpraporovci slavili ze v Villi Vicentini?

Valprapor Imsa v B ligi - 2. dejanje. Tako bi lahko označili drevišnje gostovanje brisko-stan-dreskih odbojkarjev v bližnji Villi Vicentini. Po pekočem porazu prejšnjega kola proti San Giustini, prvem na domačih tleh, se Zamòjevim fantom vnovic ponuja priložnost, da dosežejo napredovanje: manjkata jim namrec le dve točki - najtežji.

Najbolje bo, ce se goriski odbojkarji sprijaznijo z dejstvom, da jim tudi drevi ne bo nihče podaril zmago. Vivil je solidna sesterka, vrh te-

ga lahko igra povsem neobremenjeno, tekma pa ima tudi priokus derbija. Ze prvi dvoboj v Standrežu je bil kar se da napet, valpraporovci pa so zmagali sele po petih nizih igre. Kapetan Ales Feri in tovarisi so se proti San Giustini posteno opekli, pričakovati je zato, da bodo danes stopili na igrišče se bolj koncentrirani in upati je, da jih ne bo vnovic zajela živčnost. Navsezadnje Vivil ne bi smel nuditi tako »strasnega« odpora, zanesljivo pa je slabši od San Giustine, posebno pri mreži.

Treba vsekakor reci, da imajo pri Valpraporju težave s podajacem Berzacolo, ki je zaradi bolečin v kolenu preskočil dva treninga in je njegov nastop vprašljiv, čeprav zdaj ze spet vadi. Možno je torej, da ga bo nadomestil mladi Rigonat. Kar se ostalega tice, so valpraporovci trenirali s polno paro in pokazali, da poraza v prejšnjem kolu ne gre pripisati padcu forme. Tekma med Vivilom in Valpraporjem bo v občinski te-lovadni v Villi Vicentini (Ul. Duca d'Aosta), s pricetkom ob 21. uri.

ODBOJKA / DEŽELNE LIGE

Odločilno kolo za Sočo Sobema

Na Alturi derbi Bor - Sloga

V moski odbojkarški D ligi je danes na sporedu verjetno odločilno kolo za napredovanje v C-2 ligo, Soca Sobema pa ima se eno možnost, da dohiti na lestvici Itely iz Fojde in ga tudi prehititi zaradi boljšega kolicnika v setih. Itely igra namrec na domačem igrišču proti drugouvrstenci Fagagni, ki mora zmagati, da doseže matematično napredovanje v visjo ligo.

Itely, ki velja za zelo borbeno ekipo, pa bo poskusila izkoristiti prednost domačega igrišča in tako potrditi odlično formo, ki jo je pokazala v povratnem delu prvenstva. Morebitni poraz igralcev iz Fojde morajo izkoristiti Sočani, ki pa ne bodo imeli lahke naloge v gosteh proti Rojaleseju. To je sicer matematično ze odpisan od boja za napredovanje, toda vseeno se ga ne sme podcenjevati. Od igralcev Soče pa bo v soboto morda odsoten Muscau.

V prihodnjem kolu bodo verjetno tako Soca kot Itely zmagali, zato bo se kako pomemben kolicnik v setih. Ob porazu ekipe iz Fojde pa je Soci za boljši kolicnik v setih dovolj zmaga s 3:1, ne glede na rezultat, ki ga doseže Itely.

V moski C-2 ligi je na sporedu derbi med Borom in Slogo. Prvi derbi na Opcinah je gledalce nekoliko razočaral, zato pa bo morda tokrat drugače. Večjo motivacijo pa bi morali imeti slo-gasi, saj si lahko z današnjo zmago zagotovijo matematični obstanek v ligi. Olympia CDR igra tokrat v gosteh proti San

Vitu, ki se se bori za obstanek v ligi. Prav gotovo bodo torej domačini igrali bolj zagrizeno in borbeno. Pričakujemo pa, da bodo Goricani zaigrali kot znajo in osvojili točki.

V zenski C-2 ligi igra Kmečka banka v Sovodnjah proti vodilni Gemoni. Tekma bo torej zelo težka, toda goriskemu taboru vliiva upanje spomin na odlično tekmo, ki jo je Kmečka banka odigrala v Gemoni v prvem delu prvenstva (poraz 3:1).

Lazjo nalogo bi moral na papirju imeti Sokol indules, ki igra doma proti zadnjevrstencemu Benaarju.

V zenski D ligi igra Bor Friulexport na domačem igrišču proti ekipi Asfjr, ki se se poteguje za napredovanje. Tudi Koimpex igra danes doma. Njegov nasprotnik pa je Rivignano, ki se nahaja na sredini lestvice in v drugem delu prvenstva igra precej spremenljivo.

V Sovodnjah in Pocenii jutri za naslov U16

Jutri bo sklepni dan deželni finalov odbojkarškega prvenstva deckov in deklie. V Sovodnjah bo derbi (ob 15.30) med Soco Valpraporjem in Slogo odločal o prvaku, za naslov pa se bodo ob isti uri v Pocenii potegovali tudi borovke v dvoboju s trziskim Fincantierijem.

Drevi v Bernu (20.15) Švica - Italija

BERN - Za drevišno kvalifikacijsko tekmo za SP v Bernu med Švico in Italijo, ki z 10 točkami vodita v skupini 1, je pričakovanje dokajšnje.

Na včerajšnji tiskovni konferenci je bil zvezni trener az-zurrov Sacchi glede igralca, ki bo nosil majico št. 8, v dvomu med Di Mauro in Zorattom. Kaze pa, da bo le izbral Zoratta. Sacchi je moral ze »zakrpati« napad, ker Casiraghi ni nared (zamenjal ga bo Mancini), sedaj je v tezavah tudi z vezno linijo, saj si od poškodbe ni opomogel Albertini. Italija bo torej igrala z naslednjo postavo: Pagliuca, Mannini, Maldini, Dino Baggio, Vierchowd, Baresi, Fuser, Zoratto (Di Mauro), Mancini, Roberto Baggio, Signori. Italija pa bo drevi v Bernu igrala ... kot doma, saj bo na stadionu švicarskega glavnega mesta kar 10.000 italijanskih navijacev.

Tekma Švica - Italija se bo pričela ob 20.15 in bo po italijanski TV po 1. sporedu.

HOKEJ NA LEDU / NA SP SKUPINE A JE IZLOČILA ČESKO

Švedska finalist po podaljšku

MÜNCHEN - Na svetovnem prvenstvu v hokeju na ledu skupine A so v prvem polfinalu Švedi sele v podaljšku premagali Čehe. V nedeljskem finalu se bodo tako pomerili z zmagovalcem druge polfinalne tekme med Kanado in Rusijo.

Švedska - Češka 4:3 (1:2, 1:0, 1:1; podaljšek 1:0)

Strelci: Berglund, Dahlen, Renberg in Rundqvist za Švedsko ter Dolezal, Toupal in Kadlec za Cesko. Kazni: Švedska 12+10 minut, Češka 8 minut.

Švedi so zaslužno zmagali, saj so precej več drsali, Čehe so pokrivali ze v njihovi obrambni tretjini, tako da so slednji imeli precej težav pri pripravi napadov.

Varovanci Hlinke so le s težavo prehajali v švedsko obrambno tretjino, bili so brez pregleda nad igro, njihovi prodori pa so temeljili predvsem na posameznikih. Švedi so uspešno ustavljali prodore Rosola, Kastaka in Hostaka, lepo zapirali prostor ter Čehe prisilili v boje pri ogradi, kjer so se švedski branilci precej bolje znali. Švede je ze v drugi minuti srečanja popeljal v vodstvo Berglund, nato pa so se Čehi otresli nasprotnikovega pritiska,

ki je trajal skoraj deset minut ter z goloma Dolezala in Toupala dobili prvo tretjino z 2:1. V drugem delu so dominirali Švedi, kar dokazuje tudi razmerje v strelah na gol; na vrata Brize so usmerili kar 14 strelav, Čehi pa so Söderströma ogrozili le šestkrat. Švedi so bili za svoje napore poplačani v peti minuti, ko je Dahlen dosegel izenacujoči gol. V zadnjem delu so Švedi prek Renberga ze v tretji minuti povodli s 3:2. Kadlec pa je 48 sekund pred koncem srečanja, ko so Čehi vratarja Brizo nadomestili s šestim igralcem v polju, s strelom od dalec izsilil podaljšek. V podaljšku sta obe ekipi igrali odprto, saj si nihče ni želel kazenskih strelav. Po osmih minutah podaljška, ko je ze kazalo, da bodo zmagovalca vendarle odločili kazenski strelci, je švedski kapetan Rundqvist pokopal ceske upe na finale.

Vratar Briza je njegov strel najprej ubranil, nato pa mu je ploscek usel cez golovo crto.

V boju za mesta na dnu lestvice pa so Avstriji pripravili novo presenečenje in visoko premagali Norvežane, Švicarji, lansko leto polfinalisti, pa so izgubili s Francozi in se bodo danes ob 14.30 pomerili z

Norvežani. Zmagovalec tega srečanja bo ostal član skupine A, porazenec pa bo prihodnje leto igral v skupini B.

Francija - Švica 3:1 (1:1, 0:0, 2:0). Strelci: Almasy 2 in Maia za Francijo ter Hollenstein za Svico. Kazni: Francija 8 minut, Švica 4 minute.

Avstrija - Norveška 6:2 (3:2, 2:0, 1:0). Strelci: Mühr 2, Burton, Doyle, Nasheim in Hohenberger po enega za Avstrijo ter Kristiansen in Finstad za Norveško. Kazni: Avstrija 8 minut, Norveška 8 minut.

Švicarji nedvomno niso pričakovali tako neugodnega razpleta letošnjega prvenstva, se posebno zato, ker so polanskem cetrtm mestu morda potihem računali celo na medaljo. Od vseh ekip z dna lestvice so bili Švicarji s štirimi točkami dalec najuspešnejša ekipa v predtek-movanju, Francozi pa prepričljivo najslabša, saj niso osvojili niti točke. Švicarji so s porazom se toliko bolj nezadovoljni, kajti tudi ce ostanejo v skupini A, si bodo nastop na zimskih olimpijskih igrah v Lillehammerju morali izbojevati na kvalifikacijskem turnirju, kjer bodo nastopili Angleži, Latvijci, Poljaki in Japonci. Norvežani kot gostitelji pa se na olimpijski tur-

nir uvrstijo avtomatično. Avstriji so z napadalno igro, ki tokrat ni trajala le eno tretjino, temveč ves čas srečanja, zaslužno premagali Norvežane. Rezultat bi bil lahko povsem drugačen, saj sta obe ekipi igrali povsem odprto; v primerjavi z avstrijskim vratarjem Stankiewiczem pa je imel Schistad tokrat slab dan.

Na lestvici strelcev vodi Kanadčan Eric Lindros, ki je zbral 16 točk. Dal je deset golav, šestkrat pa je bil podajalec. Lestvica: 1. Lindros (Kan) 16 (10+6) 2. Hmutov (Rus) 10 (3+7), 3. Kariya (Kan) 9 (2+7), 4. Hegen (Nem) 8 (6+2), 5. Manson (Kan) 8 (2+6), 6. Corson (Kan) 8 (1+7), 7. Bjarkin (Rus) 7 (3+4), 8. Rosol (Čes) 7 (2+5), 9. Nylander (Sve) 7 (1+6). Na listi vratarjev pa je najboljši Finec Lindfors s 100-odstotnim izkupickom, vendar pa je branil le eno tekmo. Lestvica vratarjev: 1. Lindfors (Fin) 1 tekma - 100 odstotkov obranjenih strelav, 2. Ranford (Kan) 5 - 97, 08, 3. Dunham (ZDA) 1 - 96, 77, 4. Tugnut (Kan) 2 - 96, 15, 5. Briza (Čes) 6 - 95, 50, 6. Jablonski (ZDA) 2 - 95, 24, 7. Stankiewicz (Avs) 4 - 94, 56 in 8. Pavoni (Ita) 4 - 93, 44.

(M.J.)

ATLETIKA / ZDAJ IMA 31 LET

Lewis bi rad tekmoval do iger leta 1996

Letos ne bo skakal v daljavo

RALEIGH - Carl Lewis zeli tekmovati na svojih cetrtih olimpijskih igrah v Atlanti leta 1996, ko bo star petintrideset let, in povecati velicnostno zbirko kolajn. »Najbrz bom skakal v daljavo in tekav v stafeti,« pravi Lewis, ki je se pred casom trdil, da bo olimpijske igre gledal s tribun. »Pred Ol '92 nisem veliko govoril o svoji tekmovalni prihodnosti, toda zdaj cutim, da sem sposoben obdržati vrhunsko formo, telo ostaja isto. Načrtujem, da bom lahko tekmoval se stiri leta. Napovedi za tako dolgo dobo so tvegane, pri tem pa je se težje, ce si star enaintrideset let.«

Odlocitev, da letos ne bo skakal v daljavo, mu bo pomagala, da bo odžral svetovni rekord na 100 metrov, pri tem pa bo lahko ohranil fizično pripravljenost. »Pred sprintom bi se pocutil cudovito, nato bi skakal, potem pa bi me lahko dva dni bolel hrbet in moral bi se zdraviti. Doselej se ni zgodilo se nic takega in pocutim se veliko bolje. Na zaletisce skoka v daljavo se bom zanesljivo vrnil prihodnje leto. Ni stvari, ki bi mi lahko preprečila vrnitev k skoku v daljavo. Skakal bom v prihodnosti in za

prihodnost,« pravi Lewis, ki ima v skoku v daljavo tri zlata olimpijska odličja. Se noben skakalec v daljavo ni osvojil starih kolajn na olimpijskih igrah, Američan je najblizje temu podvigu. S tekmo na 200 metrov bo na svojem letošnjem tekmovalnem umiku nadomestil skok v daljavo: »Nastopil bom na sedmih, osmih, morda desetih tekih na 100 metrov in kot dopolnilo tudi na 200 metrov. To disciplino sem v preteklosti jemal kot pastorka, toda letos se želim uvrstiti v ameriško reprezentanco na 100 in 200 m ter v stafeti. Na svetovnih prvenstvih se nikoli nisem tekav na 200 metrov.«

Trening za tek na 400 metrov mu bo pomagal k večji moči na 200 metrov: »Treningi so v redu. Boljši sem kot leta 1991, o tem sploh ni dvoma.« Lewis je svetovni rekord na 100 m (9.86 sekunde) dosegel na SP 91 v Tokiu, osebnini rekord na 200 m (19.75 sekunde) pa leta 1983. Zadnji rezultat, ki ga je pet let pozneje izenacil Joe DeLoach, je bil do lanskih olimpijskih iger tudi rekord ZDA, v Barceloni pa ga je na 19.73 sekunde popravil Mike Marsh.

INTERVJU / PO SLABEM ZAČETKU SE JE FRANCOSKI NAPADALEC PRI MILANU DOKONČNO UVELJAVIL

Papin: Želim ostati v Milanu

Pogodba z italijanskim klubom zapade julija 1994. leta, novo pa naj bi podpisal najmanj za tri leta

LEO BASSI / FREEPRESS

MILAN - Druga nogometna kariera Jeana Piera Papina, verjetno najbolj pomembna, se je pričela 16. februarja 1992 v nekem hotelu v Marseilleu. Po mesecih trdih pogajanj z Bernardom Tapiom, lastnikom nogometnega kluba Olympique je Berlusconi Milan končno uspel pridobiti nogometaša, ki so ga rdece črni na vsak način želeli imeti v ekipi. Tudi sam Papin je bil po podpisu pogodbe vidno zadovoljen. Milanu je tudi ta veliki met uspel zahvaljujoč ze skoraj legendarnim pogajalskim sposobnostim in pravilnim odločitvam vodstva kluba oziroma samega Berlusconija. V Marseille je odpotoval Adriano Galliani, zvesti Berlusconi je namestnik, ki je tja dopotoval le dan pred delegacijo Napolija. Neapeljanci so bili ze prepričani, da bo Papin nastopal v njihovem dresu, toda Milan je v zadnjem trenutku ponudil znatno vec in pogodba je bila takoj podpisana. Tako se sklepajo posli v nogometnem svetu: k Neaplju je prestopil Fonseca, k Milanu pa Papin. Berlusconi je najprej v mostvu želel Darka Pančeva, toda po izjemno slabih igrah slednjega na tekmi Crvena Zvezda - Sampdoria, veljavni za Pokal prvakov, se je takoj premislil.

Zacetek v rdece-crni majici za JP Papina ni bil lahek. Zoga ni in ni hotela v mrežo, Van Basten pa je zadeval kot za stavo. Ve se, kot pravi ljudski

rek, dva petelina v enem kokosnjaku pac ne gresta skupaj. Toda pocasi se je JPP začela nasmihati sreca. Zacel je polniti mreže nasprotnikov v prvenstvu, italijanskem pokalu, v evropskih pokalnih tekmovanjih ter pred nekaj tedni dosegel fenomenalni gol proti Portu, o katerem so se razpisali vsi evropski casopisi.

»Vsak zacetek je težak in tako je bilo tudi z menoj. Prišel sem igrati v drugi državi, kjer je tudi način igre povsem drugačen. Francosko prvenstvo se sploh ne more primerjati z italijanskim. V Franciji se prvenstvo igra v soboto ali nedeljo, potem pa do naslednjega petka nogomet pade v pozabo. V Italiji cutis strahoten pritisk medijev in javnosti vsak dan. Novinarji nas ne pustijo pri miru niti minute, pa se za TV moraš obvezno dati izjavo, saj je lastnik prav tako Berlusconi. Ne smem pozabiti na obdobje, ko sem se sele moral privaditi na ekipo. V Marseilleu so bili vsi soigralci podrejeni meni, torej so morali zogo obvezno podati meni. V Milanu pa igrajo Van Basten, Gullit, Savičević. Sele pred kratkim sem se popolnoma vzivel v italijanski način igre in se privadil italijanski mentaliteti. Lahko brez zadržkov recem, da ne občutim vec razlike med Marseilleom včeraj in Milanom danes. V Italiji sem se naučil se marsikaj koristnega. Nikoli si nisem mislil, da

bom kdaj tako dobro zaingral tudi v obrambni vlogi pred golom.

Kriza je torej mimo in pozabljeni so napeti trenutki, ko je lani novembra novinarju francoskega casopisa Equipe dejal:

»Ne zdržim vec. Zapustil bom Milan!« Papin te izjave ni zanikal in pravi: »Res je, ko me je Capello med tekmo proti Udineseju zamenjal sem se močno razjezil. Dan po tekmi sem zahteval pogovor z Berlusconijem, saj sem želel jasen odgovor, ali me potrebujejo ali sem za njih samo zlata rezerva. Poskušal sem predsedniku razložiti, kakšne so moje nogometne sposobnosti, dejal sem mu, da so me kupili kot napadalca ter da moje obveznosti do kluba v celoti izpolnujem. Lahko se zgodi, da igram slabše skoraj vseh 90 minut, toda do-

volj je le par sekund, da pridem v pravi položaj in dosežem zadetek. Ce pa nimam možnosti, da stopim na igrišče, je popolnoma jasno, da ne morem pokazati svojega nogometnega znanja. Dokaz te moje trditve ste lahko videli na tekmi proti Portu. Odkritosrčno priznam, da sem igral slabo, imel sem le eno priloznost in zoga je končala v nasprotnikovi mreži. Milan je velika italijanska metropola, gospodarsko srce Italije, da o Berlusconiju sploh ne govorimo. Za nekoga, ki je živel v tipicnem provincialnem srediscu Marseilleu je to gotovo velika sprememba v načinu življenja.

»Lani poleti - razlaga Papin - se je nekega dne v Milanu nenajavljen pojavil sam Berlusconi ter mi dejal: Ti si v Franciji dosegel ogromno go-

lov, mene pa zanima, koliko si jih dejansko sposoben dati v Milanovi majici?« Odgovoril sem mu: gospod predsednik, dvajset golav bo dovolj? Berlusconi je odvrnil: OK, sprejemam stavo. No, predsednik bo stavo gotovo izgubil. Sedaj sem pri številki 19, pravzaprav 20, kajti tudi jaz stejem tudi gol v prijateljski tekmi proti Interju, meseca avgusta.

To je bil tudi eden mojih najlepših golav v karieri.

Stare zamere so očitno ze pozabljene, tudi Jean Pierre Papin je postal gorec privrženec sportno denarnega fenomena, imenovanega Milan. Pogodba mu zapade junija 1994, vendar Papin ze razmišlja o podaljšanju sedanje pogodbe se za tri leta. To potrjuje tudi njegov italijanski zastopnik,

spretni Beppe Bonetto. Prav on je v pogajanjih z Berlusconijem odgovoril iztržil dvakrat vec od prvotne ponudbe (1.2 milijona dolarjev), ko je Gallianu dejal: »Vsak gol Jeana Piera v Franciji velja 50 tisoč dolarjev, v Italiji pa vsaj dvakrat vec.« Na zacudenje Italijanov, zakaj bi bili Papi novi goli v Italiji vec vredni kot v Franciji, je zviti Bonetto odgovoril: Tekme na stadionu Olimpiquea si lahko ogleda 40.000 ljudi, medtem ko jih stadion San Siro sprejme 80.000. Ce to ni logičen matematični sestevek, potem pa...«

Papin priznava, da bo najraje igral za Milan do zaključka profesionalne kariere. »Berlusconi mi je dal jamstvo, da se bomo o podaljšanju pogodbe dogovorili v zelo kratkem casu. Ne zanima me, ko-

liko tujcev bo na Milanovi klopi. V teh mesecih sta mi klub in samo mesto prirasla k srcu. Tudi moji otroci bi lahko brez zadržkov odrasli v tem mestu. Na Francijo nisem pozabil, za vrnitev v domovino je se vedno dovolj casa.«

Papin živi v razkošni vili ob jezeru, kjer je pred njim stanoval Gullit, ki se je raje preselil blizje centru Milana in uživa sladke trenutke zmago-slavja. »Rad bi igral skupaj z njim,« ga je pohvalil Platini, ki nadaljuje: »Odlično zadeva z obema nogama, je oportunist, znajde se tudi v najbolj nemogocih položajih.« Platinijevo mnenje pa ni osamljeno, podkrepljeno je tudi s številnimi podatki; v zadnjih dveh mesecih je Papin na 11 golav, dosegel kar trikrat zapored po dva zadetka, proti Pescari, Interju (v italijanskem pokalu) ter Sampdoriji.

To je torej Jean Pierre Papin, nogometaš, ki je spravil pod vprašaj tudi vodilno vlogo Marca Van Bastna znotraj ekipe. Kdo od obeh je močnejši? Na to vprašanje je težko odgovoriti. Mnenje dveh uglednih sportnih casopisov, francoskega L'Equipe ter italijanske Gazzette dello Sport se nagiba na Papinovo stran. Kdo je Jean Pierre Papin? »To je nek mladenič, ki bi neizmerno rad zatresel mrežo nasprotnikovega gola in se mu ta želja kdaj pa kdaj tudi uresniči,« mi je hudo-mušno odvrnil in dodal: »ne sprašujte me o najlepšem голу. Najlepsi gol je vedno naslednji.«

NOVICE

Prva tekma Knorr-Benetton

BOLOGNA - Favorit je Knorr, pravi trener Benettona Skansi, favorita ni, trdi trener Knorra Messina, pred današnjo prvo finalno tekmo končnice italijanskega kosarkarskega prvenstva (ob 17.30). Benetton je lani prvič osvojil naslov prvaka, Knorr pa se lahko ponasa ze z desetimi, a zadnjega je osvojil pred devetimi leti. Kapetan Brunamonti (34 let, danes pa bo odigral 550. tekmo v A ligi) je bil tokrat ze eden vodilnih moz bolonjskega mostva, odlično igra se sedaj Prvak bo ekipa, ki bo trikrat zmagala.

Alonso manjša prednost

AVILA - Peto etapo kolesarske dirke po Španiji je dobil domačin Alonso, ki je na cilj privozil z 28 sekundami prednosti pred glavnim kolesarjem, med katerimi je bil tudi vodilni na zacasni lestvici Svicar Alex Zuelle. Vrstni red po 5. etapi: 1. Zuelle (Svi), 2. Alonso (Sp) +4 sek., 3. Jalabert (Fr) +29, 4. Breukink (Niz) +30, 5. Rominger (Svi) i.z., 6. Gorospe (Sp) +32, 7. Garmendia +35, 8. Mauri (Sp) +36, 9. Gelfi (It) +39, 10. Zarrabeita (Sp) +44.

Zmagovalcu bogata nagrada

NEWMARKET - Na konjski dirki Guineas v Angliji je na 1, 6 kilometra dolgi progi zmagal konj Sayyadati z »jockeyem« Walterjem Swinburnom. Lastnik Sayyadatija je Mohamed Obaida, trenira pa ga Anglez Clive Brittain. Zmagovalcu je pripadla nagrada 168.300 dolarjev.

Gascoigne operiran

LONDON - Angleskega nogometaša Paula Gascoigna so zaradi zlomljene licnice operirali. Anglez se je poskodoval na kvalifikacijski tekmi za nastop na SP v sredo proti Nizozemcem na Wembleyu, potem ko je trčil z Janom Woutersem. Po napovedih naj bi Gascoigne ponovno igral cez dva tedna.

Tenisti na več frontah

MADRID - Najzanimiverjsi izidi odprtega prvenstva Madrida v tenisu: Edberg - Svensson (oba Sve) 6:3, 6:2; Bruguera (Spa) - Filippini (Uru) 6:2, 6:2; Corretja (Spa) - Markus (Arg) 6:3, 6:4; Burillo - Clavet (oba Spa) 6:4, 7:5; cetrtfinale: E. Sanchez (Spa, 5) - Costa (Spa, 4) 7:6 (7:3), 4:6, 7:5, Canabell (Spa) - Davin (Arg) 3:6, 6:4, 6:1.

ATLANTA - Na teniskem turnirju z nagradnim sklodom 300 tisoč dolarjev so bili v 2. kolu doseženi naslednji izidi: Azar (Arg) - Washington (ZDA) 6:3, 3:6, 6:4; Gomez (Ekvador) - Mezzadri (Svi) 7:6 (7:4), 4:6, 6:3; Shelton - Tarango (oba ZDA) 6:2, 6:3; Eltingh (Niz) - Agenor (Haiti) 3:6, 6:3, 6:4.

MUNCHEN - V cetrtfinalu teniskega turnirja je Ivan Lendl (ZDA, 2) premagal Francoza Gerarda Solvesa s 6:4, 3:6, 6:1, Spanec Jose Francisco Altur pa Francoza Arnauda Boetscha z 1:6, 6:3, 6:4.

HAMBURG - V polfinalne teniskega turnirja sta se ze uvrstili 2. nosilka Graf in Novotna. Nemka je s 6:3 in 6:1 premagala Bolgarko Katarino Malejevo, Čehinja pa Nemko Anke Huber s 6:1, 6:3.

Rainey najhitrejši

JEREZ - Na prvem treningu cetrtre dirke motociklistov za svetovno prvenstvo je bil v politrskem razredu najhitrejši svetovni prvak Rainey (ZDA). Rezultati: 1. Rainey (ZDA, yamaha) 1:51.654, 2. Schwantz (ZDA, suzuki) 1:52.024, 3. Barros (Bra, suzuki) 1:52.560, 4. Cadallora (Ita, yamaha) 1:52.831, 5. Doohan (Avstral, honda) 1:53.845, 6. Chandler (ZDA, cagiva) 1:55.275, 7. Garcia (Fra, yamaha) 1:55.577, 8. Reynolds (VB, harris yamaha) 1:55.651, 9. Criville (Spa, honda) 1:55.723, 10. Itoh (Jap, honda) 1:55.750.

NBA: favoriti zmagali

Na prvih cetrtfinalnih tekmah ameriskega kosarkarskega prvenstva NBA so favoriti potrdili napovedi, saj je le San Antonio uspelo osvojiti zmago na tujem igrišču, za Portland pa ni igral poskodovani Drexler. Na tej tekmi sta bila najbolj učinkovita Elliot (18 točk) in Robinson (16 točk in 15 skokov). San Antonio sedaj favorit za prestop v polfinalne Zahodne konference. V isti skupini je Houston zlahka premagal Clipperse, na Vzhodu pa sta Boston in Cleveland brez večjih težav odpravila mostvi Charlotte in New Jersey. Izidi prvih cetrtfinalnih tekem (igra se na tri zmage): VZHOD: Boston - Charlotte 112:101, Cleveland - New Jersey 114:98. ZAHOD: Portland - San Antonio 86:87; Houston - Clippers 117:94.

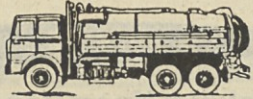
Otočani brez strelca

NEW YORK - V cetrtfinalni tekmi za Stanleyev pokal v hokeju na ledu med Washington Capitals in New York Islanders je igralce Washingtona Dale Hunter po sodnikovem pisku s hrbta z vso silo zadal napadalca New Yorka Piera Turgeona, potem ko se je ta veselil zadetka. Nalet je bil tako močan, da je Turgeon zletel v transko ogrado in tam za nekaj minut nepremično obležal. 23-letni Turgeon je najboljši strelac New York Islanders in s 132 točkami šesti strelac lige NHL. Zaradi hudega pretresa mozganov in izpaha rame v cetrtfinalu ne bo mogel nastopiti za svoje mostvo, ki se bo pomerilo z branilci naslova Pittsburgh Penguins. Njegov »rabelj« Dale Hunter pa bo zaradi nepravilnega naleta za dalj casa moral zapustiti ledene arene. V osmini finala Stanleyevega pokala so v Smytheovi diviziji v zadnjem srečanju Vancouver Canucks s 4:3 v podaljšku premagali Winnipeg in si tako s štirimi zmagami zagotovili nastop v cetrtfinalu, kjer se bodo za naslov Smytheove divizije pomerili z Los Angeles Kings. L.A. Kings so v šesti tekmi cetrtfinala z 9:6 premagali Calgary Flames. Za zadnje mesto v cetrtfinalu pa se v Norrisovi diviziji borijo Toronto Maple Leafs in Detroit Red Wings. Pred odločilnim sedmim srečanjem je rezultat v zmagah neodločen 3:3. (M. J.)

Slovaki želijo olimpijske igre

PRAGA - Majhno slovasko mesto Poprad, ki leži v vznožju Visokih Tater, zeli kandidirati za zimske olimpijske igre leta 2002. Razmišljajo tudi o ideji, da bi tekmovalja v alpskem smučanju in smučarskih tekih potekala na sami meji s Poljsko, ki je od Poprada oddaljena 70 kilometrov. V blizini je tudi Strbske Pleso, ki je ze bil prizorišče številnih mednarodnih tekmovalj. Kandidaturo Poprada proučuje tudi slovaska vlada, ki bo svoje mnenje objavila konec junija.

DANEV

PRAZNJENJE GREZNIC
IN CISTILNIH NAPRAV
CISCENJE ODOČNIH KANALOV
Z VODNIM PRITISKOM
VZDRŽEVANJA IN POPRAVILA
CISTILNIH NAPRAV

OPCINE - TRST - Ul. Peonie 3/1
Tel. (040) 211336 - 213592
Fax (040) 214802

BUFFET - PIZZERIA

»da RINO«

KOSILA - VEČERJE
PIZZE
OPOLDNE IN ZVEČER

OPCINE - Narodna ul. 65
Tel. 213821
ob nedeljah zaprto

Obutev - usnjena
galanterija

Heart

Općine Narodna Ul. 122
Tel. (040) 213900

pizzeria - bar - gostilna

»VETO«

Peč na drva

DEBENJAK NADA in FABRIZI ERINO snc
ob torkih zaprto

OPCINE - Proseška ulica 35 - Tel. (040) 211629

DROGERIJA - PARFUMERIJA

BK2

MARKET PRALNIH PRAŠKOV

BEZIN in KOMAR snc

PAPIRNICA
VSE ZA VRTNARSTVO

OPĆINE

Ul. S. Pellegrino 27 Tel. 213969

GOSTILNA

GRILANC

Najemnik BASTIANCICH LIDIA

SALEZ 59 - Tel. 229113

DESPAR service

Maida

KRIZ 135

Tel. 220717

POOBLASČENA
AVTOMEHANIČNA
DELAVNICA

»ENZO«

OPCINE Bazoviška ul. 60

Društvena gostilna

Gabrovec

Najemniki SAVINA IN ANA

Tel. 229168

HI - FI. VIDEOTAPE,
TV COLOR
IN SERVIS
ALDO COLA
KONTOVEL 13A
TEL. 225471

ELEKTRO
GOSPODINJSKI
STROJI
RADIOAPARATI
AVTORADIO

PRODAJA
AVTOMOBILOV

VODOPIVEC

PRODAJA

- NADOMESTNI DELI

- SERVIS

(Servis v garanciji)

ZGONIK 50/A - Tel. 229122

**I. MAJ
MEDNARODNI
PRAZNIK DELA**

FOTO MAGAJNA

GOSTILNA
Z RIBJIMI SPECIALITETAMI
»Boutique del pesce«

KONTOVEL 97
Tel. 225390

POHISTVO

30 let delovanja

Koršič

TRST - Ul. S. Cilino 38 - Tel. 54390

AVTORADIO
RADIO - TV
VIDEOKASETE
GOSPODINJSKI
STROJI

Bresciani

OPCINE
Narodna ul. 39
Tel. 211711

PEKARNA
IN SLASČICARNA

BUKAVEC

PROSEK 160
Tel. 225220

Kozmetika 90

OPCINE

Narodna ulica 118
Tel. 212061

GOSTILNA

»PRI POŠTI«
»ALLA POSTA«

Specialitete: meso, ribe, divjačina

BAZOVICA - Ul. GRUDEN 56 - Tel. 226125
ZAPRTO OB TORKIH

AVTOKAROSERIJA

Švara S. & Masten S.

Nabrežina Kamnolomi 69
Tel. 200654, 299768

MANUFAKTURNA
TRGOVINA

**Pertot
Ivana**

Nabrežina 106/4
Tel. (040) 200055

Pekarna - Slasčičarna

Čok

Općine - Narodna ul. 57
Tel. 213645
nudi dnevno sveže
domaće pecivo
in vse vrste kruha

BAR - SLADOLED

POSLOVALNICA
TOTOCALCIO
TOTIP
ENALOTTO

PROSEK 140
Tel. 225286

TRGOVINA JESTVIN

DESPAR
Anita in Silverij Slavec

OPCINE
Narodna 63 - Tel. 212197

ZIDARIČ S.n.c.

Skladišče papirja in papirnatih izdelkov
za prehrano: vrečke, torbe, prtički,
higienski papir, kozarci
Nabrežina 120 - Tel. (040) 200232
Fax (040) 201188

DROGERIJA - PAPIRNICA
BIZUTERIJA - PARFUMERIJA

Marina Cibic

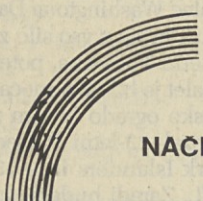
Prosek 114 - Tel. 225770

POHISTVO

PUPIS

IN SESLJAN

POHISTVO

ARCOBALENO

DEVIN

NACRTOVANJE INTERIERA
PO MERI

IZBIRA MODERNEGA, STILNEGA
IN RUSTIKALNEGA POHISTVA

FOTO

SEDMAK

PROSEK 129
Tel. 225394

TRGOVINA
OTROSKIH OBLACIL
IN SPODNJEGA
PERILA

Aleksandra

NABREŽINA 143

TAC s.n.c.

Terčon A. in Clarici A.

gradbeni
material

SESLJAN 27/A - TEL. (040) 299259

Zivec S.n.c.

Zivec s. & c.

Obrtniška cona »DOLINA« 507/4
Telefon 228091
Fax: 228389

**Popravila
in adaptacije
električnih napeljav
v smislu zakona št. 46/90.**

HOTEL -
RESTAVRACIJA
PIZZERIA,
TOBAKARNA

MILIČ

BRISCIKI Tel. 327330

Gostilna
GRUDEN
Tipična kraška
kuhinja

Sempolaj 49
Tel. (040) 200151
zaprto ob ponedeljkih

EDILMA

kamneti
ploščice
sanitarije
gradbeni
material

TRST - Ul. dell'Uva 2 - Tel. 411309

KAMNOSESKO
PODJETJE

Zidarič

SEMPOLAJ 4/B

GOSTILNA
PIZZERIA

GUŠTIN

ZGONIK 3/4
Tel. 229123

MARKET ABC

Ghez U. & C. s.n.c.

LONJERSKA CESTA 168

Tel. 54388

URARNA
ZLATARNA

Bratina

TRZIC
Corso del Popolo 28
Tel. 410674

ZELEZNINA
IN DROGERIJA

TERČON

SESLJAN 27/A
Tel. 299220

POMORSKI AGENCIJI

MEDITERRANEA s.r.l.

in

PROSPER s.r.l.

Tel. 040/7369 - Fax 040/370328

Telex 460087 MEDMAR I

34132 TRST

Telex 460125 MEDPRO I

Ul. Milano 4/1

ELEKTRICNE
INSTALACIJE

**Ambrožič
Milan**

ROJAN

Ul. Moreri 7
Tel. 414277

Pertot

- podloge
- drobnarije
- velika izbira blaga
- oblačila
- oprema

TRST

Ul. Ginnastica 22
Tel. 371648

ZELEZNINA

**Rožica
Terčon-Pertot**

NABREŽINA 124
Tel. 200122

GLOBTRADE

italiana S.p.a.

Export - Import

SEDEŽ:

34170 GORICA - Largo Culiati 11
Telefon (0481) 5941
Telex 460555 GLOBTR I
Telefax (0481) 594220

TEKSAS / NA POGORIŠČU

Koreshevega trupla ni med umrlimi v Wacu?

Ljudje se bojijo, da mu je z 8 pristaši uspelo zbežati s farme

WASHINGTON - Deset dni po tragicnem epilogu dolgotrajnega obleganja utrjene farme davidovske sekte pri teksaskem Wacu je kot strela z jasnega butnil sum, da se je David Koreshe izmuznil agentom FBI. Se vec, po vseh dosedanjih izračunih manjka poleg Koreshe se osem njegovih pristavev. Na pogorišču utrjene farme so namreč našli le 72 zoglenelih trupel, tako da ni sledu za devetimi osebami. Preiskovalci upajo, da so bile prvotne številke o zabarikadiranih verskih skrajnežih netocene, obenem se tolazijo, da so lahko zgrešene tudi številke o 72 truplih, ker se je med požarom razvila tako visoka temperatura, da je včasih težko ugotoviti, če gre za eno ali več oseb. Ljudje iz Waca pa nimajo dvomov: Koresheju je uspelo zbežati. »Dokler ne bomo našli njegovega trupla, bodo ostajali dvomi«, je navedla neka upokojenka, ki ne verjame preiskovalcem. Zupan Bob Sheeney pa je poudaril, da se ljudje ne zadovoljijo z razlagami, hočejo Koreshevo truplo, sele nato bodo lahko preiskovalci arhivirali vso zadevo. Odvetniki prez-

velih Koreshevih pristavev navajajo, da so njihovi varovanci Koreshe zadnjič videli ob 10. dopoldne tistega tragicnega 19. aprila. Utrjeno farmo so zajeli plameni nekaj ur kasneje, tako da bi v teoriji lahko Koreshe tudi zbežal. Pod utrjeno farmo je namreč pravi labirint predorov in jaskov. Oblasti so najodločneje demantirale tudi to domnevo, ces da so predori prezoki za odraslega cloveka. Da bi pomirili preiskovalce, so odgovorni za javno varnost navedli, da so med 51-dnevnim obleganjem Koreshevo farmo obdali s toplotnimi senzorji, ki bi zaznali vsak poskus prebege.

Izvedenci za sodno medicino iz Forth Wortha so dosedaj izvedli 28 obdukcijskih ugotovili, da je vsaj sedem oseb umrlo zaradi strelnega orožja. Trenutno se ni jasno, ali je slo za samomore, ali pa za hladnokrvne likvidacije. Koreshevega trupla pa se niso odkrili, tako da dvomi ostajajo, z njimi pa strah ljudi pred tem samozanim »božjim utelesencem«, ki bi lahko svoj »cudezni beg« izkoristil za novacenje novih pristavev.

KOSTARIKA / POLICIJA Z ZVIJAČO ZAJELA UGRABITELJE

Srečen zaključek ugrabitve sodnikov vrhovnega sodišča

Tolpo je vodil nekdanji agent, ki je vso zadevo organiziral, da bi prišel do denarja za zdravljenje - 23 izčrpanih talcev osvobodili po 72 urah

Predsednik vrhovnega sodišča Cervantes po izpustitvi (Telefoto AP)

SAN JOSE - V četrtek je kostariski policija uspelo prevarati skupino petih ugrabiteljev, da so osvobodili 23 talcev, med katerimi je bilo tudi 18 sodnikov vrhovnega sodišča. Tolpo so nato ujeli, ko se je poskušala vkrcati na letalo, s katerim je hotela zbežati.

Elite policijske enote so ugrabitelje ujele na mednarodnem letališču v San Joseju in s tem zaključile tridnevno pustolovščino. Pred tem so policaji izročili tolpi odkupnino 200.000 dolarjev in jim obljubile letalo, s katerim naj bi odleteli na varno.

Rafael Guillen, nacel-

nik preiskovalnega oddelka vrhovnega sodišča, je novinarjem povedal, da so se ugrabitelji vdali, ko so policaji protiterorističnega oddelka skočili iz zasede in streljali v opozorilo, medtem ko so se ugrabitelji skušali vkrcati na letalo. Stiri so bili celo ze na krovu letala, petu pa se se ni uspelo vkrcati. Nihce ni bil ranjen.

Predsednik Rafael Angel Calderon je novinarjem z zadovoljstvom naglasil, da so vsi ugrabitelji ujeti in vsi sodniki rešeni, kar je najboljši možni rezultat.

Pod imenom »Poveljstvo smrti« je pet obo-

rozenih moz v pone-deljek vdrl v prostore kostariskega vrhovnega sodišča in zajelo 19 od 22 sodnikov ter 5 uslužbencev.

Grozili so, da bodo jetnike ubili, ce oblasti ne bodo pristale na njihove zahteve. Pozneje so enega od sodnikov osvobodili. Da bi rešili talce, sta se dva vladna funkcionarja ponudila v zameno zanje. Ugrabitelji so ponudbo sprejeli. Funkcionarja sta se bila v njihovih rokah, ko so jih presenetili z napadom na letališču.

Policija je povedala, da so razbojniki funkcionarja, polkovniku

Marinu Donatu, nacelniku policije notranjega ministrstva, in Alfonsu Ayubu, svetovalcu za varnost, vso pot do letališča grozili s pistolami.

Ugrabiteljem so pred tem ze izročili odkupnino 200.000 dolarjev in jih obvestili, da jih na letališču caka letalo, ki jih bo spravilo na varno v kako drugo latinskoameriško državo.

Tolpo je vodil 36-letni Guillermo Fallas, bivši agent, ki ga je trenirala ameriška agencija DEA, z velikimi izkušnjami na področju boja proti trgovcem z mamili. Fallas je pripadal preiskovalnemu oddelku sodišča in je s svojimi pajdasi preprical nekega policijskega nacelnika, da jim je posodil orožje, ces da gredo na lov. Orožje pa so namesto tega uporabili pri napadu na sodisce.

Preden bi se odpravil iz prostorov sodišča v četrtek, je Fallas izjavil, da boleha za cirozo na jetih in da je bil primoran postati ugrabitelj, da bi zbral denar, ki mu je potreben za drago zdravljenje v ZDA.

»Zaradi zdravstvenega problema, ki ga imam ze vrsto let, so se mi druga

za drugim zaprla vsa vrata.« je rekel Fallas in dodal, da je njegova bolezen napravila konec njegovi karieri, to pa je pomenilo, da ni mogel več prezivljati zene in treh otrok. Kostaricane je prosil odpuscanja in rekel, da ni imel druge možnosti. Pri ugrabitvi se mu je pridružil se brat Gilberto, prav tako policaj preiskovalnega oddelka sodišča in se vsaj en sorodnik.

23 izčrpanih talcev so izpustili po 72 urah. V tem casu so bili priklenjeni na stoli in jim niso dovolili, da bi se med seboj pogovarjali. Grozili so, da jih bodo ubili. Po izpustitvi so jih z uradnimi avtomobili odpeljali na ganljivo snidenje z družinami na ministrstvo za notranje zadeve.

Edgar Cervantes, predsednik vrhovnega sodišča in eden od talcev, je rekel, da so bili ugrabitelji sprva zelo nasilni. Nekateri so povedali, da so bili med ugrabitvijo prisiljeni cele ure ležati na trebuhu z obrazom obrnjenim proti tlom.

Calderonovo vlado so ostro kritizirali, ker se je pred kratkim pogajala z obozorjenimi ugrabitelji v dveh podobnih primerih.

NOVICE

V Mehiki zaplenili 2, 6 tone heroína

CIUDAD DE MEXICO - Mehiska policija je zaplenila 2, 6 tone čistega heroína, ki je bil namenjen v ZDA. S to zaplembo, ki je najpomembnejša v zadnjem obdobju, so v Mehiki trgovcem z mamili zasegli več kot devet ton tega alkaloida, pravici pa zagotovili 25 prekupovalcev. Sedanja pošiljka so zaplenili na tovorni ladji pod singapursko zastavo, ki je bila na prizuvezu v srednjemehiškem pristanišču Altamira.

Španski bik nabodel kolumbijskega bikoborca

MADRID - Znani kolumbijski bikoborec Cesar Rincon jo je v petek skupil v sevillski areni. Med neko klasično bikoborsko figuro ga je bik presenetil, saj se je nenadoma obrnil in bikoborca nabodel in vrge v zrak (telefoto AP). El Rincon je zadobil globoko rano v spodnjem trebuhu, bika so ubili, njegove uhle pa poslali bikoborcu z željo, da bi cimprej okrevale.

Umorili brazilskega pristaša Greenpeacea

RIO DE JANEIRO - Paulo Cesar Vinha, deželni direktor ekološke organizacije Greenpeace, je postal zrtev svoje naravovarstvene zavzetosti. Neznanci so ga ubili s štirimi strelami na plazi Ponta de Fruta pri Vila Velhi, nedalec od glavnega mesta brazilske zvezne države Espirito Santo Vittorie. Vinha je pred enim tednom vodil protestno manifestacijo, ker so nezakonito odnasali pesek s plaze. Oblasti so to dejavnost prepovedale, »prizadeti« pa so se sedaj mascevali.

Polkovnik Luiz Sergio Aurich, podtajnik za varnost in poveljnik krajevnih varnostnih sil, je sporočil, da so truplo ekologa našli deskarji in da je policija ze aretirala tri sumljive osebe. Brazilski minister za okolje Coutinho Jorge je zločin najodločneje obsodil in zagotovil, da bo vlada predsednika Itamarja Franca podvojila napore za izsleditev in zgledno kaznovanje krivcev.

Zakasnela aretacija ameriškega vohuna

WASHINGTON - FBI je sporočil, da so njegovi agenti v Fort Richardsonu aretirali zaradi vohunstva narednika ameriške vojske Jeffa Gregoryja. Zvezna policija trdi, da je Gregory posredoval zaupne vojaške dokumente raznim tujim državam, ko je služboval v Zvezni republiki Nemčiji v sklopu 8. ameriške pehotne divizije v letih od 1984 do 1986. FBI ni navedel držav, za katere je vohunil narednik, ce pa ga bodo spoznali za krivega, mu grozi dosmrtna ječa. Gregory je ze tretja oseba, ki so jo aretirali v zvezi s preiskavo o vohunskih mrežah, ki jo je ustanovil Clyde Lee Conrad. S koncem hladne vojne prihajajo na dan stari grehi, tako da bomo pričali novim »zakasnelim aretacijam« ljudi, ki danes ne predstavljajo več nobene nevarnosti.

Škandal v Avstraliji zaradi nacističnega večera

SYDNEY - V Avstraliji je izbruhnil pravi škandal zaradi placanega oglasa na krajevnih časopisih, s katerim je melbournski nocni lokal Hellfire Club vabil na jutrišnji nacistični večer. To naj bi bila »Hard-core izkušnja somraka bogov, zabavnejša od invazije Rusije«. Udeležence vabijo naj se pridružijo Göbbelsu, Himmlerju, Göringju, Ribbentropu, Speeru in samemu führerju »za noc omame in kadence in za proslavitev fashiistične propagande«. Proti tem oglasom so takoj protestirali razni študentski voditelji in predsednik avstralskega židovskega sveta Isi Leibler. Protestniki ugotavljajo, da tokrat ne gre samo za neko sadomazohistično razliko, ki je značilna za ta nocni lokal, temvec se s tem večerom žali in zasmehuje židovski holokavst ob 50-letnici upora varsavskega geta.

JAPONSKA / TEŽAVE S PROSTIM ČASOM

Japonce strah konca tedna

ERNESTO TQALDO / ANSA

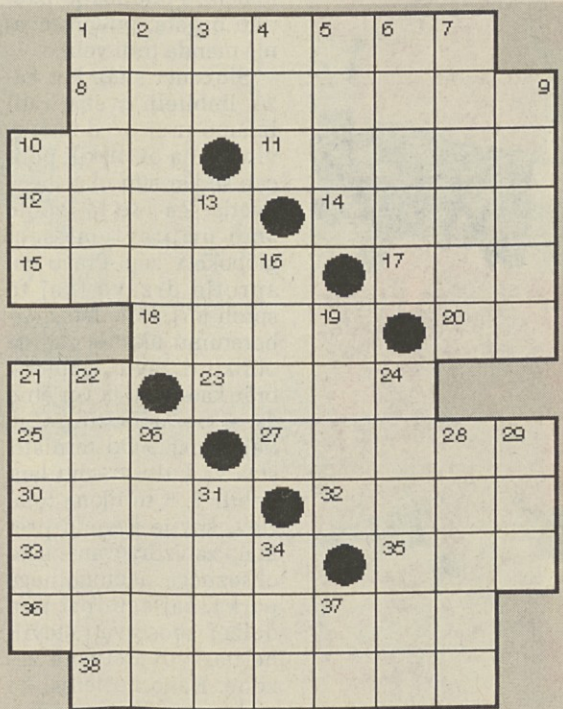
TOKIO - Privic v povojnih letih so Japonci lani delali manj kot 2.000 ur, saj je 60% podjetij uvedlo dela prosti konec tedna, 30% sol pa je sklenilo prekiniti pouk v sobotah.

V državi »dela bolnih« je to prava družbena revolucija, s katero pa imajo »podjetniški samuraji« precejšnje težave, saj so se ze pojavila obolenja zaradi prostega casa. Včeraj objavljene statistike ministrstva za delo navajajo, da so Japonci povprečno delali 1.957 ur, kar je 51 ur manj kot leto prej. To pa velja samo za večja podjetja (nad 30 delavcev) za manjša in srednja podjetja so taki rezultati še vedno prava fatamorgana. Tudi glede dopustov so lani na Japonskem napredovali iz 7, 4 na 9 dni letnega dopusta.

Po vsemu sodeč pa »brezdelje« Japonce bolj utruja kot delo. V zadnjih mesecih se namreč Japonska spoprijema z boleznimi prostega casa, ki

so zasencile tradicionalni »karosi«, smrt zaradi pretiranega dela, ki je v letih japonskega booma kosil na stotine delavcev in vodilnih kadrov.

Nove bolezni se imenujejo »sobotni in nedeljski sindrom«, »depresivni konec tedna« in »fobija počitka«. Specializirane klinike rastejo kot gobbe po dežju v vseh večjih mestih. Alkohol, mamila in bulimija (bolezenska lakota) ze nacenjajo fizično zilave japonske delavce. Zdravnik Takehito Kikava, ki je med prvimi zacel proučevati te simptome, je odprl poseben oddelek v centru za mentalno zdravje v Cibi, severno od Tokia. V glavnem so to odvisni delavci, ki padejo v depresijo, ko niso v tovarni ali v uradu, ker niso navajeni upravljati svojega prostega casa. V ponedeljek spet ozdravijo vse do naslednje sobote. Iz tedna v teden se ti simptomi stopnjujejo, tako da morajo prizadeti po strokovno pomoc.

Vodoravno:

1. ruski književnik (Konstantin, Zivi in mrtvi), 8. industrijsko mesto v severni Angliji, 10. način konjskega teka, 11. glavno mesto Jordanije, 12. nekdanji albanski predsednik (Ramiz), 14. vas ob istoimenskem jezeru pri Bekstajnu na Koroskem v Avstriji, 15. največji kitajski filozof, 17. slovenska informacijska agencija, 18. zivec, 20. tuja in nasa crka, 21. avtomobilska oznaka Kotorja, 23. krajša oblika imena Robert, 25. nekdanji turški velikas, 27. predmestje Splita, 30. črna salonska suknja na skrice, 32. slavljena igralka, 33. dalmatinski pripovednik (Vjekoslav), 35. evropski veletok, 36. organska spojina, sestavljena iz adenina in riboze, 38. vranični prisad.

Navpično:

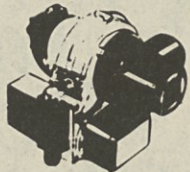
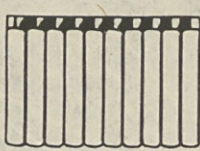
1. milanska opera, 2. kretske ljubimec Demetre v grški mitologiji, 3. angleska kratica za gospoda, 4. ime literata Hanssona, 5. temen dežni oblak, nimbus, 6. Turek, 7. hrvaski latinist, zgodovinar in protestantski teoretik iz 16. stoletja (Matija), 9. junak Vergilove Eneide, 10. cima, poganjek, 13. javor (latinsko), 16. grški bog ljubezni, 19. zdravniški poseg z injekcijo, 21. avstrijski pisatelj židovskega rodu (Franz, Grad), 22. ograjen prostor, 24. vzdevek hrvatskega zgodovinarja pod 7. navpično, 26. mesto ob reki Kocher v Nemčiji, 28. nizozemski filmski režiser (Joris), 29. izvorni krak reke Menam v Indokini, 31. angleska grofija, 34. vrsta iglavca, 37. avtomobilska oznaka Zajecarja.

Vodoravno: Simonov, Carlisle, kas, Amman, Alia, Bace, Laoco, Ren, adenoziin, antraks
RESITVE

Elettrotermo sanitaria

WALTER SOSOL

GORICA - Travnik 21 - Tel. (0481) 535516

Instalacije centralnih kurjav na kurilno olje, metan in plin
Vse potrebščine za centralno kurjavo - Prodaja črpalk

TP

IMPORT - EXPORT

tekno progres

- Zaščitna sredstva za poljedelstvo
- Kemikalije in bazna kemija
- Tehnična svetovalska služba
- Industrijski inženiring

Sedež: GORICA - Ul. Crispi 2
Tel. (0481) 531600 - Telex 460655 - Telefax (0481) 530008
Filiala: TRST - Ul. Aleardi 1

look

S.r.l.

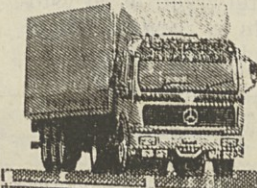
SPEDICIJA
IN
MEDNARODNI PREVOZI

34170 GORICA
Ul. Cravos 27
Tel. (0481) 531191 - 3 linije r.a.
Fax 532655

La Goriziana S.r.l.
SPEDICIJA IN MEDNARODNI PREVOZI

Sedež in uprava:
Ul. Duca d'Aosta 180 - 340170 GORICA
Tel. (0481) 520660 - 520655

Operativni urad:
MMP STANDREZ
Tel. (0481) 22351/2/3/4/5
Telex 460107 LAGORI I
Fax (0481) 520117

l'Agraria

Sergij Zavadlav

- * semena, sadike in vsi pripomočki za vrtnarstvo

- * krma in oprema za domače živali

GORICA
Ul. Trieste 18
Tel. (0481) 520898

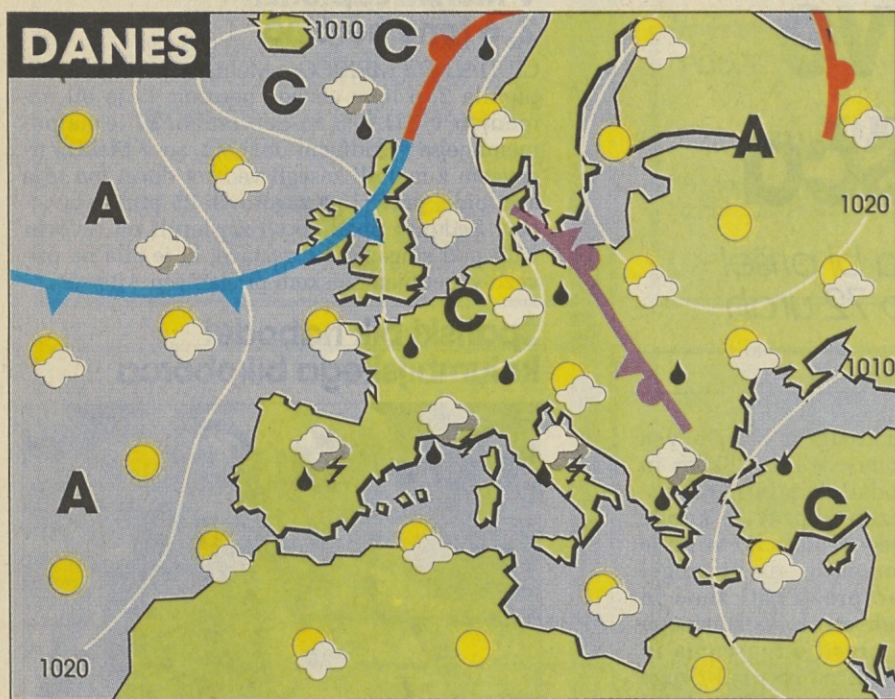
hobbles s. p. a.

PROIZVODNJA:
lesenih lamelarnih oken po meri
IZVOZ - UVOZ:
zastopstva v lesnem, kemičnem, mehaničnem in elektrotehničnem sektorju

33049 SPETER (San Pietro al Natisone)
Italija - Industrijska cona
Tel. (0432) 727286 - Telex 450504 HOBLES I - Telefax (0432) 727321

EVROPA / NESTALNO S PLOHAMI IN NEVIHTAMI

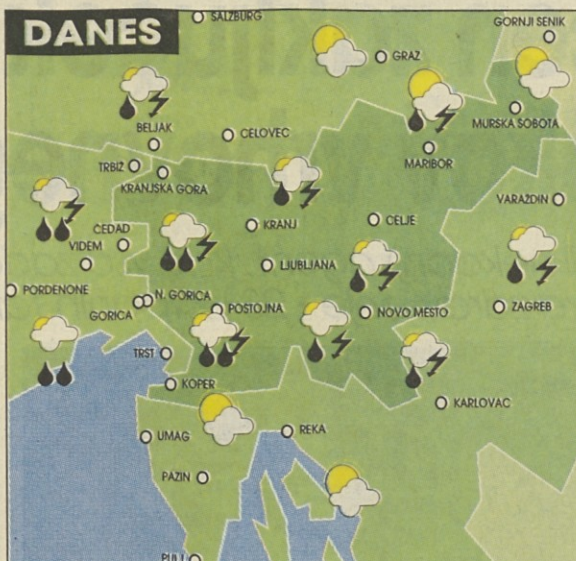
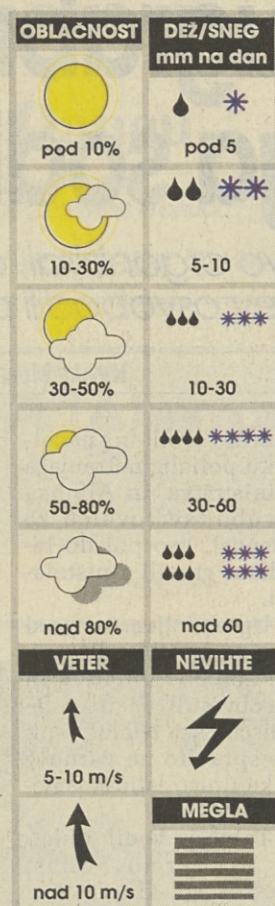

Vremenska slika

Nad Evropo je območje enakomernega zračnega pritiska. Ob sibirskih jugovzhodnih vetrovih se zadržuje nad našimi kraji tople in vlažen zrak.

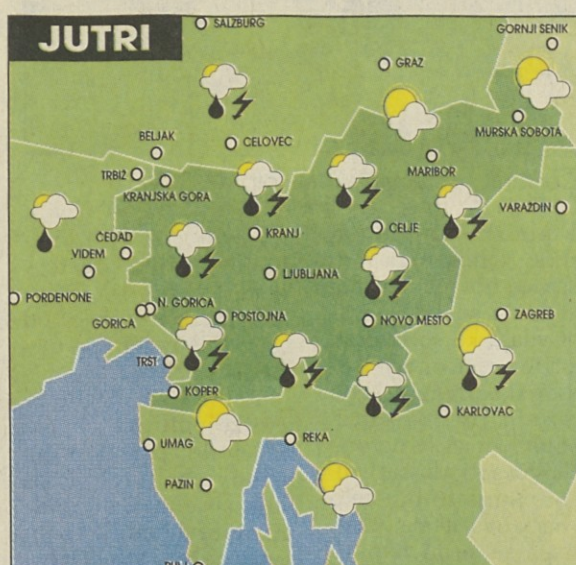

ALPE JADRAN / SPREMENLJIVO OBLAČNO

Slovenija: Spremenljivo do pretežno oblačno bo, popoldne posamezne nevihte in krajevne plohe. Najnižje jutranje temperature bodo od 5 do 10, najvišje

dnevne od 15 do 21 °C. **Sosednje pokrajine:** Spremenljivo oblačno, popoldne bodo krajevne plohe in posamezne nevihte.

V Sloveniji V nedeljo bo spremenljivo oblačno, popoldne bodo krajevne plohe in

posamezne nevihte. **Obeti** V ponedeljek bo spremenljivo vreme.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI

Vecino cest po Sloveniji je normalno prevoznih. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih poteka tekoče.

VREME V MINULEM TEDNU

Puščavski pesek iz severne Afrike

JANEZ MARKOSEK

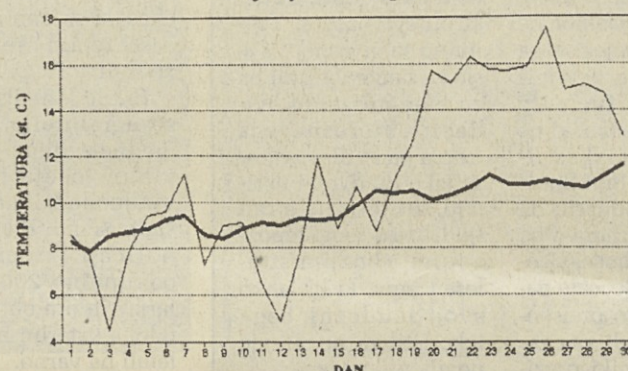
Zadnjih deset dni je bilo vreme v Sloveniji in sosednjih državah že skoraj poletno. Povprečna dnevna temperatura zraka je bila glede na dolgoletno povprečje tudi 6 stopinj previsoka, take povprečne dnevne temperature pa so običajne za začetek junija. Najvišje temperature so se v nekaterih krajih dvignile celo do 26 stopinj.

Toliko so namerili v ponedeljek v Crnolju ter v tork in četrtek v Novi Gorici. K poletnemu vremenu sodijo plohe in nevihte, ki so se pojavljale tudi v minulem tednu. Globalna vremenska situacija nad Evropo je bila ustaljena. Nad zahodnim Sredozemljem in Pirenejskim polotokom se je ves čas obnavljalo območje ni-

zkega zračnega pritiska, v višinah pa se je tam zadrževalo jedro hladnega in vlažnega zraka, ki se je sredi tedna približalo tudi Sloveniji. Od sobote do ponedeljka je bilo sončno in toplo, v tork pa se je pooblačilo in pojavljale so se krajevne padavine, predvsem plohe. V višjih plasteh ozračja so pihali južni vetrovi, ki so s seboj nosili puščavski pesek iznad severne Afrike. Dež je pesek spral iz ozračja in lepo je bil viden predvsem na avtomobilih temnejših barv. To je za naše kraje običajen pojav, ki se zgodi nekajkrat na leto. Od srede do konca tedna je prevladovalo sončno in toplo vreme, le včeraj je bilo bolj oblačno. V popoldanskem času so se

pojavljale krajevne plohe in nevihte, v četrtek je ponekod na Dolenjskem padala toča. April je bil bolj namočen kot prejšnji meseci. V južni Sloveniji je padla povprečna količina padavin, drugod je padlo od 35 do 75 odstotkov povprečne količine, ki velja za posamezen kraj. Minuli mesec je bil tople: povprečna mesečna temperatura zraka je bila v Ljubljani 11,2 stopinje, kar je za dobro stopinjo več od dolgoletnega povprečja, ki velja za obdobje 1961-1990.

Na sliki je za vsak dan prikazana letosnja povprečna dnevna temperatura (tanki črta) in dolgoletna povprečna dnevna temperatura zraka (debeli črta) v Ljubljani.

APRIL 1993
Ljubljana - Bežigrad

TEMPERATURE ALPE JADRAN včeraj ob 8. in ob 14. uri	TEMPERATURE PO EVROPI včeraj ob 8. in ob 14. uri
LJUBLJANA..... 10/18	HELSINKI..... -/-
TRST..... -/-	STOCKHOLM..... -/-
CELOVEC..... -13	KØBENHAVN..... -/-
BRNIK..... 9/18	MOSKVA..... -13
MARIBOR..... 12/20	BERLIN..... -25
CELJE..... 9/19	VARSAVA..... -25
NOVO MESTO..... 9/17	LONDON..... -/-
NOVA GORICA..... 11/19	AMSTERDAM..... -/-
MUR. SOBOTA..... 14/19	BRUSELJ..... -/-
PORTOROŽ..... 11/20	PARIZ..... -20
POSTOJNA..... 10/11	DUNAJ..... -20
ILIRSKA BISTRICA..... 7/16	MÜNCHEN..... -/-
KOČEVJE..... 8/16	ZÜRICH..... -/-
CRNOMELJ..... 9/19	ŽENEVA..... -/-
SLOV. GRADEC..... 10/17	RIM..... -/-
BOVEČ..... 8/11	MILANO..... -/-
RATEČE..... 8/10	BEOGRAD..... -23
VOGLJ..... 6/5	BARCELONA..... -/-
KREDARICA..... -1/-	BUKARESTA..... -20
VIDEM..... -/-	ISTANBUL..... -15
GRADEC..... -18	MADRID..... -/-
MONOSTER..... -20	LIBONA..... -/-
ZAGREB..... 14/21	ATENE..... -/-
REKA..... 15/20	LARNAKA..... -/-
	TUNIS..... -/-
	KAIRO..... -/-

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo danes vzšlo ob 05.49 in zšlo ob 20.10. Dan bo dolg 14 ur in 21 minut. Luna bo vzšla ob 14.38 in zšla ob 02.56.

SETVENI KOLEDAR

Luna je v znamenju Device, element zemlja. Dan je primeren za setev in okopavanje zelenjave, ki ima podzemne plodove, npr. korenja, kolerabe, krompirja in čebule.

TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA

Ježera: Blejsko NP, Bohinjsko NP.
Jadransko morje: Portorož NP, Trst NP, Gradec NP, Rovinj NP, Pulj NP, Losinj NP, Krk NP, Split 17°C, Hvar 16,4°C.
Reke: Mura (G. Radgona) xx°C, Sava (Sentjakob) xx°C, Savinja (Lasko) 13°C, Ljubljana (Moste) xx°C, Bistrica (Sodražica) 10,2°C, Paka (Sostanj) xx°C, Sora (Suha) xx°C, Vipava (Dolenje) xx°C, Gradščica (Dvor) xx°C, Iska (Iska) xx°C.

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.25 najnižje -22 cm, ob 6.57 najvišje 13 cm, ob 12.46 najnižje -30 cm, ob 19.27 najvišje 44 cm.
Jutri: ob 2.05 najnižje -35 cm, ob 7.57 najvišje 21 cm, ob 13.37 najnižje -37 cm, ob 20.03 najvišje 50 cm.

ARBORETUM / DNEVI TULIPANOV

Slovenci smo, kot kaže, veliki ljubitelji cvetja

Cvetlični aranžmaji so nesporno prava umetnost

MILKA PANCE

VOLČJI POTOK-Zapis o vrtnarski razstavi Dnevi tulipanov, ki so jo odprli včeraj v Arboretumu Volčji Potok in ki bo na ogled do torka, bi pravzaprav sodil na kulturne strani. Cvetlični aranžmaji, tako tisti, ki so jih ob pomoči narave oblikovale spretnosti rok slovenskih vrtnarjev, kot tisti, ki so jih v precudovito okolje parka postavili cvetličarji, so nesporno

umetnost. Vsaj po tistem, kar je tokrat na ogled, lahko mirno trdimo, da Slovenci obvladamo to umetnost enako dobro kot hortikulturno daleč bolj uveljavljeni narodi, denimo Nizozemci.

Da je temu tako, se lahko prepriča vsakdo, ki se bo v teh dneh peljal

mimo Volčjega Potoka. Kajti pogled na skladnost barv in oblik med pravkar pokosenimi travniki, barvnimi nasadi tulipanov in cvetocim kostanjevim drevedom je enkratno doživetje za vse ljubitelje narave in ubrane lepote, ki nam jo ta daje. Ste že kdaj slišali za rdece tulipane Bing Crosby ali sorto Preludium, lila Triumph, oranžne tulipane Solva, med katerimi podobno kot na Golici cveto bele narcise, ponekod pa zivorumene. Motijo se tisti, ki mislijo, da so podlesne vetrnice samo bele, kajti v Arboretumu imajo tudi nebesno modre. In tako naprej - vse do prodajnih stojnic z okrasnim cvetjem, ki so Nizozemska v malem. Ponudba je izredno bogata, povpraševanje menda tudi veliko.

Slovenci smo, kot kaže, ljubitelji cvetja; radi imamo urejene domove, vrtove, na okenskih policah se kar sibi okrasnega cvetja. Za vse te lepote smo pripravljeni seči globoko v žep. Pravo nasprotje države (kaj to sploh je?), ki je letos Arboretumu ukinila zadnjo obliko državne pomoči, brez katere bo ta verjetno začel pocasi krciti svojo dejavnost. »Od ministrstva za kulturo smo lani dobili 2,5 milijona tolarjev, kar je seveda premalo za vzdrževanje tako obseznega nacionalnega parka, saj smo pri tem dolžni spostovati številne naravovarstvene zakone. Kako bo letos, ko ne bo več niti tega dena-

rija, ne vem,« se sprašuje Ales Očepek, direktor Arboretuma. Kajti samo nakup cebulic jih stane vsako leto najmanj 30 tisoč nemških mark, ce ne upoštevamo gnojil, sredstev za varstvo rastlin in pridnega dela vrtnarjev seveda. Se bomo torej morali v prihodnje odpovedati tudi tej (hortikulturni) dobrini? Po besedah Alesa Ocepka bi bila to velika nacionalna škoda, saj je treba ljudi, se posebej zdaj, ko se vsesplošno znižuje komunalna raven, se naprej vzgajati.

Z množicnim obiskom letosnje razstave bomo torej prispevali k obstoju Arboretuma, ki bo poslej moral živeti le od vstopnin in prodaje, hkrati pa obogatili tudi sebe.

Horoskop

piše

Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4 : Zavedajte se, da bodo posledice negativne samo za vas, v kolikor boste preveč avtoritativni. Zmanjka-lo vam bo energije.

BIK 21-4/20-5 : Vasi načrti za vikend se bodo korenito spremenili. Ne pričakujte izboljšanja, kajti problemi se bodo samo stopnjevali.

DVOJČKA 21-5/21-6 : Z družinskimi člani se ne boste mogli dogovoriti, kaj so najbolj nujna opravila. Naj vam to ne pokvari večerne zabave.

RAK 22-6/22-7 : Začetek vikenda ni ravno obetaven. Najboljše bo, da se otresete vsakodnevnih skrbi in se posvetite rekreaciji ali svojim užitek.

LEV 23-7/23-8 : Najverjetneje boste pred vso družino postavljeni na preizkušnjo, saj bodo od vas pričakovali prijazen obraz ne glede na sporočilo, ki ga nosijo.

DEVICA 24-8/22-9 : Pogovor z znancom vas bo razočaral, saj boste spoznali, da je seznanjen z vašimi nameni ter da vaše ideje niso več nobena skrivnost.

TEHTNICA 23-9/22-10 : Slab začetek vikenda. Bezen pogled v finančne knjige vam bo povedal, da boste morali zelo omejiti zapravljanje.

ŠKORPIJON 23-10/22-11 : Problemi, s katerimi se boste ubadali, sicer ne bodo težki, lahko pa pričakujete popolnoma nepomembne težave.

STRELEC 23-11/21-12 : Čeprav imate občutek, da obvladujete situacijo, to ne bo bistveno ublažilo vašega razočaranja. Ne presojajte vsega po današnjih dogodkih.

KOZOROG 22-12/20-1 : Izognite se pogovoru o denarju, kajti rezultat utegne slabo vplivati na vaše počutje. Poskusite zadržati status quo.

VODNAR 21-1/19-2 : Sami boste sebi največji sovražnik, v kolikor mislite v službi se naprej vztrajati na svojem načinu razreševanja problemov.

RIBI 20-2/20-3 : Vzemite si nekaj uric casa in odznenite vse tiste ljudi, ki prihajajo k vam s svojimi težavami. Umik v samoto vam bo koristil.